Laureaţi ai Premiului
NOBEL
pentru literatură

3

WILLIAM GOLDING

PIRAMIDA

WILLIAM GOLDING

PIRAMIDA

Printed in Romania
grupul drago print
fed print sa O societate Butan Gas
B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, Bucureşti, ROMÂNIA
Telefon 335 93 18, 335 97 47
Fax: 337 33.77

WILLIAM GOLDING

PIRAMIDA

Traducere: ALFRED NEAGU

EDITURA ORIZONTURI
EDITURA SIRIUS

I.S.B.N. 973-9342-49-3

THE PYRAMID
Copyright© 1966, 1967 THE PYRAMID by William Golding
Copyright© 2003 EDITURA ORIZONTURI
for the Romanian edition

Toate drepturile asupra acestei ediții
în limba română sînt rezervate Editurii ORIZONTURI

B-dul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 3, ap. 7, sector 4, cod 761061-București,
Tel: 337.30.67, 337.48.81; Fax: 337.48.22, E-mail: lider@fx.ro

„Dacă te numeri printre oameni, creează pentru tine însuți iubire, începutul și sfîrșitul inimii."

din Îndrumările lui Ptah-Hotep

1

Era în toiul verii, dar ploaia răpăise întreaga zi şi nu dădea semne că ar vrea să se oprească. Dacă ar fi să descriu cel mai bine vremea aş spune că era din aceea rezervată anume pentru sărbătorile bisericeşti. Rafalele neostoite smulgeau din copaci frunze verzi care ajungeau să plutească în băltoace. Din vreme în vreme se stîrnea cîte o pală de vînt atît de furios încît făcea copacii să geamă şi să-şi agite braţele a implorare, cu toate că-şi aveau rădăcinile înfipte în pămînt de suficient timp ca să ştie că n-are nici un rost. Se întunecă devreme – de fapt, lumina fusese săracă pe tot parcursul zilei, astfel că procesul se produse lent şi imperceptibil. Dar cînd se încheie, dincolo de becurile de pe stradă întunericul deveni dens, străbătut doar de ploaia continuă. Cîntasem la pian, lovind clapele cu sălbăticie inutilă, pînă începuseră să-mi ţiuie urechile; alesesem studiul în do minor de Chopin care, atunci cînd era interpretat de Moisevici, părea să exprime toată amploarea şi forţa iubiri mele, a pasiunii mele descreierate şi fără speranţă. Dar Imogen era logodită, punct.

Aşa că m-am lungit pe pat, cu gîtul uscat iască, resemnat să-mi rabd suferința. Singurul lucru care mă smulgea cînd şi cînd din adîncurile ei era zgomotul brusc al cîte unei rafale care arunca ploaia în fereastră ca pe nişte pumni de pietricele. Optsprezece ani e o vîrstă numai bună pentru suferință. Ai toată puterea necesară să înduri şi nici o modalitate de apărare. Dangătul din turnul bisericii vesti miezul nopții şi, înainte de a douăsprezecea bătaie, cele trei lumini alb-gălbui din Piață se stinseră. În mintea mea, Imogen trecea peste coline în Lagonda ei verde, decapotabilă, cu pletele lungi, roşcate fluturînd şi dezvelindu-i chipul. Era doar cu cinci ani mai mare decît mine. Trebuia să fi făcut ceva, însă acum era prea tîrziu. Fixam cu privirea tavanul invizibil, iar ea continua să se plimbe cu maşina; l-am văzut şi pe el, atît de sigur pe sine, atît de vîrstnic, atît de uriaş ca proprietar al ziarului *Cronica de Stilbourne*, inatacabil. I-am auzit vocea ca de țînțar şi, pe neaşteptate, îl lovi trăsnetul. Am văzut cum coboară din cer trăsnetul rămuros, apoi un norişor de fum şi tipul a dispărut. Nu ştiu cum, Imogen şi-a pierdut cunoştința. O purtam în brațe.

Am sărit brusc în capul oaselor, holbîndu-mă la fereastră cu bărbia sprijinită de tăblia de la căpătîiul patului. Zgomotul fusese neaşteptat de puternic, de ascuțit, o izbitură în fereastră de mai-mai s-o spargă, ca şi cum cineva ar fi tras cu o puşcă cu aer comprimat. Prin minte îmi trecură gînduri doar pe jumătate conturate despre crengi rupte sau țigle smulse, dar ştiam că nu fusese nici una, nici alta. Pocnitura se repetă. M-am dat jos din pat la repezeală, cu pielea ca de găină datorită ciudățeniei zgomotului, m-am dus la fereastră şi-am încercat

să văd ce se petrece în Piață. Am auzit o pocnitură aproape de obraz, așa că m-am ferit și-apoi m-am uitat din nou afară; chiar dincolo de balustrada care separa căsuța noastră de pavajul din jurul Pieței am zărit un chip alb, lucios. Am ridicat storul și imediat vîntul mi-a aruncat perdeaua de cinz în obraz.

– Oliver! Oliver!

Inima-mi tresări, însuflețită de o speranță nebunească, dar nu era vocea lui Imogen.

– Ce-i?

– Mai încet!

Silueta se aplecă lîngă poarta noastră, o deschise cu prudență, se fofilă pe poteca pietruită și se opri sub fereastra mea.

– Cine-i acolo?

– Eu sînt, Evie. Evie Babbacombe. Nu mă vezi?

– Ce...

– Nu trezi pe nimeni. Coboară cu grijă. Îmbracă-te. Ah, și te rog, grăbește-te. Sînt...

– Așteaptă o clipă.

M-am retras în cameră și-am început să cotrobăi după haine. De ani întregi o tot vedeam pe Evie, dar nu vorbisem cu ea niciodată. O văzusem plutind pe trotuar cu acel mers al ei unic: trupul neclintit, doar picioarele mișcîndu-se unul pe lîngă celălalt de la genunchi în jos. Știam că lucrează la doi pași, în vecini, ca recepționeră a doctorului Evans; știam că are plete negre, lungi și lucioase și o siluetă care schimba radical croiala rochiei din bumbac alb cu albastru, știam că e fiica crainicului din oraș și că locuiește într-una din cocioabele

dărăpănate din Cartierul Lumînărarilor. Dar, firește, nu vorbiserăm niciodată. Nu făcuserăm cunoștință. Evident.

M-am strecurat pe scări în jos în vîrful picioarelor, evitînd a treia treaptă și auzind un sforăit slab din dormitorul părinților mei. Mi-am luat pelerina de ploaie de pe cuierul din hol, după care am scos lanțul, am tras zăvorul și-am descuiat ușa de la intrare cu mare grijă, ca un hoț în fața unui seif. Evie stătea ghemuită de cealaltă parte a ușii.

– Ți-a trebuit o veșnicie!

Evie scotea printre dinți un sunet ciudat, oarecum melodios. Acum că eram la un pas de ea vedeam că are o eșarfă pe cap și că-și ține haina strîns pe lîngă trup cu ambele mîini.

– M-am zorit cît am putut. Ce vrei?

– Bobby Ewan e-n pădure cu mașina. Nu poate s-o miște din loc.

Toate presupunerile și așteptările nelămurite care-ar fi putut să-mi plutească în sînge se evaporară dintr-o dată. Bobby Ewan era fiul doctorului Ewan. Eram vecini și nu-mi plăcea de el. Îl invidiam pentru pensionul pe care-l urmase, pentru viitoarea promovare la Cranwell și, cel mai tare, pentru motocicleta roșie.

– Tipul n-are nimic de-a face cu mine. De ce nu-l cheamă pe Henry Williams?

– O, Doamne.

Evie se încovoie nițel și se clătină, apropiindu-se mai tare de mine. Poate că dincolo de nori răsărise luna sau poate că norii înșiși răsăreau. Dar, în orice caz, nu mai era beznă deplină, ci o lumină foarte slabă, difuză, părînd să vină în

acelaşi timp din toate părţile sau să existe chiar în substanţa intimă a aerului. În lumina asta puteam s-o văd mai bine. Avea obrazul foarte alb, gura şi ochii ca trei prune negre, parţial acoperite de şuviţe de păr. Apa se prelingea peste ea, picura din ea. Smiorcăi, îşi încleştă degetele pe bicepsul meu, înclină capul şi-l sprijini de pieptul meu.

– Mi s-a rupt şi tocul. Tata o să...

Dădu capul pe spate cu o mişcare bruscă determinată de iminenţa unui strănut şi-şi cuprinse gura cu ambele palme. Se cutremură în tăcere. Scăpă un vînt.

– Pardon.

Cele două prune ale ochilor mă priviră pe deasupra palmelor încleştate peste gură. Din dosul palmelor se auzi un chicotit jenat.

– Zi, Evie, ce vrei să fac?

– Să-l ajuţi să scoată maşina din iaz.

– Din iaz!

– *Ştii* unde, drept înainte prin pădure, în vîrful dealului – te rog, Olly! Nu trebuie să afle nimeni. Ar fi îngrozitor...

– Asta-l priveşte pe el şi pe taică-său – caraghios fără minte!

Robert era cu trei luni mai mare decît mine, iar Evie cu trei luni mai mică.

– Olly, nu-nţelegi: nu-i maşina lui taică-său!

– Să-i fie învăţătură de minte.

– O, Oliver, am crezut că ai să vrei!

Evie păşi înainte, lipindu-se de mine. Îi simţeam sînii apăsîndu-mi pieptul şi, ca şi cum ar fi putut să emane miresme după bunul plac, am surprins o undă de parfum care-mi tăie

respirația. Haina atîrna lipită de ea, udă leoarcă, iar pe dedesubt nu mai avea mare lucru.

– Trebuie să fie aproape miezul nopții...

– Trecut de-acum.

Știu. Dacă află tata...

În ciuda aerului rece și umed al nopții, inima începu să-mi bubuie. Din proprie inițiativă, brațele-mi o cuprinseră. Tremura fără încetare.

– Bine.

Ea-mi strînse brațele.

– O, Olly, ești într-adevăr un prieten de nădejde.

Pruna din partea de jos a feței se ridică în sus și-mi dărui un țocăit rece. Apoi Evie mă împinse la o parte.

– Grăbește-te. Ai putea să mergi cu bicicleta.

– N-am far. O să alerg – și, Evie...

– Ce-i?

– Ce-ar fi dacă... vreau să zic, oare am putea...

Evie păru să încerce să-și îndrepte ținuta: ridică o mînă ca și cum ar fi vrut să-și dea la o parte părul lipit de ploaie pe obraji.

– Om trăi și-om vedea, nu?

Și cu asta plecă, traversînd Piața cu un mers împiedicat și chinuindu-se să inventeze povestea pe care s-o spună acasă.

M-am asigurat că am să pot intra înapoi în curte, am închis cu grijă poarta de fier și-am pornit tiptil. Ajuns la o distanță suficient de mare față de casă am luat-o la fugă pe lîngă primărie, în josul Străzii Mari, către Podul Vechi. Rafalele păreau mai potolite, dar continua totuși să plouă vîrtos, așa că pe cînd am ajuns în dreptul atelierului auto al

lui Henry Williams, apa mi se prelingea de pe față pe gît. Cu toate că n-aveam nici un chef să-l ajut pe Robert Ewan, mă simțeam fericit și emoționat. Vedeam cu ochii minții nu pe Evie cea udă și înnoroită, cu chipul redus la trei prune pe un petic alb, ci pe Evie în rochie de vară, mergînd cu picioarele care, deși unii puteau să le considere prea scurte pentru frumusețea perfectă, atingeau totuși pămîntul și erau cît se poate de potrivite. Potrivite pentru ce? În cazul lui Evie, răspunsul părea evident. Ea era fenomenul nostru local și fiece mascul pe o rază de mai mulți kilometri era conștient de existența ei. Poate că nu respirația precipitată a sexualității perpetuu trăite făcea ca buzele să-i fie mereu întredeschise și răsfrînte, ci nasul ei, cît se poate de neadecvat pentru respirație, însă perfect pentru a exprima insolența. Părul lung pînă la umeri plutea precum un nor în ritmul mersului – coapsele neclintite, picioarele mișcîndu-se doar de la genunchi în jos, trupul suplu, foarte feminină în uniforma de stradă – o rochie de bumbac, șosete albe și sandale. N-avusesem niciodată norocul să o studiez cu amănuntul în lumina zilei, dar privirile furișe pe care i le aruncasem în trecere îmi întipăriseră în minte și genele ei. Alergînd prin beznă și ploaie spre Podul Vechi, m-am trezit gîndindu-mă la niște pensule pentru pictat – nu instrumentele delicat netezite ale artiștilor, ci acelea din copilărie, frecate atît de tare în recipientul cu vopsea încît perii încîlciți ajung țepoși și stau în toate direcțiile. Am iuțit pasul cu gîndul la genele acelea întrezărite fugitiv – nu, la *aglomerația* aceea de mici pensule care fluturau atît de agreabil. Nici n-am băgat de seamă panta care ducea spre cocoașa Podului Vechi. Evie n-avea nimic

din frumusețea sacră a lui Imogen. Era lumească din cap pînă-n picioare.

Însă dealul abrupt care ducea spre pădure m-a determinat să încetinesc pasul pînă la ritmul de mers normal şi să-mi vin în fire. În definitiv, nu trebuia să-l uit pe Bobby Ewan cu motocicleta lui roşie şi cu şcoala lui renumită şi cu superioritatea-i deliberată. Mai era şi sergentul Babbacombe. Cînd mi-am adus aminte de sergent, am încremenit locului. Dacă ar fi ştiut că i-am sărutat fata – mă rog, fusesem sărutat de ea – după miezul nopții, probabil că mi-ar fi sucit gîtul. Sau, mai rău de-atît, le-ar fi spus părinților mei. Cele două măsuri erau de calibru egal. Sergentul Babbacombe: îngrijitor la primărie, administrator al ecarisajului, om de ordine în biserică, crainicul oraşului şi deținător al altor slujbe rămase ca relicve ale obşteştei noastre istorii locale. Poate că sergentul Babbacombe stîrnea hazul în uniforma lui de crainic din secolul al optsprezecelea; dar, gîndindu-mă la el în postura de tată, îi vedeam mai degrabă pieptul imens, pumnii zdraveni şi chipul sanguinolent cu ochi bulbucați belicos. Am strîns din ochi cu o strîmbătură, căci cîntăream pentru prima oară o întrebare veche de cînd lumea: cum e cu putință ca, din asemenea tați, să se nască asemenea fiice?

O clipă mai tîrziu am simțit în nări acea undă neaşteptată de parfum, de parcă Evie ar fi fost prezentă, şi sergentul s-a topit din mintea mea. M-am grăbit pe povîrnişul dealului, cu pantalonii uzi leoarcă şi lipiți de glezne, cu apa picurîndu-mi de pe păr în ochi. Însă ploaia şi vîntul se mai potoliseră şi, înainte să mă afund în tunelul de copaci, am văzut deasupra

lor un petic de cer senin pe unde încerca să răzbată luna. În vale, înapoia mea, orologiul bisericii bătea ora unu.

Pe cînd mă apropiam de spațiul deschis de lîngă iazul Piciorul Berbecului, se mai luminase un pic. Reuşeam să disting forma automobilului cu două locuri pe malul cel mai depărtat de drum, dar înconjurat de apă. Robert Ewan apăru din întunericul pădurii şi ieşi la drum, aşteptîndu-mă.

– Tinere Olly?

Apropiindu-mă, mi-am dat seama că tremura şi mai vîrtos decît Evie, dar făcea eforturi hotărîte de a ignora acest lucru. Era subțiratic şi ciolănos, cu opt centimetri mai înalt decît mine, cu o claie de păr cînepiu şi profilul aidoma Ducelui de Wellington. Se zgribulea într-un impermeabil de sub care se iveau doi genunchi albi, goi-goluți. De la genunchi în jos, pînă la glezne, avea o mulțime de vînătăi înnegrite, iar mai jos de vînătăi, şosete adunate în jurul gleznelor. Îi mai rămăsese doar un singur pantof.

– Da, eu sînt. Iisuse! Zi-i aşa, ai comis-o în stil mare.

– Ce-ai ajuns aşa tîrziu, pentru numele lui Dumnezeu? În fine, acum că ai ajuns, hai să trecem la treabă.

– Unde ți-i celălalt pantof? Şi pantalonii?

– Înghițiți de ape, flăcău, replică Robert încercînd să pară nonşalant, dar contrazis de un clănțănit neaşteptat din dinți. Scufundați fără urmă.

Cunosc maşina aia! E maşina lui Bounce*! Maşina domnişoarei Dawlish!

*Poreclă, aluzie la mersul personajului, *bounce* însemnînd a țopăi. (n. trad.).

Robert întoarse spre ea profilul de duce.

– Asta n-are importanță. Hai să ne hotărîm ce-i de făcut.

– Dar cum...?

Robert făcu un pas și-și aplecă fața spre mine.

– Nu-i treaba ta. Dar dacă vrei să știi, o duceam pe tînăra noastră prietenă, domnișoara Babbacombe, la balul din Bumstead. Nu puteam s-o duc cu bicicleta pe vremea asta, nu? Așa că am împrumutat mașina lui Bounce pentru o oră-două. Nu cred că s-ar supăra, nu? Dar oricum, nu-i nevoie să-i spui.

Am înțeles că fiul doctorului Ewan nu putea s-o ducă la dans pe fiica sergentului Babbacombe în mașina tatălui său. Nici n-a fost nevoie să mă gîndesc. Era de la sine înțeles.

– Am priceput.

– Mulțumit?

Robert a rămas în mijlocul drumului, țopăind și tremurînd, cît timp mi-am scos pantofii și șosetele. Apa era foarte rece, dar puțin adîncă. Robert, fiind Robert, nu-și dăduse seama că există două modalități de a ieși dintr-un iaz și-și petrecuse timpul încercînd să împingă mașina cu spatele, în susul dealului, cînd cu jumătate din energia consumată astfel ar fi putut s-o împingă drept prin apă, pînă pe partea cealaltă. Am scos-o la drum și, cît timp m-am așezat pe pragul lateral ca să-mi încalț ciorapii și pantofii, Robert își făcu de lucru cu bujiile și se luptă cu schimbătorul de viteze.

Pe cînd îmi legam șireturile, renunțase; se ridică, stînd din profil între mine și lună.

– Degeaba, tinere Oliver. Va trebui să împingi.

– Cine? Eu? Dar de ce nu împingi chiar tu afurisenia asta?

– Flăcău, judecă un pic. Cineva trebuie să țină volanul. Tu nu şofezi, aşa-i? În plus, eşti mai solid ca mine.

– Măi, să fiu al naibii!

Totuşi, avea dreptate. Deşi Robert era mai înalt ca mine cu opt centimetri şi se purta întotdeauna de parcă cei opt centimetri ar fi fost treizeci, eu eram de două ori mai solid decît el. Am simțit brusc cum mă îneacă mînia.

– Iisuse! Da' ştiu că te pricepi să dai din gură! După ce-ai băgat blestemata de maşină-n blestematul de iaz!

M-am sculat în picioare şi mi-am zburlit părul cu mişcări violente.

– Calmează-te, făcu Robert. Dacă vrei să ştii, nu eu conduceam.

– Atunci cum mama dracului...

– Vrei să stai aici toată noaptea? Mă rog... scosesem maşina de pe drum şi trăsesem sub copacul ăla pentru o porție de ghionți şi gîdilituri. Ceea ce-mi aminteşte... stai aşa o clipită.

Dădu fuga pe malul iazului, urcă panta uşoară în vîrful căreia era copacul cu pricina şi veni cu brațele încărcate.

– Duşumeaua.

– Ce naiba?!

Deschise portiera maşini şi începu să aşeze scîndurile la locul lor. Trebăluind, mai spunea cîte ceva peste umăr, ca unei companii de soldați care trebuie bine dispuşi ca să îndeplinească o operațiune grea, dar nu periculoasă.

– În maşinile astea nu-i prea mult loc. Tînăra noastră prietenă şedea pe locul din față, iar eu am scos scîndurile ca să pot sta pe jos. Te-ai prins? Doar că am luat-o la vale –

adică bătrîna hardughie. Pesemne c-am decuplat cumva frîna de mînă cu fundul. Aşa, tinere Olly, acum împinge-o!

Am descoperit că, dacă mă întorc cu spatele la maşină, mă proptesc în ea şi-apoi împing cu amîndouă picioarele, e cu putinţă s-o fac să urce pe drum. O dată pusă în mişcare, m-am răsucit şi-am început să împing dintr-un unghi de patruzeci şi cinci de grade faţă de orizontală. Nu era prea dificil. Dar la un moment dat, fără nici un avertisment, maşina a înţepenit locului şi m-am trezit răsturnat cu picioarele-n sus pe portbagaj.

– Au, ciolanele!

– Frîna de motor e niţel cam nărăvaşă, zise Robert. Stai o clipită, Olly. E al dracu' de frig. Trebuie să recunoşti. Acu', că ne-am oprit, am să mă uit dacă nu cumva bătrînica ţine vreun preş pe-acolo, prin spate.

– Lasă asta şi dă-i înainte! Dacă drăcia se opreşte din nou, mă duc acasă!

I-am văzut profilul pe o latură a maşinii; se dădea jos.

– Am să crăp.

– N-ai decît să crăpi!

Rebeliune, nici mai mult, nici mai puţin. Robert s-a urcat înapoi fără să scoată o vorbă, cu dinţii clănţănind, cu umerii şi chiar şi mîinile tremurînd. Am bombănit:

– Blestemată maşină. Blestemat prostănac. Blestemată frînă de motor – de ce dracu' n-ai călcat frîna cînd erai acolo, sub copac?

Robert ajunsese şi el la limita răbdării. Scoase un fel de scîncet de furie.

– Ai încercat vreodată să alergi cu spatele, în josul unei pante, cu nădragii în vine?

– Atunci blestemată fată. De ce n-a călcat *ea* frîna?

– Cum ar fi putut, cînd era cu picioarele ridicate pe parbriz?

Am prins imaginea. Am împins, icnind din cînd în cînd.

– Dă-i înainte, Olly! Aşa-i mai bine. Totuşi... e o fată de nădejde tînăra Babbacombe, trebuie să recunosc.

– De ce?

– A încercat să țină direcția.

Pe neaşteptate, greutatea maşinii se micşoră. Îl auzii pe Robert trăgînd frîna de mînă şi maşina se opri.

– Ce naiba...

– Am ajuns. Suie.

Ne aflam pe vîrful dealului, unde drumul ieşea din pădure şi se îndrepta spre Stilbourne*. Puteam distinge clopotnița, îngrămădeala de case şi formele întunecate ale copacilor. Am urcat alături de Robert şi m-am instalat comod. Eu bombăneam, el tremura.

– Dumnezeu ştie cum am s-o împing în sus pe Strada Mare!

– N-o să trebuiască s-o faci, spuse Robert cu profilul de duce ridicat spre cer, fiindcă s-ar putea să fie vreun curcan pe-acolo. Îi dăm drumul!

O sută douăzeci de secunde mai tîrziu a trebuit să recunosc că ori şcoala pe care o urmase Robert, ori familia, ori poate chiar publicațiile cum ar fi *Prieteni la cataramă* şi

*În limbaj medical, *stillborn* înseamnă „născut mort" (n. trad.).

Ziarul Băieților îi transmiseseră niște standarde pe care nu le consideram întru totul demne de disprețuit. Fără faruri și cu motorul oprit, ne-am dat drumul din vîrful Podului Vechi ca niște paraşutiști. Am țîșnit de-a lungul Străzii Mari prin curtea betonată a atelierului auto al lui Williams, am virat la dreapta printre două șoproane și apoi la stînga, spre locul, acum gol, unde găsise Robert mașina în seara aceea, toate sub impulsul gravitației. Ne-am oprit cu o smucitură care mi-a lipit fața de parbriz. Cînd mi-am recăpătat suflarea am simțit un respect involuntar pentru el; dar amîndoi eram prea mînioși unul pe celălalt ca să ne oferim altceva decît cel mai înțepat și mai rece rămas-bun. Fără o vorbă, plini de resentimente, ne-am strecurat în vîrful picioarelor pe la marginea pieței. Robert s-a oprit în fața porții noastre, s-a întors spre mine și-a șoptit cu răceală de la înălțimea celor treizeci de centimetri în plus din mintea lui:

– Ei, mulțumesc pentru ajutor.

Am șoptit la rîndul meu:

– Cu plăcere. A fost o nimica toată.

Ne-am despărțit și ne-am dedicat, fiecare pe cont propriu, problemelor legate de felul cum să intrăm fiecare, pe furiș și cît mai pe tăcute, în casă. Orologiul bătea ora trei.

M-a trezit soarele revărsat pe față; mi-am reamintit într-o clipă totul: Robert, mașina, cele trei prune, una dintre ele ridicată spre mine, o undă de parfum. Am știut, cu optimismul intuitiv al tinereții, că era ceva ce nu se terminase. Ceva care abia începea.

Și asta nu era tot. Fereastra băii noastre dădea nu numai

spre grădina noastră, ci şi spre cea a familiei Ewan. Era posibil, ba chiar probabil să-l văd pe Robert făcînd exerciţii fizice şi să pot face pe grozavul în faţa lui. Zîmbind cu gura pînă la urechi, m-am grăbit să intru în baie. Într-adevăr, de îndată ce m-am uitat pe fereastră, l-am văzut alergînd pe cărare, în pantaloni scurţi şi tricou fără mîneci, boxînd aerul din greu cu mănuşi căptuşite. Alergă pînă la sacul de box atîrnat lîngă şopron şi-l lovi aprig.

– Haa!

Se depărtă ţopăind, îl înconjură, apoi se apropie din nou.

– Haa!

Sacul de box nu spunea nimic în replică, doar tremura nitel la fiecare lovitură. Robert s-a îndepărtat cu paşi ca de dans, l-a provocat să vină după el, apoi a pornit în pas alergător pe cărare cu mişcările graţioase ale unui atlet instruit, genunchii sus, mănuşile sus, bărbia în piept. Cînd s-a întors, am văzut că avea gleznele blindate cu faşă ghipsată. S-a întors la sacul de box. Am deschis fereastra băii şi, săpunindu-mă viguros, am început să rîd. Robert ezită, apoi atacă sacul cu mişcări rapide, feroce.

– Noutăţi pentru Ciocîrlie?

De data asta Robert n-a mai ezitat. S-a aplecat, apoi a continuat să facă combinaţii de lovituri. Bărbierindu-mă cu un aparat nou de ras, am început să cînt cît mă ţineau bojocii.

– Am intrat în mariii-năăă ca să vedem barcazul...

Robert nu mai boxa. Am privit vesel creasta dealului aflat la nord de Stilbourne, cu vizuinile de iepuri răspîndite pe toată coasta şi pîlcul de copaci din vîrf, continuînd să cînt:

– ...şi-am văzut iazul!

Am perceput, undeva în marginea de jos a cîmpului meu vizual, că Robert îmi aruncă o Privire. Era soiul de Privire care menţine unitatea Imperiului sau cel puţin îl ţine în frîu. Înarmat cu Privirea şi poate cu o cravaşă, albii puteau să menţină cu uşurinţă ordinea printre bîte şi suliţe. Robert a intrat cu multă demnitate în casă, arătîndu-şi profilul de duce într-o atitudine măreaţă, cu privirea drept înainte. Am rîs tare, îndelung şi cu sălbăticie.

Maică-mea argumentă afectuos la micul dejun:

– Dragă Oliver, ştiu că ai luat toate examenele şi că te duci la Oxford şi Cerul ştie cît mă bucur să te văd fericit... dar ai făcut o gălăgie îngrozitoare în baie! Ce-au să creadă vecinii?

I-am răspuns mai mult mormăind:

– Tînărul Ewan. Rîdeam de el.

– *Nu* cu gura plină, dragă.

– Scuze.

– Bobby Ewan. Ce păcat că voi doi... dar, oricum, a fost plecat la şcoală mai tot timpul.

Stilul ăsta telegrafic îmi era întru totul comprehensibil. Maică-mea voia să spună că regretă diferenţa socială dintre familia Ewan şi noi. Se mai gîndea şi la incompatibilitatea care amplificase şi exacerbase diferenţa. În copilărie, inocenţi sub raport social, ca să spunem aşa, ne jucam împreună, iar eu cunoşteam despre jocurile acelea unele lucruri care nu ajunseseră vreodată nici la urechile doamnei Ewan, nici la ale mamei. Abia dacă ieşiserăm din scutece:

– Eşti sclavul meu.

– Nu, nu-s.

– Ba eşti. Tatăl meu e medic, iar al tău nu-i decît asistentul lui de farmacie.

Acesta a fost motivul pentru care l-am împins în peretele serei pentru castraveţi aparţinînd familiei Ewan, unde a luat o trîntă cît se poate de meritată. În mod deloc surprinzător, după asta relaţiile dintre noi s-au răcit, iar dacă mai punem la socoteală şcoala, motocicleta şi părinţii noştri cei grijulii, cel mai serios lucru pe care l-am făcut a fost să ne luăm reciproc în cătare din cîte-un loc ascuns cu puşca cu aer comprimat, ţintind de fiecare dată aşa încît să ratăm. Iar acum o sărutasem pe Evie Babbacombe – mă rog, mai mult sau mai puţin – şi-l văzusem pe Robert făcîndu-se de rîs.

– Oliver dragă, zău c-aş vrea să nu mai fluieri cu gura plină!

După micul dejun mi-am făcut drum, cu un aer cît mai firesc cu putinţă, spre farmacie, unde tatăl meu făcea pastile după stilul vechi. M-am oprit în uşa care dădea din locuinţa noastră în farmacie, remarcînd în mod conştient, pentru prima oară, că tata arată a medic în mult mai mare măsură decît blajinul doctor Ewan sau decît partenerul mai tînăr al acestuia, delicatul doctor Jones. O astfel de vizită era neobişnuită, aşa că taică-meu s-a uitat meditativ în jur pe sub sprîncenele groase, dar n-a zis nimic. M-am rezemat de perete lîngă uşă, întrebîndu-mă ce pretext pot găsi pentru a intra în sala de primire, unde lucra Evie. Mi-am zis că poate tata ar fi de acord că am nevoie de un control medical meticulos; într-adevăr, inima mea părea să se comporte într-un chip neobişnuit. Dar înainte să apuc să spun ceva, Evie – care

probabil era dotată cu antene ca ale maică-mii – a apărut la capătul coridorului. Purta obişnuita rochie din bumbac alb cu albastru şi ciorapi lungi, respectabili pe sub şosetele albe, căci, firește, nu putea să şadă la biroul din sala de primire cu picioarele goale. Avea un deget lipit pe buze şi clătina din cap cu putere. Chipul ei arăta diferit. Avea ochiul stîng umflat, aşa că pe partea stîngă pensulele de pictat stăteau nemişcate, cu vîrfurile formînd o linie rigidă. Partea dreaptă a feței compensa această rigiditate, dar n-am avut timp s-o cercetez în amănunt din moment ce părea să aibă un mesaj extrem de important pentru mine. Degetul pe buze, clătinarea capului – asta puteam pricepe: „Nu spune nimănui nimic despre nimic!" Cît se poate de logic şi deloc necesar. Dar mişcările laterale făcute cu ambele mîini în zona gîtului, de parcă ar fi vrut să evite strangularea, mîna care împungea atît de frenetic cu arătătorul în direcția Pieței – şi acum capul, încuviințînd de data asta, cu pletele în zbor...

Evie încremeni. Ascultă cu atenție. Dispăru în sala de primire, uşa închizîndu-se fără zgomot. Tata făcea pastile mai departe. M-am întors cu un aer firesc în casă şi m-am aşezat la pian. Am început să cînt, muncit de gînduri. Cîntatul era întotdeauna o acoperire utilă. Ce voia Evie cu Piața? Şi cine avea de gînd s-o sugrume? Candidatul incontestabil era sergentul Babbacombe, dar părea absolut improbabil să comită fapta în sala de primire a medicului. Poate că Evie voia să-mi spună să mă duc în Piață, astfel încît să-mi poată trimite un mesaj – să zicem, pe Strada Mare? Aveau să treacă ore bune înainte ca ea să poată pleca de la birou. Dar putea să inventeze

un pretext oarecare. Faptul evident şi încîntător era însă ăsta: Evie Babbacombe dorea o întîlnire cu mine. Nu cu Robert. Cu mine!

Am mers în pas de plimbare pînă-n piaţă şi m-am oprit, cu mîinile în buzunare, să inspectez cerul. Era de un albastru intens, încurajator parcă. Am aşteptat, sperînd că fata va apărea şi că voi putea s-o urmez către locul tainic, necunoscut deocamdată, potrivit pentru o asemenea întîlnire, dar minutele se lungiră, apoi începură să se tîrască şi ea tot nu veni. În cele din urmă apăru sergentul Babbacombe. Ieşi de după coloanele clădirii primăriei şi se opri în poziţie de drepţi, cu faţa spre Piaţă şi spre biserică. Ducea în mînă un clopot de bronz şi purta uniforma de crainic al oraşului: pantofi cu catarame, ciorapi albi din bumbac, genunchere roşii, vestă roşie, fireturi roşii, haină albastră şi pălărie tricorn albastră. Făcu clopotul să răsune, fixînd războinic cu privirea turnul bisericii. Apoi răcni:

– Hasculta-aaţi, hasculta-aaţi, hasculta-aaţi! Pierdut. Pe Strada Lumînărarilor, hîntre capelă şi Cartierul Lumînărarilor. Hun lanţ de haur cu crucifix. Cu hiniţialele hee-bee. Şi hinscripţia: „Hamor vincit homniah". Ghăsitorul va primi recompensă.

Sună iar din clopoţel, îşi ridică tricornul spre cer şi rosti salutul de loialitate:

– Dumnezeu să-l aibă în pază pe rege!

Îşi puse pălăria înapoi pe cap, se întoarse la dreapta şi porni în marş, cu paşi regulamentari de şaptezeci şi cinci de centimetri, spre colţul Străzii Mari pentru a o lua de la capăt.

Hee-bee! Evie Babbacombe! Am priceput totul. Crucifixul trebuia găsit şi înapoiat lui Evie în cea mai mare taină. Nici o vorbă despre păduri sau iazuri. Probabil nici o vorbă despre balul de la Bumstead. Ştiam cu exactitate ce trebuia să fac.

Cu acea capacitate de a face socoteli îndelungi şi profunde care de atunci încoace s-a dovedit atît de benefică pentru ţară, m-am apucat să reevaluez situaţia. Evie voia să-şi recapete crucifixul de aur. Eu o voiam pe Evie. Dacă mă întorceam în locul unde se arătase atît de accesibilă pentru Robert, ar fi putut să se rezolve problema pentru amîndoi. Cuprinsă de panică, probabil că se va furişa să caute ea însăşi dacă va avea ocazia, iar în cele mai subtile dintre calculele mele mă gîndeam cum să fac să ajungem amîndoi în acelaşi timp la locul cu pricina. Cunoşteam programul de lucru al cabinetului lui Ewan cît se poate de bine, ştiam momentele cînd Evie se putea preface că trebuie să rămînă în urmă ca să rînduiască sau să pună la punct fişele. Putea chiar să scornească o urgenţă personală, alta decît cea adevărată, ca să aibă o acoperire. Căci, dacă vreun plimbăreţ prin pădure vedea crucifixul strălucind printre crenguţe şi căpăcele de ghindă şi i-l ducea sergentului Babbacombe, pe Evie o aştepta un frecuş din care avea să iasă mai „lucioasă" ca oricînd. Dacă zvonul pe acest subiect nu era în întregime o minciună gogonată, ar putea chiar să facă cunoştinţă cu centironul sergentului, cu cataramă şi şiruri de ţinte din alamă. Gîndindu-mă la faimosul centiron şi la şansa pe care o aveam de a o scuti de el, am simţit o tresărire de nobilă compasiune în vîrtejul de încordare şi emoţie.

M-am dus acasă şi mi-am luat bicicleta. Am coborît pe Strada Mare şi-am trecut cu grijă peste Podul Vechi, căci sus, cocoaşă, sergentul Babbacombe îşi declama iarăşi discursul. Am împins bicicleta în sus la deal, iar din vîrf mi-am dat drumul fără să pedalez pînă am ajuns la iaz.

Totul era altfel şi în acelaşi timp neschimbat. Apa încremenise. Pădurea era şi ea nemişcată; totuşi, ambele parcă fremătau şi zumzăiau în bătaia soarelui. Pete verzi, scînteierea unei libelule zburînd cu repeziciune aproape de apă, dansul muştelor. Am împins bicicleta în susul povîrnişului de pe malul lacului şi-am sprijinit-o de trunchiul stejarului uriaş. Am privit în jur, apoi am cercetat cu atenţie urmele superficiale de cauciucuri care duceau la lac. N-am găsit nici un crucifix, ci doar un pantof plin de noroi. Am aruncat pantoful pe un petic de iarbă curată de lîngă o tufă înflorită şi-am rămas locului în picioare, privind apa mîloasă. Aşa nu mergea. Trebuia să întreprind cercetarea în cel mai ştiinţific mod, aşa cum fac cei care împart în pătrate o porţiune de deşert în căutarea unui avion prăbuşit. Crucifixul putea fi – probabil că era – în iaz. Dar cel mai raţional era să încep căutarea din locurile mai uşor de scotocit.

M-am întors la stejar şi-am inspectat fiecare centimetru de pămînt din apropierea urmelor de cauciucuri. După ce terminam de cercetat o zonă, aşezam crenguţe rupte în fiecare colţ, aşa că am obţinut un desen din crenguţe pe toată suprafaţa cuprinsă între stejar şi malul iazului. Dar n-am reuşit să găsesc crucifixul. Nici aşa nu mergea. Mi-am scos ciorapii şi pantofii

şi-am intrat în apă. Fiecare mişcare a mea stîrnea mîlul, aşa că trebuia să aştept să se aşeze la loc şi nici chiar atunci nu puteam pretinde că văd foarte clar fundul apei. Din cînd în cînd înfigeam vertical crenguţe, aşa încît să li se vadă capătul. N-am găsit decît o pereche de pantaloni în stare jalnică, îngropaţi aproape cu totul în mîl.

Am lipăit înapoi şi m-am aşezat indispus sub stejar, aşteptînd să mi se usuce picioarele. Mi-am reluat calculele, dar de data asta am fost întrerupt brutal. Un zgomot ca de rachetă se auzi urcînd pe povîrniş dinspre Stilbourne şi trecu mugind pe drumul care traversa pădurea. Motocicleta ajunse la iaz; am auzit cum încetineşte şi apoi se îndreaptă în trombă, cu un tărăboi teribil, spre stejar, de partea cealaltă. Se opri tuşind.

– Jos, dragă!

Evie, demnă fiică de soldat, îşi mobilizase toate forţele.

– Măi, măi, făcu Robert. Măi, măi, măi! Pe cine avem noi aici? *Ca să vezi* pe cine avem aici?

Evie apăru în urma lui, ocolind în fugă copacul.

– Olly, l-ai găsit?

– Nu. Îmi pare rău.

Evie plesni din palme. Începu să-şi frămînte mîinile.

– Vai de mine, vai de mine!

Nu părea să poarte decît rochia de bumbac, dacă nu puneai la socoteală şosetele şi sandalele. Poate că nu voise să-şi pericliteze ciorapii în călătoria cu motocicleta. Sau poate că, pur şi simplu, nu-i plăcea să-i poarte. Smulgîndu-mi într-un tîrziu privirea de pe trupul ei, am văzut că umflătura din jurul

ochiului stîng i se întinsese de-acum pe obraz. Celălalt ochi, cenuşiu, strălucitor, era larg deschis între şirurile de pensule de pictat – larg deschis şi plin de teamă.

– Evie, ce-ţi mai face obrazul?

– Acuma bine. Nu doare cîtuşi de puţin. Ştii, m-am lovit în uşă. Atunci m-a durut grozav. Uite, *trebuie* să găsim crucifixul acela! Dacă l-a găsit cineva deja! Tata o să...

Robert îi puse o mînă pe umăr. Îi vorbi amabil, dar hotărît:

– Tînără Babbacombe, haide, nu te pierde cu firea. Trebuie doar să căutăm.

– Am căutat.

– O să căutăm încă o dată.

– Ce crezi că-i cu toate crenguţele alea? Am efectuat o cercetare ştiinţifică. N-a mai rămas decît să secăm iazul. Apropo, nădragii tăi atîrnă la uscat pe tufişul ăla.

– Mulţumesc, replică Robert băţos.

Aruncă o privire spre tufiş.

– Doamne sfinte! Tinere Olly, ai fi putut măcar să cureţi noroiul cît de cît!

– Să fiu al naibii!

– Olly! Bobby! Băieţi!

– L-aş fi găsit dacă ar fi fost cu putinţă.

– Probabil că l-a şterpelit careva, zise Robert. Ha! Cercetare ştiinţifică – centimetru cu centimetru, şi tot n-a fost în stare să-l găsească. Ei bine, tinere Oliver, pentru asta n-avem nici o dovadă, doar cuvîntul tău.

– Ce anume vrei să insinuezi?

– Tîmpenii ştiinţifice! zise Robert tot rîzînd pe sub mustaţă. Minte sclipitoare şi alte tîmpenii...

Îmi trecu prin minte o insultă măreaţă.

– Ştii, Evie, i-am întors buzunarele pe dos, dar nu l-am găsit. Probabil l-a pus în buzunarul de la piept. Întreabă-l, da?

– Olly! Bobby! Într-o jumătate de oră trebuie să fiu în sala de operaţii!

Robert încetă să mai rîdă. Era foarte liniştit, foarte calm. O bătu uşurel pe umăr.

– Nu-ţi face griji, dragă.

Am rîs cu dispreţ:

– Ai simţit cumva aseară o smucitură dureroasă în zona gîtului?

– Nu. Sigur că nu. Ce idee!

Jumătatea neatinsă a chipului ei se strîmbă a rîs, apoi redeveni solemnă. Robert merse cu paşi măsuraţi pînă la tufiş şi-şi agăţă haina şi pantalonii. Îşi scoase eşarfa de mătase de sub cămaşa descheiată şi-o băgă în buzunarul hainei. Apoi se întoarse la fel de încet.

– Tînără Babbacombe, fii bună şi du-te să te plimbi de cealaltă parte a stejarului...

– De ce? Ce-ai de gînd să faci?

– Am de gînd să-i dau acestui tînăr tembel o lecţie de care, de bună seamă, are mare nevoie.

Se întoarse spre mine, mai sus decît mine cu peste treizeci şi cinci de centimetri şi făcu un gest cu capul într-o parte:

– Haide. Pe-aici.

Porni, ocolind tufişul. Am privit-o pe Evie întrebător. Ea se uita în urma lui Robert, cu mîinile încleştate în dreptul gîtului, cu buzele întredeschise. Am pornit după el, călcînd desculţ printre rămurele şi căpăcele de ghindă. De cealaltă parte a tufişului se afla un luminiş, o întindere perfectă de iarbă mărginită de zidurile de ferigi înalte. Robert mă aştepta; merse pînă într-acolo cu politeţea încît dădu la o parte o afurisită de creangă plină de spini ca să pot trece. Apoi mă înfruntă de la cîţiva metri distanţă, cu fălcile încleştate şi membrele relaxate. Îmi amintea vag ceva – poate o ilustraţie dintr-o carte. Îmi vorbi de parcă, la rîndul lui, îşi amintea o carte:

– Ce stil preferi?

La şcoala pe care o urmasem ne mai şi băteam, fireşte, dar în stilul nostru propriu. Nu ne puteam permite mănuşi de box şi saci de antrenament şi chestii din astea. În plus, eu eram fruntaşul clasei şi pasionat de chimie; lăsasem în urmă asemenea distracţii copilăreşti.

– Nu boxez.

– Atunci o să te înveţi minte. Ai de gînd să-ţi ceri scuze?

– Doar după ce ne întîlnim în iad.

Robert se întoarse cu umărul stîng către mine, ridică pumnii, îşi aplecă bărbia şi veni ţopăind spre mine. Mi-am ridicat şi eu pumnii, stîngul mai în faţă, cu toate că eram ceea ce Robert, în stilu-i atotştiutor, ar fi numit „gardă inversă". Tehnica mea de abordare a octavelor cu mîna stîngă dădea întotdeauna impresia de virtuozitate fără pic de efort, asta

pînă-mi descopereai bîjbîiala neîndemînatică a mîinii drepte. Dar Robert nu era pian. I-am văzut brațul stîng cum se destinde cu viteză cu toată lungimea-i ciolănoasă și jumătate din pădure a explodat într-o stea de un alb electric. Am dat la rîndul meu un pumn amărît, dar el era deja la trei metri distanță, scuturîndu-și pletele cînepii și țopăind, gata să se apropie din nou. Am mai dat un pumn, tot atît de vajnic ca și primul, prin cercurile roșii care se măreau și se micșorau acum în dreptul ochiului meu drept, dar Robert era în altă parte. Brațul lui drept apăru lîngă mine și-n clipa următoare în urechea mea stîngă – ba nu, în toată pădurea – răsună un sunet profund, continuu. De cînd mă știu sînt cam stîngaci, cam împiedicat, cu excepția mîinilor, dar acum, în fața lui Robert care țopăia așa de intangibil la distanță de „garda mea inversă" sau cum naiba se cheamă în limbaj tehnic, am simțit că trec de la iritare la mînie și de aici la furie oarbă. Loviturile în sine (ochiul meu creă încă o stea electrică) nu însemnau decît o iritare minoră: plici, plici, pleosc! Invulnerabilitatea lui era cea care mă făcea să gîfîi și să asud. Am renunțat la orice încercare de a-l imita; cînd l-am simțit lîngă mine, dincolo de cercurile roșii, l-am altoit drept în stomac cu tehnica mea de abordare a octavelor – *fortissimo, sforzando*. Senzația a fost grozav de plăcută. I-am simțit brusc în obraz expirația gîfîită, combinată cu salivă. Un pantof m-a călcat zdravăn de tot pe piciorul desculț. Am scos un urlet și-am smucit piciorul în sus instinctiv, iar genunchiul meu s-a îngropat cu precizie între picioarele lui Robert. Adversarul meu s-a îndoit de mijloc cu o repeziciune extraordinară, cu gura deschisă și ambele

mîini încleştate în locul cu pricina. Mi-am luat avînt, descriind trei sferturi de cerc cu pumnul stîng care ateriză şuierînd în nasul lui, zdrobindu-l. Robert zbură pe spate în ferigile care mărgineau poiana şi dispăru.

Cercurile roşii începeau să pălească, sunetul profund slăbi. Stăteam desculţ în mijlocul poienii, cu sudoarea curgînd şiroaie. Aveam maxilarele aşa de încleştate încît mă dureau dinţii. Singurele sunete pe care le puteam auzi pe lîngă furtuna din propria-mi căpăţînă erau cele slabe emise de Robert, dispărut undeva în ferigi. Variaţii pe tema „Oooo". Prima pe care am auzit-o a fost foarte delicată, prelungă şi s-a încheiat cu o inflexiune întrebătoare, de parcă Robert îşi punea sieşi o întrebare existenţială. Următoarea a fost la fel de lungă şi foarte blîndă, ca şi cum ar fi găsit răspunsul. A treia suna a abandon total. Pieptul mi se ridica şi cobora ritmic şi-am simţit brusc impulsul irezistibil de a da fuga să-mi pun pantofii în picioare şi-apoi să mă întorc ca să tropăi pe trupul lui.

– Olly! Bobby! Unde sînteţi?

Era Evie, foindu-se undeva în ferigi. Cu pumnii şi fălcile tot încleştate, am răcnit cît am putut de tare:

– Aici! Unde credeai?

Evie apăru o clipă.

– El unde-i? Ce i-ai făcut? Bobby!

Dispăru din nou. Capul şi umerii lui Robert apărură dintre ferigi. Ţinea cu o mînă pe faţă o batistă roşie, leoarcă; mîna cealaltă nu se vedea – rămăsese probabil între picioare. Chiar şi în starea asta încercă un soi de politeţe nonşalantă prin pînza plină de sînge:

– Ffleac de lofitură. Ssfital. Flassfure. Sscuze.

Se îndepărtă şontîcăind. Evie tot nu apăruse.

– Bobby! Unde eşti?

Evie se arătă precipitat în luminiş, împiedicîndu-se. De partea cealaltă a desişului de ferigi, motocicleta porni şi se depărtă cu un bîrîit tot mai slab. Evie se opri.

– Poftim! Acuma cum ajung acasă? E numai vina ta! Iar mîine pleacă la Cranwell! Era ultima...

– Ultima ce?

Se întoarse spre mine. Singurul ei ochi vizibil era foarte strălucitor; respira la fel de repede ca şi mine. Rîse scandalizată.

– Băieţii ăştia sînt îngrozitori!

– Orice s-ar spune, i-am cam boţit frumuseţea.

– Cămaşa ţi-i udă leoarcă, uite, s-a lipit de tine.

– Fruntaş Ewan, Minunea fără Nas. Asta are să fie.

Am prins iarăşi o undă din parfumul ei, răzbătînd prin mirosul supărător al sudorii proprii. Am înşfăcat-o de încheietura mîinii şi-am tras-o lîngă mine. Fălcile mi se descleştaseră, dar inima începea iarăşi să-mi bubuie.

– Evie...

Pădurea se rotea.

– Am să... am să sec iazul pentru tine.

Pensulele tremurară. Între ele, un ochi se ridică spre cer. Buzele i se deschiseră şi mai mult cînd m-am aplecat spre ele.

– Auzi! Ascultă!

Am încercat s-o lipesc de mine, dar m-a îmbrîncit; era mai puternică decît Robert. Se agita, cuprinsă de panică. Se auzi bătaia clopotului de la biserica din vale.

– A treia oară cînd întîrzii săptămîna asta!

Se avîntă în desişul de ferigi; am ţîşnit şi eu după ea, dar tălpile mele goale au întîlnit un covor de mărăcini care m-a făcut să ţopăi şi să urlu.

– Evie, aşteaptă-mă!

– Operaţia a şi început!

Mi-am scos din talpă ghimpii pe care am putut să-i dibui, după care m-am tîrît înapoi pe drumul pe care venisem cu Robert. Pantalonii şi haina lui stăteau mai departe aruncate peste tufiş, iar sub ele era un pantof. Mi-am dez-suflecat nădragii şi-am încălţat cît de repede am putut ciorapii şi pantofii. Pînă să termin şi să pornesc după ea, Evie ajunsese la drum, la vreo cincizeci de metri în faţă. Mergea o vreme, apoi alerga un pic cu pletele săltînd, apoi mergea iar în pas normal. Mi-am zis că singurul lucru pe care-l mai puteam obţine din întîlnirea asta era fixarea unei alte întîlniri, aşa că am pedalat cu putere şi m-am oprit în faţa ei cu o frînă spectaculoasă.

– Asta da idee bună! Nu te uita...

Îşi ridică fusta aproape pînă la brîu. Purta chiloţi compacţi, albi, cu dantelă albă pe margini. Încălecă pe portbagajul bicicletei, care protestă.

– Chiar eşti un dulce! Iute!

Am reuşit, lăsîndu-mă cu toată greutatea pe o pedală, să urnesc bicicleta din loc. Pornirăm clătinat la deal.

– Am să întîrzii atît de mult!

Mi-am adunat bruma de puteri rămase şi-am început să asud din nou. Prinserăm o viteză bunicică.

– Oliver, cred că şi-a lăsat haina, ca şi... nu ştiu ce-o să

zică doamna Ewan! N-ai vrea ca, după ce ajungem în oraş, să...

– Să ce?

– Cineva ar trebui să meargă să le recupereze.

Am mîrîit, am ridicat o mînă ca să-mi dau din ochi părul şi picăturile de transpiraţie şi puţin mi-a lipsit ca să cad de pe bicicletă.

– Ai grijă!

Stăteam cu ochii ţintă pe roata din faţă să văd drumul. O revărsare bruscă de lumină mi-a dat de veste că am ieşit din pădure şi ne aflăm deci în vîrful dealului. M-am relaxat şi-am lăsat restul în grija gravitaţiei. Ceasul bisericii arăta şi un sfert.

– Nu mergi cam repede?

Am apăsat amîndouă frînele; preţ de o clipă au ţinut, apoi viteza noastră a prins din nou să crească. Am frînat din greu, cît de tare am putut, dar fără rezultat. Din spate am auzit un ţipăt strident şi-am văzut cum cocoaşa pe care o făcea drumul la Podul Vechi se apropie de noi cu aproximativ o sută de kilometri pe oră. O prinserăm în plină viteză; am auzit un clănţănit strident dinspre portbagaj, un bubuit puternic de la cauciucul din spate şi-un vaiet dinspre Evie. Bicicleta păru să se oprească pe loc, iar greutatea fetei fu cît pe ce să mă arunce peste ghidon. Evie s-a dezlipit de portbagaj şi-a rămas o clipă locului, bătîndu-se peste fund cu ambele mîini să se scuture.

– Cred că mi-am rupt rochia... nu, e întreagă.

– Stai o clipă!

– *Trebuie* să plec.

– Am putea...

– Poate. Nu ştiu. Mulţumesc că m-ai adus.

A trecut în grabă podul şi-a dispărut de cealaltă parte. Mi-am examinat bicicleta. Portbagajul şi aripa de protecţie din spate se îndoiseră în jurul roţii. Cauciucul era spart. Am tras o înjurătură, luptîndu-mă cu epava. În cele din urmă am reuşit s-o îndrept cît de cît, smulgînd apărătoarea de pe cauciucul zdrenţuit. Mi-am împins bicicleta, scîrţa-scîrţa, peste pod. Evie înainta pe Strada Mare tot aşa cum plecase de la iaz: un pic în fugă, apoi mers normal, apoi iar un pic în fugă. Brusc, a iuţit pasul fără să mai încetinească deloc, dar era prea tîrziu. Doamna Babbacombe, micuţă ca o vrabie, cu pălărie cloş cenuşie şi coş de tîrguieli, o văzuse. Traversă strada în fugă, o înşfăcă pe Evie de cot şi nu-i mai dădu drumul. Urcară strada una lîngă alta, doamna Babbacombe necontenind s-o ghiontească pe fiică-sa în umăr. Mi-am spus, cu o satisfacţie meschină, că Evie va trebui să gîndească foarte repede ca să iasă basma curată din dandanaua asta. Am urcat la rîndul meu strada cum am putut şi-apoi am intrat în curtea betonată a atelierului auto ca să-l găsesc pe Henry, dar cînd l-am văzut, am întors bicicleta cu o sută optzeci de grade şi-am dat să ies. Henry, în salopetă albă, stătea în picioare, cu mîinile în şolduri, lîngă micuţul automobil cu două locuri al domnişoarei Dawlish.

– Domnişorule Oliver...

– A, Henry, salut. Am crezut că eşti ocupat. N-am vrut să te deranjez.

Henry s-a aplecat să examineze roata din spate a bicicletei mele. Eu m-am uitat peste el, la maşină, şi-am simţit

că mi se lipesc tălpile de pardoseală. După cum arăta, ai fi zis că a stat vreun an-doi cufundată într-o mlaştină.

– *Dyma vi*, făcu Henry. O spărtură urîtă, zău aşa. Ai cărat pe cineva pe portbagaj, da? Măi, măi! Chestia asta nu mai poate fi folosită.

Am auzit în spatele meu un fîşîit slab. Lîngă noi apăru căpitanul Wilmot, în căruciorul său electric de invalid.

– Salut, Henry. Cealaltă baterie a mea e gata?

– Abia peste o oră, căpitane, răspunse Henry. Ia uită-te la trebuşoara asta!

Se îndreptă spre automobilul de două locuri.

– Dă-i înainte, zise căpitanul Wilmot. Eu am să-mi întind nițel picioarele. Tinere Oliver, nu pleca, vreau să-mi povesteşti ce mai fac cei din echipă.

Începu să facă manevre în scaun, icnind şi scrîşnind din dinți.

– Baioneta la armă!

Căpitanul Wilmot era o victimă a războiului, pensionat cum se cuvine, cadorisit cu un mijloc de transport şi cu o slujbă de secretar la spital pentru care era remunerat cu un onorariu, după cum se exprima chiar el. Obuzul care-l îngropase îl umpluse şi cu fragmente de metal în locuri imposibil de excavat. Şmecherii grosolani din Cartierul Lumînărarilor, unde locuia căpitanul, peste drum de sergentul Babbacombe, spuneau că Wilmot zdrăngăne mai tare decît căruciorul său. Tot din cauza obuzului era şi surd de-o ureche. Din urechea respectivă îi ieşea un ghemotoc de vată, menit să stăvilească secrețiile abundente.

– Trebuie să plec. Am...

– Pentru numele lui Dumnezeu! Stai pe loc.

Era țîfnos. Asta pentru că tocmai se dădea jos din cărucior. De cîte ori se dădea jos din cărucior era țîfnos. Ba mai mult: dacă-i zăreai chipul înainte să-şi reconstituie cu eforturi expresia, puteai să vezi uneori un soi de sălbăticie de fiară, de parcă forța care-l ajuta să se ridice era ură concentrată. Însă îi erau dragi oamenii tineri şi tinerețea în general, poate pentru că propria lui tinerețe îi explodase sub ochi înainte să fi tras vreun folos de pe urma ei – un funcționar inferior de care țara avusese nevoie. Căpitanul îşi oferea gratuit serviciile echipei de la şcoala noastră, pe poligonul miniatural de tragere. După manevre fără sfîrşit, se aşeza lîngă noi la linia de tragere, dîndu-ne sfaturi şi încurajări.

– Nu smuci, băiete. Cătarea puştii tale bîțîie în sus şi-n jos ca o găleată-n fîntînă. *Strînge* – uite-aşa.

După asta îți simțeai fesierii frămîntați şi masați timp de cîteva clipe.

– Spune, domnule căpitan, ce părere ai de chestia asta?

Căpitanul Wilmot se apropie cu greutate, sprijinit în cîrje, şi examină maşina cu atenție.

– După cum arată, se pare că a trecut printr-o baltă.

Tălpile nu-mi mai erau lipite de podeaua de beton. Erau de-a dreptul îngropate în ea.

– Plimbare de plăcere, aşa se cheamă, spuse Henry. Tineri nemernici. Le-aş arăta eu plimbare de plăcere!

Deschise portiera şi scormoni înăuntrul maşinii.

– Hei, ia te uită!

Se dădu înapoi şi se întoarse. Ținea în mînă un lanț de aur cu crucifix.

– Toate bune, dar, sînt sigur, domnişoara Dawlish n-a purtat niciodată în viaţa ei cruciuliţă din asta.

Căpitanul Wilmot se aplecă spre mîna lui Henry.

– Henry, eşti sigur? Am mai văzut-o undeva...

Henry o duse mai aproape de ochi.

„I. H. S." Mai scrie ceva şi pe partea ailaltă. „E. B. Amor vincit omnia." Asta cam ce-ar vrea să zică?

Căpitanul Wilmot se întoarse spre mine.

– Spune, tinere Oliver. Dintre noi, tu eşti învăţatul.

Pe dinăuntru înghețasem de teamă, pe din afară simțeam că iau foc de ruşine.

– Cred că înseamnă „Iubirea învinge totul".

– E. B., rosti Henry. Evie Babbacombe!

Ridică ochii căprui, trişti spre chipul meu şi nu-i mai coborî.

– Ştiam că l-am mai văzut undeva, zise căpitanul Wilmot. Locuieşte peste drum. Ştiţi, într-o vreme venea la mine să-i dau lecţii. Corespondenţă, formulare, chestii dintr-astea. Îl poartă sub rochie, aici, pe piept.

– Într-o vreme a lucrat aici, înainte să lucreze pentru doctor, spuse Henry cu ochii aţintiţi în continuare la mutra mea. Probabil că atunci s-a rătăcit crucifixul.

– Fireşte, spuse căpitanul Wilmot, nu-l poartă întotdeauna sub rochie. Dacă nu poartă mărgele, atunci îl poartă pe deasupra rochiei, aici pe piept. Ei bine, trebuie să plec.

Se întoarse cu mare greutate la cărucior fără să mai spună vreo vorbă despre baterie ori despre echipă. Ne zîmbi larg, un zîmbet ce deveni sălbatic cînd se aşeză. Puse deoparte cîrjele, se întoarse şi se îndepărtă în fîşîitul căruciorului.

Henry tot se mai uita la mine. Simțeam o roșeață care se stîrnea în chip irezistibil de undeva din călcîie. Năvăli apoi spre umeri, îmi străbătu brațele, astfel că am simțit cum mi se umflă palmele pe ghidon. Pe urmă îmi cuprinse fața, capul – chiar și părul părea că-mi arde de roșeață.

– Ca să vezi, zise Henry într-un tîrziu. Evie Babbacombe.

Cei doi flăcăi mînjiți cu ulei care desfăceau motorul unui camion stăteau în picioare și se uitau la noi cu un zîmbet doar un pic mai puțin sălbatic decît al căpitanului. De parcă ar fi avut patru ochi în loc de doi, Henry se întoarse spre ei.

– Mă băieți, voi credeți că vă plătesc ca să stați degeaba toată ziua cu gura căscată? Vreau ca valvele alea să fie gata la cinci și jumătate!

Am bîiguit:

– Dă-i-o, dacă vrei. I-aș da-o eu...

Henry s-a întors din nou spre mine. Mi-am descleștat o mînă și-am întins-o. El legăna crucifixul ca pe un pendul, ținîndu-l de lanț, deasupra palmei mele întinse și mă privea cu atenție.

– Domnișorule Oliver, tu încă nu șofezi, așa-i?

– Așa-i. Nu șofez.

Henry încuviință dînd din cap și lăsă crucifixul în palma mea.

– Cu complimente din partea conducerii.

Îmi întoarse spatele și se apucă să umble la mașină. Mi-am luat bicicleta hodorogită; simțindu-mi picioarele capabile, în sfîrșit, să umble din nou, m-am îndepărtat, cu crucifixul în mînă. În drum spre modesta-mi casă, n-aveam în minte decît un singur gînd: *Am fost chiar pe muchie de cuțit.*

*

Am lăsat bicicleta şi-am intrat în dispensar, unde tata se uita concentrat la microscop, sub fereastră.

– Henry, am spus pendulînd crucifixul cu un aer firesc. Henry Williams. Domnişoara Babbacombe a uitat chestia asta în atelierul lui auto pe vremea cînd lucra acolo.

L-am aruncat în sus şi l-am prins fără efort.

– M-a rugat să i-l dau. Bănuiesc că o găsesc în sala de primire, nu? Mă duc să văd...

Am traversat coridorul şi-am deschis uşa. Evie şedea la birou şi încerca să-şi observe ochiul stîng cu cel drept într-o oglinjoară rotundă. În loc de ochi mă văzu pe mine.

– Olly! Nu e bine să vii...

– Poftim. Mi-am zis că ţi-ar plăcea.

Încercînd să arborez nonşalanţa lui Robert, am aruncat crucifixul pe birou; Evie sări să-l apuce cu un ţipăt de încîntare.

– Crucifixul meu!

Lăsă oglinda jos şi se apucă, preocupată, să-şi pună crucifixul la gît. Deveni solemnă, înclină capul. Bîigui ceva neinteligibil şi făcu nişte mişcări rapide cu o mînă în dreptul pieptului. În complexul local alcătuit de Biserica Statală, Nonconformism şi indiferenţă la scară mare, nu mai văzusem niciodată aşa ceva. Evie ridică privirea spre mine şi zîmbi brusc cu toată gura, clipind dintr-un ochi. Spuse în şoaptă pe un ton acuzator, dar bucuros:

– Olly! Mare figură eşti!

– Ce vrei să spui?

Dădu scaunul înapoi cîţiva centimetri şi se aşeză, privind

în sus, cu mîinile pe marginea biroului. Mă examina de parcă nu m-ar mai fi văzut niciodată.

– Evie, cînd am putea să...

– Asta lămureşte lucrurile, nu?

Acum nu mai era nici un dubiu: Evie Babbacombe, cel mai copt măr din pom, se uita la mine cu o expresie de încuviinţare şi admiraţie făţişă.

Din adîncurile locuinţei doctorului se auzi o voce.

– Domnişoară Babbacombe!

Fata sări în sus, îşi netezi pletele şi se îndreptă spre sala de operaţii. În prag se opri şi se uită peste umăr, chicotind:

– *L-ai avut la tine tot timpul!*

M-am întors în farmacie nutrind un simţămînt de revoltă. Taică-meu era tot la microscop, potrivea lamela cu mişcări abia perceptibile ale degetelor sale butucănoase. Am plecat şi-am intrat în casă, întrebîndu-mă ce să fac. Dacă sergentul Babbacombe o silea să-i spună povestea, prin mijloace agresive sau în alt fel, nu cred că mi-ar fi admirat la fel de mult ca Evie rolul pe care îşi închipuise ea că l-am jucat. Asta era o problemă stringentă. Trebuia neapărat s-o văd înainte să se ducă acasă, dar nu-mi mai trecea prin cap nici un pretext pentru a mă întoarce în farmacie. Pe de altă parte, dacă stăteam la fereastra camerei mele, vedeam foarte bine Piaţa şi treptele casei doctorului Ewan de peste drum. De îndată ce o zăream pe Evie că apare, puteam să cobor iar scările şi să intru în grădina noastră. Dacă maică-mea s-ar fi aflat în bucătărie, aş fi putut să-i explic cu uşurinţă ce căutam acolo: mă duceam să mă uit la bicicletă. Ajuns în grădină, puteam să iuţesc pasul, să sar peste zidul grădinii

în Strada Lumînărarilor, să trec pe lîngă fundul grădinii lui Ewan, pe lîngă grădina casei parohiale şi cele trei case aflate acolo unde strada se îndrepta spre Cartierul Lumînărarilor, şi apoi să mă întorc, trecînd printre casa parohială şi curtea bisericii. Astfel puteam să intru în Piaţă din sensul opus şi să mă întîlnesc cu ea din întîmplare. Aşadar, mi-am luat postul în primire, în picioare, lîngă perdelele de cinz. Aveam mult de aşteptat, dar nu puteam să risc. Tocmai cînd eram mai sigur că am s-o văd apărînd din clipă-n clipă, am auzit un pas greu, marţial apropiindu-se de fereastra mea din cealaltă direcţie. Sergentul Babbacombe se întorcea de la primărie. Nu urma traseul său obişnuit, pe lîngă „Wertwhistle, Wertwhistle şi Wertwhistle, Avocaţi", pe sub fereastra cu arcadă a domnişoarei Dawlish şi aşa mai departe. Nu, venea pe partea cealaltă, urmînd o rută care avea să-l ducă chiar prin faţa porţii noastre. Nu propriile acţiuni din ultimele douăzeci şi patru de ore mi-au inspirat o panică instantanee, ci intenţiile pe care le nutream. Căci, sub unghiul din faţă al tricornului, pe chipul sergentului se vedea o supărare părintească atît de intensă încît mi se tăie respiraţia. Pumnii lui cărnoşi se legănau în mers, blacheurile metalice ale pantofilor scoteau scîntei frecîndu-se de pavaj. De parcă ar fi pîndit şi ea de la o fereastră, apăru şi Evie, coborînd treptele de la cabinetul doctorului Ewan cu paşi repezi, dar cam nesiguri. Purta pe cap o basma de mătase albă, legată sub bărbie, ale cărei colţuri fluturau la fiecare mişcare. Firește, purta ciorapi. Rîdea şi zîmbea, cu mîinile ridicate la nivelul umerilor, gambele mişcîndu-se puţin spre exterior, fundul legănîndu-se un pic. Se apropie cu iuţeală

de sergentul Babbacombe, îl ajunse din urmă şi-i spuse rîzînd:

– Uite, tată! Îl uitasem în toaleta doamnelor de lîngă sala de operaţii, caraghioasă ce sînt!

Sergentul mărşăluia mai departe. Evie iuţi paşii, se grăbi să meargă alături de el. Sergentul umbla cu paşi mari, soldăţeşti, mult mai repede decît putea ea, aşa că din cînd în cînd Evie trebuia să o ia iar repejor, izbucnind într-un rîs vesel. După ce-l ajungea, îi căuta mîna, se înclina spre el, cu capul pe o parte, întinzîndu-se cît putea ca basmaua să se apropie de umărul lui. El mai făcea un pas mare, ea iuţea mersul, căutîndu-i iarăşi mîna. În cele din urmă reuşi să i-o prindă; pumnul încetă să mai penduleze. Fără să încetinească pasul de marş, sergentul îşi mută degetele din palma ei pe încheietură. De aici încolo Evie nu se mai poticni în mers, ci ţinu ritmul cu el, într-o constantă alergare cu paşi mici, repezi. N-avea încotro.

Am coborît scările, m-am dus în grădină şi-am început să umblu încolo şi-ncoace pe peluza mică, cu mîinile în buzunarele pantalonilor. Între pofta pe care mi-o stîrnea feminitatea cochetă a lui Evie şi frica de părintele ei cel pus pe vărsare de sînge, mă frămîntau o mulţime de chestiuni mai puţin presante. Se putea ca Henry să scape pe undeva o vorbă; dar în el aveam o încredere instinctivă. Şi căpitanul Wilmot putea să scape o vorbă. Robert... Acum, că-mi trecuse furia, eram îngrijorat din pricina lui. Robert ar putea fi rănit destul de grav. Încă mai simţeam fierbinţeala urechii stîngi, iar ochiul stîng, deşi nu chiar atît de vătămat pe cît

era al lui Evie, totuşi mă durea şi lăcrima una-două. Mai era şi Imogen. M-am oprit locului şi-am fixat cu privirea o albină întîrziată care zumzăia deasupra inflorescenţei unui nemţişor de munte. Îmi dădeam seama, oarecum nedumerit, că nu mă mai gîndisem la Imogen de ore întregi. Făptura ei îmi reveni în minte şi-mi făcu inima, ca de obicei, să plonjeze în abis, dar de astă dată într-un mod pe care nu reuşeam deloc să-l înţeleg. Nu numai că mă îndemna să pornesc cît mai grabnic la asalt asupra lui Evie, ci mai mult, doar gîndul la ea îmi stîrnea disperarea. De parcă – şi chiar în acea clipă am simţit cît de absurd părea totul – logodna lui Imogen mă forţase să intru într-un fel de competiţie, atît cu ea, cît şi cu el. Am reînceput să mă plimb agitat de colo-colo. Mă simţeam ca o muscă prinsă într-o picătură de melasă.

A doua zi dimineaţă, în timp ce mă bărbieream, l-am văzut pe Robert intrînd în pas alergător în grădină pentru o ultimă rundă cu sacul de box, înainte de plecarea la Cranwell. Imaginea asta m-a făcut să mă simt ruşinat. Bătaia dintre noi fusese tipică pentru felul nostru particular de a fi, aşa cum o descrie toată literatura juvenilă. El zvelt, cu membre suple. O stîngă îndemînatică. Eu masiv, solid şi stîngaci – de fapt, un împiedicat. În ciuda acestor aspecte, ieşisem învingător. Ba mai mult, cîştigasem aşa cum s-ar fi aşteptat oricine să cîştige un neîndemînatic, de fapt singura cale accesibilă unui neîndemînatic: trişînd. Îl pocnisem cu genunchiul în boaşe. N-avea nici un rost să-mi spun că fusese din greşeală, căci ştiam că, după ce l-am văzut îndoit de durere, lipsit de apărare, am simţit pentru o clipă, înainte să-l lovesc cu pumnul, o răutate

sumbră, o bucurie plină de cruzime şi o *intenţie* clară. Altă picătură de melasă. Îl vedeam în grădină, ţopăind cu mişcări agile, de atlet în jurul sacului imobil de box; am observat faşa ghipsată de pe nas, în plus faţă de cea de pe gambe. De cealaltă parte a geamului mă aflam eu: trişor şi calculat, cu altfel de accent în vorbire şi incapabil să şofez. Cînd am băgat de seamă că a terminat antrenamentul şi e pe punctul de a se întoarce în pas alergător în casă, mi-am scos pe fereastră faţa pe jumătate bărbierită şi-am fluturat mîna în care ţineam aparatul de ras:

– Hei, Robert! Pleci azi? Baftă!

Robert mă ignoră de parcă nici n-aş fi existat. Ridică profilul de duce de Wellington, cu ghips cu tot, şi-l purtă triumfal direct în casă. N-am rîs. Mă simţeam umilit şi ruşinat.

Oricîte planuri ingenioase am făcut şi oricît m-am fîţîit fără nici un rost, nu era cîtuşi de puţin uşor s-o întîlnesc pe prietena noastră comună, tînăra Babbacombe. Era captivă. Încuiată cu lacăt şi zăvor, legată în lanţuri. În fiecare zi, sergentul Babbacombe o aducea la serviciu, aştepta s-o vadă că intră pe uşă şi numai după aceea se ducea să aşeze scaunele de la primărie sau să le adune şi să le facă stivă, sau să strîngă monedele din aparatele de taxat din toaletele publice, să ridice steagul, să sune din clopoţel în punctele importante din oraş ca să anunţe o partidă de whist la Institutul Muncitoresc ori o sărbătoare cîmpenească în grădina casei parohiale. La ieşirea de la serviciu o aştepta de obicei doamna Babbacombe. În vremuri normale, doamna Babbacombe răspîndea în jurul ei un fel de caldă amabilitate, o prietenie de nestăvilit, deşi rareori

i se răspundea cu aceeaşi monedă. Era o femeie micuţă ca o vrabie, foarte îngrijită ca şi Evie, dar deja cu pielea zbîrcită. Umbla repede, cu capul sus, întorcîndu-l de la o persoană la alta, zîmbind şi uneori înclinînd capul cu o mică plecăciune graţioasă, adresată tocmai spre trotuarul opus al Străzii Mari către o persoană aflată cu totul în afara sferei sociale accesibile ei. Firește, aceste saluturi nu erau niciodată luate în seamă şi nici măcar pomenite; nimeni nu putea fi sigur dacă doamna Babbacombe e nebună şi se consideră îndreptăţită la asemenea gesturi sociale sau dacă nu cumva provine dintr-o ţară de poveste în care nevasta crainicului oraşului poate fi prietenă apropiată cu soţia prim-consilierului. Prima alternativă părea mai plauzibilă. O puteai vedea ciripind ca o vrabie, să spunem aşa, la tejgheaua de la Magazinul Internaţional, apoi zîmbind cu graţie (capul lăsat pe umărul stîng, uşoară înclinare a gîtului) către lady Hamilton-Smythe, care părea să nici nu aibă cunoştinţă de existenţa acestei femei. Doamna Babbacombe mai era şi singura noastră romano-catolică (dacă n-o punem şi pe Evie la socoteală), iar acest aspect, dimpreună cu cealaltă excentricitate a ei, o făceau remarcabilă şi enervantă. Din moment ce nu voia să se amestece cu declasaţii din Cartierul Lumînărarilor şi nimeni altcineva nu vorbea cu ea, perseverenţa cu care continua să ofere inutilele zîmbete şi mici plecăciuni părea ciudată. Însă timp de cîteva zile după episodul cu crucifixul, zîmbetele şi micile plecăciuni lipsiră. Sergentul Babbacombe o livra pe Evie la slujbă ca pe un colet, iar micuţa doamnă Babbacombe, ridată şi posomorîtă, o prelua.

După o săptămînă, Evie a intrat în farmacie plîngîndu-se că o doare capul şi tata i-a preparat un remediu eficient. În seara aceea, cînd doamna Babbacombe a sosit pe treptele casei familiei Ewan, cele două au plecat împreună rîzînd şi pălăvrăgind ca nişte vechi prietene. O schimbare remarcabilă care nu s-a oprit aici. După ce şi-a încheiat penitenţa, Evie a fost eliberată din captivitate. Cîteva seri mai tîrziu (trebuie să fi fost în jurul orei nouă), Evie a apărut singură pe cealaltă latură a Pieţei. Purta obişnuita rochie de vară din bumbac, şosete albe, fără ciorapi, şi sandale. Mergea cu mişcări fluide, cu buzele răsfrînte într-un fel ce-ţi tăia răsuflarea, cu un zîmbet vag care fermeca aerul înserării, pletele lucioase, ambii ochi strălucind, picioarele mişcîndu-se doar de la genunchi în jos. Ne aflam iarăşi în punctul de pornire. Evie emitea, la fel de misterios ca un licurici, unde ademenitoare atît de puternice încît erau aproape vizibile, luminoase. Ajunsă în apropierea ferestrei cu arcade a domnişoarei Dawlish, peste drum de casa noastră, a încetinit pasul, apoi s-a oprit puţin. Şi nu imaginaţia m-a făcut să văd, chiar şi de la acea distanţă, o fluturare intensă a pensulelor negre şi sclipirea ochilor rotiţi în direcţia mea. Ca la porunca unui stăpîn, m-am furişat afară din casă.

Evie mergea pe Strada Mare, trecînd pe lîngă primărie. În preajmă erau foarte puţini oameni – doar un poliţist şi fata de la casa de bilete a cinematografului. O urmăream, cu simţămîntul că fac un lucru interzis, de la o distanţă de cincizeci de metri. Treabă dificilă, căci ea nu părea conştientă de cei

din jur şi mergea cu viteza melcului. Pentru a putea păstra distanța adecvată m-am văzut silit să examinez vitrina şelarului, pe cea a tutungiului şi articolele mult mai puțin seducătoare din Mercerie. Cînd ajunse la Podul Vechi, Evie se opri. În conflictul dintre nevoia unei conduite sociale cuviincioase şi atracția sexuală nu încăpea mare îndoială care va învinge. În plus, soarele apusese, noaptea se lăsa şi sub arcul podului se instalase deja întunericul. Deasupra, pe pod, mai persista o geană de amurg. Evie se instalase comod, sprijinindu-şi fundul de balustrada de piatră din partea cea mai ridicată a podului. Privea locul unde apusese soarele. M-am dus la ea. Ne-am arătat amîndoi, cum se cuvenea, surprinşi de întîlnire.

– Ce-ți mai face ochiul, Evie?

– Bine, foarte bine. Dar al tău?

Îmi uitasem propriile răni. Mi-am apăsat cu palma orbita ochiului drept.

– Pare a fi în regulă.

– Ai primit veşti de la Bobby?

Eram atît de surprins încît o clipă am întîrziat să răspund.

– Nu. De ce-aş primi?

Evie nu răspunse nimic o vreme. Îşi lăsă capul pe spate şi-mi zîmbi cu coada ochiului.

– Ai o grămadă de timp liber, nu-i aşa, Olly?

– Sînt în vacanță.

Îmi venea greu să-mi iau ochii de la ea, căci nu numai că împrăştia acea lumină proprie, ci în plus emana, parcă o dată cu respirația, o mireasmă de flori, îți evoca numai lucruri

atrăgătoare cu broderii pe ele; mai era şi rîsul de fetişcană, cu o octavă mai înalt decît cel al unui bărbat. Însă am reuşit să privesc într-o parte şi, în aceeaşi clipă, becurile alb-gălbui s-au aprins tremurător pe toată lungimea Străzii Mari, spre Piaţă, fiecare dintre ele smulgîndu-se din lumina amurgului. Nu mai eram invizibili.

– Hai să ne plimbăm.

– Unde?

– Ne-am putea plimba pe deal în sus.

– Tatei nu-i place să intru în pădure. Nu după ce se întunecă.

Prin minte îmi trecu, fugară, imaginea unei perechi de pantaloni foarte îmbibaţi de noroi; o clipă doar, apoi i-am lăsat şi-n minte tot acolo unde-i lăsasem şi-n realitate: atîrnaţi pe o tufă la uscat.

– Dar...

Era copleşitor şi enervant. Evie se arăta sigură de ea, indiferentă. Într-un ochi i se oglindeau rămăşiţele luminii zilei, în celălalt lumina alb-gălbuie. Am făcut un pas, doi, apoi m-am oprit şi m-am uitat în urmă.

– Haide, Evie, ne putem plimba pe malul rîului.

Ea clătină din cap; pletele zburară, apoi se aşezară la loc.

– Tata spune că n-am voie.

Ştiam motivul fără să trebuiască să mă gîndesc. Drumul acela ducea peste cîmpuri, către Hotton, unde erau grajdurile cu cai de curse. Probabil că, îndărătul fiecărui tufiş, sergentul Babbacombe îşi închipuia grăjdari cu gînduri păcătoase şi s-ar fi putut foarte bine să aibă dreptate.

– Păi atunci... Am putea merge pe lîngă rîu în cealaltă direcție, pe lîngă Pillicock.

Evie închise gura, clătină iarăşi din cap, zîmbind misterios.

– De ce nu vrei?

Nici un răspuns. Doar sclipirea fugară, zîmbetul şi clătinarea capului. De fiecare dată cînd începea să plutească în jurul capului, părul ei părea să elibereze încă un nor plin de tot felul de sugestii înmiresmate. Mă întrebam, nedumerit la culme, care putea fi motivul pentru acest ultim refuz, ce interdicție mai era şi într-acolo. Lucrul cel mai notabil în acea direcție era o renumită şcoală cu internat, care nu avea prea multe legături cu oraşul nostru, cu toate că o despărțeau de el doar vreo şase terenuri cultivate. Poate că sergentul Babbacombe avea rețineri şi în legătură cu şcoala? „Să nu te prind, fata mea, că-ți faci de lucru cu tinerii domni de la colegiu – sînt nişte diavoli, chiar asta sînt!" Dar, indiferent de motiv, împrejurimile oraşului ne erau interzise. Spre sud pădurile erotice, spre vest grajdurile de curse, spre est colegiul, iar spre nord nimic altceva decît rîpele lipsite de vegetație; aşadar, iată-ne, pe amîndoi expuşi privirilor din toate părțile, pe povîrnişul de la Podul Vechi.

De parcă aceste restricții o bucurau, Evie începu să fredoneze, dînd din cap în ritmul melodiei.

– La-la-la...

Îmi năvăli sîngele în cap. Am spus ceva, nu ştiu ce. Simțeam nevoia să am în mîini un ciomag ori un topor de cremene. Evie mă privea surprinsă.

– Nu-ți plac?

– Cine?

– Grupul Savoy – Discipolele lui Orfeu. La radio. Ascult în fiecare seară.

Enervarea se transformă într-o furie care mă cotropi din cap pînă-n picioare.

– Urăsc melodiile astea! Le urăsc! Ieftine... banale...

Tăcurăm amîndoi; furia-mi se potoli şi se reduse la un tremurat constant. Cînd, în cele din urmă, Evie îmi răspunse, vorbi cu răceală şi foarte de sus:

– Ei bine, îmi pare rău. Să ştii.

În mod evident, nu făceam nici un progres. Dar pe cînd mă întrebam ce să întreprind în continuare, Evie mă privi şi-mi zîmbi.

– Ştii, Olly, muzica pe care o cîntai ieri mi-a plăcut. Ştii... la pian.

– Chopin. Studiul în do minor, opus douăzeci şi cinci, numărul doisprezece.

– Da' cînți tare, zău aşa!

– A, ştiu şi eu...

M-am gîndit o clipă. Uneori, cînd exersam porțiunile *semi-tremollo* din Appassionata sau octavele pentru mîna stîngă ale Polonezei în la bemol major, dacă tata lăsase cumva uşa spre farmacie deschisă, o închidea discret. Era la rîndul lui un pasionat de muzică şi nu-şi putea permite să se lase distras în momentele cînd lucra la ceva deosebit de delicat.

– Evie, nu ştiam c-ai trecut prin fața casei noastre!

– Eram în sala de primire, prostuțule!

Asta m-a cam surprins. În definitiv, între clapele îngălbenite ale pianului şi sala de primire era uşa camerei de

zi, un coridor, camera care ducea în farmacie, un alt coridor şi încă o uşă. Poate că într-adevăr cînt cam tare.

– Exersez doar. Pentru că mă distrează.

– Cînd am plecat după operaţia de dimineaţă, cîntai. Cînd m-am întors pentru operaţia de seară, cîntai iarăşi! Cu siguranţă că-ţi place foarte mult muzica, Olly. Cît timp ai cîntat?

– Chiar îmi place. Toată ziua.

– Drăguţ. Să-mi cînţi şi mie într-o zi. Îi place şi doctorului Ewan.

– Serios?

– Ieri, după ce a plecat doamna Miniver, a venit în recepţie şi a spus că tot mai cînţi.

– Altceva a mai spus?

– Nu prea multe. Doar că se bucură foarte tare că te duci la Oxford.

Mă simţeam foarte mulţumit. Nu ştiusem că şi doctorului Ewan îi place muzica. Mă străduiam să învăţ studiul de Chopin pentru că acordurile sălbatice, frînte, furtuna de sunete păreau să-mi exprime şi să-mi cuprindă cu precizie pasiunea zbuciumată şi lipsită de speranţă pentru Imogen. Minunat; dar dificultăţile tehnice erau enorme şi mă obsedau. I-am explicat:

– E o notă, un sol, pe care trebuie s-o lovesc în trecere cu degetul ăsta, vezi...

Am ridicat sub nasul ei degetul arătător de la mîna dreaptă. Ea îl luă cu ambele mîini şi începu să-l examineze, trăgîndu-l în toate părţile.

– Au! Ai grijă! Mă cam ustură...

Rîzînd tare, Evie trăgea şi trăgea. Gheaţa s-a spart în aceeaşi clipă şi a dispărut. Cu ţipete şi chicoteli, ne luptarăm în amurgul luminat de becurile alb-gălbui. Într-un mod care nu-mi era limpede, m-am transformat din urmărit în urmăritor şi Evie încerca să fugă.

– Nu! Nu, Olly! Nu trebuie…

Era lipită strîns de pieptul meu. Încetă să se mai zbată.

– Nu se poate. O să ne vadă cineva.

Am înşfăcat-o de încheietura mîinii şi-am coborît-o în braţe de pe balustrada podului, ducînd-o acolo unde piciorul de piatră era jumătate pe pămînt, jumătate în apă. Luminile alb-gălbui nu se mai vedeau. Evie nu mai rîdea, iar eu începusem să tremur din nou. Singura lumină venea de la Evie; cele trei prune se aflau foarte aproape de mine, de data asta fără să mai fie acoperite de şuviţe ude de păr, fără şiroaie de ploaie, doar valurile de misterios parfum, neîntrerupte, înnebunitoare. M-am lipit cît mai strîns de ea cu măruntaiele tremurînd, cu trupul cuprins de flăcări. Am obţinut toate sărutările pe care le voiam. Am obţinut mai multe sărutări decît voiam. Nimic în plus.

Se auzi clopotul bisericii. Evie se transformă dintr-o fată ale cărei forţe abia ajungeau ca s-o protejeze în faţa asaltului meu, şi atunci numai însoţite de rugăminţi calde, într-una care putea să care cărbuni în spate cu sacul şi să crape lemne. Cum încă mi se mai învîrtea capul, nu eram pregătit pentru contraatac, astfel că brînciul pe care mi-l dădu cu ambele braţe mă expedie pînă la jumătatea malului.

– Uite! Şi mama doar a zis…

Urca deja în patru labe malul, spre drum. Am urcat

după ea, tot în patru labe, împingînd la vale bulgări de pămînt. Am ajuns-o la pod.

– Evie... Hai să ne întîlnim aici mîine seară. Sau poate ne putem plimba?

Ea-şi reluă mersul obişnuit sub lumina alb-gălbuie.

– Nu te pot împiedica să mă întîlneşti, nu-i aşa? E o ţară liberă.

– Atunci mîine...

– Dacă vrei.

Continuă să urce Strada Mare. Venindu-mi în fire, am început să conştientizez prezenţa oamenilor şi sferele delicate de influenţă de care ne apropiam. În susul străzii, deasupra unui magazin, locuia – sau îşi avea camerele – unul dintre instructorii mei. La primărie începea zona controlată de părinţii mei. Dincolo de primărie era Piaţa, unde se putea foarte bine să-i găsesc pe ai mei căutîndu-mă. Am început să rămîn în urmă. Evie încetini şi ea pasul. Ne aflam într-un impas şi exista o singură modalitate de a evita să fiu zărit în compania ei.

– Ei bine, am articulat oprindu-mă. Ei bine, pe mîine.

Evie se uită peste umăr.

– Nu te duci acasă?

– Cine, eu? Aveam oricum de gînd să fac o plimbare.

Evie îmi oferi cunoscutul ei zîmbet pieziş.

– Atunci, la revedere.

M-am întors în pas vioi la pod, am trecut de el, apoi m-am ghemuit şi-am tras cu ochiul dintr-un unghi convenabil. I-am văzut rochia şi şosetele urcînd strada şi dispărînd undeva între primărie şi fereastra cu arcadă a domnişoarei Dawlish.

Apoi am pornit spre casă pe alei lăturalnice şi am intrat în piaţă dinspre nord-vest. Casa noastră era cufundată în întuneric, iar ai mei erau în pat. M-am gîndit să cînt la pian un pic înainte de culcare, aşa că am exersat studiul, în care acum părea să se regăsească nu numai Imogen, ci şi Evie: o stare de frustrare pătimaşă la ambele niveluri.

Mama îşi băgă capul pe uşă şi-mi zîmbi iubitor.

– Oliver dragă. E cam tîrziu, să ştii...

A doua zi, degetul arătător mă durea zdravăn, de parcă mi-aş fi zdrobit capul osului. Aşadar, cu regret, am renunţat la pian pe ziua respectivă şi-am ieşit să mă plimb. A fost o plimbare lungă, cu un sandviş pe post de masă de prînz; m-am întors pe înserat. Mai aveam foarte puţin înainte să ies în urmărirea lui Evie; mi-am petrecut timpul străduindu-mă să mă fac cît mai atrăgător cu putinţă, pornind de la materia primă cam săracă pe care o aveam la dispoziţie. Nu puteam face nimic ca profilul meu să semene cu al lui Robert, n-aveam cum să cresc opt centimetri într-o clipă şi nici de unde să scot o motocicletă. Dar puteam să îndepărtez orice urmă de barbă crescută de dimineaţa şi pînă seara şi să mă iau la întrecere cu Evie în materie de miresme cu ajutorul uleiului de păr. Nu mă puteam înşela cu bună ştiinţă spunîndu-mi că-s chipeş, dar auzisem că fetelor le e relativ indiferent aspectul fizic. Speram să fie aşa fiindcă, studiindu-mi mutra în oglindă, am ajuns la concluzia regretabilă că nu e genul de faţă de care m-aş îndrăgosti. N-avea nimic fragil. Am încercat să-mi zîmbesc ca un învingător, dar rezultatul m-a făcu să mă strîmb dezgustat.

– Cît lapte azi, doamnă? Mulțumesc, doamnă, da, doamnă, nu, doamnă, mulțumesc, doamnă, bună ziua, doamnă...

Am scos limba la propria-mi mutră.

– Beeeee!

Nu exista nici o îndoială. Trebuia, pur şi simplu, să fiu subtil, viclean, diplomat – inteligent, cu alte cuvine. Altminteri, singurul mod în care aveam să *posed* cu adevărat o fată era cu ajutorul unei bîte. Evie era foarte, foarte fată. Mi-am amintit violența cu care mă împinsese în josul malului, dar şi uşurința cu care se apărase de atingerile mele şovăitoare – felul blînd, rugător în care-mi dăduse mîinile la o parte. Mă îndoiam că aş ajunge prea departe chiar şi cu bîta în cazul ei. Însă pantalonii scufundați fără urmă constituiau o dovadă imposibil de contrazis.

Evie era accesibilă.

– Beeeee!

De data asta trecu pe latura de sud a Pieței fără să se uite peste drum la casa noastră; experiența mă învățase să aştept cîtva timp. Ca urmare, cînd am ajuns-o din urmă se aşezase deja pe balustrada de piatră. Nu eram prea sigur cum ar fi trebuit să acționez, nu ajunsesem să creez nici o stratagemă strălucită. Mă gîndisem să mă declar interesat de studiul păsărilor, în speranța că va fi de acord să vină cu mine şi să pîndim împreună cum vînează fluierarul roşu sau mai ştiu eu ce altceva. Dar la drept vorbind habar n-aveam să deosebesc o banală bufniță de o ciocîrlie şi mă ştiam cu totul ignorant în ce priveşte jargonul acestei bresle. Cît priveşte căutarea de flori sălbatice sau de vechi fortificații,

ori săpăturile în căutare de metale rare... Nu. Nu-mi trecea nimic prin minte. Şi oricum, Evie nu trebuia decît să-mi fluture sub nas interdicţiile părinţilor ei, ca pe un soi de avertisment, ca să fiu silit să mă mulţumesc cu zona Podului sau cu traseul imposibil dintre Pod şi Cartierul Lumînărarilor. În cele din urmă, am făcut cîţiva paşi de dans în faţa ei şi-am rămas în picioare, cu bastonul la nivelul mijlocului.

– Bună, Evie!

Evie lăsă capul pe o parte şi-mi zîmbi.

– Ţi-a luat ceva timp.

– Eram ocupat.

– Tu!

Detestam subînţelesul replicii.

– Sînt în recuperare. Am muncit din greu, să ştii.

– Pianul e muncă?

– Sigur că nu.

Ea nu zise nimic, ci continuă să zîmbească. Mă întrebam vag ce anume este pianul, dar în acest timp Evie începu să fredoneze. Notele m-au furat şi-au început să mă preocupe, aşa cum se întîmpla întotdeauna, aşa că m-am apucat să caut în memorie.

– Dowland!

Evie rîse tare, cu chipul luminat, adorabil. Începu să cînte.

– ...În fiecare zi eu plîng / Laolaltă oile îmi strîng / Să pască în cîmpie, în cîmpie, în cîmpie, în cîmpie!

– Ai o voce grozav de frumoasă! Ar trebui să...

– Am luat lecţii de canto într-o vreme.

– Cu domnişoara Dawlish? Cu Bounce?

Ea încuviinţă dînd din cap, rîzînd.

– La, la, la, la, la, la, la, la!

Am început să rîdem amîndoi sub lumina alb-gălbuie, amintindu-ne de mohorîta noastră profesoară şi de lecţiile ei plicticoase.

– Laa, la, la, la, la, la, la, laaa!

– De ce nu cînţi mai des?

– Nu e cîntecul lui Dowland, ci al altcuiva – vezi, domnule Isteţilă!

– Ar trebui să te ţii de cîntat, Evie.

– Aş face-o, dacă aş avea cine să mă acompanieze.

– N-ai pian?

Ea clătină din cap. Am privit pe lîngă ea, spre rîu, dar examinam de fapt un instantaneu al Cartierului Lumînărarilor. Locuinţa sergentului Babbacombe se afla peste drum de cea a căpitanului Wilmot, chiar la intrarea în cartier – două case net superioare cu un grad celorlalte. Dincolo de acestea două, casele deveneau tot mai mici, mai sărmane, mai murdare şi mai dărăpănate pe măsură ce se apropiau de vechea moară abandonată. Copiii se zbînţuiau şi se băteau pe drumul nepavat. Băieţii purtau uniforma Băiatului Sărac: foşti pantaloni de-ai tatălui, scurtaţi, cămăşile lepădate de acelaşi tată, adunate grămadă la spate, în nădragi. Cei mai mulţi umblau desculţi. Mi-am dat seama brusc că asta era ceea ce ziarele numeau „mahala mizeră". Dacă sergentul Babbacombe n-avea pian, cu siguranţă că nimeni din cartier nu avea.

– Dar căpitanul Wilmot? El...

Evie clătină iarăşi din cap.

– Are gramofon şi radio. Cînd eram mică, mă invita la el să ascult.

– Drăguţ din partea lui.

– Un pahar cu limonadă şi-o chiflă. Numai muzică clasică. Are şi o maşină de scris.

O vreme am rămas tăcuţi amîndoi.

– Aşa că nu mai exersez canto, zise Evie în cele din urmă. Iar lecţiile de dactilografie...

Am priceput. Am încuviinţat fără o vorbă, solemn. Era păcat.

– Olly, azi n-ai cîntat, aşa-i?

Am rîs şi-am ridicat degetul învinetit. Îl luă ca să-i examineze vîrful cu degetele ei albe şi scena se repetă aidoma, ca data trecută: cu chicoteli şi rîsete, schimbare de roluri – urmăritor, urmărit – coborîrea la piciorul podului, la întuneric, cu momente de semi-abandon cînd am rămas faţă în faţă, cu refuz, consimţămînt, refuz, sărut şi luptă, parfum, trei prune şi-o piele lucioasă, vibraţie...

– Nu-ţi place de mine?

– Sigur că-mi place... nu, Olly, nu trebuie să...

– Ei, haide...

– N-ai voie... nu-i frumos!

Ştiam şi acceptam că nu-i frumos; mai ştiam, de asemenea, că în ceea ce mă priveşte, nu contează cîtuşi de puţin dacă-i frumos ori ba.

– Olly, dă-mi drumul... dă-mi drumul!

M-am trezit iarăşi aruncat pe mal la vale. De data asta am aterizat cu un picior în apă. M-am căţărat de-a buşilea înapoi, dar Evie privea ţintă cerul.

– Ascultă!

Printre stele se auzea un huruit slab. Evie dădu fuga în punctul cel mai înalt al podului şi rămase nemişcată. O luminiţă roşie se mişca sub osia Carului Mare, de parcă o stea exotică ar fi plutit în derivă.

– O să treacă chiar pe deasupra capetelor noastre.

– R.A.F.*

O luminiţă verde apăru alături de cea roşie.

– Mă întreb dacă n-o fi Bobby.

– El?

Evie continua să privească ţintă în sus, cu gura deschisă, cu capul lăsat tot mai mult pe spate.

– Spunea că o să zboare pe-aici cît de curînd o să poată. Că o să facă şi cascadorii deasupra oraşului. Mai zicea că, dacă o să găsească un loc unde să aterizeze, o să mă ia cu el...

– Pariez!

– O, uită-te! O să... ba nu.

Se întoarse pe călcîie cînd avionul trecu de noi şi-şi coborî treptat capul urmărindu-l, pînă cînd umbra lui se cufundă dincolo de pădure.

– N-au cum să-l lase deja să zboare. A ajuns acolo abia de o săptămînă sau aşa ceva.

Ea bătu din picior.

– Ce *norocoşi* sînt băieţii!

– Am să învăţ şi eu să pilotez cînd am să merg la Oxford. Probabil. M-am gîndit la treaba asta.

*Abreviere de la „Royal Air Force" – Forţele Aeriene Regale (n. trad.).

Evie se întoarse repede spre mine.

– O, aş vrea să zbor mai mult decît orice altceva! Şi-aş vrea să dansez, şi să cînt, fireşte, şi să călătoresc... Aş vrea să fac de toate!

Am zîmbit cu toată gura la ideea asta – ca Evie să facă de toate –, dar am încetat să mai zîmbesc cînd mi-am amintit de pantalonii cu pricina şi de singurul lucru pe care aş fi vrut ca ea să-l facă – sau să mă lase să-l fac.

– Hai să ne întoarcem jos, pe mal.

Evie clătină din cap.

– Eu mă duc acasă.

Porni înapoi spre arcul becurilor cu lumină alb-gălbuie cu aceiaşi paşi plutitori. Am urmat-o, blestemînd în sinea mea R.A.F.-ul şi pe ultimul său recrut în special. Simţeam, cu fiecare lampă pe lîngă care treceam, cum se îngroaşă sferele de influenţă în jurul meu; am încetinit. La fel făcu şi Evie.

– Ei bine, Evie, la revedere. Pe mîine.

Evie a plecat mai departe cu un zîmbet schiţat peste umăr. S-a uitat înapoi, a ridicat mîna stîngă la nivelul umărului şi şi-a fluturat degetele în direcţia mea. Am examinat cu mare atenţie posterul cu Douglas Fairbanks expus la cinematograf. După ce Evie a dispărut în Piaţă, m-am dus şi eu acasă, rămînînd de partea opusă primăriei şi ieşind din umbra ei abia cînd m-am asigurat că nu mă pîndeşte nici un pericol în Piaţă.

Mama îmi cîrpea o pereche de pantaloni cînd am intrat în casă. M-am aşezat; ea a ridicat privirea spre mine cu o scînteiere a ochelarilor, apoi şi-a plecat din nou capul asupra lucrului.

– Am văzut că s-a întors tînărul Bobby.

– Bobby Ewan?

– Pentru week-end.

– Doamne sfinte... N-a venit cu avionul, sper?

Mama rîse şi-şi potrivi ochelarii mai bine cu mîna pe care lucea degetarul.

– Sigur că nu. Doamna Ewan s-a dus cu maşina la Barchester şi l-a aşteptat la tren.

Tata îşi scutură pipa lovind-o de grilajul căminului.

– Probabil că a călătorit la clasa întîi. Precis. Aşa fac ofiţerii.

– Tată, el încă nu-i ofiţer! Doar un fel de cadet.

– A, mda. Nu ştiu.

Văzînd că mama îmi aruncă iarăşi o privire fugară, m-am ridicat. M-am dus direct în baie şi mi-am studiat gura, dar nu se vedea nici o urmă de ruj. Rămas în faţa oglinzii, mi-am confirmat evaluarea anterioară a propriei înfăţişări. Nu numai că-i lipsea orice urmă de gingăşie, în plus era melancolică şi morocănoasă. Mă întrebam cum arată, cu exactitate, o fată dezbrăcată. Cum arată Evie. N-aveam nici o idee conturată, dar bănuiam că arăta foarte bine. M-am trezit că mă întreb acelaşi lucru cu privire la Imogen Grantley şi m-am oprit deîndată, îngrozit că pusesem, chiar şi fără intenţie, semnul egalităţii între ele două. Ştiam că n-ar trebui să am astfel de gînduri sau să doresc asemenea lucruri. N-aveam decît optsprezece ani: jocul de crichet, fotbalul, muzica, plimbările, chimia, astea erau lucrurile potrivite pentru mine. Imogen cîştigă concursul acela subtil, greu de imaginat. Sprijinit cu fruntea de oglinda cea mică, am închis ochii

şi-am rămas aşa timp foarte îndelungat. Fără să mă gîndesc la nimic. Trăind doar simţăminte.

Dimineaţa însă mă găsi complotînd cu ardoare. Cochetam cu ideea unui act de curaj ieşit din comun, hotărît ca, într-un fel sau altul, s-o duc pe Evie într-un loc unde să-mi împlinesc pofta necurată. Aşa înţelesesem, că e necurată. Ei bine, şi eu eram necurat. Am jurat jurămînt solemn de neîndurare şi m-am simţit mai bine. După ceai m-am dus în pădure şi am cercetat zonele periferice mai apropiate, în căutarea unui loc potrivit ca ascunzătoare amoroasă. Erau destule şi fiecare îmi mai ridică un pic temperatura, aşa că în cele din urmă am ajuns să asud şi să gîfîi. Mă întorceam spre drum cu gîndul de a coborî dealul şi de a o aştepta pe pod, cînd am auzit din direcţia respectivă un zgomot de rachetă. Prin faţa ochilor mi-a trecut profilul ducelui de Wellington. Am zărit-o pe Evie călare pe motocicletă în spatele lui, dantelă albă brodată fluturînd în vînt, o strălfulgerare a ochilor, gura deschisă a încîntare.

După o vreme am coborît dealul, am trecut peste Podul Vechi şi am pornit pe Strada Mare. Am intrat în casă. Mama îşi ridică privirea de pe lenjeria tatei, pe care o cîrpea.

– Oliver, văd că te-ai întors devreme.

Am încuviinţat pe tăcute şi m-am aşezat la pian. După o vreme mama a ieşit din cameră fără zgomot şi a închis uşa după ea. Am cîntat pentru încăperea pustie, pentru sala de primire pustie, pentru Piaţa pustie şi pentru oraşul pustiu. Mi-am rănit degetul din nou.

*

A doua zi dimineață, cînd am intrat în baie, am aruncat furiș o privire pe fereastră ca să-l văd pe Robert, căci intenționam să-l înțep cît de tare puteam dacă mă observa, dar nu era acolo. Sacul de box ședea nemișcat ca întotdeauna, între frînghiile care-l țineau de sus și de jos, iar motocicleta se afla în colț, proptită pe picior. Era plină de var și chiar și de la distanță vedeam cît de deformat e metalul. Unul dintre coarne era îndoit în unghi drept. Am simțit instantaneu emoție și puțină îngrijorare – nu pentru Robert, ci pentru mine însumi. Nu-mi plăcea bucuria pe care o simțeam la vederea motocicletei distruse.

– Bietul Robert! Sper că nu-i rănit...

Mi-am amintit apoi dantela albă fluturînd, genunchiul gol; gîndurile și sentimentele îmi deveniră prea confuze pentru a le mai înțelege. M-am bărbierit cît de repede am putut și m-am grăbit să cobor. Micul dejun mă aștepta, deși tata plecase deja la farmacie. Mama, auzindu-mă, a intrat să-mi servească masa.

– Ai văzut motocicleta lui Robert?

Mama puse jos farfuria fierbinte și-și șterse mîinile cu un prosop de bucătărie.

– Am auzit. *Știam* că o să se întîmple așa, mai devreme sau mai tîrziu. Tinerii... ar trebui să se interzică motocicletele pe șosea.

– A pățit ceva?

– Sigur c-a pățit! Ce-ți închipui?

– E grav?

– Încă nu se știe. L-au dus la spital.

M-am servit cu sos.

– A mai fost rănit şi altcineva?

Mama n-a spus nimic o vreme. Tăcerile ei mă nelinişteau întotdeauna. Mama putea să vadă şi printr-un zid de cărămidă, zău aşa. Neliniştit, mi-am amintit – ca să mă conving pe mine însumi – cît de întuneric era sub pod. Nu exista nici un motiv să nu mă fi întîlnit cu Evie din întîmplare pe pod şi să mă fi oprit la taclale. În definitiv, lucra practic în aceeaşi casă în care locuiam eu.

– Mamă, a mai fost rănit cineva?

– Motocicletele nu-s singurul lucru pe care l-aş interzice!

Se apucă să adune resturile rămase de la micul dejun al tatei.

– N-a mai fost rănit nimeni – mai mare păcatul!

Am privit-o pe sub sprîncene cum se duce în bucătărie. În mod evident, maică-mea era în toane proaste. Asta nu se întîmpla prea des, dar cînd se întîmpla, ştiam că e mai sănătos să mă ţin deoparte. Ştiam că nu pot obţine de la ea informaţii mai precise, oricît de diplomat m-aş fi dovedit eu. Nu puteam să-l întreb nici pe tata; de fapt, puteam să-l întreb, dar precis că uitase deja toate amănuntele. Rămînea doar Evie. Aşa că, după micul dejun, m-am dus agale pînă la farmacie, unde tata muncea în tăcere, ca întotdeauna. Din sala de primire se auzea cloncănitul trudnic al maşinii de scris. Aşadar, era adevărat. Scăpase teafără. Nu îndestul de zdruncinată ca să lipsească de la serviciu; suficient de teafără ca să ajungă la timp. M-am simţit dintr-o dată cuprins de un val de bucurie.

Ceea ce nu reuşise să-i facă lui Robert pumnul meu reuşise chiar el însuşi, fără nici un ajutor.

– Pot să-ţi fiu de vreun folos, tată?

Tata îşi întoarse capul masiv. În spatele ochelarilor rotunzi se citea surprindere. Se trase de mustaţa cenuşie, clătină din cap o singură dată, apoi se întoarse la loc. Am avut un fel de intuiţie care-mi spunea că toana maică-mii începuse foarte de dimineaţă. M-am dus la pian şi-am încercat să împac cumva durerea de deget cu posibilitatea de a o irita pe maică-mea şi cu necesitatea de a-i aminti lui Evie că sînt acolo. Apoi am pornit haihui prin oraş; am văzut-o pe doamna Babbacombe cicălindu-l pe sergentul Babbacombe în apropierea primăriei, aşa că am tras de timp pînă a plecat ea. Cînd am trecut la rîndul meu pe lîngă sergent, acesta a ridicat privirea de pe preşul pe care-l peria şi a dat din cap în semn de salut. Nu încăpea nici o îndoială. Nu mai făcuse un asemenea gest niciodată, şi totuşi acum mă salutase. La rîndul meu, am făcut o mişcare smucită din cap care putea fi considerată fie un răspuns, fie o încercare de a evita o muscă şi am trecut mai departe. Eram aşa de surprins încît am rămas un timp în faţa vitrinei anticariatului, examinîndu-i conţinutul. Nu ştiam ce să cred. Am citit titlurile care mai puteau fi descifrate pe cărţile zdrenţuite, am luat una şi am început s-o cercetez. Nu vedeam cartea. Vedeam în locul ei salutul extraordinar pe care mi-l adresase sergentul Babbacombe – ca şi cum aş fi fost şi eu soldat sau camaradul lui de pahar. Am pus cartea înapoi pe stand, am trecut pe lîngă Ceainăria Veselă unde şase neveste cu educaţie mîncau brioşe, beau

cafea şi trăncăneau, apoi pe lîngă Douglas Fairbanks aflat în faţa fostului Birou Comercial şi m-am oprit într-un punct anume de pe Strada Mare, uitîndu-mă la pod. N-aveam de ce să-mi fac griji. Privit dinspre Strada Mare, oricine – orice cuplu – aflat lîngă piciorul mai îndepărtat al podului era cu totul ascuns. Mă aflam în siguranţă.

Doamna Babbacombe apăru pe cealaltă parte a Străzii Mari, ducînd o sacoşă de aţă plină cu pachete şi pungi de hîrtie. Purta obişnuitul costum cenuşiu şi aceeaşi pălărie cloş cenuşie. La urechea stîngă avea agăţată o enormă perlă artificială. Mergea, ridată şi zîmbitoare, împărţind în dreapta şi-n stînga saluturi neluate în seamă. Apoi mă văzu. Nu-şi modifică pasul iute, dar lăsă capul pe o parte şi-şi dezveli dantura falsă, sclipitoare. Rămase aşa, cu capul înclinat şi zîmbetul pe faţă, încă vreo cinci metri, pînă cînd între noi se interpuse un bărbat postat lîngă un stîlp.

Am priceput într-o străfulgerare. Cuprins de uimire şi panică, mi-am dat seama exact cît de primejdioasă era dorinţa-mi carnală. Mai ştiam şi altceva. Nici sergentul Babbacombe şi nici nevastă-sa nu aveau parte de diabolica puterea de pătrundere a mamei. Aici era lucrătura lui Evie. Mă folosise pe post de paratrăsnet. Am evaluat fulgerător în minte ceea ce ştiam despre cei implicaţi, mai corect şi mai intuitiv ca oricînd. Evie nu putea cu nici un chip să pună mîna pe Robert pentru totdeauna. Nu putea nici măcar să-l prindă în capcană. Dacă ar fi încercat, s-ar fi izbit de un zid de neclintit. Dar pentru că-i plăcea motocicleta lui şi-şi *plătea* excursiile – da, le plătea! – avea nevoie de explicaţii pentru că ajungea tîrziu acasă, pentru că ieşea în oraş, pentru... Zidul ce mă

apăra pe mine era la fel de neclintit ca şi al lui Ewan, dar nu la fel de înalt. Nu, nici pe departe la fel de înalt. Nu era la fel de înalt ca, de pildă, zidul care o separa pe Evie de loazele fără slujbă care-şi pierdeau timpul pe lîngă primărie. Pentru Evie eram un paratrăsnet. Pentru părinţii ei – un posibil peţitor. Probabil că belicosul sergent Babbacombe fusese manevrat de degetele acelea albe, convins de vocea aceea de clopoţel, convins că îi fac curte lui Evie. Mi-am dat la o parte şuviţele de păr de pe frunte şi am tras adînc aer în piept. Pe de-o parte trăiam groaza provocată de presupunerea părinţilor ei, pe de alta îmi munceam creierii să-mi dau seama cum se folosise Evie de mine. De pildă, eram eu acela cu care stătea ea afară pînă după miezul nopţii? Eu şterpelisem maşina lui Bounce? Şi mai ce? Ce alte coarde îi mai erau necesare lui Evie pentru a-şi pregăti micuţul arc? Am presupus fără să mă gîndesc că va minţi la nevoie, aşa cum şi eu mînteam cînd situaţia o cerea. În acest caz, mînată de nevoie, putea spune orice. Într-o imagine de coşmar, l-am văzut pe sergentul Babbacombe în pragul casei noastre, răsucind în mîini tricornul şi cerîndu-i tatei să-i comunice care-mi sînt intenţiile. Eu îmi cunoşteam intenţiile, la fel şi Evie, dar pentru ceilalţi asemenea intenţii erau sinonime cu viaţa de familie. M-am dus acasă pe lîngă cealaltă latură a primăriei şi-am cîntat la pian o vreme, foarte încet.

În seara aceea, veştile despre Robert erau amestecate. Singura certitudine era că va rămîne în spital vreme îndelungată. M-am dus pe pod devreme, spunîndu-mi că dacă sînt văzut acolo suficient de des, nimeni nu va băga de seamă

sau, oricum, nu va comenta întîlnirile mele cu Evie. Şi de data asta se lăsa înserarea pe cînd apăru ea. Se apropie de mine cu doar o umbră de zîmbet.

– Chiar n-ai păţit absolut nimic?

Zîmbetul ei deveni mai luminos şi un pic mai arcuit.

– Olly, ce vrei să spui? Despre ce vorbeşti?

– Aseară.

– Eu nu...

– Te-am văzut, Evie. Pe motocicletă.

Se cutremură brusc şi-şi strînse umerii.

– Ce-ai păţit?

– Parc-aş fi simţit o fantomă. Olly...

– Ei bine?

Se uită într-o parte, spre stradă.

– N-o să spui nimănui, nu-i aşa?

– De ce aş face-o?

Îmi zîmbi frumos şi oftă prelung.

– Mulţumesc.

Am rîs cu un sarcasm biciuitor.

– A, da! Ai fost cu mine aici, pe pod, nu-i aşa? Am vorbit despre muzică, nu-i aşa? Am mers pe malul apei, căutînd peştişori. Nu i-ai arătat maică-tii un borcan de dulceaţă plin cu peştişori?

– Am spus că...

– Ai spus că eu te-am dus la Bumstead. Ai spus că eu am şterpelit maşina lui Bounce! Te cunosc eu!

O priveam mînios, străduindu-mă din toate puterile s-o fac să sufere. Măcar atîta lucru era cu putinţă.

– Mă întreb ce altceva ai mai zis. Cîte alte minciuni ai

mai spus. Ba m-ai şi scos din pat în toiul nopţii – Oliver, un băiat aşa de treabă, chiar dacă n-are motocicletă!

– Nu-i chiar aşa, Olly – am fost nevoită! Tu nu înţelegi...

– Înţeleg cît se poate de bine. Eşti la fel ca...

Am privit în jurul meu – drumul, rîul, întunericul ameninţător al pădurii de pe culmea dealului. Am înhăţat o frază din aer fără să ştiu de ce. Am rostit-o cu voce de tunet:

Eşti ca „Grupul Savoy – Discipolele lui Orfeu"!

Evie izbucni în nişte chicoteli care mă nedumeriră şi-mi închiseră gura.

– Olly, eşti un băiat caraghios!

Chicotelile se prelungiră şi se amestecară cu hohote de rîs şi cu tuse. Evie, aşezată pe balustrada podului, se aplecă de mijloc şi mă cuprinse cu ambele mîini, cu capul plecat între ele. O simţeam cum tremură.

– Aşa de caraghios! Aşa de caraghios!

– Evie, taci din gură! Dumnezeule Atotputernic! Ai de gînd să taci o dată?

În cele din urmă se potoli. Se îndreptă şi rămase pe balustradă, cu spinarea foarte ţeapănă. Scutură din cap, iar pletele i se vălurira, împrăştiind miresme. Scoase o chestie albă, minusculă de sub brăţara din imitaţie de chihlimbar de pe mîna stîngă, îşi atinse faţa ici-colo cu ea şi apoi o puse înapoi, la locul ei. Fără să vreau, mă simţeam mişcat. Mi-am mascat această abatere de la duritatea masculului, purtîndu-mă cît mai neîndurător cu putinţă:

– Ai avut al naibii de mult noroc. Cum de-ai scăpat nevătămată?

– Nu contează. Of, bine: nu eram pe motocicletă.

– Cum naiba...

– Eu l-am stîrnit. L-am provocat. Mi-a zis: „Maşinăria asta mică ar putea să urce şi-n copac dacă o conduc eu". Aşa că l-am întărîtat. Voiam să încerc împreună cu el. Era o groapă de var...

– Unde anume?

– Am vrut să încerc şi eu, zău că da. „Nu cu tine în spate, tînără Babbacombe. Jos cu tine", mi-a zis. Motocicleta a căzut drept peste el.

Dedesubtul Carului Mare se auzea un huruit. Am privit în sus şi-am văzut luminiţa roşie îndreptîndu-se spre noi. Aşadar, era un zbor obişnuit, un exerciţiu. Evie nu se uită; privea în jos. Cînd vorbi, era ciudat de răguşită şi vocea-i trăda sorgintea din mahalaua Lumînărarilor.

– S-ar putea să rămînă olog.

Avionul se depărtă huruind, alunecă treptat dincolo de copacii din vîrful dealului pînă nu se mai văzu. Evie îşi drese glasul.

– Toată viaţa.

Tăcurăm, Evie cu privirea aţintită la drumul de la picioarele mele, eu digerînd această veste în concordanţă cu propria-mi fire. Desigur, mă simţeam şocat, după cum se cuvenea, dar pe de altă parte simţeam ceva din emoţia şi apetitul celor din Stilbourne la auzul nenorocirii căzute pe capul altcuiva.

Evie se ridică pe balustradă şi-mi zîmbi.

– Olly, azi n-ai cîntat.

– Ba da. Încetişor.

Am ridicat degetul arătător, pentru a explica şi totodată

pentru a invita. Dar Evie îl privi în treacăt şi apoi se uită în altă parte. Mi se păru extraordinar faptul că, în mod voit parcă, nu mai emana valuri de miresme. Ca într-un fragment de film vizionat de la coadă la cap, în care vezi flăcările cum se absorb în ele însele, reconstituie hîrtia pe care au ars-o şi apoi dispar, lăsînd în urmă doar normalitatea. Chiar şi lumina alb-gălbuie se reflecta în ochiul ei drept cu o lucire mai estompată şi poate mai constantă. Această stare de inhibiţie mă afectă şi pe mine, dar am ignorat-o cu optimism.

– Haide, Evie! Hai să mergem jos, pe mal!

Ea clătină din cap.

– Haide, tînără Babbacombe!

Lumina alb-gălbuie explodă în ochiul ei.

– Nu-mi spune aşa!

Se ridică repede.

– Robert îţi spune.

– El poate să-mi spună cum vrea!

– Fiţe!

Evie păru că vrea să spună ceva, dar se răzgîndi. Se uită peste umăr şi-şi scutură de pe şezut eventualul praf de piatră. Am explodat şi eu precum becul alb-gălbui:

– Atunci de ce dracu' ai mai venit pe pod?

Se opri din scuturat şi mă privi, cu ochii şi gura larg deschise.

– Cum adică? Unde altundeva aş putea să mă duc?

Îşi scutură palmele una de alta, zîmbi fugar şi se întoarse cu faţa spre stradă.

– Evie...

Nu răspunse, ci merse mai departe. La capătul podului,

acolo unde începea strada, îmi aruncă o privire peste umărul stîng, ridică mîna la nivelul lui şi flutură din degete. Am rămas în picioare cu bastonul de-a curmezişul coapselor şi am urmărit-o cu privirea. Fenomenul nostru local îşi reluase mersul caracteristic, mişcîndu-şi doar picioarele de la genunchi în jos, pe linia invizibilă pe care patrulau zilnic ori sergentul, ori doamna Babbacombe. O vedeam trecînd pe sub un bec, apoi pe sub altul; simţind cum mă munceşte noua mea poftă, noua mea josnicie, am văzut şi-am înţeles cum o privesc umbrele falite ale bărbaţilor din faţa fiecărei cîrciumi pe lîngă care trecea, întorcînd capetele cu o aviditate tăcută şi lipsită de speranţă. Ea se afla deja cu cincizeci de metri mai departe cînd izbucneau rîsetele batjocoritoare, libidinoase. Cum stăteam acolo cu picioarele înţepenite, cu chipul rigid, am ştiut că eu n-aş fi niciodată în stare să rabd aşa ceva; dar pasul lui Evie nu şovăi nici o clipă. M-am dus acasă pe alei lăturalnice pentru nu fi nevoit să îndur aceeaşi batjocură.

A doua zi dimineaţă, pe cînd mă bărbieream morocănos, mi-a venit o idee care m-a oprit cu aparatul de ras pe obraz. Acolo, în şopronul familiei Ewan, se afla motocicleta lui Robert. M-am uitat de îndată şi-am văzut că nimeni nu luase nici un fel de decizii în privinţa ei. Am terminat cu bărbieritul şi m-am grăbit la micul dejun, spunîndu-mi că trebuie să abordez subiectul cu grijă şi diplomaţie. Să sugerez, pas cu pas, traseul conversaţiei.

M-am prezentat atît de prompt încît şi tata, şi mama se

mai aflau la masă. Mama se întrerupse ca să-mi aducă mîncarea. Aveam noroc că ea ieşise din cameră.

– Văd că motocicleta tînărului Robert e tot în şopron.

– Da?

– Da. E acolo.

Tata mă privi de jos în sus prin ochelari.

– Locul cel mai potrivit pentru ea.

Am încuviinţat dînd din cap şi mi-am continuat tactica:

– Oricum, e la adăpost de ploaie.

Mama se întoarse şi-mi puse farfuria în faţă cu gestul ferm care indica de fiecare dată că are ceva de spus.

– Oliver, să nu-ţi treacă prin minte că o să ai motocicleta aia, nici cu împrumut, nici n-ai s-o cumperi!

Am rămas cu gura căscată. Maică-mea se aşeză la masă.

– În plus, nici nu ne putem permite, adăugă tata.

– Eu am nişte...

– Şi ăia o să-ţi trebuiască, interveni mama, pînă la ultimul bănuţ.

– Dacă Robert...

– Dragă, zău c-aş vrea să înghiţi dumicatul înainte să vorbeşti, spuse mama şi înghiţi. Oricum, Robert o să vrea s-o păstreze în continuare. Dacă taică-său îl mai lasă să se mai plimbe cu ea, lucru de care mă îndoiesc. Ewan nu-i nebun.

– Cum s-o mai vrea dacă-i invalid?

– Invalid! exclamă mama. Cine ţi-a spus una ca asta?

– S-a învineţit rău de tot, mă informă tata. Şi-a rupt şi nişte coaste. Dar o să se facă bine.

– Am crezut... am văzut motocicleta... era aşa de boţită...

– Doar cîteva săptămîni şi-i pe picioare, spuse tata. Tînărul Ewan e teafăr. Să-i fie învăţătură de minte, prostovan ce e!

– În fiecare săptămînă dai peste cîte-o treabă din asta în *Cronica de Stilbourne*. De cele mai multe ori sînt morţi. A! Că mi-am adus aminte, tată: Imogen Grantley se mărită în catedrala din Barchester!

– O să fie o agitaţie de zile mari, declară taică-meu dîndu-şi la o parte farfuria. Cînd?

– Douăzeci şi şapte iulie. Mai are doar cîteva săptămîni. Dar, fireşte, cu destui bani de cheltuit...

– O mare aiureală, zise tata. Găteala asta.

– În definitiv, tată, tatăl unchiului ei *a fost* decan. S-a însurat cu o tînără din familia Totterfield. Şi... mă întreb pe cine va avea ca domnişoare de onoare?

– Pe mine în nici un caz, replică tata, făcînd cu ochiul din spatele ochelarilor şi ridicîndu-se de la masă. Am de lucru.

– Oliver dragă, mănîncă-ţi şi celălalt ou!

– Bătrîne fiu, scoate-ţi motocicleta din cap. Cînd ai să fii de vîrsta mea ai să înţelegi.

– Mănîncă tot.

– Lasă-mă în pace!

– Nu vorbi aşa cu maică-ta!

– Lasă-mă în pace! Lasă-mă în pace! Nu-mi trebuie!

Tata se aşează şi mă privi cu un aer grav.

– E grozav de schimbător de-o vreme încoace, spuse mama privindu-l pe tata.

El îi întoarse privirea. Mama dădu din cap cu subînţeles.

– M-am tot întrebat dacă e o idee bună.

Părinții mei începură să țească peste masă o plasă de griji.

– Îi trebuie o preocupare permanentă, spuse tata. Are nevoie de rutină.

– Nu știu ce să zic, să știi. Întotdeauna a fost schimbător. Și eu eram la fel.

– O preocupare constantă, cu efect calmant. Ar trebui să se întoarcă la școală pentru ultimele trei săptămîni sau cîte or fi.

– Nu mă întorc. Nu mai sînt școlar!

– Fiule, arată-ne limba.

– Pentru numele lui Dumnezeu!

– Nu vorbi așa cu taică-tău!

– Vreau să plec.

– Oliver, *acum!*

– Chiar vreau. Oriunde.

– Păi, bine, spuse mama cu bunătate, te duci la Oxford, nu-i așa? Peste doar cîteva săptămîni...

– Furtună într-un pahar cu apă, zise tata cu asprime. O curățenie bună, de asta are băiatul nevoie.

– Întotdeauna a fost schimbător. Chiar și pe vremea cînd era prunc.

Tata se ridică din nou și se îndreptă cu pas măsurat spre farmacie. L-am auzit mormăind înainte să închidă ușa:

– Mă duc să-i aduc o...

M-am ridicat la rîndu-mi, cu picioarele tremurînd.

– Dragă, unde te duci?

Am trîntit brutal ușa sufrageriei. Am rămas în picioare, continuînd să tremur, privind pianul nostru prăpădit cu scaunul

uzat din fața lui. Am lovit cu pumnul stîng, cu toată puterea, placa din lemn de nuc de deasupra claviaturii, între cele două sfeşnice de alamă; placa crăpă de sus pînă jos.

– *Oliver!*

Mă luptam cu lanțurile, încuietorile şi zăvoarele uşii de la intrare.

– Oliver, vino înapoi! Vreau să stau de vorbă cu tine! Toate astea pentru că nu-ți cumpărăm o...

Am trîntit şi uşa de la intrare şi-am auzit imediat replica din clopotnița bisericii. Am deschis poarta de fier şi m-am oprit pe pavaj, lîngă lanțurile care înconjurau peluza Pieței. În fața casei domnişoarei Dawlish am văzut-o pe doamna Babbacombe, cu zîmbetul ei strîmb.

Abia cînd m-am aşezat pe balustrada Podului Vechi mi-am venit nițel în fire. Îmi simțeam gîtul mai uscat ca oricînd, iar mîna-mi stîngă arăta precum o mănuşă de box.

Am pornit să umblu fără țintă prin oraş. Am văzut-o de departe pe Evie plecînd din casa doctorului Ewan după orele din sala de operații, pornind grăbită spre Cartierul Lumînărarilor şi-am rînjit disprețuitor de unul singur. Dar apoi am văzut-o întorcîndu-se, trecînd pe lîngă casa parohială şi dispărînd pe o alee care ducea spre Strada Lumînărarilor, în spatele grădinii noastre. Continuînd să mă ironizez şi să mă disprețuiesc, am luat-o pe un alt drum într-acolo, ca să văd unde s-a dus, dar Strada Lumînărarilor era pustie. Am început să cercetez strada, fără nici o speranță – dar căutarea era o ocupație.

Mare e puterea obişnuinței, chiar şi într-un tîrg aşa de

prăpădit precum Stilbourne; ultima oară cînd am ajuns pînă la marginea oraşului eram încă în scutece şi plimbat cu căruciorul. La capătul unui teren întins se afla o şandrama mică din lemn, ghemuită la baza pantei abrupte a rîpei. Am examinat-o plin de curiozitate, căci niciodată nu mai văzusem ceva asemănător. Era o biserică romano-catolică, iar pe afişul pus pe uşă afară scria că liturghia se oficiază ori de cîte ori este cu putinţă. Descoperirea m-a făcut să zîmbesc în ciuda furtunii interioare, fiindcă nu întîlnisem biserica romano-catolică în alt loc decît în cărţile de istorie. S-o găsesc în realitate era, ca să zic aşa, ca o întîlnire cu un diplodocus. Am început să rîd. Evie ieşi din bisericuţă. Avea în mînă o cîrpă de praf pe care o scutura cu putere.

– Salut, Evie!

Ea ridică privirea, mă văzu şi-şi ţinu răsuflarea.

– Am treabă.

Am rîs din nou, ironic.

– Pot să aştept. N-am nimic de făcut.

– Olly, pleacă! Doar dacă...

– Doar dacă ce?

– Nimic.

Intră înapoi în bisericuţă. Am rămas în picioare, examinînd anunţul şi silueta sculptată. Zîmbeam dispreţuitor. Rămăsesem fixat pe dispreţ.

După vreo douăzeci de minute, Evie ieşi scuturîndu-şi poalele. Am observat că-şi legase pe cap basmaua pătrată de mătase. Renumitul crucifix atîrna pe deasupra rochiei de bumbac. Evie nu-mi dădu nici o atenţie, ci încuie uşa în urmă-i

şi porni înapoi spre Cartierul Lumînărarilor de parcă n-aş fi fost decît un banal tufiş.

– Evie, ai fost la liturghie?

Ea rîse uşor şi continuă să meargă.

– N-ai înţelege.

– Atunci hai să ne plimbăm.

– Nu.

– Ha! N-am motocicletă.

– Îl ajut cît de mult îmi stă în puteri!

– Tu nu poţi să-l ajuţi! Ce crezi că eşti, infirmieră?

Evie nu spuse nimic, ci surîse cu un aer tainic. Ascunse crucifixul dedesubtul rochiei. Am privit cum dispare, cu un simţămînt subit de hotărîre nestrămutată şi certitudine.

– Şi oricum n-ai de ce să-l ajuţi. N-are nici pe naiba. Doar nişte vînătăi şi cîteva coaste rupte.

Evie se opri şi se întoarse spre mine. M-am oprit şi eu.

– Olly, ce vrei să spui? Vrei să spui că se simte mai bine?

Am simţit cu amărăciune nedreptatea întregii situaţii: Robert obţinea reputaţia de îndrăzneţ şi toată compasiunea şi nu plătea nimic pentru asta. Evie mă privea, se uita prin mine, cu o expresie de încîntare paradisiacă pe chip. Am spus, din adîncul convingerii:

– Aşa că ajută-mă pe *mine*.

Am aruncat o privire spre poteca mărginită de tufe care urca în serpentine în susul rîpei. M-am întors spre ea şi-am încuviinţat cu solemnitate:

– Da. El se simte bine. Eu nu.

– Şi n-o să rămînă...

– Eu nu mă simt bine.

Evie porni spre casă. Am prins-o de încheietură aşa cum făcuse sergentul Babbacombe şi-am apăsat tare, aşa că ea s-a oprit, s-a clătinat, apoi s-a echilibrat şi m-a privit.

– Eu nu mă simt bine. Crezi că poţi să faci ce-ţi place, hai?

Am pornit spre capătul potecii, trăgînd-o după mine.

– Olly, ce faci?

Am continuat s-o tîrîi după mine. Ne înconjurau tufişuri şi copaci prăpădiţi. Am tras-o după mine în susul potecii abrupte, fără să mă uit în jur.

– Micul Olly nu mai e fraier. Micul Olly preia de-acum controlul. Şi dacă Bobby se face bine şi încearcă vreo şmecherie, micul Olly o să-i sucească gîtul.

– Olly, dă-mi drumul!

– La fel şi gîtul micuţei Evie.

Ea rîse, cu un aer scandalizat, şi-mi zgîrie cu mîna liberă încheieturile umflate ale degetelor mîinii stîngi. M-am scuturat iritat. Poteca se îngusta şi copacii o înconjurau strîns. Mîna lui Evie se relaxă şi rămase inertă într-a mea. Nu se mai smucea, ci mă urma ascultătoare. Am rîs tare.

– Aşa-i mai bine!

– Olly, ascultă. Trebuie să-ţi explic.

I-am răspuns cu înfloriturі.

– Draga mea domniţă, nu este nevoie de nici o explicaţie.

– Încerc să-ţi spun că acum totul e diferit; ştii, dacă ai putea...

– Am ajuns.

M-am uitat împrejur la pîlcul de copaci, fără s-o aud pe

Evie care continua să vorbească. Marginea rîpei ne ascundea de privirea oraşului, iar la poala copacilor creştea iarbă înaltă, plină de flori. Am tras-o pe Evie înainte şi ne aflarăm faţă în faţă.

– Nu m-ai ascultat!

Am cuprins-o în braţe şi-am strîns-o cu acel ciudat simţămînt de certitudine. A închis ochii, a dat capul pe spate. Am aplecat capul şi-am sărutat-o. O clipă mi s-a împotrivit, dar numai o clipă. Apoi s-a smuls cu un chicotit de surprindere şi a încercat să fugă. Spre mirarea mea, puterea aceea potrivită pentru a căra saci cu cărbune şi a crăpa lemne părea acum să-i lipsească.

– Olly, lasă-mă! Trebuie să mă duc s-o ajut pe mama!

Am strîns-o din nou în braţe şi-am lipit-o de-un copac. Apoi, îndemnat de o inspiraţie primitivă, am scos arzătorul miez al problemei şi i l-am depus, rigid, în palmele ei docile. Evie deschise ochii şi se uită în jos. Colţurile gurii ei se ridicară, dar în loc de surîs apăru un zîmbet dispreţuitor, în acelaşi timp cunoscător, avid şi arogant. Vocea-i deveni şoaptă răguşită. Pieptul începu să i se ridice şi să coboare ritmic.

– Toată asta e pentru mine?

Da, am asigurat-o la fel de răguşit şi cu răsuflarea pierită ca şi ea; pădurea începu să se rotească şi să ţopăie în ritmul bătăilor inimii, da, da, pentru ea. Începeau s-o lase picioarele, lunecă în jos lîngă mine. Şi prin tot tumultul acela am auzit-o şoptind foarte încet:

– Atunci treci la treabă.

Pîlcul de copaci îşi regăsi treptat locul, o dată cu inima mea. Zăceam pe spate cît eram de lung, cu ochii pe jumătate

deschişi; vîrfurile înfrunzite ale copacilor se vedeau tulbure. Fiecare bătaie a inimii le sfărîma ca pe o imagine oglindită într-o apă tulburată pe neaşteptate. Nu simţeam decît pace; pace în sîngele şi-n nervii mei, în oase, pace în creier şi-n respiraţia adîncă şi-n inima cu ritm tot mai normal. O pace minunată, care se răspîndea. Acolo, sus, erau nişte frunze minunate, dincolo de ele un cer minunat, senin. Sub spinarea mea era pămînt minunat, moale ca un pat şi-n adîncurile lui necercetate era un întuneric minunat. Mi-am lăsat capul să cadă pe o parte şi-am văzut o şosetă albă şi-o sanda maro. Cealaltă era la un metru distanţă. M-am întors, m-am ridicat într-un cot şi i-am examinat tălpile şi picioarele, centimetru cu centimetru, cuprins de o linişte profundă, calmă. Ochii meu le cercetau: depărtate şi relaxate, albe, moi, cu un aer blînd dat de venele şerpuitoare de un albastru foarte palid. Cercetară mai departe, trecînd cu calm dincolo de coapse, spre trupul fetei lipsit aproape complet de păr, unde dovada acelui primejdios *coitus interruptus* zăcea răspîndită peste petalele trandafirii ale fecioriei. Trecură mai departe, cuprinzînd braţele albe de o parte şi de alta a trupului, palmele deschise, fiorul pulsului deasupra inimii ei; îi examinară respiraţia, mai rapidă decît a mea, din cauza căreia cele două netede jumătăţi de sferă, cu vîrfurile roz, tresăreau şi se înfiorau slab, în ciuda fermităţii lor.

În mine începea să îmbobocească şi să se răspîndească triumful şi încîntarea. Am privit zîmbind rochia de bumbac mototolită, adunată grămadă la subsuori. I-am ridicat bărbia şi am privit-o insistent, rîzîndu-i în faţă. Ţinea capul uşor

ridicat; avea ochii întunecați, adînci şi întredeschişi între rîndurile de pensule. Buzele-i erau şi mai răsfrînte, respira rapid pe gură de parcă asta era singura cale de a scăpa de fierbințeala trupului. M-am ridicat în şezut, iar ea-mi aruncă o privire fugară, dar venită de undeva, din adîncul minții, apoi îşi feri iarăşi ochii. Murmură:

– Presupun că asta-i tot.

Pletele i se răspîndiseră printre clopoțeii striviți şi împrăştiați. M-am aplecat repede şi-am sărutat vîrful rozaliu aflat mai aproape de mine, iar ea s-a cutremurat din cap pînă în tălpi. L-am sărutat şi pe celălalt, rîzînd, apoi m-am îndreptat şi mi-am dat deoparte şuvițele de păr căzute peste ochi. Gestul ăsta m-a făcut să simt oarecare disconfort, aşa că am ridicat mîna stîngă din nou şi-am examinat-o. Încheieturile se aflau într-o stare jalnică: umflate şi înțepenite. Am încercat să-mi îndoi degetele şi durerea m-a săgetat pînă-n braț.

– Doamne sfinte! Mă întreb de ce mă doare în halul ăsta. Înainte nu mă durea.

Evie înalță capul şi se examină la rîndu-i.

– Zi, ai obținut ce voiai, nu-i aşa?

– Poftim. Ia batista mea.

– Mulțumesc.

Am întins mîna, posesiv, spre sînul ei, dar ea mă plesni.

– Lasă-mă în pace!

Sări în picioare şi trase de rochie, care se întinse în jos ca o cortină.

– Uită-te cît e de boțită... cum am să... ah!

Bătu din picior pe stratul de frunziş şi-şi recuperă cu mişcări smucite basmaua albă şi chiloții, de unde-i aruncasem.

– Ai nişte frunze în păr. Şi-o crenguţă.

– *Uită-te* cît de boţită-i rochia!

Desigur, rochia relata cele petrecute cît se poate de explicit. Îmi trecu fugar prin minte că Evie precis se mai confruntase şi înainte cu această problemă, cel puţin în cazul lui Robert. Am dat s-o ajut, trecîndu-mi mîna apăsat pe spinarea ei, dar se smuci de lîngă mine.

– Tinere Oliver, să nu cumva să crezi că-ţi aparţin!

– Sînt mai în vîrstă ca tine!

Îmi aruncă o privire, nici triumfătoare, nici provocatoare, ci aşa cum o fiinţă umană se uită la un obiect. Ciudat, mi-am spus, cît de întunecaţi pot să pară ochii cenuşii. Evie deschise gura să zică ceva, apoi o închise şi continuă să-şi netezească şi să-şi scuture rochia. Oricum, mi-am spus (şi triumful care îmbobocea se transformă brusc într-o floare de un roşu aprins): *am avut-o* pe fiinţa asta îmbufnată, plină de feminitate, splendidă!

– Evie, stai o clipă liniştită. Să-ţi scot creanga din păr.

I-am desfăcut părul, i l-am adulmecat şi-am simţit în el deopotrivă mireasma-i proprie, mirosul pămîntului şi cel slab, abia perceptibil, al florilor zdrobite. Evie nu era decît un ghemotoc morocănos, pasiv în braţele mele.

Se trase de lîngă mine şi porni printre copaci, spre cărare. Am urmat-o. Ea iuţi pasul, grăbindu-se să iasă dintre copaci, ajunse în zona acoperită de tufişuri şi o rupse la fugă cu un pas inegal, încetinind numai acolo unde rugii de mure erau prea deşi şi trebuia să te strecori printre ei cu grijă. Am oprit-o cu cîţiva metri înainte de a intra pe Strada Lumînărarilor.

– Evie...

Ea mă privi de jos în sus, fierbînd.

– Cînd am putea...

– Nu ştiu.

– Hai să ne întîlnim aici diseară.

La auzul propunerii mele zîmbi, un zîmbet strîmb cum mai văzusem la ea o dată.

– Nu, zău?

– Atunci mîine.

– De unde să ştiu?

– Mîine, după programul de operaţii. Seara.

– Vrei să pariem, domnule Isteţilă?

Am apucat-o cu fermitate de umeri.

– Mîine seară, după ce termini programul la sala de operaţii. Am să te aştept. O să facem din nou...

Ea nu spuse nimic, ci doar îmi privea sumbru, cu un aer absent, pieptul.

– Eşti de acord, Evie? Eşti de acord?

Se încovoie puţin sub mîinile mele.

Am privit-o cum porneşte, în ritmul ei obişnuit, pe lîngă casa parohială şi locuinţe, îndreptîndu-se spre Cartierul Lumînărarilor. Eu am rămas pe loc, cuprins de mîndria victoriei, savurînd vederea pletelor ei, rotunjirea şezutului şi micile mişcări ale braţelor delicate. M-am dus acasă, unde mă aştepta muzica. Multă, multă muzică, cu atît mai puternică cu cît nu o auzeam decît eu. Tata m-a întîmpinat plin de îngrijorare, o îngrijorare la fel de înfricoşătoare ca mînia făţişă. Nimeni n-a pomenit vreo vorbă despre panoul crăpat al

pianului. Mama considera că ar trebui să mă simt ruşinat, dar dincolo de asta nutrea o teamă ascunsă cu atîta disperare pentru sănătatea mea mintală încît pentru mine, unul, era cît se poate de evidentă. Tata mi-a examinat mîna, mi-a pictat cu iod tăieturile şi mi-a administrat un medicament de *desferecat*. Mi-am cerut iertare de mai multe ori, desigur, spunînd că nu ştiu ce m-a apucat. Că am să repar pianul sau am să plătesc reparaţia lui cumva, cînd am să pot. Că n-am să-i mai supăr din nou şi că, da, mă simt perfect *calm*. Şi încă o dată, îmi pare nespus de rău. Dar, de fapt, nimic din toate astea nu mă atingea: nici panoul spart al pianului, nici îngrijorarea adîncă a tatei. Nici măcar lacrimile mamei.

Cînd m-am dus la culcare în seara aceea, mîna stîngă-mi pulsa şi zvîcnea. Am scos-o afară de sub aşternut ca să se răcorească şi-apoi, negăsind astfel prea mare alinare, mi-am proptit antebraţul pe pernă, aşa încît mîna rămînea în aer deasupra capului şi afluxul de sînge se diminuă cît de cît. Era extraordinar cît de diferită devenise viaţa. Chiar dacă gîndul la Imogen îmi producea, ca de obicei, o strîngere de inimă, era una mai puţin puternică – o strîngere de inimă amortizată. Peste ea suprapuneam amintirea unui trup alb, aromitor. Mă trezeam dorindu-mi lucruri ciudate, dorindu-mi ca Imogen să ştie că *am avut-o* pe Evie, să vadă (dar ştia, fireşte) cît era de frumoasă fenomenul nostru local, bucăţica fierbinte prin intermediul căreia îmi dobîndisem calmul profund. M-am trezit imaginîndu-mi tîrguşorul Stilbourne, cu domnii de la

colegiu spre est, grăjdarii spre vest, o întindere împădurită, sexy, fierbinte spre sud şi rîpa desfrunzită spre nord. Între Cartierul Lumînărarilor şi Podul Vechi – o linie argintie, un traseu sigur, patrulat; dar Robert cu motocicleta lui încălcase această linie pe calea aleilor dosnice. Iar eu, linia chiar mai sigură între Cartierul Lumînărarilor şi bisericuţa de lemn ridicolă. Reuşisem, cum zice expresia încetăţenită, să-l fac de rîs pe sergentul Babbacombe. Mi-era nitel cam nebuloasă chestia cu făcutul de rîs, dar părea expresia potrivită. Mai presus de toate mă întorceam cu gîndul la trupul ei, savurîndu-l din nou amănunţit. Acum ştiam amănuntele. Am început să plănuiesc noi triumfuri. Mîine, cu graţie şi uşurinţă nepăsătoare, am să ţes un şirag de sărutări de la o ţîţă rozalie la cealaltă, rîzînd şi bucurîndu-mă de fiorii şi tremurul celei pe care o posedam. Am adormit după ivirea zorilor, cu mîna pulsînd deasupra capului şi capul plin de feminitate albă.

Ziua următoare începuse deja să se tîrîie la vremea micului dejun – se întindea în faţa mea cu o lungime insuportabilă. Era foarte cald, foarte senin şi nu-mi venea nici o idee cum să-mi petrec timpul de aşteptare. Părinţii mei continuau să fie gravi şi anxioşi, aşa că, pentru a-mi răscumpăra greşeala, m-am purtat cît de atent am putut, ajutînd la strînsul şi spălatul vaselor. Am întrebat ce-aş mai putea face, cumpărăturile poate, dar mama mi-a respins oferta. Cînd m-am dus în farmacie şi l-am întrebat pe tata dacă ar vrea să merg să livrez medicamente, lucru pe care nu-l mai

făcusem de ani buni, se mulțumi să clatine din cap. Nu puteam să ies la plimbare, fiindcă doctoria pentru „desferecat" se dovedise atît de eficientă și de puternică încît cea mai mare parte a zilei a trebuit să rămîn pe lîngă casă. Din cauza mîinii umflate nu puteam nici să cînt la pian. Tata scosese panoul frontal și-l pusese în farmacie, sprijinit de perete, ca să-l poată drege cînd va avea timp; cînd m-am așezat pe scaunul pianului am văzut în față nu partitura, ci mecanismele acelea complicate. Însă nu-mi păsa și nici nu ardeam de nerăbdare să cînt. M-am mulțumit să încerc cu mîna dreaptă o gamă cromatică de care eram mîndru pentru că cerea o rapiditate extremă. Pianul nu părea să fi suferit prea mult. Sau, mai bine zis, ultima lovitură nu reprezentase decît o vătămare în plus pentru instrumentul deja ostenit și zdruncinat, ca un boxer profesionist la sfîrșit de carieră. Chiar și clapele păreau a avea zîmbetul îngălbenit, cadaveric al unuia hotărît cu orice preț să vadă partea nostimă a propriei stări jalnice și să meargă înainte pînă la ultima suflare.

Programul de operații nu se încheiase încă la ceasul la care am început să patrulez pe Strada Lumînărarilor, dar eram nerăbdător. Am trecut de-a lungul gardului viu de veronică tuns cu grijă, m-am sprijinit o vreme de zidul înalt care mărginea fundul grădinii noastre. M-am uitat în sus spre panta rîpei, cu nenumăratele tunele săpate de iepuri, cu tufele de anin și, dincolo de ele, pîlcul meu de copaci sexy de pe culme. Am auzit orologiul bisericii anunțînd ora exactă și inima a început să-mi bubuie la gîndul că Evie a părăsit sala de operații. Dar Evie nu apăru. Așteptam tot mai enervat; m-am dus chiar

pînă aproape de Cartierul Lumînărarilor, dar n-am văzut nici urmă de Evie. Patrulam încoace şi-ncolo pe cărarea mea argintată şi nu puteam s-o abandonez; treptat am înţeles că sînt blocat acolo şi că, dacă va fi necesar, voi rămîne pe loc pînă la înstăpînirea deplină a întunericului, ba chiar toată noaptea la nevoie – voi rămîne cît timp va mai exista cea mai palidă speranţă...

Chiar pe cînd începeam să-mi spun că speranţa e într-adevăr palidă, am văzut-o venind. Era din nou fenomenul local, şi era mai radioasă ca oricînd. Păşea şi zîmbea cu gura deschisă. Era bucuroasă şi emoţionată văzîndu-mă, căci, cînd am ridicat mîna s-o salut, a rîs, şi-a aruncat pletele pe spate şi a făcut un pas-doi în fugă. Veni însoţită de mireasma ei.

– Salut, Evie! Ai întîrziat mult.

– Am fost la lecţie.

– Lecţie?

– Ştii tu. Secretariat.

– A, bătrînul Wilmot...

Evie chicoti şi o apucă nesilită pe poteca îngustă care ducea spre desişul nostru. Aruncă o privire („flacără" s-ar potrivi mai bine) peste umăr; am urmat-o îndeaproape.

– Steno. Stenografie.

– Cum scrii „pneumonie"?

Evie rîse tare şi-o rupse la fugă cu pasul ei de fetişcană pînă cînd înclinaţia potecii o opri.

– Nimic de felul ăsta!

Copacii scunzi se îndesiră tot mai mult. Un firicel de aer se strecură printre frunzele aflate între rochia ei şi mine

şi-un nor de parfum de caprifoi ne învălui pe amîndoi. Mergeam pe urmele ei, la mică distanță.

– Cum adică „nimic de felul ăsta"?

– Nu chestii medicale. Ştii...

Rîse din nou.

– Căpitanul alege o carte la întîmplare.

Rugii de mure ne încetineau mersul. Nasul meu se afla la foarte puțini centimetri distanță de pletele ei. Nu ştiam dacă ceea ce miros sînt ademenirile amestecate ale verii mustind în arbuştii care acum se întîlneau deasupra capetelor noastre sau mireasma trupului ei. Indiferent dacă-i puteam simți sau nu mirosul, îi puteam vedea mişcările trupului sub bumbacul subțire, alb cu albastru. Propriul meu trup se deşteptă. Am prins-o de braț, am răsucit-o şi-am sărutat-o apăsat. Ea-şi desprinse gura, rîzînd.

– Nu, nu, nu!

Mă împinse rîzînd, strălucind şi emanînd miresme, se feri şi porni mai departe pe potecă în sus.

– Zicea că va trebui să-mi dea bătaie dacă nu fac progrese!

Mă cuprinse un rîs nebun imaginîndu-mi-l pe căpitanul Wilmot cum se ridică anevoie din căruciorul electric, cu un rînjet de lup.

– Dacă o să te poată prinde... „Baioneta la armă!"

– Mi-a zis că i-ar plăcea.

– Pervers bătrîn! Ar trebui să-i spui lui taică-tău.

Evie rîse şi ea, dar pe o notă mai stridentă. Poteca ne scoase în pîlcul de copaci. Am dat s-o înşfac, dar Evie, încă rîzînd, o zbughi femeieşte în tufe.

– Evie, unde eşti?

Tăcere, cu excepţia zgomotelor oraşului venite din valea de la picioarele noastre. Bîjbîind printre tufişuri, am descoperit-o: mă aştepta, îmbujorată şi strălucitoare. Am cuprins-o în braţe, dar ea m-a împins cu ambele mîini.

– Nu! Nu! Nu!

Dinspre oraş veni, limpede, zăngănitul unui clopot de bronz şi un răcnet strident:

– Hasculta-aaţi, hasculta-aaţi, hasculta-aaţi!

Evie îşi ţinu respiraţia. Sub ochii mei, două proeminenţe ca doi bumbi împunseră pînza subţire care-i acoperea sînii. Se lipi de mine, cu ochii închişi, făcînd mişcări dezordonate cu mîinile.

– Ia-mă, Olly! Acum! Ia-mă!

Şi un minut mai tîrziu, lungită între flori, cu rochia de bumbac ridicată, ochii lucind ca de friguri, chipul contorsionat, transfigurat, fără mimica rîsului:

– Fă să mă doară, Olly! Fă să mă doară...

Nu ştiam cum s-o fac s-o doară. Angajat în ritmul grăbit, potrivit cu nerăbdarea mea de puştan, m-am trezit pierdut între unduielile, contractările şi destinderile trupului ei. Nu era de acord cu un ritm rapid, numai cu unduirea prelungă, profundă a oceanului, în care bărbatul, băiatul cu care împărţea îmbrăţişarea devenea un obiect, nimic mai mult. În unduirea asta profundă a unei femei aparent lipsită de oase, întoarse capul într-o parte, cu ochii închişi, fruntea încruntată – un fel de călătorie chinuită, concentrată asupra atingerii unui loc îndepărtat, întunecat, chinuitor şi răutăcios. Simţeam că sînt o barcă mică în largul mării, iar marea însăşi un obiect intim

care gemea, plin de dispreț și dezgust, un obiect pentru care partenerul era necesar, dar nu și bine venit. Nu mai aveam control; barca-mi era copleșită de valuri, controlată brusc de ele, îndreptată spre stînca de unde se înălța un țipăt puternic, chinuit; valurile spumegînde mă purtau, naufragiat...

Copacii încetară să se mai miște. Singurul lucru care mai părea să facă zgomot era inima mea. Florile erau nemișcate și depărtate, desenate parcă. M-am desprins de ea repede și m-am lungit cu fața îngropată în frunze moarte. O presimțire rece începea să prindă rădăcini în mine și să se transforme încet în ceva mai rău. Am auzit-o că se ridică împleticit în picioare și-și face de lucru cu rochia. M-am ridicat cu efort în genunchi și-am privit-o fix, însă ea mă ignora. Se întoarse către potecă, dar am dat fuga și m-am așezat în calea ei.

– Evie!

Țîșni în lateral printre tufe; m-am dus după ea și-am prins-o de braț.

– Naiba să te ia, Evie!

Ne trezirăm față-n față, eu strigînd și ea țipînd că a cui era vina și de ce și cum, de parcă făcînd zgomot puteam amîna un moment oarecare. Apoi, la fel de brusc cum începuserăm, am tăcut din nou, iar faptul ireparabil s-a făcut simțit ca o amenințare rece, tăcută.

Evie se întoarse cu spatele, croindu-și drum printre copaci spre culmea rîpei ca și cum n-ar fi avut destul aer. Am urmat-o, străduindu-mă, în mod absurd, să fac cît mai puțin zgomot cu putință. Mi-am dres vocea și-am șoptit:

– Crezi că o să ai un...

Ea se scutură iritată şi netezi nişte cute orizontale de pe rochie cu o violenţă deloc necesară.

– De unde naiba să ştiu?

– Credeam...

– Ei bine, n-ai decît să aştepţi ca să afli, ca şi mine, nu?

Se uită la mine cu zîmbetul ei neplăcut, strîmb.

– Ai crezut că o să capeţi ceva fără să plăteşti nimic, nu?

Am pironit-o şi eu cu privirea, cu maxilarele încleştate, detestînd întreaga spiţă femeiască. De parcă ar fi putut să citească ce se întîmplă în capul meu, ea-mi spuse printre dinţi:

– Urăsc bărbaţii.

Dinspre vale veni un sunet vag, ca de clopoţel de bronz. Ne-am întors amîndoi să ne uităm. Sergentul Babbacombe ajunsese la a doua oprire de pe traseul său. Îl vedeam printre anini, un punctuleţ roş-albastru pe ridicătura de la Podul Vechi. Evie îşi întoarse privirea de la el. Stătea în faţa mea, un pic la dreapta, cu braţele încrucişate la piept, picioarele depărtate, capul căzut pe-o parte. Nu mai era un fenomen local. Atitudinea o făcea să semene cu o spălătoreasă. Cercetă încet oraşul cu privirea, de la biserică pînă la pod, de la Strada Lumînărarilor pînă la cealaltă culme împădurită. Cînd, în cele din urmă, vorbi, o făcu cu vocea necultivată tipică mahalalei Lumînărarilor, cea cu copii în zdrenţe, o voce aspră şi plină de amărăciune:

– Şi urăsc tîrgul ăsta... îl urăsc! Îl urăsc! Îl urăsc!

M-am uitat în jos, dincolo de nenumăratele vizuini maronii de iepure, de-a lungul pantei verzi, spre oraş. Am examinat zidul înalt care mărginea fundul grădinii noastre, peticul de iarbă, fereastra de la baie. Am privit dincolo de

acoperiş spre casa domnişoarei Dawlish, am auzit claxonul nepăsător al unei maşini. Acolo, jos, avea să fie măsurată gravitatea delictului meu. M-am tras înapoi sub anini. Evie se întoarse spre mine cu un surîs batjocoritor.

– Nu te teme. Nimeni nu te poate recunoaşte de la distanţa asta.

– Evie... ce-o să facem?

– Nu putem face nimic.

– N-ai putea...

Aveam cunoştinţe extrem de vagi despre factorii biologici implicaţi şi nici un fel de resurse care să-mi poată fi de folos în situaţia dată. Am început să fluier încetişor, cu regret şi mi-am dat la o parte şuviţele de păr căzute pe ochi.

– Cînd ai să ştii?

– Lunea sau marţea viitoare. Poate.

Se întoarse cu spatele la oraş şi porni spre potecă, printre arbuşti. Am urmat-o; nici unul din noi nu spuse nimic. Seara era foarte luminoasă şi caldă încă. Poate imaginea spinării ei, atît de micuţe şi de neajutorate, imaginea braţelor goale atît de lipsite de vlagă a fost aceea care m-a izbit şi m-a făcut să înţeleg ce lucru îngrozitor însemna să fii fată.

– Evie...

Se opri, dar nu se întoarse să mă privească.

– Nu mai fi tristă. Poate să nu se întîmple.

Ea scoase un fel de hohot de plîns şi-o rupse la fugă pe potecă în jos. Am urmat-o cu un pas mai domol, întrebîndu-mă ce să fac. Cînd am ieşit în Strada Lumînărarilor, ea era la treizeci de metri în faţa mea şi se îndrepta spre casă. Mergea din nou cu pasul ei obişnuit, calm şi sigur.

M-am dus spre casă, cuprins de ruşine la vederea ei şi enervat de primejdia care mă pîndea. Mi-am amintit de Oxford cu o tresărire al naibii de dureroasă. Dacă – *dacă* – Evie urma să aibă un copil, adio Oxford. Auzeam parcă aievea şoaptele şi rîsetele ieşind chiar din cărămizi şi mortar. A lăsat şcoala la optsprezece ani ca să se-nsoare. Nevoit. În caz contrar, ar fi fost „şapte şilingi şi şase pence pe săptămînă" – pensie alimentară. Ştiam ce înseamnă şapte şilingi şi şase pence. Era una din expresiile noastre deocheate, la fel ca „lunar", „nouă luni" şi încă altele cît să-ncapă într-un dicţionar.

„Ar putea să nu se întîmple."

Apoi m-a izbit, cu o forţă teribilă, gîndul la părinţii mei. Tata – atît de bun, încet şi serios, mama – muşcător-ironică, dar atît de grijulie cu mine, atît de mîndră de mine... vestea i-ar ucide. Să se înrudească, fie şi numai prin căsătorie, cu *sergentul Babbacombe!* Vedeam cum universul lor social, aflat într-un echilibru extrem de fragil, păstrat cu mare, mare grijă, apărat cu ferocitate, se prăbuşeşte. I-aş trage după mine în jos, mereu mai jos, puţin cîte puţin, pînă în punctul de unde e imposibil să te mai ridici, dar oricînd e foarte uşor să cazi... Da. I-aş ucide.

Am încercat să urc tiptil la etaj, dar fără folos.

– Oliver! Tu eşti, dragă?

– Da, mamă.

– Grăbeşte-te şi hai la cină.

Am intrat în sufragerie. Şedeau la masă amîndoi. M-am uitat la şunca rece. Uitasem de existenţa hranei şi nu-mi trebuia nici o îmbucătură.

– Sar peste cină.

– Prostii! replică mama strălucind toată. Un flăcău în creştere, cum eşti tu! Stai jos, aşa, eşti un băiat cuminte. În plus, tata are ceva să-ţi spună.

M-am aşezat supus şi m-am holbat la feliile de şuncă din farfuria ce-mi stătea dinainte.

– Tată, ce mai aştepţi? Spune-i!

Tata termină de mestecat cu un aer meditativ, capetele mustăţilor lui cenuşii, lungi ca de focă, mişcîndu-se încet în sus şi-n jos. Apoi îşi întoarse încet capul chel în direcţia mea.

– E vorba de pian, Olly.

– Am spus că-mi pare rău.

– Cu asta am încheiat! zise mama rîzînd veselă. Am încheiat definitiv. De-a binelea, gata. Ascultă!

– Ne-am gîndit. Reparaţia va dura mult. Va trebui să se întărească cleiul şi aşa mai departe. Dar mîna aceea o să te ţină oricum la distanţă de pian mai multe săptămîni, cred...

– *Haide*, tată, spune! Mereu eşti aşa de încet!

– Ştii, încă nu ţi-am făcut un cadou cum se cuvine pentru că ai muncit din greu. Aşa că ne-am gîndit, maică-ta şi cu mine, să ducem pianul la Barchester şi să-l dăm la recondiţionat. Aşa rezolvăm două lucruri dintr-o dată. Firește, bani prea mulţi nu sînt, nu-i aşa, mamă?

– Niciodată nu-s prea mulţi bani, aşa-s banii!

– Dar am făcut nişte socoteli şi *cred* că putem numai bine să...

– Şi dacă ţi se vindecă mîna în timpul ăsta, Oliver, poţi reîncepe să cînţi la vioară – cîntai aşa de frumos înainte să-ţi ia pianul minţile!

– Apoi, cînd te vei întoarce de la Oxford în vacanțe, vei avea un instrument cum se cuvine.

Tata își îndreptă atenția din nou spre farfurie și continuă să mănînce.

– Firește, n-o să fie un pian ca la BBC, spuse mama.

– Dar va fi într-o stare mai bună, interveni tata. Restauratorii pot face o mulțime de lucruri. În definitiv, nu-i un pian cu structura din lemn. Structurile din lemn se deteriorează întotdeauna. Nici nu știu de ce se mai folosesc.

– Poate că au să reușească să albească iar clapele.

– Structurile din lemn se deteriorează întotdeauna. Clima-i de vină.

– N-avem nevoie de sfeșnice. Le pot scoate.

– Structura de fier îi conferă o tensiune egală. Al nostru are structura din fier.

– Dragă, ce-i cu tine? Haide, haide! Totul e uitat și dat la spate!

– Ține-ți firea, bătrîne fiu!

– E Sîngele, tată.

– Arată-ne limba, fiule.

– Nu-l bate la cap. Mănîncă niște șuncă, Oliver. O să-ți facă bine.

Tata se ridică de la masă cu gesturi măsurate și se duse în farmacie.

– Of, miorlăit mare ce ești! spuse mama cu blîndețe. Știu cum e, dragă. E greu să crești, chiar și pentru un băiat. Sîngele, înțelegi. Totul se pune în mișcare. Acuma mănîncă-ți șunca și o să te simți mult, mult mai bine. Ah, era să uit... Olly, o să fii surprins. Sîntem cu adevărat foarte mîndri de

tine, dragul meu, să ştii, doar că n-ar fi bine să ți-o spunem tot timpul. Poftim muştarul.

Tata se întoarse în tăcere şi puse lîngă farfuria mea un păhărel. În el era o nouă doză de doctorie pentru „desferecat".

Zilele se tîrau. Doamna Babbacombe continua să-mi adreseze de la orice distanță mai mică de cincizeci de metri mica plecăciune laterală a capului însoțită de zîmbetu-i strălucitor. Evie nu se mai plimba pe traseul patrulat. Cînd aşteptam în Strada Lumînărarilor, o făceam cu tot mai puțină speranță. O auzeam bătînd la maşină în sala de primire şi uneori o vedeam grăbindu-se spre casă după programul de operații, dar asta era tot. Evie mă evita. Veni şi ziua de luni, apoi marți şi miercuri, iar ea tot nu dădea nici un semn de viață. Trecusem de la groază la o stare de îngrijorare continuă. În visele mele se strecurase o spaimă nouă, mereu aceeaşi. Visam că mă plimb prin Stilbourne, dar condamnat la moarte. Erau şi părinții mei în vis – ba mai mult, erau toți oamenii din Stilbourne şi toți aprobau condamnarea la moarte, întrucît delictul meu, care în vis rămînea neclar, era de neiertat. Mă trezeam uşurat că a fost doar un vis şi-apoi îmi aduceam aminte de Evie.

O săptămînă mai tîrziu am văzut-o pe Evie din nou, dar n-am vorbit. Eram în baie şi-am zărit-o mergînd cu doctorul Jones, uscătivul partener al doctorului Ewan, plimbîndu-se amîndoi încoace şi-ncolo pe cea mai mare dintre cele două peluze ale familiei Ewan. Mai întîi am fixat-o cu privirea, îngrijorat, de parcă aş fi avut capacități radiografice, dar n-am reuşit să identific nimic diferit la ea. Ba din contra:

era parcă mai „aceeaşi" decît înainte. Îşi mişca trupul numai de la genunchi în jos; genele-i zburlite, indisciplinate fluturau, gura-i era deschisă, cu buzele zîmbind misterios. Mă simţeam în acelaşi timp indignat şi uşurat. Desigur că o fată în starea ei – dacă era în starea aceea... Dar uscăţivul doctor Jones se comporta bizar. Avea mîinile încleştate la spatele trupului slăbănog. Îşi ferea genunchii ca să n-o atingă cumva pe Evie, se uita într-o parte şi rîdea. Mi-am spus că n-arată deloc a doctor, ci mai degrabă ca un bătrîn caraghios – patruzeci de ani bătuţi pe muchie.

Apoi mi-am amintit că, indiferent de aspectul lui exterior, era totuşi medic şi ştiam pentru ce se duc fetele la medic. M-am uitat cum dispare în casă fericita pereche de parcă aş fi privit două gorgone. Un lucru era limpede: trebuia s-o văd. Însă n-aveam nici un motiv să intru în sala de primire. Cu excepţia unei probleme medicale evidente, cum ar fi un braţ rupt sau o urticarie, orice altă problemă de sănătate aş fi avut, tata ar fi tratat-o cu încă o porţie de doctorie pentru „desferecat" – sau poate, avînd în vedere succesul deplin al ultimelor două doze, o doctorie pentru „ferecat". Pînă şi mîna stîngă mi se vindecase şi-şi recăpătase flexibilitatea, de parcă spargerea panoului frontal de la pian nu fusese decît un *fortissimo* excentric într-o zi de lucru obişnuită. Melancolic şi neliniştit, m-am cercetat cu grijă şi-am descoperit că-s sănătos. În privinţa asta nici o îndoială. În plus, nutream pentru medici o venerаţie ciudată, ţinînd cont cît de aproape de ei trăiam; simţeam şi o teamă iraţională faţă de testele lor, de parcă ar fi fost posibil ca doctorul Ewan să-mi privească Proba

recoltată şi apoi să anunţe că sînt un fericit viitor tată. Trebuia s-o văd pe Evie, aşa că mi-am adunat curajul ca s-o fac la modul îndrăzneţ. M-am dus şi-am luat o carte de pe raftul de lîngă patul meu, am coborît scările şi-am intrat direct în farmacie. Tata studia o reţetă prin ochelari.

– O carte pentru domnişoara Babbacombe, am spus nonşalant. Mi-am zis să i-o duc. M-ar scuti să mai...

N-ar fi trebuit să-mi fac griji, căci tata continua să studieze reţeta şi să mormăie fără să mă observe, întinzînd mîna după o spatulă. Am traversat coridorul şi-am deschis uşa sălii de primire. Doctorul Jones sări de lîngă Evie de parcă fata l-ar fi împuns cu o seringă. Se holbă la mine; lîngă gură avea o urmă minusculă de ruj. Spuse cu un fel de uşurare:

– Ah, tu erai!

Apoi uşa de la intrare se deschise zgomotos şi trupeşa doamnă Dance intră înăuntru jelind cît de tare îi permiteau kilogramele şi răsuflarea întretăiată. În braţele ei se afla micul Duggie; era roşu la faţă şi se zvîrcolea. Doctorul Jones îşi schimbă numaidecît atitudinea şi îşi recîştigă stăpînirea de sine.

– Calmaţi-vă, doamnă Dance! Daţi-mi mie copilul. Domnişoară Babbacombe, am nevoie de dumneata.

Se îngrămădiră toţi patru – sau cinci – spre sala de operaţii. Eu am rămas lîngă uşă, ţinînd în mînă exemplarul din cartea doamnei Sitwell, *Comedia bucolică*. M-am întors, frămîntat în continuare de nesiguranţă – aşteptam un copil sau nu? – şi-am reintrat în farmacie, unde tatăl meu cel tăcut era absorbit de propriile-i mişcări lente şi nemaipomenit de sigure.

Aşa că am recurs iar la pîndă, tras cu ochiul şi patrulat; oricît mă ispitea mama în fel şi chip să mănînc, n-aveam pic de poftă de mîncare. O vreme am stat mohorît lîngă zidul din fundul grădinii lui Ewan, în Strada Lumînărarilor. Ba chiar am dat tîrcoale bisericuţei de lemn, căci mă gîndisem că s-ar putea să aibă loc liturghia aceea care se ţinea „de cîte ori era cu putinţă", dar locul era tăcut şi oblonit. Am mers în cealaltă direcţie, pe lîngă fundul grădinii casei parohiale şi pe lîngă căsuţele cu gard viu de veronică pînă cînd am ajuns să văd destul de bine chiar mahalaua Lumînărarilor. Am rămas pe-acolo o vreme, sperînd s-o văd că iese din casă. În cele din urmă m-am întors, enervat şi cu totul lipsit de speranţă şi m-am rezemat de zidul din cărămidă aspră ce împrejmuia reşedinţa Ewan. Mai întîi am zărit o fustă fluturînd la colţul depărtat. Am recunoscut-o într-o clipă drept rochia de bumbac a lui Evie, albă, presărată cu mici buchețele de flori de un albastru deschis. M-am dezlipit de zid dintr-un salt şi-am pornit repede spre ea. Evie nu mergea cu pasu-i obişnuit, ci la fel de repede ca mine, cu pletele pe spate, rochia lipită de sîni şi coapse, un genunchi trecînd pe lîngă celălalt. M-am dus drept la ea şi-am înşfăcat-o de ambele braţe.

– Evie, spune-mi!

Ea mă privi morocănoasă, de parcă i-aş fi fost duşman. Era fardată din belşug şi cu atenţie. Genele-i zburlite fuseseră îngrijite, apoi lipite între ele cu ceva negru, aşa că acum aveau consistenţa unor foiţe de metal. În jurul ochilor îşi dăduse cu o chestie albastră, iar buzele-i erau atît de atent vopsite încît păreau decupate din hîrtie roşu aprins.

– Dă-mi drumul, tinere Olly. Nu mă mai întîlnesc cu tine.

S-a smucit din strînsoare, dar nu s-a putut elibera. Am întrebat-o într-o şoaptă imperioasă:

– O să ai un copil?

– Ah, asta-i!

Am scuturat-o.

– Un copil! O să...

Se eliberă şi rămase în faţa mea, cu o atitudine plină de venin.

– Ai vrea să ştii, aşa-i?

– Trebuie să ştiu!

Ea clătină iritată din cap şi dădu să treacă pe lîngă mine. Mi-am întins braţele ca s-o opresc. Ea încercă să se strecoare pe sub ele, apoi, văzînd că nu-i reuşeşte, o luă la fugă în susul potecii care ducea spre pîlcul de copaci. Văzînd unde se află, se întoarse, dar eu blocam capătul cărării. Porni pe cărare, grăbită să se îndepărteze de mine, dar am urmat-o îndeaproape. Am apucat-o de braţul gol şi-am întors-o cu faţa la mine.

– Evie!

Ea întoarse capul spre gardul viu şi scuipă ceva.

– Uite, Evie... ce-i cu tine?

Se îndreptă şi mă privi pe sub foiţele negre, clincănitoare:

– Am înghiţit o muscă.

– O dată pentru totdeauna: o să ai un copil?

– Nu, n-o să am. De parcă, dacă aş fi avut, ţi-ar fi păsat cît negru sub unghie. Ţie sau oricui altcuiva.

– Slavă Domnului!

Ea mă imită cu duritate:

– Slavă Domnului, slavă Domnului, slavă Domnului!

Porni în susul cărării cu un mers împiedicat, dînd la o parte crengile fără să-i pese de urzici, doar plecînd capul şi ocolind tufele. Am mers după ea. În inima mea pătrunsese o mare bucurie, o pace adîncă. Am iuţit pasul şi eram la numai un metru în spatele ei cînd s-a împiedicat; avea dintr-o dată mişcări lipsite de vlagă, spasmodice. A început să vorbească repezit, cu cuvinte la fel de spasmodice ca şi mişcările:

– Nu ţi-ar păsa dacă aş muri. Nimănui nu i-ar păsa. Doar asta vrei, doar trupul meu blestemat, nu pe mine. Nimeni nu mă vrea pe mine, doar trupul meu blestemat. Şi eu sînt blestemată, şi tu eşti blestemat, cu scula ta, şi cu isteţimea ta, şi cu chimia ta... doar trupul meu blestemat...

Am răzbit în rîpa însorită. Rîzînd, căci mă simţeam bucuros şi liber, am răsucit-o iar spre mine, dorind să-mi împărtăşesc trăirile cu ea, să le împărtăşesc cu toată lumea. I-am cuprins cu un braţ spatele, simţindu-i sînii rotunzi lipiţi de mine, şi i-am ridicat obrazul cu mîna ca să i-l sărut. Ea făcu o strîmbătură, întoarse capul într-o parte şi scuipă ca o pisică.

– Haide, Evie scumpo! Înveseleşte-te! Înveseleşte-te, tînără Babbacombe!

Drept răspuns, ea mi se prăbuşi în braţe, cu mîinile pe umerii mei şi cu capul sprijinit dintr-o parte pe pieptul meu. Vorbea şi plîngea şi-şi trăgea nasul.

– Nu m-ai iubit niciodată, nimeni nu m-a iubit cu

adevărat. Eu am vrut să fiu iubită, am vrut să fie cineva bun cu mine... am vrut...

Voia tandrețe. La fel și eu, dar nu de la ea. Evie nu avea loc în fanteziile-mi elevate, în adorare și gelozie disperată. Ea era ceva accesibil. Am așteptat zîmbind ca rafalele furtunoase de fulgere și ploaie vărătică să se depărteze, așa încît să putem vorbi din nou rațional. În definitiv, era fată – o creatură ciudată, folositoare, ațîțătoare. Într-adevăr, după o vreme smiorcăitul s-a oprit. Mă așteptam la un zîmbet misterios, furișat, ușor glumeț, dar ea se desprinse încetișor de lîngă mine și-și scutură pletele. Mergînd încet, trecu prin desiș pînă ajunse la tufele de anin de sub care începeau vizuinile de iepure, ștergîndu-se la ochi și la nas cu o batistă minusculă. Se trînti pe jos, la umbră, se sprijini într-un cot și privi mohorîtă spre tîrgușorul Stilbourne în rama lui de frunze. Cîteva clipe mai tîrziu am venit și-am îngenuncheat aproape, în spatele ei, voios ca o albină lîngă o floare. I-am mîngîiat brațul gol, dar ea mi-a alungat mîna de parcă ar fi fost o muscă. Rîzînd, i-am ridicat fusta cu un gest rabelaisian și, chicotind, am prins în mînă banda elastică a chiloților. S-a smuls de lîngă mine cînd mi-a simțit mîna și chiloții i-au coborît pînă la genunchi. I-a ridicat la loc cu o mișcare convulsivă, parcă spasmodică, apoi m-a privit fix peste umăr; machiajul ei părea lipit pe un chip alb, mort.

Pentru a memora unele lucruri nu-i nevoie de studiu, de învățare, de repetiție. Se imprimă pe retină ca o arsură și pot fi examinate oricînd după aceea, cu toată precizia detaliului. În plus, stă în firea acestor lucruri (căci nu putem

nici măcar să avem un gînd fără a lăsa o urmă undeva, în cosmos) să-ți apară laolaltă cu propria lor interpretare imposibil de evitat. Cum stăteam îngenuncheat acolo, privind-o pe Evie şi văzînd-o nu pe ea, ci numai cele descoperite atunci, piesele se potriviră fiecare la locul ei cu un fel de inevitabilitate firească.

Căpitanul Wilmot cu rînjetul lui de lup şi grămada de şrapnele rămasă în corp! Baioneta la armă! Căpitanul Wilmot, vecinul cel amabil, vînînd fantoma tinereții care-i fusese spulberată, un profesor disperat de devotat față de o elevă talentată!

Vedeam limpede: îngenunchease în fața lui, iar el, aşezat poate pe un scaun obişnuit, întinsese mîna pe deasupra capului ei plecat şi lovise cu palma dreaptă, lăsînd acele dungi roşietice care ritmau cu ridicarea unor talazuri blînde, lungi ale oceanului; iar mai apoi, obosind (căci nu era puternic acest gargui frînt, cu fire ascunsă) lovise mai slab, cu mîna stîngă, dungile lăsate mai devreme.

N-am habar cît timp am fixat-o cu privirea fără s-o văd, nemişcat şi tăcut ca şi ea. Aveam optsprezece ani, la fel şi ea. Cred că primul sunet pe care l-am scos a fost un fel de rîs, un rîs de perplexitate totală. Apoi am putut s-o văd din nou: ochi şi buze lipite pe o față albă. Dincolo de ea, jos, înceţoşat, tîrguşorul Stilbourne. Am rîs din nou, depăşit de situație, simțindu-mă pierdut, de parcă aş fi ajuns – eu sau altcineva – la o falie, un regat al nimicului unde regulile erau nu necunoscute, ci cu totul inexistente. O felie de viață.

Fixîndu-mă în continuare, privindu-mă din adîncul

craniului pe sub foițele negre neclintite, Evie ridică o mînă spre păr şi scoase un rîs care nu reuşi să-i repună în ordine trăsăturile feței. Apoi tăcu, tot privindu-mă în ochi şi sîngele-i năvăli în obraji. Nu era roşeață obişnuită, ci o inundație. Îi întindea pielea lucioasă, îi umfla şi imobiliza fața, părea să-i țină gura deschisă. Vorbi răguşit, pe ton de apărare, dar la fel de stînjenit precum roşise.

– Mi-era milă de el.

Mi-am luat ochii de la ea, privind spre oraş. Mai luminos datorită contrastului cu umbra de sub anini, arăta plin de culoare şi placid. Am privit zidul împrejmuitor al locuinței noastre, fereastra de la baie, fereastra dispensarului, mica noastră grădină – şi în grădină mi-am văzut părinții, stînd unul lîngă celălalt în picioare în iarbă. Îl vedeam pe tata uitîndu-se la un strat de flori, în timp ce mama se apleca de mijloc în stilul ei activ şi smulgea cîteva buruieni dintre flori. Erau prea departe ca să-i pot recunoaşte după altceva decît după împrejurimi şi mişcări, tata – o pată cenuşiu închisă, mama – o pată cenuşiu deschisă. Am avut dintr-o dată un simțămînt copleşitor de „acolo" şi „aici", de lumi separate, ei şi Imogen curați în acea imagine plină de culoare, iar aici, acest obiect pe pămîntul mirosind a descompunere, cu oase obosite şi cruzime înnăscută – haznaua vieții.

Obiectul continua să mă privească; chipul îi redevenise alb. Eram atît de neclintiți şi de tăcuți încît o mierlă veni ciugulind pe pămînt. Avea numai un picior şi se descurca foarte bine, ducînd coada într-o parte cu mişcări zvîcnite ca să-şi păstreze echilibrul.

Evie se ridică în genunchi şi mierla îşi luă zborul şi dispăru.

– Olly...

– Da?

– N-ai să...

– N-am să ce?

Se lăsă în jos îndoind braţele şi privi în pământ. Ridică ochii din nou, muşcîndu-şi buza de jos, astfel că pe fiecare incisiv apăru o mică pată roşu-aprins.

– Am să fac orice. Orice vrei.

Inima-mi făcu un salt greoi şi carnea-mi fremătă. Cei doi, cele două pete cenuşii, erau acolo, iar ea era aici, obiectul necesar, indescriptibil al vieţii. Mi-am privit sclava curios.

– De cît timp? Vreau să zic... cînd a început?

– Cînd aveam cincisprezece ani...

Incredibil, un zîmbet stins apăru pe sub fard, pe obrajii ei albi, de parcă şi-ar fi amintit ceva care o intimida, dar plăcut.

– ... cînd şi cînd.

Am întins mîna, dar ea a tresărit şi s-a ferit.

– Nu. Azi nu... nu... nu pot!

S-a ridicat în picioare cu grijă. I-am spus ferm:

– Atunci mîine, după operaţie. Te aştept. Aici sus.

Ea se scutură, îşi făcu curaj – şi redeveni Evie. Reuşi chiar să emane un pic de mireasmă şi să zîmbească într-o parte. Apoi o apucă pe o cărare printre tufe şi dispăru.

Am rămas în mijlocul vegetaţiei şi al mirosurilor şi-am privit îndelung spre Stilbourne, acea fotografie înrămată agăţată pe un perete oarecare.

*

În seara aceea, la cină, mama anunță un plan:

– Poți să-ți iei singur ceaiul, tată, nu-i așa? Pentru tine și Olly? Sau poate Olly ar putea...

Tata ridică privirea.

– Ce? De ce? Cînd?

Ochelarii mamei scoaseră fulgere.

– Bravo! Nici unul din voi n-a auzit o vorbă din ce-am zis!

Tata, rușinat, își luă o atitudine de maximă atenție.

– Spune acum, mamă. Mă gîndeam. Da. Despre ce era vorba?

– Iar gîndurile *lui* sînt pe altă lume. Trebuie să spun...

– Despre ce era vorba, mamă?

– După cum *spuneam*, anunță ea cu demnitate, mă duc în Barchester. Sîmbătă.

Tata își frecă țeasta și identifică mental unde era Barchester.

– A, da.

– Am să plec cu autobuzul de ora unu. Nunta e abia la trei.

– Nuntă?

Tata identifică noțiunea de nuntă.

– A cui nuntă?

Mama puse ceașca pe masă cu un zdrăngănit. Era, în mod evident, o zi cu toane.

– A cui nuntă crezi? A Papei? A lui Imogen Grantley, firește!

După o vreme am reușit să-i aud din nou. Mama încheia un discurs lung.

– Am să iau ceaiul la Cadena.

– Da, cred că e cel mai bun local.

– Ce ştii tu despre asta, tată? N-ai fost acolo niciodată! După aceea aş putea să merg la un film.

– Avem cinema în Stilbourne, mamă, spuse tata dornic să fie şi el de ajutor. Însă nu ştiu ce rulează.

– Sînt multe lucruri pe care nu le ştii, zise mama caustic. Unele dintre ele chiar sub nasul tău.

Tata încuviinţă împăciuitor.

– Ştiu. Poate că Oliver ar vrea...

– El!

Mama se referi la mine de parc-aş fi fost un obiect demn de tot disprețul, aflat undeva în Australia.

– El o să bată coclaurii ca de obicei, bag mîna-n foc!

O vreme am tăcut toţi trei. O auzeam pe mama cum bate cu pantoful în piciorul mesei.

– Aşa că nu cer nici unuia dintre voi, stimaţi domni, să mă însoţească...

Bătaia din pantof se opri. Mama făcu o pauză, apoi încheie fraza cu hotărîre posacă:

– ... pentru că ştiu că n-ar ajuta la nimic.

Tata şi cu mine ne uitarăm în farfurie, amîndoi tăcuţi, dar din motive diferite.

Chiar şi a doua zi la ora ceaiului, mama tot mai spumega, iar eu, avînd atîtea de ascuns, nutream gînduri neliniştite care se prefăcură brusc în presimţiri sumbre de-a binelea cînd ea rupse tăcerea:

– Tată, fata aceea a stat mult timp în farmacie!

– Da. Da, aşa este.

– Ei bine, sper că i-ai dat nişte sfaturi bune. E vremea să facă cineva lucrul ăsta!

Tata îşi şterse mustaţa cenuşie şi încuviinţă cu sobrietate. Din cînd în cînd, oamenii veneau la el să-i ceară sfatul. Asta se întîmpla, cred, fiindcă arăta a medic în mai mare măsură decît doctorul Ewan şi nici nu avea aura colosală dată de statutul regional al doctorului Ewan. Oamenii spuneau că tatei pot să-i *vorbească*, ceea ce era adevărat, căci el le răspundea rareori. Rumegînd o idee pînă cînd reuşea să extragă şi ultima picătură de sevă din ea, tata părea să-i asculte în timp ce ei îşi descărcau sufletul. Asta le dădea impresia neclintită că e înţelept; într-adevăr, cum îi stătea în fire să fie bun, blînd, metodic şi lent, se prea poate să fi fost şi înţelept. Datorită relaţiei mele speciale cu el, fiindu-i fiu, îmi venea greu să judec dacă într-adevăr aşa stau lucrurile.

– Şi ce voia, tată?

Latura mea cinică a triumfat o clipă în faţa presimţirilor negre şi l-am văzut pe tata cu ochii minţii cum îi oferă lui Evie nişte doctorie de „desferecat". Dar tata privea ţintă ceainicul şi-şi ţuguia buzele.

– N-are o părere prea bună despre... oameni.

M-am întrebat dacă aş demonstra indiferenţă întrebînd despre ce fată e vorba şi-am hotărît, cuminte, că-i mai bine să nu întreb. Dar mama strălucea şi încuviinţa din cap cu înţeles.

– Şi asta nu mă surprinde! Nu mă surprinde deloc!

– Fiare, zise tata. Toţi bărbaţii sînt nişte fiare. Aşa a spus.

– *Ca să vezi!* zise mama. La ce să te aştepţi de la o fată ca ea? Bărbaţii sînt ceea ce...

Am pufnit şi-am împroşcat cu ceai toată faţa de masă. Această criză de proporţii reduse a fost cît se poate de bine venită şi, după ce spinarea mea a primit pumnii de rigoare, am sperat să se schimbe subiectul. Dar ar fi trebuit să ştiu că mama, în această Toană anormal de prelungită, nu se va mulţumi cu o vorbă-două şi că tata va trebui să-i facă pe plac.

– Spune mai departe, tată. Ce i-ai răspuns?

Tata îşi şterse mustaţa, îşi trecu palma peste chelie, îşi potrivi ochelarii şi reîncepu să pironească ceainicul cu privirea. Am auzit cum piciorul mamei începe să bată nervos.

– I-am spus că nu-i chiar aşa.

Bătaia din picior continuă şi tata o auzi. Detalie:

– I-am spus că bărbaţii nu-s aşa. I-am spus că eu nu sînt aşa. I-am spus că Olly al nostru...

Bătaia din picior se opri. Tata clipi şi se uită într-o parte spre mine.

– Am spus că are defectele sale, desigur, multe, dar nu e o fiară.

Urmă o pauză. Mama îl privi ţintă în ochi şi-l întrebă pe un ton calm:

– Ea ce-a răspuns?

Tata nu mă mai privea, ci se uita în farfurie. Răspunse vag:

– Ştii, mamă, cum se întîmplă. Încep să mă gîndesc, iar ei... Nu-mi mai aduc aminte ce-a răspuns.

Mama se ridică în picioare, luă ceainicul şi se duse cu el în bucătărie în pas soldăţesc, trîntind uşa în urmă-i. După o altă pauză, tata-mi spuse încetişor:

– Nunta aceea-i de vină, ştii. După ce se întoarce de la nuntă o să se simtă mai... bine.

La sfîrşitul programului de operaţii aşteptam deja în pîlcul de copaci. Evie întîrzie, dar totuşi apăru, cu rochia de bumbac şi tot restul, urcînd încet poteca. În pofta-mi febrilă mi-o imaginasem umilă, temătoare şi conştientă de noul ei statut. Dar Evie zîmbea triumfătoare, da, triumfătoare, şi emana din nou lumini şi parfumuri. Trecu pe lîngă mine cu pas sigur, trecu printre tufişuri, printre anini şi se aşeză în zona cu puţină vegetaţie de sub care începea labirintul tunelelor săpate de iepuri. Am rămas în urmă, uitîndu-mă de la ea la oraş şi invers.

– Evie, întoarce-te aici!

Ea-şi clătină pletele emanînd miresme şi se lungi cu faţa la soare. Întinse braţele lateral, întinse picioarele unul lîngă altul; rochia de bumbac se aşeză pe noul contur. Evie rîse cerului.

– Evie, haide!

Ea clătină iarăşi din cap şi rîse ca o fetişcană gîdilată.

– Zău aşa, ce s-a întîmplat?

Evie îşi puse în funcţie toate armele de atac: îmi aruncă priviri scurte şi clipi din genele-i zburlite. Puse bărbia în piept şi se întinse şi mai mult, aşa încît jumătatea superioară a trupului ei se ridică de la pămînt. Mi-am ţinut răsuflarea. Avea parfum în ea.

– Hai să mergem în desiş... şi să ne distrăm puţin!

Evie închise ochii şi se prăbuşi. Rămase aşa lungită, fără să zîmbească.

– Aici sau nicăieri.

– Dar... acolo-i oraşul!

Evie, ridicînd capul, privi oraşul îndelung cu un zîmbet doar pe jumătate de faţă.

– Chiar aşa, domnule Isteţilă!

Am linguşit-o, i-am poruncit, m-am rugat de ea. Evie nu s-a clintit. Şedea acolo lungită, relaxată, fără să zîmbească şi-mi răspundea de fiecare dată cu aceeaşi replică:

– Aici sau nicăieri.

În cele din urmă am tăcut şi-am început să privesc mohorît pămîntul cafeniu presărat cu fecale de iepure, mici, rotunde şi uscate. Evie s-a ridicat şi s-a apucat să-şi desprindă nu ştiu ce de pe rochie.

– Evie... Mîine...

A doua zi era ziua cununiei. Ştiam deja ce anume îmi va fi necesar să-mi oblojesc rana.

– Ne întîlnim aici, după-amiază.

Evie îmi zîmbi într-o dungă.

– Desigur, Olly. De ce nu?

Apoi se depărtă, sigură pe sine şi perfectă ca o nucă coaptă.

Abia după ce ne-am aşezat toţi trei la masă pentru o cină înainte de vreme, aşa încît mama să poată prinde autobuzul spre Barchester, abia atunci am înţeles. Mama era prietenoasă, emoţionată şi vorbea cît de mult îi permitea mestecatul.

– ...şi, tată, nu mai trebuie să-ţi faci griji în privinţa acelei fete. Pleacă din oraş!

– Aşa?

Pleacă la mătuşa ei, în Acton. I s-a promis o slujbă la o firmă. Import de cherestea, din cîte mi s-a spus. Un lucru bun!

– Lucru bun?

– Pentru ea, voiam să spun.

Tata mesteca privind concentrat undeva în faţă. Se încruntă şi clătină din cap.

– Londra. Nu ştiu ce să zic. E departe, şi o fată tînără...

Îşi văzu mai departe de mestecat, clătinînd din cap, gest prevestitor de lucruri sumbre, de parcă vedea cu ochii minţii un şir nesfîrşit de fete tinere care se aruncă de pe Podul Londrei.

– Prostii, tată, replică mama strălucind şi rîzînd. Are să stea cu mătuşa ei!

Tata trecu de la clătinat la încuviinţat din cap, mestecînd încet, de treizeci şi două de ori sau poate de şaizeci şi patru. Mama încetă să mai strălucească şi să rîdă şi privi fix peretele. Cînd vorbi din nou, o făcu pe un ton similar cu cel folosit pentru a-şi anunţa tulburătoarele, diabolicele-i percepţii ori intuiţii: o voce nonşalantă şi simplă, aparţinînd parcă altcuiva, nu mamei, dar de data asta entuziastă, veselă chiar:

– Dacă fata are grijă, n-o să i se întîmple nici o catastrofă.

M-am ocupat de spălatul vaselor cuprins de o furie de neînţeles. După ce am terminat am ieşit şi-am pornit cu paşi mari prin oraş, în direcţia opusă rîpei. M-am afundat în pădurile sexy, am cotit şi-am ieşit iarăşi în cîmp deschis. Se spunea că de pe culmea de la Pentry Hill poţi vedea vîrful Turnului din Barchester, aşa că am înconjurat respectiva formă de relief în întregime şi pe urmă am urcat în vîrf. Dar acolo

unde ar fi trebuit să fie Barchester şi turnul său nu era decît depărtarea albastră. M-am întors, urmînd conturul rîpei cu un ochi ațintit pe desişul nostru cel pletos; acolo, în vîrful pantei pline de iepuri, se afla o pată mică şi albă.

Ei, nu mai spune! *Nu mai spune!*

Am trecut prin Valea Cocoşilor, pe lîngă grajdurile cu cai de rasă, prin cîmpurile de la Ferma Mică şi-am urcat din nou. Pata cea albă se afla tot acolo. Jumătate din ținut putea s-o vadă. Am luat-o la fugă stîngaci pe marginea rîpei, pe lîngă Canalul de irigație şi Dune, peste Poarta de Fier şi Groapa Diavolului. Am intrat în desiş cu paşi grei, cu sudoarea curgîndu-mi pe față, cu părul lipit de obraji; dinspre oraş am auzit ceasul bisericii bătînd ora trei.

– Evie!

M-am prăbuşit lîngă ea, cu inima bubuind, lipită de pămîntul umed. Stătea în şezut cu picioarele încrucişate, sprijinită în ambele mîini. Stilbourne şi tot ținutul dimprejur tremurau în spatele ei de parcă ar fi alergat şi ele cu mine.

– Evie, te rog!

– Aici sau nicăieri.

Simțeam în spinare ochii oraşului Stilbourne, dar erau depărtați, purtau ochelari şi nu erau decît două mici pete invizibile. Ceea ce simțeam pe piele ca o mînă străină erau teama şi ruşinea, irație nale, dar cît se poate de reale. Evie înțelese asta şi rîse strîmb, triumfătoare, aşa încît cred că s-a simțit uluită şi speriată cînd i-am cuprins spatele cu o mînă, sînul cu cealaltă şi i-am oprit cu sălbăticie protestul uimit, acoperindu-l cu gura. Nici nu se opuse, nici nu cooperă, iar

după aceea, pe cînd eu stăteam lungit cu fața în jos, cu respirația iuțită nebunește, plecă îmbujorată, tăcută și ruşinată.

Eu am rămas pe loc și, în cele din urmă, m-am uitat pe sub braț, încercînd să recunosc silueta bizară care se mişca de colo-colo, abia vizibilă. M-am ridicat și-am pornit printre anini, ghemuit pe vine și m-am ridicat în picioare abia cînd am ajuns în Strada Lumînărarilor. Am deschis uşa de la intrare furiş ca un tîlhar. Am cumpănit dacă să-mi scot vioara și să cînt muzica țigănească pe care mama insista, în mod uimitor, s-o exersez. Mă gîndeam ca la început să cînt încetişor, apoi din ce în ce mai tare, astfel încît tata să nu știe cu precizie cînd m-am întors – sau chiar că am fost plecat. Dar simțeam nevoia imperioasă de a mă liniști chiar atunci, aşa că m-am dus în farmacie și-am intrat nonşalant. Tata se afla lîngă masa lungă de lucru de sub fereastră. Partea de sus a ferestrei era deschisă și dădea spre pîlcul de copaci. Încă nu se obosise să pună binoclul la loc în cutia de piele agățată lîngă uşă. Binoclul uzat, dar în stare bună de funcționare, se afla lîngă el, pe masă. Mintea mea făcu un calcul simplu. Măreşte de zece ori. Şase sute de metri împărțit la zece fac şaizeci. Şaizeci de metri.

Pe masă, în fața lui, era o carte. O închise încet, se întoarse, trecu pe lîngă mine fără să mă privească. Îşi luă din cui halatul alb de laborator, îl îmbrăcă și se întoarse la fel de încet la masa de lucru. Scoase o rețetă din dosar și se uită pe ea cu atenție. Ridică privirea spre nişte sticluțe, apoi se uită din nou la hîrtie. Brusc, mototoli hîrtia și se sprijini de masă cu pumnii strînşi, cu capul plecat. Nu se auzea nici un sunet.

În cele din urmă se îndreptă de spate, netezi hîrtia cu grijă şi coborî o sticluţă de pe raft. Am priceput instantaneu ce avea să se întîmple, simţeam cum se întîmplă deja, imposibil de oprit, la fel ca sexul. Am simţit-o în tremurul care mă cuprindea, în amestecul de Imogen şi Evie şi pian şi Robert şi mama, în lupta acerbă şi inutilă dintre voinţa-mi şi ochii mei fierbinţi. Vorbele de ocară îmi ieşiră pe jumătate sufocate.

– La naiba! La naiba! La naiba! O... la naiba!

Furios, îndurerat, neajutorat, lacrimile nu curgînd, ci şiroindu-mi pe pantofi, pe masa de lucru, pe mîini...

– La naiba! La naiba! La naiba!

Capul sus, pumnii încleştaţi, fereastra alungindu-se lucios, lacurile întunecate din adîncuri răbufnind, curgînd la nesfîrşit...

– La naiba! O, la naiba...

Tata întorcea capul dintr-o parte într-alta de parcă ar fi fost un animal legat de cineva cu funii elastice şi care nu ştie cum a fost prins.

– Trebuia să văd, înţelegi... *trebuia.* După ceea ce ea...

Puse sticluţa jos, se uită pe fereastră, apoi la propriile mîini; îşi trecu palma peste creştetul chel.

– Rîdea, rîdea întruna. Mi-am zis: isterie. Rîdea şi rîdea şi... ori rînjea disprețuitor.

Am rămas unde mă aflam, ţintuit de nefericire, distrugere şi înfrîngere, întrebîndu-mă deja în ce colţ mă pot ascunde ca să nu mai ies la vedere niciodată. Tata îşi drese glasul şi continuă, cu o voce ciudat, încordat de fermă:

– Bărbaţii tineri nu... gîndesc. Eu... Nu cunoşti locul acela, mahalaua Lumînărarilor. Da. Ei bine. Acolo sunt...

boli, înțelegi. Nu se presupune automat că omul a fost în mod necesar... expus infecției... dar dacă omul continuă în felul ăsta...

Își scoase ochelarii și-i șterse cu grijă de chirurg; dintr-o dată, în ciuda agnosticismului declarat, dar lipsit de pasiune, vocea generațiilor de cucernici răbufni din el:

– ... omul ăsta, cum să-l numesc... cărțile astea... cinematograful... ziarele... sexul ăsta – e ceva *greșit, greșit, greșit!*

Stăteam în picioare, o mare grămadă de rahat tînjind cu disperare să găsesc o gură de canal prin care să mă tîrîi, să ajung la părinții mei, să îngenunchez, să fiu iertat, așa încît zilele inocenței să se întoarcă. Stăteam în picioare și-l priveam cum prepară leacuri pentru toate bolile din Stilbourne.

După asta am stat în casă și-am cîntat la vioara mea cea ieftină în loc de pian, sperînd să fac măcar un lucru din cele dorite de părinții mei. Am evitat-o pe Evie ca și cum ar fi fost una din bolile despre care-mi vorbise tata; am văzut-o numai o dată înainte să plece. Stăteam la fereastra camerei de zi cu vioara în mînă. Cîntasem muzica țigănească pătimașă cu foarte mare grijă și acum stăteam și mă uitam peste drum la casa lui Bounce, gîndindu-mă cu regret cît de mult ar fi aprobat ea acest exercițiu silitor, cînd Evie apăru de cealaltă parte a Pieței. Gura mi se deschise încetișor. Această cunoscută, această demascată, această femeie păcătoasă nu se schimbase absolut deloc. Buze răsfrînte, zîmbet misterios, nas impertinent, plete lucioase, genunchi imobili, pășea alunecînd și, la fel ca întotdeauna, purta o aură aproape palpabilă de sexualitate,

imprimată în aerul ce-o înconjura. Am urmărit-o pînă dincolo de primărie, cînd a ieşit din raza mea vizuală. Evie era ceva greşit, greşit, greşit, şi eu la fel. M-am întors la vioară, la extravagantul *oportamenti* şi la guturalul *vibrato* al muzicii ţigăneşti.

Aşadar, Evie dispăruse, dar au trecut ani înainte să aflu de ce. Nu eu am fost motivul, deşi aşa crezusem, cu un amestec de vanitate şi ruşine. Nu fusese nici Robert cu motocicleta lui, nici căpitanul Wilmot cu maşina de scris şi biciuşca-i împletită. Chiar dacă Duggie Dance se zvîrcolea cuprins de convulsiile care, în cele din urmă, l-au ucis şi doamna Dance era înnebunită de durere şi isterie, doamna Dance avea totuşi în cap doi ochi de Stilbourne şi în gură o limbă de Stilbourne. Ceea ce a expulzat-o pe Evie din mijlocul comunităţii noastre în direcţia Podului Londrei a fost mica pată de ruj din colţul gurii doctorului Jones. Asta întrecuse măsura. Evie a plecat, iar fotografia color a tîrgului Stilbourne a redevenit lipsită de mişcare şi relief.

Însă Evie a evitat Podul Londrei, căci am mai văzut-o o dată, chiar în Stilbourne. Asta s-a întîmplat doi ani mai tîrziu, toamna, eu fiind în pragul celui de-al treilea an la Oxford şi cuprins de neastîmpăr, fiindcă oricine putea să vadă că războiul bate la uşă. Nu credeam să-mi pot duce la bun sfîrşit al treilea an de facultate şi mă vedeam, cît se poate de posomorît, păşind în tranşeele unui Front de Vest. Marele Iarmaroc din Stilbourne, evenimentul anual care provoca oprirea exasperată a brumei de mici afaceri care supravieţuiau în oraş, nu se încheiase. Probabil că iarmarocul reprezenta o

tradiție saxonă atît de veche încît doar o ordonanță specială a parlamentului ar fi putut să-i pună capăt. Exasperarea locuitorilor din Stilbourne era cu atît mai mare cu cît rîndul de gherete instalate odinioară pe porțiunea șerpuită a Străzii Vechi, între Piață și Podul Vechi, se transformase într-un talmeș-balmeș de leagăne, și călușei, și tunele ale iubirii, și mașinării zburătoare al căror singur scop era vînzarea plăcerii. Era sîmbătă seara. Cerul era senin, luminat de lună, rece. Dar aburul emanat de mașinăriile concurente – acea vastă anti-armonie a o mie de fluiere – se ridica în coloane deasupra tîrgului, iar luminile reflectoarelor tremurau de parcă războiul ar fi început deja. Pe o lungime de trei sute de metri se înșirau gheretele pentru tragere la țintă, călușeii, tot felul de atracții secundare, spartul ulcelelor de lut, trei încercări pentru șase pence și o scufundare în copaia norocoasă cu tărîțe. Tot locul tresălta și fremăta din cauza reclamelor strigate, a nenumăratelor becuri ca niște straturi de flori țipătoare, pulsînd din cauza generatoarelor și a luminii lămpilor cu gazolină de la tarabele mai mici. Un trotuar era liber; pe aici și numai pe aici puteai scăpa de iarmaroc și de nori. Venisem, cu o nostalgie rafinată, ca să mă asigur că nu mă mai încîntă plăcerile copilăriei și descopeream, cu un amestec de iritare și amuzament, că mă aflu în pericolul de a mă încînta cît se poate de tare.

Mă plimbam pe trotuarul liber, cu mîinile în buzunarele pantalonilor de flanelă cenușie, cu fularul bine înfășurat la gît și atîrnînd în față și-n spate. Aici, trosnetele, tărăboiul, muzica mecanică, strigătele și țipetele, bufnitura unei mingi de lemn lovind un paravan de pînză sau zăngănitul unui glonț izbind

tabla de fier erau oarecum colaterale, de parcă te-ai fi disociat parțial de ele. Trotuarul arăta pustiu, căci era încă prea devreme ca să găsești îndrăgostiți la intrarea pe alei sau în dosul corturilor, iar beţivanii încă nu murdăriseră pavajul cu vărsături. Chiar dincolo de luminile acum chioare ale cinematografului am văzut o fată venind pe trotuar spre mine. N-aveam cum să confund pletele pînă la umeri, genunchii şi gambele păşind sobru. În definitiv, era firesc s-o văd din nou. Recent, sergentul Babbacombe ieşise din clădirea primăriei în uniforma lui cea pitorească, sunase din clopoțelul de alamă, răcnise „Hasculta-aați, hasculta-aați!" de două ori şi crăpase înainte să-l poată rosti pe al treilea. Pe trotuar nu era destul loc să trecem unul pe lîngă altul. Evie se opri în fața mea, zîmbind în lumina reflectată de coloanele de abur.

– Salut, Olly! Ce faci în locul ăsta *oribil?*

– Mă plimb. Atîta tot. Tu?

– Un sfîrşit de săptămînă lung. Mă întîlnesc cu nişte persoane.

– Atunci te las.

I-am făcut semn să treacă ea prima, deşi nu voiam. Ea rămase în fața mea.

– Unde mergi acum?

– Acasă. Ce talmeş-balmeş *îngrozitor!*

– Te însoțesc.

– Credeam că trebuie să te întîlneşti cu nişte persoane.

Ea-şi ridică o mînă spre păr.

– Ei, aşa spui ca să...

Am tăcut stînjeniți şi ne-am studiat reciproc. Londra o schimbase mult, în bine. Nu era decît un sfert de centimetru

ici, o curbură bine adaptată colo, o chestiune de stofă şi croială, presupun. Un nou lustru: sofisticare. Purta un costum sobru, verde închis şi pantofi fără toc. Părul îi era lăsat neglijent şi în acelaşi timp ţinut sub control – o abandonare studiată. Mă ştiam expert într-un domeniu – chiar dacă numai într-unul – şi ştiam să interpretez ce văd. Evie se ridicase cu vreo două grade pe temuta noastră scară socială.

– Îmi pare rău pentru tatăl tău.

Ea înclină capul cu gravitate.

– V-aţi cumpărat maşină, Olly?

Sergentul era deja dat uitării.

– Noi? Nu.

Am zîmbit larg:

– Uită-te la mine! Sînt costisitor!

Evie rîse şi răsuflă adînc.

– Arăţi aşa de solemn cu ochelari!

Întinse ambele mîini cu agilitate şi-mi scoase ochelarii. Noaptea se umplu de ceaţă.

– Hei! La naiba!

– Asta-i fac şefului meu atunci cînd... Acum arăţi din nou ca tînărul Olly.

– Dă-mi-i înapoi, te rog. Nu pot...

– Bine, bine, nu te agita.

Se apropie, parfumată şi serioasă şi-mi fixă după urechi braţele ochelarilor. Silitoarea-mi respiraţie îmi reveni, de parcă i s-ar fi amintit ceva ce nu avea legătură cu Gazele Inerte. Evie se dădu înapoi.

– Bobby lua de obicei maşina lui Bounce.

– Ei bine, eu nu sînt Bobby, aşa-i?

– Aşa-i. Văd că nu.

Pensulele fluturară. S-a întors şi a pornit spre Piaţă, iar eu am urmat-o.

– Olly, mai cînţi la pian?

– Cînd şi cînd. Ştii, nu mai am prea mult timp. Tu mai cînţi?

– Cine? Eu? Pentru ce?

Ajunserăm în Piaţă. Evie o privi, apoi se întoarse cu faţa la mine.

– Ce faci cu viaţa ta, Olly?

– Draga mea Evie! N-aş putea să-ţi explic...

Şi totuşi, i-am explicat. I-am vorbit despre o idee care mă fascina, prezentînd-o ca pe un fapt dovedit. Se spune că criptonul e inert. Dar dacă te joci cu el suficient de mult – o problemă de temperatură şi presiune, un nor de cripton suficient de dens şi o altă substanţă pe post de electrozi, cu spaţiul de rigoare între ele... Poţi produce nişte substanţe complet nefireşti, dacă termenul poate fi acceptat. Acum, criptonul...

Evie mă privi de jos în sus, cu ochii mari.

– Măi, măi! Bătrînul Olly! Chiar *eşti* deştept!

M-am simţit surprins şi încîntat. Fără îndoială, Londra făcuse multe lucruri bune pentru Evie. Mi-a trecut prin minte ideea nebunească de a-i arăta lui Evie laboratoarele, dar am renunţat, căci statutul meu acolo nu era chiar atît de înalt pe cît sugerasem. În jurul nostru verdeaţa era tot mai abundentă; am zărit căsuţa noastră alături de casa doctorului şi chiar m-am gîndit s-o invit înăuntru. Dar bunul-simţ s-a impus imediat.

– A, ştiu şi eu! Iar tu, Evie, arăţi foarte bine.

Mireasma ei ne înconjura pe amîndoi ca un nor în lumina alb-gălbuie.

– Olly, ți-ai găsit o fată?

Zîmbind, am clătinat din cap, apoi mi-am apăsat obrazul în locul unde părea să-mi iasă un coș. Replica lui Evie mă ului. Încuviință solemn:

– Eşti încă prea tînăr pentru asta, nu-i aşa?

– Sînt mai mare ca tine!

Am cumpănit o clipă, pipăind banii pe care-i aveam în buzunar şi m-am hotărît asupra singurului compromis posibil în situația dată, căci nu voiam s-o pierd pe Evie împreună cu mireasma şi admirația ei. În acest timp, Evie se răsuci pe călcîie, cercetînd Piața cu privirea. Se întoarse înapoi spre mine.

– Trebuie să fie *cineva!*

– Cum adică, Evie?

– Cineva viu!

O remarcă frivolă, mi-am spus, cu iarmarocul dezlănțuit în urma noastră.

– Am putea merge să bem un pahar...

Evie îşi deschise poşeta şi-o examină, dar am liniştit-o. Banii pentru următorul semestru se aflau deja în contul meu. Eram bogat, căci încă nu descoperisem truismul conform căruia banii nu pot fi cheltuiți de două ori. Am mers împreună spre localul Coroana. Am deschis uşa de la intrare şi-am poftit-o să intre; uşa se închise în urma noastră cu un pocnet slab, punînd stavilă zgomotelor iarmarocului. Aici, în holul de la intrare nu era nici miros de benzină şi mîncare, de cofeturi şi sudoare, nici lumini orbitoare sau pîlpîinde, doar izul

respectabil, vag, dar înstăpînit pretutindeni, de praf şi linoleum. Am intrat în salon, am traversat covorul Axminster şi ne-am aşezat la bar pe scaune înalte, lăcuite. Doamna Miniver stătea după tejghea parcă încolăcită de propriile braţe şi privea o ilustrată îngălbenită cu Castelul Edinburgh. Se descolăci pentru scurtă vreme ca să ne dea bineţe într-un chip plin de profesionalism, îi aduse lui Evie un scotch şi mie bere blondă, apoi se încolăci la loc. Am privit în jur. Ultima oară fusesem la Coroana împreună cu domnul De Tracy cu aproape doi ani în urmă, cu o ocazie notabilă. Acum, în colţul depărtat se aflau patru consilieri orăşeneşti, aşezaţi în fotolii în jurul unei mese scunde, făcînd pregătiri pentru şedinţa săptămînii următoare. În celălalt colţ şedeau un bărbat şi o femeie care nu spuneau nimic şi-şi priveau posomorîţi băuturile.

– Noroc, Olly!

– Noroc să fie.

Unul din consilieri se îndreptă încet, şchiopătînd spre toaleta domnilor.

Da, chiar îmi ieşea un coş. L-am pipăit în tăcerea lungă care se lăsase.

Consilierul se întoarse încet, şchiopătînd. Cînd trecu pe lîngă doamna Miniver, mormăi ceva despre vreme. Ea se descolăci, rîse vesel, apoi se încolăci la loc.

Evie apucă paharul şi-l goli.

– Încă unul, vă rog, doamnă Miniver.

– Poftim, Evie, dă-mi voie...

– Nu.

Consilierul care se întorsese şchiopătînd, acum aşezat în fotoliu, se aplecă în faţă cu mîna pîlnie la ureche.

– Hă? Zi-i mai tare, Jim!

– Atîta timp cît nu lăsăm să ajungă contractul în altă parte.

– Oh. Aha.

Evie îşi apăsă palmele pe obraji, scutură pletele, apoi se întoarse spre mine.

– Ne-am distrat bine împreună, Olly, nu-i aşa?

Am rîs automat. Evie bău din paharul cu scotch şi apă, apoi vorbi cu un fel de hotărîre:

– Da. Ne-am distrat. Bine. Iar acum... întorcîndu-ne...

Mi-am terminat berea blondă şi m-am uitat la picioarele cu ciorapi ale lui Evie. Arătau bine. Am întins paharul gol şi doamna Miniver l-a umplut. Berea blondă era bună.

Evie continuă să vorbească:

– Oamenii cu care ai crescut... băieţi şi fete...

Respiră în direcţia mea, ironică şi-n acelaşi timp plină de melancolie. Am rîs şi-am luat o înghiţitură zdravănă din focul blond. Îmi aminteam la rîndul meu unele lucruri şi-aveam un presentiment vag cu privire la deznodămîntul serii.

– Şi Robert, Evie! Nu-l uita pe Robert!

Melancolia lui Evie se dizolvă în ironie.

– Bobby! Primul băiat de care m-am îndrăgostit!

Am băut cu gîndul la maşina sport a domnişoarei Dawlish şi m-am înecat.

– Încă unul, vă rog, doamnă Miniver!

... şi pentru mine.

Evie tăcuse şi se uita în oglinzile din spatele barului. Arăta bine.

– Marţi.

– Ce vrei să spui, Evie?

– Plec înapoi marți.

Îmi zîmbi cu zîmbetul ei într-o parte.

– Abia aştept.

Înhăță paharul şi-l goli.

– Încă unul, vă rog!

– Noroc.

– Desigur, mai întîi trebuie să fac nişte vizite.

– Tu? Ce vizite?

Îmi venise o idee grandioasă. Am zîmbit cu gura pînă la urechi.

– Cum o mai duce Freddy Wilmot?

O vreme Evie nu spuse nimic, doar se uită fix în pahar. Bău, apoi îl puse jos.

– Abia m-am întors cu şeful meu din Suedia.

Am mai adăugat un subînțeles rînjetului meu.

– Şi *el* cum e?

– David e un scump. Toată lumea spune asta. Îi sînt devotată.

O apucă brusc chicotitul. În decurs de zece secunde se transformase într-o ființă impertinentă, nu ironică, Evie de pe Podul Vechi.

– E bun la toate. La *toate!*

Scaunul înalt se mişcă sub ea, aşa că se agăță de tejghea.

– Aoleu!

– Noroc...

– Hai să mergem să le facem o vizită părinților tăi.

– Evie, las-o baltă!

– Sau doctorului Jones. Ăsta da bărbat! Hai să-i facem familiei lui o vizită!

– Nu cred că...

– Nu mă mir că-s atîtea cîrciumi în Stilbourne. Cum altfel... Aş vrea să fie David aici. 'Ncă un whisky, vă rog.

– Bun la toate.

Evie chicoti tare.

– În pat e foarte bun. Toată lumea spune.

Cuprins de flăcările focului blond, n-aveam de gînd să fiu învins în materie de sofisticare.

– Şi chiar este?

Încă n-o cunoşteam pe Evie deloc.

– Da, este, replică ea. E mai bun decît tine.

Conversaţia morocănoasă din colţ încetă. Se lăsă liniştea. M-am dat pe jumătate jos de pe scaun şi-am executat un fel de dans lîngă bar.

– Noi n-am ajuns niciodată în pat, am spus cu un rîs tot atît de natural ca o cutie de plastic. Niciodată! Las-o baltă, Evie!

– N-am fost niciodată în pat, spuse ea încuviinţînd. Şi n-am ieşit niciodată din el după şapte jumate. Noroc!

Am ridicat la rîndu-mi paharul, rîzînd, şi-am comis marea-mi greşeală Stilbourne.

– Pîn' la fund!

Evie puse paharul pe jumătate gol pe tejghea cu mare grijă. Se uită în el de parcă ar fi văzut o muscă sau ceva asemănător. Cei doi posomorîţi încuviinţară din cap, se ridicară şi ieşiră fără o vorbă. Evie făcu un început de gest ca şi cum ar fi vrut să-şi aranjeze părul, apoi lăsă mîna în jos. Se uită într-o parte spre mine, se uită de jur-împrejur la încăperea

tăcută, se uită prin pereți la întregul oraș. Răsări zîmbetul strîmb.

– Totul a început cînd m-ai violat, spuse ea.

În urechile mele începu un cîntec de coșmar. N-aveam ce să spun, nici o afirmație simplă care să poarte amprenta indiscutabilă a adevărului. Și într-adevăr, ce făcusem eu, ce făcuserăm noi? Cei patru consilieri se ridicară toți ca unul și porniră spre ușă, pe lîngă doamna Miniver care se descolăcea și se încolăcea.

– Sus, pe vîrful dealului, zise Evie cu glas tare, răspicat. În desiș.

– Nu-i adevărat!

– N-am avut nici o șansă, zise Evie. Nu te voiam... Aveam doar cincisprezece ani.

Ușa barului se închise. Eram singuri. Am simțit din nou fluxul tîrgului Stilbourne, dar de data asta nu mai erau simple șoapte și rîsete răutăcioase. Apele îmi vuiau deasupra capului. Am trîntit paharul și-am țîșnit afară, oprindu-mă în lumina alb-gălbuie a becurilor de la colțul primăriei. Evie apăru lîngă mine rîzînd și, cu un efort, am reușit să-mi țin mîinile la distanță de gîtul ei.

– Bătrîne Olly!

– M-ai aranjat, așa-i? M-ai aranjat cum trebuie!

– Exact.

– Și te-ai aranjat și pe tine!

Chicoti.

– Ce, pe amîndoi?

– Și nu poți decît să rîzi, și să rîzi, și să rîzi...

– Lil' Audrey. Eu sînt aia.

Se înclină spre mine, emanînd miresme; dar numai sfertul de lună şi becurile alb-gălbui din Piaţă o luminau. Avea obrazul cadaveric, cu ochii şi gura negre ca lemnul-mare. Furia îmi înceţoşă ochelarii.

– O, du-te dracului!

Evie rămase o clipă nemişcată. Apoi începu să încuviinţeze înclinînd solemn capul:

– Ah, articulă ea. Asta. Da. Ei bine...

Îmi întoarse spatele, tot dînd din cap, apoi se opri. Se întoarse iar spre mine.

– Olly...

– Ce-i?

– Îmi pare rău! Dar...

– Cam tîrziu.

Redeveni dintr-o dată spălătorească, cu bărbia ridicată, cu pumnii mici încleştaţi.

– Tu! N-ai de gînd să creşti o dată? Locul ăsta... tu. Tu şi cu mămica şi tăticu'. Prea buni pentru ceilalţi oameni, da? Ai baie. „Mă duc la Oxford!" Nu ştii nimic despre... gîndaci şi... în fine. Marţi. Nu mă mai întorc niciodată. Poate doar legată fedeleş. Aşa că n-ai decît să spui pe toate drumurile şi să rîzi, da? Să spui şi să rîzi...

– Despre ce dracu' vorbeşti?

– Să spui.

– Ce să spun?

Îmi aruncă vorbele cu ură în obraz:

– Despre mine şi tata.

Se întoarse şi porni să traverseze Piaţa cu pas nesigur. Abia după ce trecu de fereastra cu arcadă a domnişoarei

Dawlish reuşi să-şi controleze picioarele. Eu am rămas locului, cuprins de ruşine şi nedumerire, văzînd pentru prima oară, în ciuda furiei, o altă imagine a ei: Evie în lupta ei de-o viaţă de a fi curată şi dulce. Era ca şi cum acest obiect al frustrării şi dorinţei dobîndise dintr-o dată atributele unei persoane şi nu ale unui obiect; ca şi cum aş fi putut – *noi* am fi putut – să facem în aşa fel încît ceva, muzica poate, să ia locul luptei necesare, inevitabile. Simţământul era atît de puternic, în ciuda furiei, încît am strigat după ea în piaţa goală.

– Evie!

Îşi reluase mersul obişnuit; cum iarmarocul o împiedica probabil să mă audă, m-am simţit o clipă tentat s-o urmăresc chiar şi în fălcile întunecate ale Cartierului Lumînărarilor. Dar am văzut o lumină aprinsă în casa părinţilor şi umbra mamei proiectată pe draperie. Am mai văzut – sau am crezut că văd – o sclipire de ochi venind dinspre Evie şi nişte degete fluturate peste umărul stîng. Apoi a dispărut. M-am dus acasă perplex, să meditez asupra acestei persoane nedescoperite şi asupra ciudatei ei dezvăluiri.

2

La sfîrşitul primului meu semestru la Oxford m-am întors la Barchester cu trenul, apoi am luat autobuzul spre Stilbourne. Zăbovisem în Barchester fără să am mare habar pentru ce anume, pierzînd vremea în curtea împrejmuită a catedralei ori răsfoind cărţi prin librării, pînă cînd orologiul mi-a arătat că, dacă nu mă grăbesc, am să pierd ultimul autobuz; aşa că l-am prins şi m-am ascuns îndărătul unei cărţi. Era ca şi cum pe această cale aş fi putut să prelungesc ceva. „Ceva"-ul ăsta nu putea fi Oxfordul. Chimia cotropise muzica şi am descoperit, spre marea-mi surprindere şi indignare, că era considerată drept slujbă cu normă întreagă. Nu-mi mai lăsa aproape deloc timp liber în care să mă pot bucura de viciul personal reprezentat de muzică, deşi suficient de interesant în sine. În plus, eram nerăbdător să-mi văd părinţii, să-mi etalez lărgimea modernă a pantalonilor cenuşii şi să le povestesc totul. Evie plecase, Imogen se măritase, iar eu eram un student cum se cuvine, cu un simţământ cum se cuvine al valorilor şi al datoriei şi, ca atare, fără griji.

Cu toate astea, mă concentram asupra cărţii.

După trecuta catastrofă
Vine noua şansă nesperată
Lungime fără amploare
Poziţie fără magnitudine
Rugăciune fără lacrimi.

N-avea nici un rost, nu reuşeam să-l înţeleg pe autor, oricît de bun o fi fost. Eram un simplu om de ştiinţă cu un singur viciu personal. Însemna să-mi pun speranţe prea mari în mine dacă mă consideram suficient de deştept pentru două. Am lăsat cartea deoparte şi m-am îmbărbătat pentru ceea ce avea să urmeze, pînă cînd, prin beznă, autobuzul se aburcă peste Podul Vechi cu o legănare bovină. Mi-am cărat cele două valize din staţia de autobuz şi pînă la casa noastră, pe care am găsit-o cufundată în întuneric. În timp ce bîjbîiam după cheie sub ştergătoarea de picioare din faţa uşii, am auzit vocea mamei străbătînd Piaţa, venind din zona primăriei. Mama mă îmbrăţişă cu mare căldură şi entuziasm şi, înainte să ajungem de-a binelea în casă, am priceput ce se petrece, căci tata ducea în mînă vioara în cutia neagră de lemn. În ce mă priveşte, mi-am regăsit instantaneu acea înţelegere înnăscută a lucrurilor, căci în clipa cînd tata a aprins lumina, am văzut că mama purta cea mai bună rochie gri din cîte avea, plus broşa de aur şi o vagă îmbujorare rozalie dedesubtul ambilor pomeţi. Rîdea, era strălucitoare şi emoţionată. N-aveam nevoie de vioara tatei şi nici de costumul lui gri închis ca să ştiu că Societatea de Operă din Stilbourne, SOS, îşi trăia învierea bienală sau trienală. Cred că aceste perioade

o făceau de fiecare dată pe mama să atingă un nivel de însufleţire absolut extraordinar. Pusese stăpînire asupra pianului; asta însemna controlul unei orchestre de teatru, alcătuită din şeful de orchestră de la Corpul de Instruire al Ofiţerilor aferent colegiului, la trombon, actualul episcop de la Bumstead la contrabas, un compozitor la violă şi tata la vioara întîi, de altfel singura. Slăbiciunea acestei orchestre nu putea fi explicată numai prin prisma talentului sau a lipsei acestuia. Dacă am fi avut mai mulţi oameni care să ştie să cînte la un instrument sau altul, nici n-ar mai fi fost loc şi pentru ei. Aceeaşi neadecvare se făcea vinovată de limitarea numărului de actori dintr-o piesă şi a cîntăreţilor din cor, astfel că piese ca „Ţărăncuţa", „Vesela Anglie", „Vremea liliacului înflorit" şi „Chu Chin Chow" se jucau în condiţii extrem de precare. Dar chiar dacă am fi dispus de nenumărate talente şi de o scenă, un podium de orchestră şi o sală mai ample, tot ar mai fi rămas o îngrădire precumpănitoare: cea socială. Nici un membru al impermeabilei societăţi a colegiului nu era dispus să se implice, iar sergentul-major Donovan ne ajuta doar fiindcă se afla undeva în zona de graniţă. Apoi, cel puţin jumătate dintre locuitorii din Stilbourne nu erau potriviţi pentru asemenea activităţi, din moment ce trăiau în locuri precum Cartierul Lumînărarilor sau Strada Morarului şi se purtau în zdrenţe. Evie, cu toate că ştia să cînte şi era înnebunitor de atrăgătoare, n-ar fi fost niciodată invitată să apară într-un spectacol, nici chiar ca membră a corului. Arta e un punct de întîlnire, dar uneori poţi depăşi limita prea mult. Aşa că la toată tărăşenia contribuiau o mînă de oameni, în

jurul cărora era trasată o linie invizibilă. Chiar dacă nimeni nu amintea despre linie, toată lumea ştia că ea există.

Patetica SOS se năştea dintr-un filon psihic colectiv existent în adîncul societăţii noastre. Nu aveam nici un ritual comun în afară de procesiunile primăriei. Nu aveam elocvenţă, nici manifestări comune. Eram noi înşine propria noastră tragedie şi nu ştiam că avem nevoie de catharsis. Ne obţineam purificarea prin şoc cu ajutorul publicaţiei *Ştirile Lumii*. Totuşi, din cînd în cînd, presiunea făcea ca filonul să devină instabil şi începeam să ne răsucim neliniştiţi în pat, prin somn. SOS, intrată în hibernare după ultimul spectacol, se trezea şi începea să-şi lingă rănile. Erau numeroase, căci după un spectacol puţini din participanţi îşi mai vorbeau. Cu o inevitabilitate diabolică, dorinţa de a face actorie şi de a da frîu liber pasiunii, de a etala calităţile proprii şi de a impresiona făcea să înflorească din belşug geloziile şi ura, răutăţile şi indignarea pe care, în viaţa obişnuită, eram obligaţi să le ţinem ascunse. Alegerea interpreţilor pentru o operă uşoară ne anihila dintr-o lovitură jumătate din potenţial, căci întotdeauna existau trei-patru oameni care se considerau atît de insultaţi pentru că nu primeau rolul eroului sau eroinei principale încît îşi retrăgeau serviciile sau, mai rău, acceptau îmbufnaţi roluri minore şi se lansau într-o carieră de sabotaj teatral. Pînă la sfîrşitul stagiunii noastre de trei seri, cealaltă jumătate a actorilor ajungeau să sufere afronturi atît de ucigătoare încît jurau că nu se vor mai supune vreodată unei asemenea umilinţe. Din acest motiv, SOS nu avea activitate în fiecare an. Era nevoie de o anumită perioadă pentru formarea

cicatricelor. Disputele se calmau, duşmanii redeveneau cunoştinţe care-şi dau bună ziua; după aceea, un pic prea tîrziu pentru stagiunea anului următor, filonul începea să doară din nou. Se întrunea un comitet, se reînsufleţea societatea, se analizau pagubele produse de ultima stagiune; apoi se anunţa că, în sprijinul vreunei acţiuni de caritate, poate cea a doctorului Bernardo, SOS va prezenta cutare *musical* la Primărie. De îndată ce am văzut bujorii de pe obrajii mamei am ştiut că nu va trebui să spun nimic despre Oxford. Mama era exaltată şi avea să fie singura vorbitoare.

– Ce pregătiţi de data asta, mamă?

– Cred că o să bem un ceai, zise ea. Tată, te rog, pune ceainicul pe foc. Doamne Sfinte, sînt cît se poate de... Să ştii, Oliver, că e foarte bună! Nu cred să mai fi avut vreodată ceva la fel de bun!

Fredonă un pic, apoi izbucni în rîs.

– Voiam să ştiu cum se cheamă.

– *Regele de Cupă*. O parte a muzicii e foarte frumoasă. O să-ţi placă.

– Nu vin. Serios.

– Despre asta discutăm mai tîrziu, spuse ea. Ştii ce, dragă? De data asta avem un producător profesionist. Ai auzit de el la Oxford? Domnul De Tracy. Domnul Evelyn De Tracy. Sînt sigură că ai auzit de el.

– Păi, n-am auzit.

– E un om *fermecător!* Abordează cu calm şi răbdare orice dificultate. Ai crede că un profesionist...

– Dificultăţi?

– Mă refer la salonul primarului. Domnul De Tracy tocmai ne-a spus: „Ei bine, fete şi băieţi, va trebui pur şi simplu să ne modificăm puţin planul de abordare". Atîta tot. Doar atît. Tată, ai uitat strecurătoarea!

– Ce-i cu salonul primarului?

– Să nu-ţi vină să crezi: a spus „Nu"! Şi din momentul acela e încuiat.

– Dar sigur nu puteţi să...

– Domnul De Tracy a atîrnat ciclorama cu jumătate de metru mai în afară şi a aranjat ca actorii să iasă pe acolo.

– Dar de ce?

– Bună întrebare. Poftim, dragă. Tată, cred că ai dus ceainicul! Înţelegi, Oliver. E vorba de fiica lui. Ea a fost cea care şi-a ieşit din pepeni cu totul, ascultă la mine...

– Doar nu cumva...

– Chiar aşa!

– Nu se poate!

– Aşa-i cum îţi spun, Oliver. Aşa că înţelegi.

Chiar înţelegeam. Doamna Underhill, fiica primarului, constituia o parte fixă a programului. Cu mulţi ani în urmă apăruse într-o stagiune pe o scenă profesionistă şi avea voce cultivată. Începînd de atunci fusese ingenua noastră perpetuă, fapt care simplifica lucrurile. O văzusem în pantaloni persani, pantaloni chinezeşti, fuste elisabetane. Cu vocea ei putea să facă să răsune Drury Lane*, iar micuţa noastră primărie părea cît o biată cutie de pantofi cînd cînta ea. Ba mai mult: o dată, pe cînd mă întorceam spre Stilbourne din pădure, o auzisem

*Celebru teatru londonez (n. trad.).

luînd un do de sus şi crezusem că e un bolnav de la spitalul din apropiere. Dacă comitetul o ignorase pe doamna Underhill, părea logic ca venerabilul ei tată să refuze să-şi dea salonul spre folosinţă şi totodată firesc să întîrzie cu anunţul pînă în momentul cînd putea să producă pagube maxime.

– Cum vă descurcaţi?

– Pe scările din dos, fireşte. Oamenii mi-au zis că-s îngrozitor de înghesuite. La stînga, în spatele scenei, zise mama savurînd cu mîndrie detaliile tehnice. Singura intrare. Oricine trebuie să ajungă în dreapta scenei trece prin spatele cicloramei. Uneori o poţi vedea cum vălureşte.

– Puţin spus, interveni tata. În seara asta, tînărul Johnson aproape că şi-a băgat cotul prin ea.

– Dar cum... adică...

Mama pricepu.

– Deh. Dragă, de-acum ea e mai aproape de şaizeci decît de cincizeci şi toate lucrurile bune au un sfîrşit, nu-i aşa? A sosit momentul să se dea la o parte şi să lase loc unei persoane mai tinere.

– Atunci ce rol joacă? Unul de vrăjitoare, sau ce?

– Doar nu crezi că Elsie Underhill are să joace alt rol decît cel principal? Dragul meu Oliver! S-a retras din spectacol. A fost ceva, crede-mă. Unii oameni spun că Claymore n-a folosit tehnica adecvată...

– Claymore? Înţeleg că tot el are rolul principal masculin...

Norman Claymore, proprietar şi editor al publicaţiei *Cronica de Stilbourne* şi actualmente soţul lui Imogen. Mi-am

simțit inima cum tresare cînd am înțeles cine era ingenua care i-a luat locul doamnei Underhill.

– Dragă, fac o pereche foarte frumoasă, chiar dacă vocea domnului Claymore e un pic cam slabă...

– Are o voce de țînțar.

– Şi cred că trebuie să recunoaştem că nu prea seamănă cu Ivor. Dar doamna Claymore – fosta Imogen Grantley – ei, ea chiar arată ca o prințesă!

Asta-mi venea uşor să cred; am încercat să mă retrag mental înapoi la Oxford.

– Vocea ei, spuse tata, e...

– *Ei*, tată! Mai ia o ceaşcă.

Ştiam că Imogen se pricepe să cînte. Perfecțiune peste altă perfecțiune. Mi-am notat în minte ca a doua zi să fac o plimbare foarte lungă, ca nu cumva s-o aud şi să ajung din nou în capcană.

– Pariez că-i o busculadă pe scările alea!

– Păi da, firește, noi cei din orchestră nu ajungem să ştim prea multe despre condițiile de acolo. Tu vei putea să ne spui şi nouă, dragă.

Am încuviințat distrat din cap, gîndindu-mă tot la Imogen. Apoi...

– Mamă, ce-ai spus?! Eu? Pe scări?

– E foarte aproape de început, dragă. E o scenă...

– Hei, stai un pic!

– Încă n-ai auzit ce am să-ți spun. Uite... E o scenă; cred că se petrece prin Ungaria sau Ruritania sau pe undeva pe acolo. Într-un restaurant, înțelegi. *Ea* nu ştie că el e regele incognito, iar *el* nu ştie că ea e prințesa Paflagoniei incog-

nito. Foarte inteligent, ca idee. Nu ştiu el ce părere are despre treaba asta.

– Nici o părere. Nu. Mamă, te avertizez...

– Şi, firește, un țigan le cîntă ceva şi atunci ei se îndrăgostesc...

– Nu!

Am observat că tata nu voia să se uite la nici unul din noi, ci-şi studia ceaşca de parcă şi-ar fi ghicit viitorul în ea.

– Închipuie-ți numai, spuse mama. *El* cîntă, iar *ei* au o conversație nemaipomenit de *emoționantă*, iar el, după ce regele-i dă o pungă cu galbeni, iese din scenă; orchestra preia, foarte suav, melodia cîntată de țigan, iar el – la rege mă refer – începe să cînte lîngă ea, la masă...

Şi mama mea cea surescitată începu să cînte cu nețărmurită pasiune: „Zorile se ivesc, copilă dragă, în inima mea..."

– Nu accept!

– Haide, Oliver, zise mama cu pasiunea domolită, nu-mi pune răbdarea la încercare. L-am avut în rolul țiganului pe tînărul Smith; avea corzi de mătase la vioară şi cînta taică-său în locul lui, dar nu-i bun deloc. Nu reuşeşte să mişte arcuşul sincronizat cu muzica. Aşa că i-am promis domnului De Tracy. I-am spus că fiul meu Oliver se va bucura să cînte la ultima reprezentație, cea de mîine...

M-am agățat cu disperare de un pai.

– Vezi, mamă! În ultima vreme n-am mai cîntat la blestemăția aia de instrument! Şi n-aş putea să învăț nimic pînă mîine, oricît aş încerca.

– Nici nu trebuie, dragă.

– Şi-atunci ce face ţiganul ăsta? Plimbă după el pe scenă un suport de partitură şi manualul lui Augener?

– E aceeaşi muzică pe care o cîntai înainte de a pleca la Oxford, spuse mama. Ţi-aminteşti, dragă, cît de mult ţi-a plăcut, doar o cîntai *toată* ziua, în *fiecare* zi, timp de trei săptămîni! Eram de părere că interpretezi cît se poate bine.

Am deschis gura, apoi am închis-o. L-am privit pe tata acuzator, dar el continua să-şi studieze ceaşca. M-am uitat acuzator la mama, dar ea era din nou placidă, zîmbitoare şi triumfătoare.

A doua zi, sîmbătă dimineaţă, m-am dus resemnat cu mama la primărie. Am intrat pe uşile mari de pe latura dinspre apus; ne aşteptau trei oameni. Domnul Claymore şi Imogen şedeau la o măsuţă pe scenă. Am fost cruţat milostiv de prezentarea oficială întrucît, urmînd-o pe mama care păşea iute de-a lungul culoarului, încuietoarea cutiei în care-mi duceam vioara s-a deschis şi-am răsturnat tot calabalîcul pe jos. Ca să-mi recuperez lucrurile mi-a trebuit foarte mult timp, aşa că înainte să-mi acorde cineva un dram de atenţie, mă aflam pe poziţie, cu arcuşul într-o mînă şi vioara în cealaltă. M-am uitat la Imogen şi ea mi-a oferit minunatu-i zîmbet, dar n-a spus nimic pentru că domnul Claymore vorbea, cu vocea aceea care mie-mi evoca de fiecare dată sunetul făcut de o unghie care zgîrie un geam de sticlă mată.

– Evelyn, a sosit. Mă gîndesc că nu trebuie decît să parcurgem fragmentul acela de dialog, nu-i aşa?

În primă instanţă mi-am zis, buimac, că şi asta face

probabil parte din piesă, căci persoana care apăru în stînga mea era costumată.

– Domnule De Tracy, spuse mama, el este fiul meu Oliver. Oliver dragă, dînsul e domnul Evelyn De Tracy.

Domnul De Tracy înclină foarte adînc capul, dar nu spuse nimic. Se mulțumi să-mi zîmbească de sus de pe scenă și să aștepte. Era foarte înalt și subțiratic. Purta pantaloni în pătrățele, fără manșete și o jachetă atît de lungă încît îi ajungea aproape la genunchi. Mai purta un guler drept, cu colțurile lăsate în jos și lavalieră, și o vestă cu broderii. Mă întrebam ce caută un astfel de personaj în Ungaria sau Ruritania. Bravo lui că, pe lîngă regie, mai făcea și actorie.

Dar domnul Claymore începea să nu-și mai găsească locul, fapt surprinzător într-o sîmbătă dimineața, căci la tipografie mergea joia seara. Mama se întoarse spre mine.

– Dragă, ți-e acordată vioara?

Am trecut prin spatele cortinei din pluș verde care separa orchestra de public și-am luat un *la* după pian. În timp ce-mi acordam vioara, domnul Claymore vorbea cu domnul De Tracy.

– Evelyn, să fac eu treaba asta sau o faci tu?

Am observat atunci un lucru ciudat despre domnul De Tracy. Se cutremura. Expresia de pe fața-i lunguiață, pe care se afla întotdeauna un zîmbet visător, un zîmbet invariabil cu buzele întredeschise, nu se modifica, dar trupu-i longilin se cutremura de cîte trei-patru ori, apoi redevenea liniștit. Această cutremurare îi cuprindea și picioarele, care aveau tendința de a se mișca în lateral de la genunchi.

– Cred că tu, Norman. Ce profesionist ai fi fost!

Domnul Claymore se umflă în pene.

– Doar ca să te scutesc pe tine de bătaie de cap, Evelyn bătrîne.

– Iar un vechi profesionist ca mine e întotdeauna bucuros să învețe, Norman. Ai un fler incontestabil.

Domnul Claymore zîmbi flatat.

– Nu neg că m-am întrebat uneori... în fine. Lasă-mă să mă gîndesc o clipă.

Se gîndi, cu bărbia teşită aşezată pe mîna albă. Domnul De Tracy continuă să mă privească de sus în jos, zîmbind visător. Avea ochii mari, ca două bile vechi de biliard, cu pupile mici care făceau bilele să pară a fi amîndouă marcate pentru Poziție. Tot părul care-i mai rămăsese pe creştet se reducea la un mic smoc negru, adus oblic spre ceafă. Avea un zîmbet enigmatic şi prietenos.

Domnul Claymore se ridică.

– Chiar aşa! Hopa sus aici, flăcăule!

M-am cățărat pe platformă şi m-am oprit la un metru distanță de Imogen.

– Bun, uite cum vine scena, zise vocea de țînțar. Vezi clienți cu dare de mînă şi te furişezi cîntînd tot mai aproape, pînă cînd ajungi... *aici*. Poți să-i dai înainte cu scîrța-scîrța pînă cînd încep *eu* să vorbesc. În *clipa aia* trebuie s-o iei mai încet, tot mai încet, pînă-ți arunc punga asta cu galbeni. Îmi faci o plecăciune adîncă, *foarte* adîncă şi te retragi. Priceput?

Imogen purta un pulover portocaliu şi o fustă verde deschis. Alături de inelul scînteietor de logodnă îi vedeam verigheta.

– Cerule! Băiatul n-a ascultat nimic! Ascultă aici, tinere Olly...

– Foarte greu să-ți faci apariția în felul ăsta, zise încetișor domnul De Tracy din spatele meu. Cred că-i un pic timorat. Eu unul ştiu c-aş fi.

– Ai auzit tot ce-am spus?

– Da, domnule Claymore.

– Norman, mă gîndesc, nu eşti de aceeaşi părere? Ar trebui să ştie pe unde să intre. L-ar ajuta, nu?

– O să intre pe unde intra şi împiedicatul acela de Smith, firește.

Vocea domnului De Tracy avea o limpezime minunată şi era blîndă; o folosea lent, picur cu picur, de parcă ar fi ştiut cît e de prețioasă.

– Poate că... *poate* că el nu ştie că Smith intra pe aici, spre centrul scenei.

Domnul Claymore îşi lipi pumnul de frunte şi închise ochii.

– Vasăzică, aseară n-a fost în primul rînd din sală!

Mama vorbi de pe culoar.

– S-a întors foarte tîrziu de la Oxford. A avut bilanțul de sfîrşit de semestru. Au fost foarte mulțumiți de el, nu-i aşa, Oliver?

Domnul Claymore puse pumnul pe masă şi deschise ochii.

– Am primit asigurări că se va afla în primul rînd, ca să simtă *pulsul* spectacolului!

Domnul De Tracy se cutremură, apoi se potoli.

– Norman bătrîne, trebuie să ne descurcăm cum putem mai bine.

– Chiar aşa. Să vedem, tinere Oliver. Dai drumul la cîntec cînd eu spun: „Încep să cred că acesta e cel mai fermecător loc din lume". Pricepi?

– Da, domnule Claymore.

– Iar cînd zic: „Muzica îţi spune ceea ce eu nu pot... ceea ce eu nu cutez a rosti!", atunci o laşi mai încet.

– Da, domnule Claymore.

M-am dus după un paravan de pînză. Între el şi ţesătura atîrnată pe post de cicloramă era o jumătate de metru distanţă. Imogen rosti cu vocea-i adorabilă:

– E un loc straniu, bîntuit. Mă înspăimîntă!

– Eu încep să cred că acesta e cel mai fermecător. Nu, opreşte. Eu încep să cred că acesta e cel mai *fermecător* loc din lume!

Am ieşit pe scenă şi-am început să cînt, dar m-am oprit de îndată fiindcă domnul Claymore se ridicase în picioare şi vîntura din mîini.

– Stop! Stop! Stop!

Domnul De Tracy mă cuprinsese cu braţul pe după umeri şi mă bătea uşurel pe cotul drept.

– Norman bătrîne. Cred că ar trebui să laşi asta în seama mea. Numai şi numai ca să-ţi păstrezi vocea şi forţele pentru diseară. Hm?

Domnul Claymore se prăvăli pe scaun şi rîse sarcastic.

– Dacă aşa spui tu, Evelyn!

Bătu darabana cu degetele pe masă pînă cînd Imogen îşi puse mîna pe mîna lui şi-l privi cu înţelegere. În ce-l priveşte

pe domnul De Tracy, acesta susura cu vorbe alintătoare, blînde la urechea mea:

– Dragă băiete, cînți atît de minunat încît trebuie să reușim scena exact așa cum trebuie. Nu-i așa? Hm? Acum, dacă intri cu pașii aceia mari, minunați, ai să ajungi aici, la cincisprezece centimetri de podiumul orchestrei înainte să fi apucat să cînți o notă regelui și prințesei care se află *acolo*. Pe de altă parte, dacă faci doar un singur pas minunat, n-o să arăți ca un adevărat țigan muzicant, adică servil, lingușitor, așa-i? Hm?

– Da, domnule.

– Dragă băiete, spune-mi Evelyn. Așa face toată lumea. Iar eu am să-ți spun Oliver. Hm? Acum hai să exersăm o dată, de două ori intrarea. Vezi tu, trebuie să faci mulți pași *mici*, aproape să bați pasul pe loc; așa, scena o să pară mai mare în ochii publicului – să nu-ți vină să crezi! Splendid!

De-acum eram ghemuit atît de aproape de podea încît vedeam cît se poate de bine genunchii domnului De Tracy și mă minunam cum i se pot mișca încheieturile lateral atît de liber și de rapid.

– Oliver, dragă băiete, nu-mi spune! Ai mai jucat teatru! Hm?

– Nu, n-am mai jucat. Sincer.

– Nici măcar la școală?

– M-au testat, dar mi se întîmplă să sparg lucrurile în jurul meu.

– Doamnă, vă felicit pentru fiul dumneavoastră.

Mama rîse de pe culoar, invizibilă.

– Ah, domnule De Tracy! Sînt sigură că...

– Un talent înnăscut, asta pe lîngă felul *splendid* în care cîntă... Aşa. Sîntem gata cu toţii?

Domnul Claymore rîse iarăşi sarcastic.

– Sîntem de ceva vreme!

– Bine, Oliver, dragă băiete.

– Încep să cred că acesta e cel mai fermecător loc din lume!

Am intrat cu paşi mărunţi de tot şi-am început să cînt, aşteptînd indicaţia de a o lua mai încet, dar aceasta nu veni. În schimb, domnul Claymore se ridică iarăşi şi începu să dea din mîini. M-am oprit.

– Dar e imposibil! Absolut imposibil! O, Dumnezeule!

– Aşteptam să spuneţi...

– Dar am spus! Am *strigat!*

De data asta, domnul De Tracy îl cuprinsese pe domnul Claymore cu braţul pe după umeri.

– Norman bătrîne, am de gînd să te *terorizez*. Iar tu suporţi una ca asta, nu-i aşa?

– Dumnezeule, Dumnezeule!

– E o chestiune de temperament, înţelegi. Linişteşte-te, bătrîne. Te simţi mai bine?

– Dumnezeule...

Urmă o tăcere îndelungă, timp în care domnul De Tracy continuă să bată uşurel cu palma braţul domnului Claymore. Acesta îşi luă pumnul de la frunte şi deschise ochii. Imogen îi zîmbi cu zîmbetul ei minunat. Domnul Claymore înclină capul spre umărul domnului De Tracy, îi înşfăcă bicepsul stîng şi strînse cu putere.

– Evelyn bătrîne, îmi pare rău.

– Nu face nimic, Norman bătrîne. Mă întreb: să facem o pauză?

– Nu, nu.

– Sigur n-ai vrea...

– Nu.

Domnul Claymore îşi îndreptă capul, îşi netezi părul şi se duse spre scaunul pe care trebuia să şadă.

Imogen puse iarăşi mîna peste a lui. Domnul De Tracy se întoarse spre mine zîmbind.

– Într-un fel sau altul, flăcăule, trebuie să ne... temperăm. Trebuie să... cum să spun?

Duse o mînă la bărbie, iar punctele de pe bilele galbene de biliard priviră fix în bezna de pe culoar.

– Trebuie să...

Luă mîna de pe bărbie şi, ridicînd-o în aer, o roti în semicerc, ţinînd ceva invizibil între degetul mare şi arătător...

– ... să dăm sonorul mai încet!

Vocea de ţînţar cîntă de la masă.

– Taică-său are o chestie de-aia, cum îi zice, la scripcă.

Domnul De Tracy îşi desfăcu larg braţele.

– Unde-mi stătea capul? O surdină! Chiar lucrul de care avem nevoie!

– A, nu, nicidecum, strigă mama din întuneric. Oliver nu poate în *nici un caz* să folosească o surdină! Vai, n-am auzit o asemenea neghiobie toată viaţa mea!

– Mamă, uite...

– Uşurel, Norman, uşurel. Lasă-mă pe mine să mă ocup de asta. Păstrează-ţi forţele pentru spectacol. Acum, doamnă...

Domnul De Tracy zîmbi visător în direcția culoarului, cu capul lăsat pe-o parte.

– Vă rog să-mi spuneți de ce nu trebuie să folosească fiul dumneavoastră o surdină?

Vocea tăioasă a mamei veni spre noi:

– Pentru că el va fi acolo sus, pe scenă, și toată lumea o va vedea!

– Asta-i drept, Norman bătrîne.

– Evelyn bătrîne, n-au să bage de seamă, au să se uite la rege și la prințesă. El n-are prea mare importanță.

– Domnule Claymore, *firește* că se vor uita la Oliver! Și-l vor asculta! Trebuie să spun că, dacă nu puteți vorbi suficient de tare pentru a vă face auzit peste o singură vioară care cîntă chiar în *fundul* scenei...

– O singură vioară, bîzîi domnul Claymore. Băiatul ăsta parc-ar fi o întreagă fanfară de alămuri!

– El a binevoit să consimtă să cînte pentru dumneavoastră și *nu* voi accepta să...

– Uşurel, Norman bătrîne. Stai jos. Și dumneata, Imogen, scumpă domniță. Doamnă...

– Muzicienilor din spectacolul acesta li se acordă mult prea puțin respect!

Domnul Claymore se lovi peste frunte, apoi se prelinse pe masă.

– Sînt așa de obosit. Doamne. Așa de obosit.

Tăcurăm cu toții. Am privit în jos, stînjenit, am văzut cît de repede se depărtau și se strîngeau genunchii domnului De Tracy și m-am întrebat dacă are să cadă. Am spus un pic ruşinat, ezitînd:

– Mă gîndeam... există... o şmecherie...

Domnul De Tracy zîmbea în continuare, cu buzele uşor întredeschise, bilele de biliard privind adînc în ochii mei.

– Da, băiete? Oliver?

– Ştiţi, e doar o şmecherie. Dacă... dacă aş folosi un bănuţ. Cel mai bun ar fi unul vechi. Da, asta ar fi numai bine. Între podul şi gîtul viorii. Ştiţi, dacă... va trebui să mai slăbesc un pic corzile. Apoi, dacă fac... aşa: pun bănuţul peste coarda la, apoi pe sub re, apoi peste sol... Uitaţi. Aşa. Desigur, apoi acordez din nou. N-o să afecteze coarda mi prea mult şi oricum n-o prea folosesc pentru... chestia asta. Aşa. Aşteptaţi o clipă să acordez.

– Nu va vedea nimeni, domnule Claymore. Sper că sînteţi mulţumit. Nimeni n-o să-l audă pe Oliver deloc.

Domnul De Tracy mă privi cu respect.

– Geniu. Pur şi simplu geniu.

– Aşa de obosit. Doamne.

– Evelyn, cred că lui Norman i-ajunge...

– Imogen, scumpă domniţă, dragă prietenă... piesa e totul. Norman bătrîne, am să terorizez iarăşi. Încă o dată, şi apoi – o băuturică bună. Gata, Oliver băiete?

– Încep să cred că acesta e cel mai fermecător loc din lume!

Întorcînd capul pe o parte pe reazemul viorii aşa încît stăteam practic cu urechea printre corzi, abia izbuteam să aud un firicel de sunet. Cu cealaltă ureche abia izbuteam să-l aud pe domnul Claymore. Eram doi ţînţari. Începea să mi se trezească interesul faţă de acest mod fantomatic de a cînta, dar înainte să termin, domnul Claymore scoase din buzunar

o pungă micuță și-o aruncă în aer, cu boltă, în direcția mea.

– Băiete, va trebui s-o prinzi, spuse domnul De Tracy, vocea-i normală, așa blîndă cum era, părînd un tunet printre țînțari. Iar dacă nu reușești, va trebui să te tîrăști după ea în patru labe.

– Da, domnule. A fost bine?

– Perfect. Desăvîrșit.

– Eu nu l-am auzit deloc, țipă mama din fundul culoarului. Nici o singură notă!

Domnul Claymore privi mînios în întuneric.

– Asta e o scenă de intimitate, țiui el. Mai rămîne să spuneți că nu mă auziți pe *mine!*

Mama rîse cu veselie.

– Păi, drept să spun...

– Evelyn bătrîne! Am o idee! Îl putem *folosi!* Ca figurație în scena cea mare – chiar înainte de Marele Duet! Ții minte!

– Desigur, bătrîne. Dar nu poate să fie țigan, așa-i? Nu la palat!

Am rămas în picioare și-am așteptat tăcut, cu vioara și arcușul în mînă, cît timp ei doi îmi puneau la cale viitorul.

– Chiar e mare nevoie! În definitiv, în spectacolul original erau cel puțin douăsprezece perechi de curteni – domni și doamne...

– E o idee, bătrîne, fără doar și poate.

– Ar putea să fie străjer. În poziție de drepți, cu sabia scoasă din teacă. Salută și se retrage.

– Unde-ai vrea să stea?

– Aici? Nu, aici! Sau spre fundul scenei, în mijloc, în fața glasvandului?

– *Cred* că... în partea din față a scenei, în dreapta. Du-te acolo, te rog, băiete.

– Evelyn bătrîne, cînd l-am văzut pe Ivor interpretînd rolul ăsta, el invita curtenii să iasă cu un gest ca *ăsta*. Dar fiind un singur străjer, ar fi mai bine să spun ceva, nu-i aşa? Ce zici?

– Ajungem şi la asta, Norman. Însă există o chestiune tehnică. Cu ce o să fie îmbrăcat?

– Ar trebui să fie străjer, zise maică-mea. Ar arăta splendid cu un coif din acela.

– Într-adevăr, doamnă, dar vai! E nevoie de toate cele cinci uniforme pentru membrii corului, iar aceştia vor fi înşiraţi pe scară împreună cu doamnele, aşteptînd scena finală.

Domnul De Tracy desfăcu iar braţele, puse capul pe o parte şi ne zîmbi fiecăruia pe rînd. Ridică puţintel din umeri.

– Nu-i nimic de făcut.

Am răsuflat uşurat, dar imediat am auzit-o pe mama străbătînd iute culoarul, în direcţia draperiei verzi de pluş.

– Domnule De Tracy, precis putem găsi ceva!

– Mamă, ştii...

– Ah, doamnă, dacă am *putea*...

Domnul Claymore se lovi uşurel cu palma peste frunte.

– O idee. Mi-a trecut prin minte.

– Da, Norman bătrîne?

– Am din întîmplare... ţi-am arătat afişul care mi s-a făcut pentru rolul Essex?

– Da, bătrîne.

– Era Parada din Barchester, zise Imogen cu o undă de vioiciune. *O mie de ani de istorie*. Norman arăta splendid!

– Vezi! I-aş putea împrumuta costumul acela şi l-am putea face soldat din garda regală!

– Aş spune că jiletca şi colanţii s-ar potrivi unui soldat din garda regală. Dar mai e şi pălăria, bătrîne. Ţii minte pălăria.

– Domnule De Tracy, am exact ceea ce trebuie! O pălărie de-a mea veche, neagră, cu borul lat.

– Mamă, ştii, nu-s de părere că eu aş...

– Oliver, o clipă. Aş putea s-o învelesc după-amiază cu hîrtie creponată şi să-i fac o rozetă.

Domnul Claymore bătea iarăşi darabana.

– N-ar trebui să vorbim la Garderobă?

– Mai e şi chestiunea culorii, bătrîne. Un soldat din garda regală n-ar trebui să fie îmbrăcat în negru şi roşu?

Domnul Claymore rîse.

– La urma urmei, sîntem în Ungaria, nu? Doar nu te aştepţi ca un soldat din garda regală maghiară să poarte aceleaşi culori ca un soldat din garda regală engleză!

– Norman, te gîndeşti la toate! Totuşi, stai o clipă. Va trebui să aibă o halebardă. Essex nu purta halebardă, aşa-i?

– Fireşte că nu, Evelyn, ţiui domnul Claymore. Mă iei pestepicior! Aveam spadă, cal şi o armată întreagă de servitori!

Domnul De Tracy îi zîmbi visător.

– „Şapte dintre servitorii mei, cu o tresărire ascultătoare..."

– Mai mult decît atît. Dar ai dreptate. N-avem halebardă.

Am început să cobor de pe scenă, fără să mă bage cineva în seamă.

– Păi atunci aşa rămîne. Am să...

– Stai aşa, tinere Olly. Henry Williams. De el avemnevoie.

Am să vorbesc cu el cînd merg spre casă. O să ne facă o halebardă cît ai bate din palme.

– Eu *cred*... spuse mama de cealaltă parte a pluşului verde, eu cred că un soldat din garda regală are rozetă şi la pantofi...

– Nu mă îndoiesc, doamnă, că veţi găsi o fotografie.

– A, da! zise mama rîzînd emoţionată. E una în *Enciclopedia pentru Copii* a lui Oliver!

– *Mamă!* Dumnezeule...

– Chiar aşa, bîzîi domnul Claymore. Oliver, după-amiază poţi să iei costumul de acasă de la mine, iar halebarda de la Henry, imediat ce o termină. Acum, să punem scena la punct.

Am coborît cu mare greutate şi mi-am lăsat deoparte vioara, bănuţul şi arcuşul. Am încercat să-i arunc mamei o privire cumplită, încărcată de reproş, dar culoarul era prea întuneçat. Cînd m-am întors, domnul Claymore şi Imogen se aflau în picioare în mijlocul scenei, unul în faţa celuilalt, cu capetele ridicate ca şi cum s-ar fi privit unul pe altul pe deasupra unui zid. Domnul De Tracy examina o mătură. Mi-o întinse.

– Uite-ţi halebarda, băiete. În fundul scenei, în dreapta. Acolo ai să stai tot timpul ultimei scene, cu excepţia finalului.

– Evelyn bătrîne, trebuie să spun ceva! Găseşte-mi o replică, te rog.

– N-ai prefera să faci un gest cu mîna, aşa ca Ivor?

– Gata, Evelyn, ştiu. Ce părere ai de asta: „Dar aşteptaţi, Alteţa voastră Regală, nu sîntem singuri..."

Se întoarse şi-şi flutură mîna în obrazul meu.

– Du-te!

– Magnific, bătrîne. Un adevărat accent dramatic. Nici Ivor însuşi n-ar fi compus o replică mai bună!

– Atunci el, fireşte, va trebui să salute.

– Mă întreb cum se salută cu halebarda.

– Ar trebui să pună vîrful în jos. Încearcă, tinere Olly! Ai grijă, băiete! Dumnezeule mare! Era să mă loveşti!

– Cred, spuse domnul De Tracy după ce genunchii îi stătură locului, *cred* că ar fi mai bine să nu pună vîrful în jos, fiindcă mişcarea ar străbate mai bine de jumătate din scenă. Poate că... Dă-mi voie, Oliver, dragă băiete. Stai uite-*aşa*, şi cînd vine regele la tine în felul acela magnific şi ţi se adresează, stai *aşa* şi fă *aşa*. Bine? Apoi poţi să te întorci şi să ieşi în pas soldăţesc, iar noi îţi vom putea vedea încă o dată paşii magnifici, nu-i aşa? Încearcă!

– Du-te, omule!

– O, nu, nu, nu! strigă mama rîzînd vesel. N-ar spune „omule". Nu regele! Nu unui soldat din garda regală!

– Ce grad ai propune, doamnă?

– Poate general, zise mama continuînd să rîdă. Asta ar suna foarte bine, nu?

– N-am de gînd să-i spun general unui băiat ca el!

– Într-adevăr, bătrîne, e un pic cam tînăr pentru asta. Oliver, băiete. Ce grad ţi-ar plăcea? Hm?

– Nu ştiu. Aş vrea...

– Am să-i spun „sergent". Vă e pe plac, doamnă? Vă rog să ne spuneţi.

– Domnule Claymore, rogu-vă să nu mă luaţi în considerare! Pe mine mă preocupă exclusiv muzica. Dar dacă tot m-aţi întrebat, „colonel" cred c-ar fi numai bine.

– Colonel! Ha! Colonel! Băiatul *acela?*

– Norman bătrîne, ai grijă.

– Colonel!

– Bătrîne, ce părere ai despre „maior"? Băiete, te simți ca un maior?

– Cred că maior ar fi foarte bine, tu nu eşti de aceeaşi părere, Oliver dragă?

Domnul Claymore făcu trei paşi pe scenă. Avea pumnii încleştați pe lîngă corp, chipul alb, transpira şi tremura tot.

– Doamnă, cîntă el, adineauri ați remarcat că vă preocupă exclusiv muzica. Rogu-vă să vă rezumați la ea!

Mama scoase un rîset ascuțit, muşcător.

– Eu măcar ştiu să *citesc* o partitură, nu trebuie să mi-o explice cineva notă cu notă! zise ea.

Se lăsă o tăcere copleşitoare. Domnul Claymore se întoarse pe călcîie şi merse încet spre marginea din stînga a scenei pînă ajunse în colț, cu nasul la cincisprezece centimetri de paravanul pictat. Eu am rămas în picioare, privindu-mi nefericit mătura. Imogen rămase aşezată, continuînd să zîmbească sibilinic la gîndul vreunui mister ştiut numai de ea. Tăcerea se prelungi şi se tot prelungi.

Mama se îndreptă pe neaşteptate spre pian, trînti capacul şi înşfăcă zgomotos partiturile. Chiar şi în lumina slabă vedeam că tremură ca domnul Claymore.

– Vino, Oliver!

– Unde?

– Acasă, fireşte. Unde crezi? La Grădina zoologică?

Domnul De Tracy păşi în mijlocul scenei. Ne cuprinse pe toți, de la broşa tremurîndă a mamei pînă la părul creț,

negru al domnului Claymore, într-un gest şi un zîmbet de nesfîrşită înţelegere şi căldură. Dar înainte să poată spune ceva, domnul Claymore începu să bîzîie, adresîndu-se paravanului pictat:

– Pentru ultima oară. Da. Pentru ultima oară. O, te asigur, pentru ultima oară!

Mama trînti capacul pianului peste clape.

– Şi eu te asigur pe dumneata, domnule Claymore, că e pentru ultima oară. De bună seamă! Vino, Oliver!

Domnul De Tracy clătină din cap zîmbind afectuos.

– Artişti, artişti pînă-n măduva oaselor! Hm? Haideţi, cu toţii, băieţi şi fete... Imogen, prietenă scumpă! Hm? Cît de des am văzut aşa ceva... încordare mare... doar o mică ceartă, hm?

Mama stătea în picioare, cu amîndouă mîinile încleştate pe suportul de partitură de pe pian uitîndu-se dintr-o parte spre scenă.

Domnul Claymore continua să bîzîie.

– Pentru ultima oară. O, pentru ultima oară, ultima...

– Haide, mamă, hai să ne vedem de treabă!

– Imogen, scumpă domniţă...

– Norman, mi-e foame. Dragă, *te rog!*

– Artişti pînă-n măduva oaselor...

Urmă o nouă pauză îndelungă. Pe neaşteptate, mama izbucni în rîs pe un alt ton, mai grav, apoi tăcu din nou privind fix pianul.

– Zău aşa, mamă... n-are decît să-mi spună şi... mătuşa lui Charley dacă aşa are chef!

Domnul De Tracy rîse reverberant şi ne invită pe toţi, cu braţele şi cu chipu-i vesel, să-i urmăm exemplul.

– Acum am să vă terorizez încă o dată, pe *toţi*. Hm?

Insist! Cine-i regizorul? Hm? Doamnă? Oliver? Imogen, scumpă, dragă? Norman, bătrîne soldat? Nu poți duce chiar *totul* pe umerii ăia lați, să știi!

De data aceasta, pauza a fost o idee mai scurtă. Apoi domnul Claymore își întoarse un pic chipul spre noi și vorbi gîtuit:

– Căpitan. Am să-i spun „căpitan". „Du-te, căpitane." Asta am să zic.

Domnul De Tracy își întoarse bilele galbene de biliard spre hol și zîmbi într-acolo.

– Hm?

– Pentru mine e o chestiune complet indiferentă, domnule De Tracy. *Eu,* una, mă rezum strict la muzică. Va trebui să rezolvați între voi. Nu mai spun nici un cuvînt.

Domnul Claymore se întoarse pe călcîie, cu pumnii încleștați, deschise gura, apoi se răzgîndi și-o închise la loc. Rămase locului, uitîndu-se. Domnul De Tracy zîmbea în continuare, senin și blînd.

– Exact! Splendid! Am căzut de acord! Și acum – băuturici! Norman? Oliver? Doamnelor?

– Domnule De Tracy, îți mulțumesc, dar nu doresc să intru în Acele Locuri...

Eu tocmai dădeam să pun mătura la loc lîngă ușa salonului primarului și abia așteptam un pahar de cidru sau de shandy* băut în liniște cînd am auzit vocea maică-mii continuînd, ascuțită și fermă:

– și nici fiul meu!

*Băutură în care se amestecă bere obișnuită cu limonadă sau cu bere de ghimbir (n. trad.).

*

În după-amiaza aceea mi-am luat de la domnul Claymore costumul de țigan și jiletca și colanții de soldat din garda regală. Le-am dus acasă și le-am probat. Și un costum, și celălalt îmi erau mici; deși domnul Claymore avea cam aceeași înălțime ca mine, am descoperit că jiletca îmi e foarte strîmtă peste piept, în timp ce la talie era așa de largă încît mama a trebuit să improvizeze niște falduri ca să-mi vină cît de cît. Cît privește costumul de țigan, acesta fusese croit pentru cineva doar jumătate cît mine în înălțime și cu trei sferturi mai slab. Din acest motiv, jacheta din satin violet nu voia cu nici un chip să mă cuprindă mai încolo de subsuori; singura componentă a costumului care-mi venea era un fes roșu care putea fi lărgit după nevoie. Fesul era tivit cu franjuri din mărgele aurite care clincăneau cînd mișcam capul și care, mi-am zis cu multă amărăciune, vor acoperi atît glasul domnului Claymore cît și vioara mea cu surdină. Dar maică-mea spunea că-mi șade foarte bine. După ce am încercat costumele, m-am dus la atelierul auto ca să-mi iau halebarda. Henry era acolo, se afla în birou și purta costum.

– Salut, Henry! Mi-ai făcut halebarda?

Henry se întoarse de la birou.

– Ia te uită, domnișorul Oliver. Știi, e sîmbătă după-amiaza. Nu putem toți să ne petrecem timpul după placul inimii, nu-i așa?

– Oh.

– Să vedem. O clipă.

Alese de pe un panou cu mai multe chei pe cea potrivită, se dădu jos de pe scaunul înalt și traversă curtea betonată.

Ajuns la clădirea principală, deschise o uşă de lemn care dădea într-o magazie interioară. Halebarda mea stătea pe un banc de lucru, sprijinită pe doi suporţi de lemn.

– Ah, *dyma vi!* Un instrument cu înfăţişare cu adevărat malefică! La ce-ţi foloseşte?

– Îl salut cu ea pe domnul Claymore.

Henry nu comentă; stăteam în picioare unul lîngă altul şi priveam halebarda. Lama era făcută din oţel laminat, vopsit argintiu. Sub ea era un mănunchi de panglici ornamentale, iar mai jos, mînerul din lemn, vopsit roşu. Am întins mîna.

– Doamne sfinte, ai grijă! E încă udă, fireşte. La ce oră e spectacolul? Bănuiesc că la şapte şi jumătate.

– Şi eu ce fac? La ora aia cred că n-o să mai ţii deschis.

– Doar pentru benzină. Va trebui s-o lăsăm undeva unde să ai acces la ea. Ia tu suportul ăsta şi eu o să-l iau pe celălalt...

Am scos cu mare grijă halebarda din clădire şi am dus-o în şopronul deschis unde, cu excepţia micuţei maşini sport a domnişoarei Dawlish, nu se afla nimic. Am aşezat-o pe ciment, lîngă perete.

– Aşa, zise Henry. S-o laşi acolo pînă-n ultima clipă, domnişorule Oliver.

– N-o să am nevoie de ea decît abia pe la ora zece. Sau, oricum, nouă şi jumătate. Ştii, e pentru ultima scenă.

– S-ar putea să fie uscată. Ţine cont, nu-ţi promit nimic. Dar s-ar putea să fie uscată. Acolo, pe pantalonii tăi, e vopsea?

– Nu cred.

– Doamne sfinte. Ăştia-s ceea ce se cheamă Pantaloni Oxford, nu?

– Burlane.

– Cu ăştia nu mai ai nevoie să-ţi cureţi pantofii.

Economie de efort, asta-i. În regulă, domnişorule Oliver. Să vii cît de tîrziu poţi ca să-ţi iei halebarda.

– Mulţumesc.

M-am întors acasă în grabă şi-am găsit-o pe mama creîndu-mi pălăria. Se afla şi acum într-o stare de emoţie reprimată, dar pozitivă. Conflictul cu domnul Claymore nu făcuse decît să-i alimenteze emoţia.

– Vino încoace, dragă. Probeaz-o.

Mi-am pus pălăria pe cap; îmi stătea pe creştet ca o plăcintă.

– Ai capul lui taică-tău, zise ea fericită. Va trebui să scot panglica interioară.

– Mamă, eu unde o să mă schimb?

– Aici, fireşte! Unde credeai?

– Mă gîndeam...

– Avem mare noroc că locuim aşa de aproape. Tînărul Smith, bietul de el, avea de mers atît de *mult!* Şi cu costumul ud leoarcă. Familia Wertwhistle a împrumutat doamnelor sala lor de aşteptare. Pînă săptămîna trecută, desigur, se ştia că vor folosi salonul primarului. Sper să nu plouă din nou! Ce păcat că nu avem un teatru ca lumea.

– Trebuie să ies pe *stradă*?

– Oliver, nu fi prostuţ!

– Costumat în ţigan? Şi în soldat din garda regală?

– Mai probeaz-o o dată. N-o forţa pentru că am scos panglica interioară şi ai să te zgîrii. Of. Nu. Va trebui s-o desfac la spate. Ai timp să te tunzi?

– Nu!

– Din cîte văd, dragă, nu te prea implici. Că veni vorba:

ți-am adus de la măcelar un guler splendid de dantelă, încrețit. Domnul Danford a fost extrem de amabil.

– Nu pe stradă!

– Nu pricep de ce nu mă ajutați deloc voi doi, bărbații. Taică-tău... în fine, nu contează. Gîndește-te la domnul Harvey, care vine tocmai de la biserica Bumstead cu contrabasul în portbagajul mașinii aceleia mititele și mai are și liturghie mîine! Să-ți fie rușine, Oliver. Ar trebui să fii... o, cînd era tînăr, domnul Harvey își căra contrabasul remorcîndu-l cu tricicleta! Uneori eram convinsă că o să-l văd la ieșirea din pădure coborînd dealul cu contrabasul peste el. Crede-mă că mă simțeam ușurată să-l văd că trece Podul Vechi! *De fiecare dată* cînd era un concert în Stilbourne, apărea pedalînd prin pădure; dar, firește, a renunțat la asta un an-doi după ce a căzut peste el încărcătura de fîn. Bătrînul vrăbioi era beat și mi-am zis întotdeauna că a avut mare noroc că băiatul lui s-a apucat de îndată să pună încărcătura înapoi cu furca și, după ce a descoperit contrabasul, păi, sigur că a știut cine se află sub fîn.

– Uite, mamă...

– Mă tem că va trebui s-o desfacem mai tare, să știi. Dragă, sper că înăuntru e numai creier! Nu. Sînt unii oameni cărora, pur și simplu, li se *întîmplă* tot felul de lucruri! Așa ca tine, dragă. Ții minte cînd ai căzut în pian? Sigur că acum a cam îmbătrînit și, ca să spun drept, e niței *surd*. Mare păcat. Joi seara a încurcat partiturile pe suport și a cîntat una în locul alteia. Din fericire, amîndouă erau în măsura de trei pe patru...

– Toate sînt în trei pe patru. Întotdeauna.

– ... așa că n-a avut prea mare importanță, pentru că

un „*om, bom, bom*" seamănă foarte bine cu un alt „*om, bom, bom*", nu-i aşa? Singurul necaz a fost că a cîntat numărul şapte în loc de numărul patru, iar numărul şapte e mai lung. Aşa că i-a dat înainte cu „*om, bom, bom*" şi după ce toţi ceilalţi au terminat – de fapt, preţ de încă un vers. După cum îţi poţi *închipui*, dragă, spectatorii au crezut că a fost ceva intenţionat, aşa că n-au aplaudat. Domnul Claymore era *verde* la faţă.

– Da, îmi închipui.

– Oliver, să nu-i acorzi nici o atenţie domnului Claymore. Domnul De Tracy e regizorul. Să faci ce-ţi spune el.

– Dar ce rol joacă?

– Nici unul!

– Şi-atunci de ce se îmbracă aşa?

– E profesionist. Din Londra. Sper că un semestru la Oxford n-a făcut din tine o persoană din aia foarte sofisticată.

– Gata?

– Dragă, nu fi nerăbdător.

– *Sînt sătul!*

Şi nu te purta ca domnul Claymore, dragă! Ai auzit ultimul lucru pe care l-a rostit?

Mama ridică nasul în sus cu un gest gen Claymore şi ochelarii ei sclipiră.

– „Evelyn bătrîne, îmi voi petrece după-amiaza Lungit În Pat!" Dar...

Ochelarii mamei aruncară fulgere pe deasupra pălăriei mele.

– ... Domnul De Tracy are o minte mai pătrunzătoare decît majoritatea oamenilor, poţi să fii sigur! Ştie exact cîte

parale face individul acela! Ştie că singura cale pentru a o scoate la capăt cu individul acela, ba mai mult, cu oricare din aceeaşi tagmă, e linguşirea. Ai observat cum îl mai peria?

– Da.

– De bună seamă că îi părem cei mai amatori dintre amatori. Dar e întotdeauna amabil şi vesel – şi apreciază *foarte tare* muzica. L-am auzit cu urechile mele cînd i-a spus reporterului că e de părere că orchestra merită a fi menționată în mod special. Spunea că n-a mai auzit niciodată ceva asemănător. Dar, firește, cum ziarul îl are pe Claymore în frunte, ne vom alege cu obişnuitul „La reprezentație a contribuit şi orchestra, sub conducerea..." Sper ca de data asta să ne scrie măcar numele corect!

– Pare bine acum, nu?

– Va trebui să pun o bucățică de elastic aici la spate, ca să nu se caşte deschizătura prea tare. Doar nu vrei, dragă, să-ți cadă pălăria. Să-ți spun drept, sînt *hotărîtă* să nu existe absolut nici un motiv ca domnul Claymore să se plîngă. Poate să se certe dacă asta-i e voia, dar eu nu mă voi implica! În definitiv, nu te poți certa de unul singur. În plus, trebuie să facem aşa încît domnul De Tracy să plece cu o impresie bună.

– Are nişte genunchi ciudați, nu crezi?

– Genunchii? A, înțeleg la ce te referi! Cînd eram copilă le spuneam „genunchi de călăreț". Desigur, erai prea mic cînd lordul Cromer a deschis institutul. N-ai cum să-ți aminteşti. Mă întreb dacă domnul De Tracy a fost vreodată în cavalerie.

– Cam improbabil, nu crezi?

– Sînt sigură că ar arăta nemaipomenit de distins!

Mama sări în sus veselă şi probă ea însăşi pălăria, apoi mi-o dădu.

– Mamă, nu stă prea fix la spate. Se cam ridică.

– Aoleu. Oare n-ai putea s-o ţii? Cu o mînă?

– Trebuie să salut cu o înflori...

– Oliver!

– ... toare, măreaţă halebardă!

– Am să cos o opritoare. O poţi lega sub bărbie, ca la bereta de marinar pe care ai avut-o. Întotdeauna am fost de părere că arăţi aşa de dulce cu ea! Pe panglică scria „HMS LION". Cînd am stat două săptămîni în Weymouth, te-ai dus ată la nişte marinari şi le-ai zis: „Şi eu sînt marinar!".

– O, Dumnezeule.

– Pune ceainicul pe foc, dragă, te rog. O să luăm un fel de Ceai Solemn; pe urmă, dacă ţi-e foame după spectacol, poţi să cauţi ceva de mîncare cînd te întorci. După reprezentaţie o să fie cafea şi prăjituri, desigur, dar oamenii nu mănîncă mai nimic. Toţi sînt *mult* prea surescitaţi. Acuma-i bine, dragă! Ar trebui să exersezi la vioară.

– N-am nevoie.

– Haide, doar nu vrei ca domnul Claymore să aibă motive să se plîngă, nu?

– Of, bine.

– Şi scoate bănuţul!

– Domnul Claymore...

– Prostuţule, nu pentru spectacolul propriu-zis, ci acum, zise mama rîzînd iarăşi. Nu trebuie să laşi bănuţul acolo, Oliver. Precis nu e bine pentru vioară.

– Nu l-am lăsat.

– Pune-l în cutie!

– Am să-l țin în buzunar.

– Dacă o să ai unul. Mă refer la costumul de țigan.

– Ar trebui să mă duc pînă la atelierul auto să văd dacă mi s-a uscat halebarda.

– Să nu stai mult, da?

M-am dus la halebardă, m-am aplecat și am atins-o. Vopseaua tot mai era lipicioasă, așa că am lăsat-o acolo unde era. Henry, fiind Henry, se afla și la ora aceea în birou. Dar cînd m-am dus la el și i-am explicat, n-a avut nici o sugestie. Faptul m-a mirat puțin, căci fusesem obișnuit să-l consider pe Henry omul care le rezolvă pe toate. M-am întors acasă în pas lent de plimbare și am găsit-o pe mama cu ceaiul meu pregătit și opritoarea cea nouă la pălărie gata cusută. Tata era și el prezent, mestecînd mohorît o mică plăcintă cu carne. Mama nu mînca nimic, doar sporovăia cu vioiciune și umbla de parcă ar fi plutit la treizeci de centimetri deasupra pămîntului. Simțeam o profundă înrudire cu tata.

– Cum merge, tată? Mulțumit de activitate?

Tata întoarse capul și mă privi cu solemnitate. Apoi se întoarse la loc și continuă să mănînce.

– Tată, ai putea să-i *răspunzi* băiatului!

– Bach, zise tata. Händel. Ceea ce mă bucură e munca grea!

– O parte din muzica pentru *Regele de Cupă* e foarte melodioasă, zise mama. Și tu ai recunoscut!

Tata ridică privirea cu o expresie chinuită.

– Așa este. Prima oară cînd am ascultat-o.

Mama mi-a supervizat costumarea în țigan și m-a sfătuit

asupra machiajului. Mustața mi-a dat cele mai multe bătăi de cap. Pe urmă au plecat amîndoi ca să-şi ocupe locurile în spațiul rezervat orchestrei. Străzile din apropierea primăriei constituiau o privelişte remarcabilă. Doamne cu neverosimile crinoline, umflate, soldați din gardă cu coifuri şi pene, plus unul-doi țărani rătăceau dintr-o parte în alta a Pieței şi se cățărau cu dificultate pe scările din spatele primăriei. O atare menajerie m-a îndemnat să cred că nu voi fi observat, aşa că m-am strecurat prin piață cu vioara în mînă. Dar cînd am ajuns la scări m-am lămurit că nu e momentul să urc – erau blocate de coifuri şi crinoline. M-am gîndit să cercetez şansele de a intra pe uşa principală, căci eram sigur că încă n-a sosit nici un spectator. M-am strecurat prin porțiunea de Piață mai jos de primărie, am tras cu ochiul pe Strada Mare şi mi-am simțit inima prăbuşindu-se mai întîi în pantofii cu cataramă şi apoi făcînd un salt pînă-n gît.

La intrarea principală a primăriei se formase o coadă. Într-un fel abstract, ştiusem că la spectacol vor asista oameni, dar aici îi vedeam concreți, adevărați şi vii. Îi cunoşteam pe toți; grație forței unei hotărîri lăuntrice şi cu o grijă extremă pentru propriile mişcări, am reuşit să trec pe lîngă ei pe stradă fără să roşesc prea tare sau să mă împiedic. În condiții normale speram să fiu şi uneori credeam că sînt în cel mai rău caz neobservabil, în cel mai bun caz – invizibil. Acum înțelegeam că mă voi expune, nu teoretic, ci oribil de practic, în fața acestor oameni reali care stăteau la coadă; că le voi asalta urechile cu inadecvata mea tehnică de dublă apăsare. Enormitatea situației îmi

făcea brațele să tremure; m-am strecurat înapoi în umbra primăriei, la adăpostul temporar oferit de coloanele ei. Şirul de oameni se prelingea pe tăcute în sala de la intrare. Am auzit de deasupra capului răbufnirea bruscă a trombonului sergentului-major O'Donovan. Era uvertura; spectacolul începea. M-am repezit spre scări, dar accesul era în continuare blocat şi aveam o grijă în plus. N-aveam habar unde să-mi las cutia de la vioară, aşa că am dat fuga acasă, gîndindu-mă cît de calmă şi de atrăgătoare arăta sufrageria noastră, şi-am lăsat cutia acolo. Cu vioara într-o mînă şi arcuşul în cealaltă, m-am întors în fugă şi, auzind că uvertura s-a terminat, am pornit să-mi croiesc drum pe scări ca un sfredel. Pe trepte se înghesuiau persoane ostile, nervoase cărora nu le păsa nici de mine şi nici de instrumentul meu muzical. Am reuşit să ajung la primul cot şi apoi am fost purtat pînă la al doilea de un val de actori care m-a lăsat chiar lîngă scenă. Acolo mi-am adus aminte că n-am introdus bănuțul între corzi şi-am încercat să cobor scările. Acest fapt a condus la o serie de certuri aprige, toate desfăşurate prin şoapte şuierate din care n-am priceput nimic. Aş fi putut lesne să-mi croiesc drum cu ajutorul forței brute, dar parte a blocajului era format din fete relativ delicate şi, în orice caz, aveam în mînă vioara. M-am adunat şi mi-am folosit inteligența. De cîte ori un chip fardat se izbea de obrazul meu şi şuiera la mine, îi spuneam că am nevoie de un bănuț. Are un bănuț? Dar părea că-n întreaga mulțime nu există nici măcar un bănuț, iar cîțiva au fost suficient de insensibili încît să rîdă de mine. Apoi mi-a căzut mustața şi mulțimea

era prea compactă ca să pot s-o recuperez. Astfel mi-am pierdut ultima speranță, aceea de a fi deghizat cu mare grijă. Am renunțat, mi-am acceptat soarta și m-am așezat chiar în spatele unui paravan pictat, așteptînd ca domnul Claymore să-mi dea semnalul de intrare în scenă. Simțeam acum o îngrozitoare presiune mută, nu din partea celor de pe scară, ci din partea publicului nevăzut. Am început să tremur și mîinile mi-au înghețat pe vioară. Din minte mi s-au șters complet toate instrucțiunile.

Încep să cred că *acesta* e cel mai fermecător loc din lume!

Am făcut un pas măreț, ieșind de după paravan, și m-am oprit pe scenă, orbit de lumini.

Și cum stăteam acolo, orbit și paralizat cu vioara-n mînă, s-a auzit mai întîi o bătaie din palme izolată, apoi încă una, apoi o revărsare caldă de aplauze. În ea se simțea și un fel de alint drăgăstos. Se vedea bine că am fost recunoscut, că eram cunoscut, fiul farmacistului; era de asemenea limpede că făceam parte din categoria oamenilor potriviți. Am priceput într-o străfulgerare că acele chipuri de pe stradă mă observaseră și-mi aprobau comportarea sau, cel puțin, o acceptau. De la teamă și chiar panică am făcut un salt în extrema cealaltă, a încrederii în sine. Cu ținuta dreaptă, muzician pînă-n vîrful unghiilor, un violonist care nu doar obținuse un certificat, ci știa și să cînte, am atins prima coardă. Degetele mele păreau calde și însuflețite, brațul cu arcușul – relaxat și agil. N-aveam nici un fel de îndoieli; am cîntat pe cît de tare cînta din gură doamna Underhill. Cînd mi-am terminat bucata

(ştiind dinainte că ultimele trei acorduri spectaculoase cu dublă apăsare vor fi precise şi cu rezonanţă năucitoare), au venit aplauzele, instantanee şi copleşitoare. Noua încredere în mine, noua siguranţă în propria persoană nu m-au părăsit. Acum eram mai obişnuit cu luminile şi-o puteam vedea pe mama la pian, dînd din cap, rîzînd şi aplaudînd. M-am înclinat cu mult calm; cînd m-am îndreptat, o pungă cu bani a zburat pe lîngă obrazul meu şi-a lovit ciclorama. M-am mai înclinat o dată şi-am ieşit de pe scenă. Din public se auzeau tropăituri.

– *'core! 'core!*

Eram suficient de modest ca să-mi spun că lucrurile merseseră prea departe. În definitiv, era scena domnului Claymore şi nu voiam să i-o stric. Cu sudoarea răcindu-se pe mine, mi-am făcut loc prin mulţimea de pe scări, zîmbind blînd şi curtenitor fiecărei persoane în parte, de la înălţimea noului meu statut. Aveam timp berechet, de fapt aproape toată seara, înainte să mă transform într-un soldat din garda regală şi deja simţeam că urmarea va fi o dezamăgire. Însă mă consolam cu gîndul că va fi extrem de uşor. Fără interpretare, fără actorie. Doar completarea scenei. Am ieşit de pe scări şi-am descoperit aerul serii, uimitor de proaspăt. Am rămas o vreme pe loc, bucurîndu-mă de absoluta normalitate a lucrurilor şi de amintirea triumfului propriu.

Un metru-doi mai încolo, domnul De Tracy se rezema de o coloană. Tot mai zîmbea blînd.

– Încotro ai pornit-o, băiete?

– Trebuie să mă schimb. Să înţeleg, domnule, că nu v-aţi aflat în primul rînd din sală?

– Am simțit că, stînd *aici,* afară, mă pot concentra cu totul asupra muzicii. Ai avut greutăți?

– Dacă mă gîndesc bine, cred că n-am prins punga cu banii. Şi mi s-a dezlipit mustața.

Domnul De Tracy zîmbi şi emise o respirație plăcut mirositoare.

– Fermecător, fermecător!

Căută în pulpana hainei şi scoase la iveală o sticlă; o ridică în lumină, descoperi că-i goală şi-o puse la loc.

– Cred că noi doi am putea s-o ştergem să bem ceva, ce zici, Oliver?

– Sînt în costum!

– Şi eu la fel. Pot să renunț la modul acesta de adresare ridicolă: „băiete"?

– M-ați auzit cîntînd?

– Da, cum să nu. Ceva mi-a spus că n-ai avut un bănuț la tine.

– Îmi pare extrem de rău!

Domnului De Tracy îi tremurară genunchii.

– Oricum, detestatul tău rival n-ar fi fost mulțumit.

– Cine?

– Splendidul nostru actor principal.

Am înghițit în sec şi m-am uitat la el. Mi-a zîmbit la rîndu-i, răsuflînd cu un iz slab de gin. Eram cu gura căscată dar, în mod ciudat, n-am roşit.

– De unde...

– Picioarele virile îndreptate aproape imperceptibil spre interior. Privirea de... adorație vinovată. Fermecător, fermecător!

– Eu n-am...

– În ce mă priveşte, secretul tău e în siguranţă.

– Ea nu...

Îmi cuprinse umerii cu braţu-i lung. Asta-mi dădu o ciudată senzaţie plăcută, de siguranţă.

– Ea nu prea ştie, aşa-i? Cred că e timpul să fii vindecat.

– Cît voi trăi...

Îmi masă umărul.

– Terapie de şoc.

– Mă simt bine. Pe cuvînt.

– Zece guinee şi un bilet de întoarcere la clasa a treia. Bănuiesc că nimeni n-are de ce să se plîngă. Fireşte că se plînge. Iar spre sfîrşit nevoia omului de a evada e atît de disperată încît mare parte din cele zece guinee... în fine. Hai la mausoleu.

– Asta unde-i?

Am văzut că priveşte spre Coroană şi-am izbucnit agitat:

– Aoleu! Mai întîi trebuie să mă schimb! Şi... trebuie să trăiesc în oraşul ăsta!

– Singura consolare pe care ţi-o pot oferi pentru o astfel de soartă e un gin mare. Ai o grămadă de timp înainte pînă să trebuiască să împodobeşti scena domnului Claymore.

– Credeam că-i spuneţi „Norman".

Domnul De Tracy încuviinţă cu blîndeţe:

– Da, aşa este.

– Dar, domnule, n-ar trebui să fiţi în sală?

– Chiar sînt, răsuflă el. Tu, Oliver, ştii că-s acolo, nu-i aşa? Ai putea să depui mărturie pentru mine, nu?

Am rîs emoţionat.

– Mai mult ca sigur!

– Şi spune-mi „Evelyn".

– Ca Norman?

– *Nu* ca Norman, copile. Ci aşa cum îmi spun prietenii mei.

– Măi să fie!

În faţa localului Coroana mă trase înapoi şi se opri, privind spre primărie cu capul lăsat pe-o parte.

– Dacă judecăm după absenţa totală a sunetelor, domnul Claymore cîntă.

Am chicotit; îl iubeam.

– Da! Da! Dumnezeule!

– Le-am fost regizor, ştii – ca să-mi răscumpăr păcatele – aşa că ştiu totul despre ei. Mai ales despre ea.

– Cum?

– Cu ajutorul a ceea ce domnul Shaw numeşte „femeia din mine". În mine există o parte feminină considerabilă, Oliver. Aşa că, vezi, ştiu tot.

– E foarte frumoasă.

Domnul De Tracy a zîmbit de sus în jos; am simţit fiecare cuvînt al lui ca pe o înţepătură de viespe.

– E o femeie proastă, insensibilă şi vanitoasă. Are un chip plăcut şi exact atîta judecată cît să zîmbească întruna. Oh! Eşti de trei ori mai... Să nu-i mărturiseşti niciodată iubirea ta de copilandru. N-ar face decît să-i hrănească vanitatea. Şi-s insolenţi, amîndoi! Munca mea nu face doar zece guinee, o sută, o mie...

Am deschis gura, dar n-am găsit nici un cuvînt de spus. Domnul De Tracy îşi luă mîna de pe umărul meu şi se îndreptă de spinare, vioi.

– Ei, am ajuns.

Deschise uşile batante şi inspectă sala de la intrare.

– Oliver, dacă îmi aduci aici fotoliul ăla şi te *aşezi* acolo, între cămin şi palmierul din ghiveci, o să ne simţim confortabil.

Dispăru pe uşa care dădea în bar. Mă simţeam intimidat la gîndul să modific aranjamentul dintr-o clădire impresionantă ca aceea, dar, cu o senzaţie subită de schimbare, am adus, ascultător, fotoliul. Domnul De Tracy se întoarse cu două cupe pline cu un lichid transparent.

– Perfect executat. Mama ta ar fi... Nu. N-a fost frumos din partea mea. Îmi pare rău, Oliver, dar înţelegi, am fost...

Se uită în sus, de parcă ar fi putut să găsească scris undeva în aer cuvîntul potrivit.

– Am fost... *torturat*.

Îmi dădu o cupă şi se tolăni în fotoliu.

– Nici nu se poate spune că-i pentru cauza artei. E pentru cauza guineelor, iar tu eşti prima, realmente *prima* fiinţă umană implicată în exerciţiul ăsta revoltător de tîmpenie bucolică. În fine. Exceptînd-o întotdeauna, bineînţeles, pe doamna mama ta.

– Are numai vorbe de laudă pentru dumneata.

– Aşa, deci? Un lucru foarte mulţumitor. Dar tatăl tău?

– El în general nu spune prea multe.

– E domnul cel... amplu, în gri, care cîntă la vioară cu un fel de dexteritate care pare să vrea să scoată fum din ea?

– Exact.

– Foloseşte metoda Stanislavski. N-am *văzut* niciodată o mai clară proiecţie de dispreţ furios. Fără să scoată o vorbă.

Ochii pe partitură. Fiecare notă la locul ei. Cu furie, furie, furie. Pentru ce Dumnezeu?

– Aşa vrea mama.

Mi-am gustat băutura şi m-am înecat.

– Uşurel, Oliver. O să descoperi că are un efect eliberator. Dragul de mine! Chiar am băut o grămadă.

– Eliberator? De ce să mă elibereze?

– De orice ai vrea să scapi. Să fii eliberat.

O vreme am tăcut, cercetînd zidurile înghesuite ale vieţii mele. Am descoperit dintr-o dată în propriu-mi gîtlej un torent de cuvinte.

– Aşa e. Exact asta-i... Totul e... greşit. Totul. Nu există adevăr şi nu există sinceritate. Dumnezeule! Viaţa nu poate... vreau să spun că afară nu trebuie decît să te uiţi în sus la cer... dar Stilbourne îl acceptă ca acoperiş. Ca un... Şi felul în care ne ascundem trupurile şi lucrurile pe care nu le spunem, lucrurile despre care nu pomenim, oamenii cu care nu ne întîlnim... şi chestia căreia îi spun ei muzică... E o minciună! Ei de ce nu înţeleg? E o minciună, minciună! E... obscen!

– Foarte renumit. O mulţime de bani cîştigaţi.

Am luat repede o înghiţitură.

– Ştii, Evelyn? Cînd eram mai mic credeam că *eu* sînt de vină... şi eram, sigur, un pic...

– Fermecător! Fermecător!

– E aşa de confuz. Ştii? Acum doar cîteva luni, am... avut o fată pe dealul ăla de colo. În public, practic. Şi de ce nu? Oare făcea cineva din... din... făcea cineva ceva mai... mai...

M-am oprit, simțindu-mă teribil de zguduit, de parcă aș fi fost gata să izbucnesc în plîns dintr-o clipă într-alta.

– Oliver, v-a văzut cineva?

– Tata.

Genunchii domnului De Tracy se depărtară și se strînseră o dată sau de două ori.

– Știi, Evelyn, seamănă cu chimia. Poți s-o iei ca pe un *lucru*... sau poți s-o iei ca pe un *lucru*...

– Ce seamănă cu chimia?

– Păi... viața.

– E o farsă revoltătoare, Oliver, cu un regizor incompetent. Fata asta. Era frumoasă?

– Foarte!

Domnul De Tracy mă privi pe deasupra cupei, cu cele două bile vechi de biliard complet nemișcate, gura zîmbind blînd dincolo de buza paharului, fața cu maxilarul proeminent puțin umedă.

– De invidiat.

– N-ai fi vrut-o, Evelyn, cu toate actrițele acelea și... nu era decît o țărăncuță din Cartierul Lumînărarilor; deși acuma că mă gîndesc, de ce naiba am...

M-am oprit, încercînd să mă gîndesc ce anume voiam să spun – ceva legat de Evie și de Stilbourne și de binoclul tatei și de cer, un lucru pe care mi-ar fi fost ușor să i-l spun lui Evelyn din moment ce era ușor să-i spun orice. L-am privit și i-am zîmbit cu drag. În juru-i se formase o ceață vagă, el rămînînd în mijloc, foarte limpede și demn de a fi iubit. Acum înțelegeam de ce pupilele ochilor lui păreau buline pe bilele de biliard. Irisul în jurul lor fusese invadat de galbenul ochilor,

în fulgi şi cristale, aşa că era greu de văzut de unde începe.

– Evelyn. Vreau *adevărul* lucrurilor. Dar nu e de găsit nicăieri.

Domnul De Tracy inspiră prelung, cutremurat şi zîmbi mai intens.

– Adevărul, Oliver? Păi...

– Viaţa ar trebui să fie...

– Perspicace.

Băgă mîna în buzunarul de la piept şi scoase un portofel mic din piele. Fără să-şi ia ochii de la mine, scoase un teanc de fotografii şi o ridică pe prima. Ceaţa se deplasă pînă cînd n-am mai putut vedea nimic altceva decît fotografia; sau poate că, deoarece mă concentram încruntat asupra ei, ceaţa nu era altceva decît lipsă de atenţie faţă de tot restul. Domnul De Tracy îmi puse apăsat teancul în cealaltă mînă, dar eu nu slăbeam din ochi fotografia pe care o vedeam. Era, fără discuţie, domnul De Tracy. În fotografie era mai tînăr, dar nasul lung şi bărbia prelungă, văzute din profil, nu puteau fi confundate. La fel şi corpul suplu. Purta o perucă brunetă, tunsă drept, la jumătatea distanţei dintre ureche şi umăr, lăsînd astfel la vedere o parte din gîtul cu tendoane proeminente. Braţul drept, gol se întindea graţios în faţă şi-n sus, iar stîngul în spate şi-n jos, formînd împreună o diagonală. Costumul de balerină cu fusta vaporoasă era croit pe măsura lui, iar picioarele suple, cu genunchii lipiţi unul de altul, duceau în jos la o pereche de pantofi cu toc care-i încălţau labele imense ale picioarelor. Machiajul feminin îl făcea să pară încă şi mai masculin. Rîdeam în hohote.

– Ce naiba e asta?

– Voiam doar să subliniez, Oliver. Chestiunea cu perspicacitatea. Dă-mi-o înapoi, te rog.

Dar eu frunzăream teancul. Costumul era acelaşi în toate fotografiile, la fel şi domnul De Tracy. În unele fotografii îl susţinea un tînăr solid; în fiecare dintre acestea, cei doi se priveau adînc în ochi. Am rîs pînă au început să mă doară fălcile.

– Acum dă-mi-le înapoi, Oliver.

– Ce-a *fost* asta?

– O farsă, atîta tot. Dă-mi-le înapoi, te rog.

– Nu cred să mai fi văzut vreodată...

– Oliver. Dă-mi-le înapoi. Şi fugi.

– Hai să mai luăm...

– Nu uita că urmează să fii soldat din garda regală.

– La naiba cu asta!

– Totuşi.

M-am uitat şi-am fost surprins să văd că domnul De Tracy se depărtase cu mulţi metri, deşi practic şedea în acelaşi loc.

– Presupun că...

– Nu trebuie s-o dezamăgim pe mama ta.

Mi-am amintit dintr-o dată.

– Evelyn, ziceai că o să-mi spui ceva. Ce anume?

– Mă tem că-mi scapă.

– Era despre adevăr şi sinceritate.

– N-am nici cea mai vagă idee.

– Îţi vorbeam despre locul ăsta... despre tot.

– Cred că e timpul să mergi să te schimbi.

– Da?

– Haide, fugi.

– A, îmi amintesc!

Am rîs din nou de idee.

– Aveai de gînd să mă vindeci!

– Chiar aşa, Oliver. Un cadou de despărţire. Mda. *După ce* saluţi şi ieşi de pe scenă, ascultă „Marele Duet".

– Da? Şi?

– Asta-i tot. Ascultă şi-atît.

– Bine. Am să mă întorc şi-am să-ţi spun...

– Nu voi mai fi aici.

– Ce, te duci în sală?

– Voi... evada.

Pe neaşteptate, se apropie mult de mine, cu mîna ridicată şi bătînd cu degetul arătător în ceasul de la încheietura mîinii. Am văzut cît e ora şi-am plecat în grabă, cuprins dintr-o dată de panică. M-am echipat cu costumul de soldat din garda regală, apoi am traversat Piaţa pînă la atelierul auto. Halebarda mea era bine uscată, dar foarte grea. Am dus-o pe umăr pînă la scările dosnice, însă tavanul era prea scund ca să pot să urc în postura asta. Aşa că am coborît halebarda în poziţie de atac şi-am pornit pe scări în sus; dar actorii stăteau înşiraţi pe scări şi, în cîteva clipe, ceea ce fusese iniţial o intrare se transformă într-un meci furios de luptă corp la corp cu chipuri machiate care-mi adresau pe muteşte înjurături pe deasupra mînerului roşu al armei mele. Mai erau acolo sîni pe jumătate dezgoliţi şi guri de un roşu aprins şi haine

în culori vii şi o întreagă încurcătură de membre. Totuşi, m-am ţinut bine de halebardă, propulsat de dorinţa de a termina cu treaba asta şi de a mă întoarce la Evelyn. Am trecut de primul colţ, dar cînd am ajuns la al doilea, am văzut limpede inexorabilul adevăr. Halebarda nu putea fi în nici un chip manevrată să treacă de el.

Ca un făcut, coborîrea pe scări cu halebarda mi-a luat mai mult timp decît urcatul cu ea. Căci fiecare persoană din distribuţie accepta să se lase împinsă un pic mai aproape de pătratul magic pe care se juca *Regele de Cupă*, însă vădea o hotărîre necruţătoare de a nu se lăsa împinsă cu nici un centimetru mai departe de el, înspre aerul rece al nopţii. În cele din urmă am ieşit şi m-am oprit în faţa primăriei, întrebîndu-mă ce să fac. Mi-am rezemat halebarda de o coloană şi-am dat fuga la Coroană, dar Evelyn nu era acolo unde-l lăsasem. Mi-am băgat capul şi pălăria pe uşa care dădea spre bar.

– Doamnă Miniver, l-aţi văzut cumva pe domnul De Tracy?

– A ieşit.

– Se întoarce?

– Ar face bine. Nu mi-a plătit băutura. Oamenii de teatru! Îi cunosc eu.

– Unde s-a dus?

– Nu m-aş mira să fie într-una din berării.

– Trebuie să-l găsesc!

– Ce treabă ai cu el, tinere Oliver? Un bătrîn...

– E legat de spectacol. Ceva nu merge deloc bine!

– A, înțeleg. Mda. Încearcă la Trăpaşul, unde se duc băieții de la grajduri. Şi spune-i că vreau banii pe băutură.

– Bine!

– Pentru că, dacă pleacă cu ultimul autobuz fără să plătească...

– În regulă!

Am pornit în goană pe Strada Mare, spre Podul Vechi. La Trăpaşul era aproape pustiu, dar în separeu şedea domnul De Tracy. Se sprijinea cu spatele şi cotul de bar. Cînd am dat năvală înăuntru, mi-a aruncat o privire şi pe urmă a început să tremure de la genunchi în sus.

– Evelyn! Ce să fac?

Era remarcabil cum reuşea să-şi mențină neschimbat chipul palid, surîzător în timp ce, de la brîu în jos, tot corpul i se crispa şi tremura.

– Evelyn! Halebarda! În locul unde scările se întîlnesc cu coridorul spre culise. N-o pot ridica!

Tremurăturile îl învăluiră şi se rostogoliră în încăpere vorbele-i blînde:

– Nu-şi poate ridica halebarda în coridorul spre culise. Una ca asta n-au s-o creadă în ruptul capului.

– Ce să fac?

– În cazul ăsta va trebui să intri prin față, nu-i aşa?

Ideea asta făcu tremuratul să atingă paroxismul; în creştet, micul smoc de păr lipit de țeastă se dezlipi pe neaşteptate şi se ridică drept în sus, ca un corn.

– Dar au să mă vadă!

Evelyn nu făcea decît să tremure. Cotul îi alunecă de

pe tejghea; şi-l puse la loc. Am ieşit în fugă de la Trăpaşul şi-am pornit la goană pe Strada Mare. Mi-am luat halebarda de lîngă coloană şi m-am dus la intrarea principală a primăriei. Am reuşit să bag halebarda pe uşă în sala de spectacol cufundată în întuneric fără să fac prea multă gălăgie şi m-am furişat prin stînga publicului, spre cortina din pluş verde de după pian. Am ridicat cu grijă, raţional, partea de jos a cortinei cu ajutorul lamei de la halebardă, apoi am împins mînerul în faţă. Aproape imediat am întîmpinat o uşoară rezistenţă care a cedat cu o bufnitură, aşa că m-am strecurat pe sub pluş cu capul înainte, împingînd halebarda dinainte-mi. În spatele cortinei era un bec slab aprins, un scaun de campanie răsturnat cu fundul în sus şi un exemplar din *Regele de Cupă* cu o mulţime de însemnări făcute cu creion albastru. Mi-am tras picioarele sub mine şi m-am aşezat într-un genunchi. Partea asta a scenei lăsa o trecere foarte îngustă între paravane şi perete, iar la capătul ei era uşa încuiată care dădea în salonul primarului – sau o parte a ei. Privind în direcţia aceea am priceput de ce rezistenţa întîmpinată de halebarda mea nu cedase complet şi de ce, după prima bufnitură, păruse să prindă vag viaţă, smucindu-se şi scuturîndu-se în strînsoarea mea. De cealaltă parte a trecerii cufundate în beznă zăcea un tînăr, cu spatele lipit de uşa salonului, ţinînd strîns cu ambele mîini lama armei mele la distanţă de cîţiva centimetri de pieptul său. Nu era cîtuşi de puţin înţelegător şi, cînd am încercat să îndepărtez de el halebarda, a reînceput să se lupte cu ea, mişcînd buzele mute şte, cu privirea aţintită spre mine.

– Dar, bîzîi vocea de țînțar a domnului Claymore, aşteptați, Înălțimea voastră Regală. Nu sîntem singuri!

Pînă la urmă tot întîrziasem; am smucit halebarda din mîinile tînărului care, din păcate, i-a dat drumul în aceeaşi clipită. M-am simțit recunoscător că n-am căzut cu picioarele în sus pe scenă şi bucuros că numai un metru-doi din coada halebardei a ajuns din greşeală în bătaia reflectorului. Aşadar, m-am întors între două paravane, am făcut un pas şi m-am ridicat. Mă aflam față-n față cu Imogen, iar pe domnul Claymore nu-l vedeam nicăieri. M-am uitat în jur după el şi l-am descoperit chiar în fața mea, dar aplecat de parcă mi-ar fi studiat cataramele de la pantofi. Imogen întinse brațul cu o mişcare bruscă şi ochii-i scînteiară în direcția mea:

– Du-te!

Eram atît de nedumerit de mînia ei şi intimidat de gest încît am ieşit cocîrjat de pe scenă, cu urechile arzînd. Nici măcar n-am auzit ce făcea publicul. Mi-am sprijinit halebarda de perete în spatele cicloramei, ocărîndu-mă pentru că uitasem să salut.

Începu muzica.

Am descoperit că nu-mi simt inima zdrobită pe cît ar fi fost normal într-o situație în care contemplam una din perfecțiunile lui Imogen. Era ca şi cum Evelyn s-ar fi aflat alături de mine. Parcă aveam şi atunci mîna lui pe umăr. Sudoarea mi se uscă pe trup. Imogen pătrunsese cu indiferență într-o țară în care aveam acces, ba mai mult, al cărei cetățean eram pe merit. Pe tărîmul acela în care notele muzicale şi

toate sunetele erau lucruri vizibile, colorate, ea umbla cu paşi stîngaci, de ignorant. Nu doar că nu ştia să cînte; mai mult: indiferentă faţă de faptul că nu ştie să cînte, consimţise să se arate în faţa publicului. Cînta atît de fals încît linia melodică, deşi ar fi putut să fie zimţuită ca un şir de munţi, era tocită ca un şir de dealuri calcaroase. Am ascultat cu mîna absentă a lui Evelyn pe umăr şi, prin sunetele Marelui Duet (vocea de ţînţar se aliase acum cu cea monotonă), i-am auzit vocea:

O femeie proastă, insensibilă, vanitoasă.

Doi oameni a căror ignoranţă şi vanitate îi făceau să fie potriviţi şi acceptabili doar unul pentru celălalt. Ideea asta era ca o gaură de spionat în interiorul fiinţei lor şi-n acelaşi timp un balsam (inestetic, e drept) pentru sufletul meu. Am ascultat. Şi m-am eliberat. Mi-am făcut loc încă o dată, cu greu, pe scări în jos şi-am dat fuga să-l găsesc pe omul căruia îi datoram acum atît de mult. Dar nu era la Trăpaşul şi nici în vreunul din celelalte localuri aflate pe acea parte a Străzii Mari. M-am întors spre primărie spunîndu-mi că, desigur, trebuie să se afle în sală aşteptînd căderea cortinei.

Dar m-am înşelat, căci era în Piaţă. L-am văzut de la mare distanţă, pentru că stătea foarte aproape de unul din becurile alb-gălbui. Stătea atîrnat, ţinîndu-se de vîrfurile ascuţite ale grilajului de fier. Ca urmare, picioarele-i ca de păianjen erau îndoite şi, de parcă însufleţirea vibraţiei şi a tremuratului supravieţuise doar în ele, continuau să se mişte. Chipul lui, cu un obraz lipit de grilaj, era neschimbat: tot palid, tot zîmbind cu blîndeţe. Picioarele-i porneau de capul

lor să facă cîțiva pași mici, șovăitori, apoi se întorceau de parcă și-ar fi dat seama că au lăsat pe cineva în urmă.

Mai văzusem acest fenomen în campus, la Oxford, de suficiente ori încît să înțeleg ce se întîmplase. În mod evident, Evelyn nu avea să fie de față la căderea cortinei. Puteam să fac un singur lucru.

– Haide, Evelyn!

Nu m-a recunoscut și nici nu m-a băgat în seamă. L-am apucat pe după umeri și l-am ridicat. Toată energia lui părea acum concentrată în mîini, așa că a trebuit să-i descleștez degetele de pe grilajul cu vîrfuri ascuțite. Am pornit cu el pe Strada Mare, pe jumătate sprijinindu-l, pe jumătate cărîndu-l pe sus; iată și autobuzul de Barchester, ultimul, așteptînd pustiu.

Șoferului nu i-a prea plăcut înfățișarea noastră, așa costumați cum eram.

– A vomitat?

– N-o să vomite, am spus rîzînd, domnul De Tracy nu vomită. Așa-i, Evelyn?

Evelyn nu răspunse. L-am urcat în mașină fără probleme, căci acum era docil și ușor ca un fulg. L-am așezat cu grijă și drag pe bancheta lungă aflată chiar lîngă ușă.

– Gata.

De parcă propria-i ființă ar fi fost un obiect suspendat în apă sau acțiunea era una obișnuită pentru el și acum inevitabilă, Evelyn duse ambele mîini la obrazul drept, își ridică genunchii spre bărbie și-n același timp se roti cu nouăzeci de grade spre dreapta. Rămase așa, strîns ghemuit, cu chipul,

zîmbetul, bilele de biliard cît se poate de neschimbate, ca şi cum acest mod de a privi lumea ar fi fost la fel de bun ca oricare altul. Motorul porni, iar mişcarea îi făcu trupul să se cutremure, de parcă această imagine neobişnuită a tîrgului Stilbourne nu era decît ultima dintr-o lungă serie de spectacole ale lui.

Şoferul avea îndoieli.

– Nu ştiu cum...

– N-o să i se întîmple nimic. Pînă să ajungă în Barchester...

Dar cînd şoferul sună din clopoţel îmi trecu prin minte că presupusesem doar, fără să ştiu precis, că Evelyn voia să meargă la Barchester. Ca urmare, am dat fuga în urma autobuzului, răcnind:

– Evelyn! Hei, Evelyn! Te duci la Barchester...

Dar autobuzul mă depăşi, trecu clătinîndu-se peste Podul Vechi şi porni pe drumul care ducea spre pădure. M-am întors, întrebîndu-mă dacă n-ar trebui să merg acasă, să iau bani şi să i-i duc doamnei Miniver. Însă văzînd că la Trăpaşul se sting luminile, am hotărît că doamna Miniver va trebui să aştepte pînă a doua zi; iar dacă suma m-ar fi falimentat, puteam s-o recuperez cînd mă mai întîlneam cu Evelyn sau cînd avea să-mi scrie. Prin urmare, m-am dus la scările din spatele primăriei şi le-am găsit pustii. Le-am urcat şi am găsit scena de asemenea pustie, însă de dincolo de cortină venea un murmur de voci. Mi-am lipit ochiul de o gaură convenabil plasată şi-am văzut actorii, ajutoarele de scenă, muzicienii şi prietenii acestora stînd şi bînd cafea. Erau

împărțiți în mai multe grupuri între care nu păreau să existe prea multe legături, așa că am priceput cu ușurare că SOS nu va putea funcționa vreme de cel puțin trei ani. Am dat cortina la o parte și-am pătruns în culise ca să-mi primesc porția de felicitări.

3

Scria STILBOURNE, dar nu aşa cum văzusem eu numele pe vremuri. Înainte, „Stilbourne" era scris cu litere crăpate şi decolorate pe indicatoare întotdeauna înclinate şi care uneori arătau într-o direcţie cu totul greşită. Le ascundeau copacii şi arbuştii – soc, corcoduşi sau arţari –, aşa că-şi ofereau informaţia inutilă celor care îngrijeau gardul viu şi curăţau şanţurile de pe marginea drumului. Putrezeau, aşteptînd pe banda de drum rezervată trăsurilor elegante care n-aveau să mai vină vreodată.

Acest STILBOURNE putea fi citit de la un kilometru distanţă. Se afla la marginea autostrăzii, scris cu litere albe pe albastru; am înţeles într-o clipă că, în definitiv, Stilbourne era un loc ca oricare altul. Sateliţii îl scanau sau îl fotografiau pe traseul lor matematic de la Omnium către Barchester, o mică îngrămădire de case pe malul unui rîu abia vizibil, un loc pe care autostrada îl luase prin surprindere, tot aşa cum un elicopter ar surprinde pe un plugar cu caii lui. Mîinile mele învîrteau volanul singure

şi, fără vreo intenţie conştientizată, m-am trezit că alunec de-a lungul tuturor acelor ani din viaţa mea. Da, iată Podul Vechi, cocoşat şi cenuşiu şi ne-economic, aşa cum sînt lucrurile frumoase. Nimeni nu-l lărgise, nici nu-i îndreptase cocoaşa; am trecut peste el cu o mişcare ca de scrînciob şi apoi am oprit maşina pe povîrnişul care ducea spre mica Piaţă din faţa mea. Mi-am cercetat inima în căutarea emoţiilor, dar n-am găsit nici una. Am descoperit însă că hotărîrea de a nu mă mai întoarce niciodată, ca să nu mă trezesc cu inima zbuciumată sau frîntă de lucruri moarte, fusese înlocuită de o uşoară curiozitate. Probabil că eram precaut şi pregătit s-o iau la sănătoasa dacă nostalgia devenea într-atît de ascuţită, de aprigă încît să n-o mai pot suporta. Dar geamurile maşinii transformau locul într-o ilustrată. Puteam să-l străbat cu detaşare, protejat de oţel, cauciuc, piele, sticlă.

Însă Strada Mare nu mai era aceeaşi pe toată lungimea ei. Partea dreaptă, aproape de la Podul Vechi şi pînă la Piaţă, fusese invadată de beton, sticlă fumurie şi crom. Era mîna lui Henry, firește. Înscrisurile se întindeau în susul străzii: Atelierul Auto Williams, Salonul de prezentare Williams, Williams – Utilaje Agricole, iar acolo, în parcarea care acum se întindea pînă la rîu, erau mostre din acele obiecte prin intermediul cărora Henry ne schimbase: treierătoare şi combine, tractoare, maşini de tuns gardul viu, vopsite în portocaliu sau albastru intens. Prosperitatea lui era cît se poate de evidentă. Pe malul rîului se aflau ţevi de beton uriaşe cu menirea de a-l înghiţi, aşa încît Henry să se poată întinde pînă la autostradă. Am

trecut mai departe şi-am parcat pe fîşia de beton din faţa pompelor de benzină; persoana pe care Mark şi Sophy o ridicaseră la rangul de „Doamna cu Benzina" a venit spre mine. Era durdulie şi blondă, purta o salopetă albă pe pieptul căreia avea brodat, în partea stîngă, „Atelierul Auto Williams".

– Domnul Williams e pe-aici?

Îmi răspunse că tînărul domn Williams e plecat la Londra, dar domnul Williams cel bătrîn s-ar putea să fie în birou. Aşa că am ieşit din maşină şi, imediat ce am atins pavajul, am simţit că tălpile-mi redevin adolescente: fără să aibă încotro să meargă sau unde să se ascundă. Am înţeles imediat că greşesc făcînd vizita asta, dar înainte să apuc să mă întorc în spaţiul sigur alcătuit din piele, oţel şi sticlă, i-am auzit vocea în spatele meu.

– Domnişorule Oliver!

Îmi ţinu mîna într-a lui cu căldură şi fermitate, îndelung, fără s-o scuture, doar mişcînd-o încetişor în sus şi-n jos, de parcă ne-am fi împărtăşit reciproc tristeţea lucrurilor în general. Am avut timp să observ cît de puţin se schimbase faţa lui slabă (bronzată probabil de soarele de iarnă din Egipt sau Marrakesh), tot nemaipomenit de tristă, cu aceiaşi ochi căprui melancolici care păreau întotdeauna pe punctul de a-şi revărsa valurile. Numai părul îi era altfel. Alb ca zăpada.

– Dragul meu Henry. În putere, ca întotdeauna.

– Facem şi noi ce putem.

– Şi ce maşini vinzi! Numai din cele mai bune.

– Păi, domnule, vreţi s-o schimbaţi?

Dar mi-a văzut maşina peste umăr. Îmi lăsă mîna.

– Ei, ca să vezi!

Regăseam ca de fiecare dată în glasul lui confirmarea acelui ceva întotdeauna audibil, dar imposibil de definit în alunecarea şi jongleria silabelor rostite, acea particularitate galeză aproape de parodie, ca un pîrîu care curge pe coasta unui munte.

– Înţeleg de ce nu, cu o maşină de calitatea asta superioară... ca să *vezi!*

Picioarele mele se maturizară un pic. Eram conştient că l-am impresionat pe Henry pentru prima oară în viaţă. Atitudinea sa obişnuită era tipică pentru acel lucru din adîncul fiinţei sale, raţiunea tuturor acestora: asfalt, sticlă, beton, utilaje, progresul brutal, nu plăcut, nici agreat, dar recunoscut ca fiind inevitabil, zeul nemilos. Acum, atitudinea lui suferi o mică modificare. Respecta împlinirea fără să ştie precis ce este; iar eu, simţindu-mă din nou stăpîn pe propriile-mi picioare, acceptam acest respect. M-am dus cu el să-mi arate acareturile, simţind dispreţ faţă de modul în care vibraseră antenele noastre sociale. Abia în cea mai veche parte a clădirii m-am oprit în faţa unui obiect pe care l-am simţit familiar înainte să mă fi dumirit de ce. Acum, în locul acela erau palmieri şi plante în ghivece şi lumini blînde, iar printre ele, o placă turnantă. Pe placa turnantă, cu radiatorul de alamă sclipind, cu farurile sclipind, cu vechile roţi înzestrate cu cauciucuri noi, cu capota lăsată, stătea o maşină sport de colecţie. Se rotea cu o demnitate caraghioasă, ca o văduvă, înfăţişîndu-mi cînd o latură, cînd radiatorul cu plăcuţa de înmatriculare dedesubt.

Mi-a scăpat un strigăt:

– Bounce!

– A fost de acord s-o cumpărăm cînd a ştiut că n-are s-o mai folosească. Îţi închipui, n-am considerat c-ar fi momentul să ne tîrguim.

– Înseamnă că a murit.

– Domnişoara Dawlish a răposat acum... o, aproape trei ani. E îngropată acolo unde şi-ar fi dorit: într-un loc de unde să audă orga. Buna, draga doamnă!

Îl ascultam doar cu jumătate de ureche. Deşi aşa părea, nu examinam cu atenţie nici maşina sport. Eram ocupat să mă examinez pe mine însumi. Sentimentele, emoţiile care păreau dintr-o dată să se întindă într-un fel luxuriant, mai potrivit cu palmierii şi plantele din ghivece...

E îngropată pe latura sudică a bisericii, lîngă transept. Am fost de părere că i se cuvine un omagiu, un... monument. N-ai cum să-l treci cu vederea.

– Aşadar, Bounce a murit.

– I-ai fost întotdeauna devotat, nu-i aşa? Da, îmi amintesc. Precis vei vrea să te rogi la mormîntul ei.

M-am întors cu spatele la maşina ei şi l-am privit pe Henry. Privirea-i deschisă era de nepătruns, ca întotdeauna. Niciodată nu puteai să vezi dincolo de Henry sau prin el. În mod incredibil, am simţit că încep să roşesc de parcă aş fi redevenit copil. Simţeam puterea autorităţii lui de adult.

– Da, am mormăit. Desigur. Da.

Mi-am luat de lîngă el supusele picioare şi-am pornit pe Strada Mare, spre Piaţă. Vedeam mult var proaspăt.

Spălaseră coloanele Primăriei şi vopsiseră balconul într-un alb lucios. Iarba din mijlocul Pieței, aflată între primărie şi biserică, era tunsă zgomotos cu una din maşinăriile lui Henry, aşa că în acel moment jumătate era disciplinată, iar restul – un dreptunghi în descreştere înțesat de margarete răzvrătite. Vechile lanțuri care împrejmuiau iarba fuseseră date la fier vechi şi stîlpii împreună cu ele. Şi vechile balustrade din fața fiecărei case dispăruseră, dar cioturile de stîlpi rămăseseră prinse în piatră. Casele familiare, coşcovite, aplecate sau uşor înclinate față de poziția firească, păreau a fi decupate toate din Chelsea: văruite în albastru deschis, una din uşi vopsită într-un galben intens. Mi-am spus, critic, dar fără vreun simțământ, că Stilbourne fusese înfrumusețat ca o bătrînă doamnă senilă făcută să arate prezentabil pentru musafiri. Între peticul de iarbă şi case erau parcate maşinile, toate cu nasul aliniat la margine ca nişte vaci la troaca de adăpat. Căsuța tatei se sprijinea de casa doctorului, nu ca o locuință, ci ca un element vizibil de pitoresc rural, fotogenic şi senil. Cinzul care flutura leneş la fereastra dormitorului meu n-avea nimic de a face cu mine. Numai biserica rămăsese aceeaşi, cenuşie şi severă. Cineva exersa la orgă, iar acest sunet, combinat cu clănțănitul maşinii de tuns iarba a lui Henry mi-a amintit ce venisem să văd. Am deschis poarta cimitirului şi-am păşit pe iarba tunsă dintre pietrele funerare cenuşii. Am găsit cu uşurință omagiul lui Henry, fiindcă era marmură albă, nici o cheltuială nu fusese cruțată.

*

Prima impresie pe care o lăsa era aceea de pură greutate. Era o bordură dreptunghiulară cu aşchii albe în ea şi, printre ele, un recipient de sticlă cu *immortelles*. La căpătîi se afla cel puţin o tonă de marmură tăiată romboidal şi, elementul de cea mai mare finețe, pe acest romb fusese sculptată o reprezentare atît de fidelă a unei harpe încît puteai crede că acum corzile de marmură vibrează la unison cu orga.

Am privit împrejur, întrebîndu-mă ce-ar trebui să fac. Să cunoşti formula adecvată e o obligație. Oare ar fi trebuit să mă rog? Cum îți manifeşti respectul pentru un mort? Cum îți manifeşti respectul pentru iarba tunsă, marmura cioplită, sunetul orgii? Adevărul e că mă simțeam bucuros fiindcă sînt în viață şi nițel spăsit din cauza acestei bucurii. M-am aşezat pe o piatră funerară mai modestă, cu picioarele depărtate, şi-am privit îndelung inscripția aflată dedesubtul harpei, ca şi cum concentrarea asupra numelui ei putea să ia locul unui alt ritual mai potrivit.

CLARA CECILIA DAWLISH
1890 – 1960

Şaptezeci de ani. Nici mai mult, nici mai puțin. Nici un motiv de mirare. Indiferent cum citeam numele şi anii, nu-mi spuneau nimic în plus, nu-mi sugerau nimic în plus. Mi-am coborît privirea asupra aşchiilor de piatră, examinînd cu atenție imortelele care semănau atît de necuviincios cu un ornament pentru un tort de nuntă. Abia atunci cînd am cercetat

împrejurimile imediate (de fapt, am privit aproape între propriile-mi picioare depărtate) am putut înțelege în ce consta cu adevărat omagiul adus de Henry. Trei cuvinte scrise cu litere mici. Stăteau scrise la picioarele mormîntului, linia lor vădind modesta conştiință de sine a lui Henry, simțul poziției care-l caracteriza – exact cel îndrituit să facă una ca asta. Aşezat pe piatra funerară acoperită de licheni, cu marmura albă în fața ochilor, am căzut într-un fel de vîrtej al amintirii. Nu erau cuvintele lui Henry şi nici ale lui Bounce, deşi le folosise deseori. Erau vorbele tatălui ei. Aşezat în bătaia soarelui, aruncînd undița în trecut, cu un zîmbet amuzat, abia dacă mi-l mai puteam aminti.

Bătrînul domn Dawlish. Era unul din acei excentrici pe care un copil îi acceptă ca făcînd parte din peisaj. Aveam mai mulți în Stilbourne. Unul dintre ei era un idiot diform în scaun cu rotile, pentru care nu simțeam compătimire căci era un obiect, ca troaca pentru cai sau piatra ilizibilă care stătea sprijinită de coloanele primăriei. Mai era apoi o doamnă bizară care purta multe fuste una peste alta şi o pălărie enormă, plină de frunze uscate, astfel că semăna cu o Ofelie îmbătrînită şi emaciată. Desigur, tatăl lui Bounce, domnul Dawlish, nu arăta la fel de excentric ca şi ceilalți doi. Dar era demn de a fi luat în seamă. Era un muzician ratat despre care se zvonea că ar compune, dar de fapt avea un magazin de muzică şi acorda piane. Datorită unei moşteniri dobîndite prin țesătura complexă de legături din oraşul nostru, pe lîngă magazin avea şi o casă aflată de partea opusă a Pieței față de casa tatei.

Moştenise ceva bani şi acest lucru, împreună cu proprietatea, îl făceau întru totul demn de stimă. A cîntat la orga bisericii pînă cînd Bounce a crescut suficient ca să-i preia rolul. Dar în cea mai mare a timpului, de magazin se ocupa o fată plictisită, iar domnul Dawlish se plimba sau, mai degrabă, sălta pe străzi şi alei. Era un ins mărunţel, îmbrăcat în alb şi negru şi cu o chică de păr alb care zbura şi flutura deasupra unui chip crîncen de estetic. Privea întotdeauna în sus şi într-o parte, de parcă ar fi fost preocupat de vreo taină a universului faţă de care oamenii nu erau decît nişte zdrenţe. Din vreme în vreme, săltînd pe o stradă sau alta, îl puteai auzi – absorbit, exact ca Beethoven în toiul unei furtuni cerebrale – ţipînd sau, mai degrabă, croncănind în gura mare: „Aaa-ah!"

E cu putinţă ca, descoperind că n-are strop de talent, să se fi hotărît să susţină măcar un mare spectacol desprins din VIEŢILE MARILOR MAEŞTRI sau să încarneze portretul unui muzician romantic ieşit de sub pensula lui Delacroix. După cum am aflat, credea în Femeia Modernă, în Wagner şi-n Sterndale Bennett, dar nu în G. B. Shaw şi nici în tînărul domn Holst. Întrucît deţinea o proprietate, oferea oraşului Stilbourne, în ciuda salturilor sale excentrice, un motiv nedureros de a considera că se află în contact cu arta exact atît cît trebuie.

Prima oară cînd l-am observat eram atît de mic încît doica mea mă împingea într-o tricicletă pe Strada Mare în sus, dinspre Podul Vechi spre Piaţă. Mi-a stîrnit interesul un sărman aflat la colţul străzii cu un cărucior jerpelit de copil.

Înăuntru avea ceva mult mai palpitant decît un bebeluş: un claxon verde care se termina cu o gură mare, ca de trompetă. Cu o mînă învîrtea o manivelă aflată dedesubtul claxonului, iar cu cealaltă ţinea pălăria întinsă. Apropriindu-ne, am auzit cum iese din claxon cel mai încîntător sunet: *ta-ti-ti-ta ti-ta ti-ta!* Am rîs tare şi-am început să fac tărăboi să fiu scos din ham, ca să mă pot alătura copiilor care ţopăiau în jurul lui. Fireşte, o pretenţie imposibil de îndeplinit, căci era un loc public, iar copiii erau îmbrăcaţi în zdrenţe şi murdari. Dar înainte să apuc să emit mai mult decît un scîncet preliminar, se ivi încă ceva palpitant. Domnul Dawlish apăru dinspre biserică, traversînd săltat Piaţa, cu un baston în mînă şi pletele albe, artistice, vîlvoi. Se îndreptă spre grupul ţopăitor, iar sărmanul om schimbă direcţia în care-şi îndrepta pălăria: dinspre doica mea înspre el. Domnul Dawlish, croncănind ca un corb furios, lovi cu bastonul platanul fonografului; bucăţi din ceva negru zburară peste tot. Copiii care ţopăiau ţipară ascuţit, rîseră şi-şi văzură de dans mai departe. Tricicleta mea îşi încetini mersul, apoi ţîşni înainte, căci doica mea se grăbi să treacă pe lîngă grup, ţinîndu-se cît mai departe de marginea trotuarului. Bineînţeles că eram răsucit cu totul în hamuri, încercînd să mă bucur de spectacol cît mai mult timp cu putinţă; în cele cîteva clipe pe care le-am avut la dispoziţie, strada însorită şi adormită s-a umplut de oameni: Moore de la Unelte, domnişoara Dimble de la Mercerie, doamna Patrick de la Cofetărie, trei bărbaţi de la berăria Vînătorul; fierarul cu o potcoavă fumegîndă apăru şi el în prag. Astfel se formă o mulţime în mijlocul căreia zburătăceau nişte plete albe. Nu

se mai auzea nici un *ta-ti-ti-ta*, ci numai croncănitul de corb şi ciripitul copiilor.

V-aţi putea întreba cum se face că, la vîrsta de trei ani, cunoşteam aceşti oameni, le ştiam numele şi proveniența; dar retina unui copil este un mecanism de înregistrare atît de perfect încît, dacă beneficiază de impulsul interesului sau al emoției, înregistrează un instantaneu de neşters. Nu le cunoşteam numele şi nu ştiam de unde vin. Dar după aceea i-am văzut de nenumărate ori şi i-am comparat cu instantaneul care rămăsese în mintea mea şi care se mai păstrează şi acuma. Scot instantaneul din cine ştie ce sertar în care se află şi-mi clasific impresiile în două grupuri: unul de percepții primare, ignorante, iar celălalt cu o complexitate gradată, care-mi spune că potcoava se răcea, că papucii mei de copil erau făcuți din piele de ied şi că domnul Dawlish era un om frustrat care se comporta violent, mînat de propriile prejudecăți şi de drama ambiției lui sterpe.

Am şi imagini timpurii cu Bounce. Eram obişnuit s-o văd pe această doamnă mergînd cu îmbrăcămintea-i neobişnuită şi pasu-i elastic pe cealaltă parte a Pieței, spre biserică. Era inevitabil să ajung să învăț ceva muzică de la ea.

Spun „ceva" muzică în cunoştință de cauză, fiindcă tata nutrea convingerea profundă cum că profesia de muzician e una primejdioasă şi că eu voi parcurge în sens descendent un traseu boem de neacceptat spre a ajunge poate, în final, să împing de colo-colo un fonograf întinzînd pălăria.

Exceptînd ocaziile cînd am zărit-o, pe Bounce am cunoscut-o cînd aveam şase ani. M-am dus cu mama de

cealaltă parte a Pieței, în casa unde Bounce trăia singură și preda singură, la o sută cincizeci de metri distanță de magazinul de muzică al tatălui ei. Mama s-a îmbrăcat cu grijă – mănuși, pălărie, o haină care se încheia pînă sub bărbie. Mi-a deschis ușa casei; mi-a deschis poarta din fier. Am traversat pavajul și ea s-a aplecat, a desprins din cîrlig o porțiune de lanț ca să putem intra pe pătratul de iarbă, apoi l-a prins la loc. Pentru privirea mea, iarba neatinsă părea la fel de vastă ca o prerie noaptea, căci era sfîrșitul toamnei și felinarele cu gaz din jurul Pieței nu luminau zona centrală. Ajunși de cealaltă parte a peluzei, mama a desfăcut o altă porțiune de lanț, apoi a prins-o la loc în urma noastră. Am mai parcurs o porțiune de pavaj, am deschis poarta de fier a lui Bounce și mama a tras de clopoțelul strident de la intrare. În mîna stîngă țineam strîns o vioară cît un sfert dintr-una normală, într-o cutie căptușită cu catifea; la ea mă uitam, în jos, cînd s-a deschis ușa. La început n-am văzut decît tălpile lui Bounce, căci eram timid; nici după ce am intrat n-am văzut mai mult, fiindcă în casă era întuneric. Pantofii ei nu aveau nimic remarcabil, deși erau butucănoși; i-am privit o vreme, în timp ce deasupra capului meu se desfășura sporovăiala adulților. Cînd ochii mi s-au obișnuit cu penumbra culoarului de la intrare, am devenit nițel mai îndrăzneț, am ridicat încet privirea și-am văzut-o pe Bounce de aproape pentru prima oară. Am observat fusta cenușie severă, cu talia accentuată de o curea din piele. Mai sus era o cămașă în dungi albe și negre, cu guler și manșete strîmte. În față mai era o cravată

maro, fixată printr-o broşă cu o piatră semipreţioasă urîtă, maro cu negru.

La jumătatea holului maro întunecat era o uşă maro întunecat, iar alături de ea o banchetă din lemn maro întunecat. După ce mi-am pus pălăria, mănuşile, fularul şi haina pe banchetă, am pătruns toţi trei pe uşa maro întunecat într-un întuneric care n-avea nici un pic de maro în el. Nu puteam să detectez decît doi ochi de lumină dispăraţi: unul, o pată de un roşu stins undeva jos, iar celălalt, un mugure albastru, sus de tot. Chipul lui Bounce s-a apropiat de mugur şi l-a adus la incandescenţă, luminînd întunericul fără să-l înlăture. Pe obrajii ei nu era strop de roz sau de alb, doar un galben palid care, împreună cu pometii proeminenţi, ochii fără gene şi sprîncenele aproape inexistente, îi dădeau o înfăţişare mai mult de chinezoaică decît de europeană, mai degrabă indecisă decît feminină. La vremea aceea consideram că oamenii sînt bărbaţi sau femei după felul de haine pe care le purtau, iar la Bounce, singurul lucru categoric feminin era fusta. Nici măcar părul ei cenuşiu ca de şoarece, pieptănat lins peste cap şi strîns cu ace într-un coc, nu constituia o dovadă categorică, din moment ce cocul era atît de plat încît, de la nivelul privirii mele, devenea invizibil. Dar în timp ce o examinam fără să scot o vorbă, am auzit sunetul slab al uşii închizîndu-se în spatele meu. Am privit fereastra luminată cu arcadă şi-am auzit paşii mamei pe pavaj. Cînd m-am uitat iarăşi la Bounce, am constatat că se îndeletnicea serios cu un fel de raft agăţat pe perete, aşa că m-am apucat să examinez încăperea. Întunericul continua să pîndească pretutindeni dincolo de

lumina şuierătoare a gazului; dar de-a lungul anilor aveam să descopăr că nici lumina zilei nu reuşea decît să se strecoare slab prin perdelele de muselină îngălbenită. Şi dacă n-ar fi existat perdele, lumina zilei tot n-ar fi putut să pătrundă decît pînă la jumătatea camerei, fiind întreruptă pe traiectoria ei de imensul pian care rînjea sălbatic la perdele, de parcă le-ar fi mestecat dacă ar fi avut ocazia. Pianul avea un accesoriu pe care nu l-am mai văzut nicăieri în altă parte: un set complet de pedale de orgă şi bancheta de rigoare, lungă şi netedă. Pe capac erau stivuite aproape pînă la tavan partituri zdrenţuite, coarde rupte, o vioară, cărţi, praf, obiecte curioase imposibil de identificat şi bustul unui domn cu barbă pe care ulterior l-am cunoscut sub numele de Brahms. În bezna de dincolo de pian era pata roşie a focului care scotea aproape la fel de mult fum ca şi Bounce. Căci, cîtă vreme examinasem odaia, ea alesese şi umpluse o pipă din duzina pe care o avea. S-a aşezat pe bancheta de orgă şi a aprins pipa; a inhalat, a pufăit, expirînd şuviţe lungi de fum care s-au alăturat aerului oricum plin de praf şi mucegai. M-am uitat iarăşi la raft şi apoi deasupra lui, la fotografia mare, cafenie a unei doamne cu pălărie şi rochie de gală şi la fotografia mare, cafenie a unui bărbat care privea mohorît în cameră pe deasupra capului meu. M-am uitat la Bounce, pentru că începuse să vorbească puţin printre pufăituri.

– Nu există... nimic... mai... satisfăcător... ca o pipă.

De îndată ce rosti asta, puse pipa înapoi pe rastel şi aprinse o ţigară. Scoase vioara mea cu arcuşul aferent şi-mi arătă ce părţi nu trebuie să ating cu degetele mele unsuroase.

Apoi se apucă să mă aranjeze în poziția corectă pentru cîntatul la vioară; fumul îi făcea ochii să clipească şi să lăcrimeze cînd se apleca.

Cu muzicienii trebuie să te porți cu cruzime dacă nu vor să fie cruzi cu ei înşişi, şi nu există nimic mai crud decît poziția pentru a cînta la vioară. Brațul stîng îndoit, cu cotul sprijinit cu încăpățînare perpendicular pe corp, încheietura mîinii dată pe spate ca să permită degetului mic să alunece liber pe toate cele patru corzi – numai vocea înălțătoare a instrumentului poate să justifice aşa ceva. Dacă s-ar găsi un schelet astfel contorsionat, s-ar spune că răposatul a fost victima strînsorii unui expert în judo surprins pe punctul de a fi aruncat la podea. Înainte să obținem vreo voce înălțătoare, fie din vioara ei, fie dintr-a mea, Bounce mi-a folosit trupul mic ca pe un fel de manechin şi mi-a rearanjat încheieturile cu mişcări bruşte, bărbăteşti, serioase – smucituri, trageri şi împingeri; un manechin căruia i-a adăugat, de parcă şi-ar fi adus aminte abia la urmă, instrumentul meu încă neacordat.

Imediat ce am fost înțepenit în poziția cerută pentru ca muzica să mă poată lua la trîntă, am fost şi des-țepenit, iar vioara mea, acel obiect care lucea atît de tare cînd am l-am cumpărat de la Bristol Arcade, şi-a reluat locul în coşciugul ei. Bounce şi-a pus pe ea o jachetă bărbătească şi şi-a prins cu acul pălăria turtită, în vreme ce eu mă luptam cu propriile ambalaje. Apoi m-a condus înapoi, prin toate uşile, porțile şi lanțurile, pînă la casa tatălui meu. Doamnele au căzut de acord că, pe viitor, voi fi suficient de curajos ca să merg de unul singur. Înainte de a pleca, Bounce mi-a lăsat instrucțiuni pentru

exersare: o revenire zilnică la poziția de judo, cu brațul stîng contorsionat, bărbia în piept, umărul ridicat şi ulterioara inserare a instrumentului în continuare mut.

Vineri, aplecîndu-mă pe sub lanțuri şi țopăind pe iarbă, m-am întors în holul mohorît şi-am bătut, aşa cum mi se spusese, la uşa camerei de muzică. Bounce a condus spre ieşire o fată grasă şi m-a introdus pe mine înăuntru. De data asta, după o porție de judo, mi-a acordat instrumentul şi m-a pus să-mi plimb degetele încoace şi-ncolo pe corzi. Drept răsplată, şi-a luat propria vioară şi mi-a cîntat o gamă, uneori punînd degetul greşit, ceea ce mă făcea să rîd şi să mă strîmb. Bounce m-a privit de sus în jos, la fel de severă ca şi fusta pe care o purta, pînă ce am devenit solemn. M-a pus s-o imit întocmai.

– Înapoi, Oliver, înapoi! Nu-ți dai seama cînd e fals? *Trebuie* să asculți!

În răstimpuri îmi înşfăca degetele şi mi le chinuia. O lacrimă mi se prelinse pe obraz şi căzu pe lacul maroniu al viorii.

– Ce s-a întîmplat? Nu te simți bine?

Se trase înapoi cu o smucitură, la doi metri distanță. Coborî tonul pînă la o şoaptă dezgustată:

– Vrei *afară*, aşa-i?

Da, voiam, dar n-am putut decît să dau din cap, mut. Bounce deveni foarte activă. Îmi puse vioara iute deoparte. Întinse mîna în umbră, luă o lumînare şi-o aprinse de la lampa de gaz.

– Pe-aici.

Am urmat-o, dar ea nu mi-a pus haina şi fularul, nici nu m-a însoţit pînă la uşa de la intrare, ci a străbătut holul, apoi a pornit pe scările întunecate, răsucite, unde lumina lumînării nu era mai mare decît o baltă pe trotuar. Am ajuns pe un coridor lung, cu uşi de ambele părţi, unele deschise, dezvăluind podeaua goală şi fereastra lucioasă. La capătul coridorului era o treaptă şi o uşă de sticlă. Bounce deschise uşa.

– Poftim.

Îmi dădu lumînarea şi închise uşa în urma mea. Am înaintat, temător, şi am văzut un vas de toaletă din ceramică maro. Alături de el era un mîner şi-o vergea de fier care mergea în sus, kilometri întregi, drept prin tavan. Am auzit în spatele meu pantofii bărbăteşti ai lui Bounce bocănind greoi pe coridor. M-am lipit cu spatele de perete şi m-am concentrat cît de tare am putut asupra flăcării de la lumînare. Pricepeam cum s-a întîmplat de ne-am înţeles greşit unul pe altul, dar n-aveam cum să dreg lucrurile şi nu puteam decît să mă supun. Am rămas unde eram, lipit de perete; întunecimea şi izolarea locului alcătuiau un strat de gheaţă pe piele şi-n păr. Mucul lumînării se micşora.

În cele din urmă i-am auzit de departe strigătul iritat:

– Oliver!

Am sărit la mîner şi-am tras de el. Timp de cîteva secunde nu s-a întîmplat nimic. Apoi, sus-sus, în acoperiş, se auzi un clănţănit, un gîlgîit, o curgere năvalnică. Ţevile nevăzute mormăiră, mugiră la mine, spumegară. M-am

năpustit pe uşă afară, am coborît împiedicat scările şi-am zburat de-a lungul coridorului. Bounce era în hol împreună cu un băiat mare care abia venise. Luă din mîna mea lumînarea.

– Asta-i tot pe ziua de azi, Oliver. Exersează gama aceea. Te aştept marți.

Doi metri mai încolo, se aplecă spre mine, băiatul cel mare ascultînd fără ruşine.

– Şi adu-ți aminte ca data viitoare să *ieşi* înainte să vii.

Prin urmare, cariera-mi de muzician amator începuse de-a binelea. Marțea şi vinerea, vinerea şi marțea. Mama putea să includă noul meu statut în conversațiile pe care le avea cu puținele noastre cunoştințe.

– Oliver se descurcă foarte bine, spunea ea. Îi este *devotat* domnişoarei Dawlish – nu-i aşa, dragă?

Eu încuviințam cu timiditate. Societatea noastră nu admitea nici un băiat şi nici o fată ai căror părinți să nu cadă de acord asupra devotamentului față de Bounce. Era o stîncă în viața noastră, foarte reală, foarte dură, foarte firească. M-am surprins făcînd următoarea socoteală: treizeci de minute egal şaizeci ori treizeci egal o mie opt sute de secunde, şi mi-am dat seama că asta nu e decît o dovadă a depravării mele. Cînd urmăream ceasul, în ultima oră dinainte de lecție, aveam mare grijă să „ies" înainte de plecare.

Aşadar, o cunoşteam de-acum pe Bounce şi o priveam cînd țopăia pe partea cealaltă a Pieței, spre sau dinspre biserică. Cînd nu se afla la biserică, pe uşa de lîngă fereastra cu arcadă

a camerei de muzică intra la fiecare jumătate de oră un băiat sau o fată. Da, Bounce muncea într-adevăr din greu. Poate că aşa se explica un obicei ciudat de-al ei pe care l-am descoperit accidental şi după acea l-am tăinuit cît de bine am putut. Dacă greşelile tale erau demonstrabile, Bounce le corecta iritată. Dar dacă reuşeai să rămîi în interiorul a ceea ce s-ar putea numi graniţele uluitor de largi ale erorii permisibile, pleoapele i se lăsau, bărbia se ridica şi, aşezată pe bancheta de orgă din faţa pianului, adormea buştean. Din gura întredeschisă îi spînzura o ţigară; se legăna, se balansa sau se rotea încet ca un titirez, pînă cînd pierderea echilibrului inconştient sau o greşeală barbară a elevului devotat o trezea cu o tresărire. Asta era poate un imbold spre execuţia corectă, dar vai, nu suficient pentru a mă vindeca de dezgustul tot mai puternic pe care-l simţeam faţă de mica mea vioară şi de ocupaţia îngrozitor de plicticoasă de a exersa la ea. Aşa că, pe parcursul lunilor, am traversat o serie de crize în timpul cărora Bounce m-a umilit punînd în contrast viaţa mea lipsită de griji cu tribulaţiile tinereţii ei de muzician adevărat. Cel puţin o dată m-a trimis acasă mai devreme ca să mă facă de ruşine căci nu scrisesem nici o gamă ca lumea.

– Nu pot să fac nimic cu tine, spunea la fel de severă ca fusta pe care o purta, dacă lucrezi numai în timpul lecţiei. Să ştii, Oliver, cînd eram mică, tata mă punea să copiez fugi cu altă culoare pentru fiecare voce. Şi dacă greşeam undeva, trosc! făcea rigla lui peste degetele mele!

Aşa că plecam şi încercam să pierd vremea pînă la împlinirea jumătăţii de oră stabilite urmărind omul care

aprindea cu o prăjină lungă cele patru felinare cu gaz din Piață. Cu trecerea timpului, fragmentele de viață din familia Dawlish pe care le aflam se alipiră într-o imagine sumbră: trosc! cu rigla peste degete; pleosc! în balconul orgii cu un sul de partituri; poc! în coaste cu vîrful arcuşului – ajunsesem să fiu foarte conştient de existența săltărețului domn Dawlish, cel cu mîna mereu pregătită şi cu ochii fixați asupra absolutului. Mai mult decît atît, uneori mă întrebam, țesînd diferite obstacole de fier între casa noastră şi a ei, dacă nu cumva Bounce o să le facă alor mei o vizită cînd defectele şi greşelile mele (de fapt răutatea mea) îi vor depăşi capacitățile didactice. Dar, din fericire, aşa ceva nu s-a întîmplat.

Prima fisură în progresul meu de la lecție la lecție a apărut cînd m-am supus unei examinări de nivel elementar pentru vioară. Treceam printr-o serie întreagă de examene, căci altfel nici unul dintre noi n-ar fi aflat dacă ştie sau nu să cînte. După ce treceam examenul cu succes, cumpăram (sau mai bine zis părinții noştri cumpărau) un certificat care putea fi înrămat şi agățat pe perete sau pus într-un sertar, ca muniție pentru războiul vieții. Dar examinarea era un punct de cotitură – acum, cînd privesc în urmă, pare să fi declanşat totul.

În primul rînd, a fost prima oară cînd am mers cu maşina. Maşina asta în care urma să călătoresc era aproape la fel de mare ca un autobuz. Se afla pe pavaj în dreptul balustradei de fier din fața casei lui Bounce, iar noi, copiii ne-am adunat în jurul ei. Iarna posomorîtă se terminase şi strălucea soarele, iar noi sporovăiam emoționați. Lîngă maşină stătea un bărbat şi, cu toate că pe atunci l-am privit doar ca

pe un alt adult, mă pot baza iarăşi pe retina copilăriei ca să extrag şi să examinez un instantaneu. Era un tînăr zvelt, de statură medie, cu un chip îngust, măsliniu şi ochi umezi, parcă unşi cu glicerină. Purta un costum albastru lucios. De la el am aflat pentru prima oară tehnica de a spune ceva cu chipul şi altceva cu glasul. Se uita la o bucată de hîrtie pe care o ţinea în mînă. Ne-a spus că a găsit casa pe care o căuta, dar a sunat şi-a tot sunat; că trebuie să se întîlnească cu o anume domnişoară Dawlish şi presupune că nici unul din noi nu e domnişoara Dawlish, zău aşa! Chipul lui avea o expresie extrem de tristă, în schimb vorbele-i erau glumeţe. Ne-a cîştigat instantaneu. Fiecare dintre noi avea în minte o imagine proprie despre Bounce şi contradicţia între tristeţea lui, propria noastră identitate şi identitatea lui Bounce mai că ne-a făcut să ne tăvălim de rîs. Dar înainte să putem continua conversaţia, pe pavajul din faţa balustradelor caselor s-a auzit un pas elastic şi Bounce a apărut lîngă noi. Bărbatul şi-a pus pe cap o şapcă ţuguiată şi a atins-o cu vîrful degetelor în semn de salut. Bounce se opri la doi metri de el cu picioarele lipite, palmele uşor ridicate şi coatele trase înapoi şi explică faptul că a reţinut-o preotul. Tînărul deschise o portieră, iar ea ne porunci să urcăm. După ce ne-am instalat, a urcat greoaie pe locul de lîngă şofer şi-am pornit. În partea din spate a maşinii nu se auzea nici un sunet, iar cei doi adulţi din faţă tăceau, dar după doi kilometri de la ieşirea din Stilbourne unei fetiţe i s-a făcut rău şi acţiunile impuse de această situaţie de urgenţă a spart gheaţa. Străbătînd drumul dintre Dog Roses şi Queen Anne's Lace, am ascultat sporovăiala captivantă

din față. Vocea tînărului avea o unduire fluidă, extrem de neobișnuită în Stilbourne, o voce pe măsura mobilității chipului său. Avea variații rapide de înălțime, era agilă și ușoară, ca un instrument muzical. Da, se trăgea din Wales, Cardiff, da, domnișoară, știa un pic să cînte, era tenor, el și amicii săi aveau obiceiul să cînte un pic de fiecare dată cînd se întîlneau. Acum îmi pare straniu că am aflat despre el tot felul de lucruri atît de repede: că e sărac, sîrguincios, dornic să se perfecționeze, iubitor de muzică și mecanic de primă clasă. De la Bounce, cuprinsă de o stranie volubilitate, am aflat un lucru pe care-l știusem dintotdeauna, dar la care nu ne gîndisem niciodată, anume că-n Stilbourne nu există atelier auto, doar atelierul pentru biciclete și fierăria și că pentru a ajunge în Barchester trebuie să închiriem o mașină fiindcă, deși ne puteam întoarce cu autobuzul de ora patru, în sens invers nu pleca nici un autobuz pînă la ora două după-amiaza, cu excepția zilelor de tîrg. Tînărul își dorea să poată citi corect partituri, așa ca dumneavoastră, domnișoară. Își dorea să poată intra în corul orașului Barchester, care era pe punctul de a transforma biserica *Sf. Paul* în catedrală; imediat ce spuse asta, începu să cînte un vers, cu evlavie pasionată: *„Acum sîntem ambasadori în numele lui Hristos!"* Bounce înclină capul și privi într-o parte zîmbind. Își plesni una de alta palmele îmbrăcate cu mănuși de copil.

– Vai, domnule…

– Henry, domnișoară.

– Ai o voce de tenor foarte bună!

– Mulțumesc, domnișoară, spuse Henry. E un mare

compliment, venind din partea unui muzician adevărat ca dumneavoastră. Am să le spun celor din Barchester şi atunci vor trebui să mă primească în cor. Da, într-adevăr, ce-ar fi viaţa fără muzică?

– Muzica, spuse Bounce. Ah...

Acest „ah" nu semăna a croncănitură de corb, în stilul domnului Dawlish, ci fusese rostit pe un ton moale; Bounce adăugă apoi o afirmaţie care sună de parcă nu ne-am fi aflat într-o maşină, ci într-o biserică.

– Tatăl meu spunea întotdeauna: „Raiul e făcut din muzică".

Henry încuviinţă cu şapca lui ţuguiată.

– Domnişoară, cunoaşteţi povestea despre Dai Evans? Cînd s-a dus în rai, acolo era un cor: cincizeci de mii de soprane, cincizeci de mii de contralto, cincizeci de mii de başi şi numai Dai Evans ca tenor. Încep să cînte „Aleluia", iar dirijorul bate în pupitru ca să-i oprească şi spune: „Înainte de a continua, o clipă. Dai, te rog, tenorii un pic mai încet!".

Istorisirea a avut asupra lui Bounce acelaşi efect pe care-l avusese asupra noastră prima întrebare pusă de Henry. Se cutremură, croncăni şi-n cele din urmă ridică o mănuşă de copil ca să-şi netezească părul la ceafă. Cînd se potoli am observat că şi Henry începuse să se zguduie din cauza tusei reţinute.

– Mă iertaţi, domnişoară, spuse el cînd termină cu tusea. Cred că-i din cauza benzinei. Domnişoară, să vă spun ceva. Asta-i ziua mea scurtă. Aşa că, dacă-mi daţi cît v-ar costa autobuzul – ca să plătesc benzina, vă aduc înapoi la Stilbourne cu copilaşii cînd terminaţi treaba în Barchester.

Asta puse capăt tăcerii noastre, a celor de pe bancheta din spate, căci am început să vorbim cu toții, insistînd ca Bounce să accepte. A acceptat, rîzînd, de dragul nostru şi-am pornit mai departe prin suburbiile oraşului Barchester, către încăperea închiriată de la Golden Ball.

Această primă examinare avea să-mi afecteze pentru totdeauna relația cu Bounce. Căci, cînd mi-a venit în cele din urmă rîndul să-mi interpretez jalnica bucată din Bach – da didi *da*, da didi *da*, am izbucnit în lacrimi de cumplită nefericire la auzul sunetelor înfiorătoare pe care le scoteam. Smiorcăind, am cîntat apoi o gamă, punînd degetele pe locurile care aveau să-mi asigure sunetele corecte, chiar dacă primitive. Zbierînd de-a binelea, am identificat intervalele cu un fel de certitudine distrată. Mai mult, i-am spus examinatorului care a fost prima notă pe care a cîntat-o înainte chiar ca el să fi abordat vreun interval, într-atît eram de nerăbdător să se termine totul.

– N-ai de ce să plîngi, mi-a zis el. Şi apropo, cred că s-ar putea să ai Timbrul Absolut.

Aşa că am ieşit smiorcăind şi, pînă am terminat cu bocitul, se făcuse vremea să ne îmbarcăm din nou.

De astă dată, Henry vorbi despre maşini.

– Domnişoară, ar trebui să vă cumpărați o maşină micuță. Mai nou, doamnele şofează foarte des.

Absorbiți cum eram de plăcerile călătoriei (iar eu de modesta mîndrie de a fi fost singurul examinat care stîrnise agitație), abia cînd ne aflam pe Podul Vechi şi urcam pe Strada Mare spre Piață am dat atenție spuselor tînărului.

– Să ştiți că nu-i nici un deranj, domnişoară. Am să țin

urechile ciulite şi-am să vă dau de ştire cînd apare vreun chilipir. Şi v-aş putea învăţa să conduceţi cît ai zice „peşte", domnişoară. Mi-ar face plăcere, domnişoară.

Ne-am oprit lîngă balustrada din faţa ferestrei cu arcadă. Henry a venit în grabă pe partea cealaltă a maşinii, s-o ajute pe Bounce să coboare. Ea ne-a privit pe toţi.

– Millie. Ai mult de mers pînă acasă. Vino dacă vrei să-ţi dau un pahar cu lapte şi-un biscuit. Domnule...

– Henry, domnişoară.

– Ai fost extrem de amabil. Trebuie să bei un ceai înainte de a te întoarce în Barchester.

Eu am pornit să traversez grăbit iarba spre căsuţa tatei, fără să mă uit înapoi, aşa că nu ştiu dacă Henry a acceptat sau nu. Cînd le-am spus părinţilor mei că am fost singurul care a plîns, au hotărît că sînt prea emotiv pentru a mai susţine examene la muzică, chiar dacă asta însemna că nu voi obţine nici un certificat. Au decretat, oricît de excentrică putea să pară această atitudine, că trebuie să învăţ muzică pentru propria plăcere pe viitor, căci era imposibil să nu mai iau deloc lecţii de muzică. Drept rezultat, vizitele mele la Bounce şi-au pierdut un pic din încordare. Atîta timp cît nu aveau finalitatea cuvenită, nimeni nu se putea aştepta să le ia în serios. Ea dormea mai des şi mai îndelung. Cînd nu dormea, vorbea, uneori chiar şi preţ de zece minute, fără muzică. Eu încuviinţam mereu din cap şi eram totdeauna de acord, dintr-un motiv oarecare. Nu puteam s-o contrazic; pur şi simplu nu *puteam*. Pactul servil se transformă într-un fel de cămaşă de forţă.

Henry Williams a reapărut cînd ne aflam încă în toiul verii. A apărut lîngă balustradă într-o maşină cu două locuri, cu o capotă textilă înaltă, şi a luat-o pe Bounce cu el. După o săptămînă şi mai multe lecţii de şofat, într-o seară cu cer albastru ca oul de rîndunică deasupra acoperişurilor rozalii, pe cînd mergeam cu vioara în mînă sărind peste lanţurile care mărgineau iarba tunsă, am văzut pe carosabil maşina sport şi pe Henry, docil, alături. Domnul Dawlish năvăli afară pe uşa de la intrare, cu pletele albe zburînd şi smulse poarta de fier din ţîţîni.

– Bani aruncaţi pe fereastră!

Am rămas locului cu cutia viorii în mînă, uitîndu-mă în sus. Domnul Dawlish se întoarse după vreo zece metri şi-i strigă ferestrei cu arcadă, de parcă ar fi fost o persoană:

– Ţi-ai găsit muzica potrivită pentru tine, nu-i aşa?

Bounce ieşi.

– Oliver, du-te înăuntru şi începe să cînţi.

Intră şi ea la scurt timp după mine, răsuflînd greu.

Aş fi fost nevoit să mă chinui mult ca să-i descifrez pe Bounce, bătrînul domn Dawlish şi Henry dacă n-ar fi fost percepţiile de o extraordinară fineţe ale mamei. La fel ca toate femeile din zona Pieţei noastre, mama era un detectiv înrăit. Ele, femeile, nu se mulţumeau cu balustradele împrejmuitoare din faţa fiecărei case, nici cu încuietorile de la uşi. Puneau la geamuri perdele şi draperii impenetrabile. Stînd îndărătul acestor draperii, cam la un metru distanţă, emiteau ceva ce acum aş putea numi un fel de unde radar, reflectate de problemele pe care le avea fiecare dintre ele. Aici apare un

element ciudat: anume că emisia străpungea perdelele într-o anumită măsură, aşa încît fiecare familie era vag vizibilă, inclusiv femeile, deşi se considerau protejate. Bărbaţii aveau o mai mare libertate, dar percepţii mai stîngace, cu o acuitate mai slabă. Dar chiar şi aşa, puteau să aducă la rîndul lor dovezi preţioase serviciului de spionaj specializat dinăuntrul casei. Ca urmare, fiecare masă era un fel de anchetă care permitea alcătuirea unei imagini complete din frînturi disparate. După aceea, micuţa şi fragila mea mamă stătea îndărătul perdelelor noastre de muselină cîte o jumătate de oră, privind ca să afle ce anume poate dezvălui o pălărie nouă, o întîlnire, un gest, ba chiar o expresie a feţei.

– Uite-o pe fata lui Eliott. Se duce să se întîlnească cu tînărul Thomas, la pod, pentru că maică-sa e tot în spital.

Pe lîngă radar, mama avea şi o armă secretă. Pe mine. Nu numai că pătrundeam în casa lui Bounce de două ori pe săptămînă, dar eram folosit pe o scară chiar mai mare. Nimic mai firesc decît să dau o mînă de ajutor ducînd sticluţe cu doctorii ori pachetele cu pastile la o casă sau alta. Nu mi-am dat niciodată seama cît de profund o interesau pe mama informaţiile pe care mi le putea smulge la întoarcere. Eram un soi de sondă interplanetară, la fel de ignorant cu privire la misiunea-mi pe cît trebuie să fie şi aparatul în sine. Îmi amintesc cum, în perioada cînd Henry o învăţa pe Bounce să conducă, am dus un pachet la casa de lîngă a ei „Wertwhistle, Wertwhistle şi Wertwhistle, Avocaţi", ce-o mai fi fost şi asta. Am intrat pe un coridor unde nu era nimeni şi, în timp ce mă întrebam unde să mă duc, o voce gravă a mugit la mine:

– Intră!

Am deschis o uşă şi-am dat peste un bătrîn domn cu vinişoare vizibile pe faţă, care şedea la o masă încărcată cu hîrtii prăfuite.

– Ei? Ce vrei? Însurătoare? Testament?

I-am întins pachetul.

– E pentru blestematul de fiu-meu. Nu. Îl iau eu. Ţine.

Pescui în buzunar şi aruncă pe birou două monede de un peni. Ştiam însă că nu sînt un Băiat Sărac. M-am dat înapoi clătinînd din cap şi-am închis uşa după mine. Mama a fost încîntată că am refuzat bănuţii şi mi-a dat, ca răsplată, trei peni. Încurajat de acest lucru, i-am mărturisit în şoaptă că domnul Wertwhistle a întrebuinţat un cuvînt foarte urît, iar ea a încuviinţat cu capul de parcă ar fi ştiut şi că a făcut-o, şi de ce. Pe urmă, la capătul laturii pe care locuia Bounce, era o casă mare unde nu stăteau decît două doamne. În privinţa lor stăruia un mister care sfida radarul. La o jumătate de generaţie după moartea lor, am întrebat-o pe mama ce era cu ele, dar nu mi-a spus mai nimic.

– Se comportau foarte ciudat. Da, chiar foarte ciudat.

O dată m-am dus la casa aceea. Doamna mai tînără m-a întîmpinat în prag de parcă m-ar fi aşteptat şi a tras uşa după ea.

– Oliver, spune-i mamei tale, zise ea cu răceală, că aici e numărul şapte, nu numărul unsprezece.

Bănuiesc că a fost ghem, set şi meci. Şi mi-am amintit cu regret că familia Ewan îmi făcea întotdeauna un cadou de Crăciun. Vibrau şi ei în armonie cu piramida de cristal.

Aşadar, interesul mamei faţă de Bounce nu era deloc surprinzător. Îi descrisesem scările abrupte, coridorul lung şi încăperile goale. Uneori, la masă, se lansa într-un monolog acompaniat din cînd în cînd de mormăielile neutre ale tatei.

– Să trăiască singură în casa aceea imensă...

Casă imensă? Asta nu făcea decît să confirme ceea ce-mi apărea repetat în vise: Bounce existînd într-un pustiu întunecat, o casă golită de viaţă, cu excepţia pianului rînjit. Domnul Dawlish locuia deasupra magazinului său, poate pentru că nu-i plăcea casa ori nu-i plăceau sunetele lecţiilor de muzică, sau poate fiindcă era de părere că fiica lui trebuie să se emancipeze.

– Ar trebui să închirieze o parte din casă, spunea mama. După părerea mea, nu e bine ca o femeie să trăiască aşa, singură. Iar banii...

– Haide, mamă, interveni tata. Dawlish are o avere considerabilă. Foarte considerabilă. *El* n-are probleme.

O dată, Henry a sosit cu maşina cînd ne aflam la masă. Mama a sărit de pe scaun în clipa cînd a auzit claxonul şi s-a uitat prin perdea.

– Încă o lecţie, spuse ea. A treia pe săptămîna asta.

Tata şi-a şters mustaţa cenuşie şi s-a aplecat iar, greoi, asupra supei.

– Are s-o coste o sumă frumuşică.

– Prostii, zise mama ţîfnoasă. Nu-i plăteşte nimic.

– Serios? întrebă tata. Cîtă bunătate din partea lui. Dacă toată lumea...

– Bunătate? strigă mama, cu acel dispreţ însufleţit pe

care-l rezerva oamenilor care nu erau dotați cu radar. Bunătate? Asta-i momeala cu care o să prindă peştele cel mare!

La scurt timp după această scenă am văzut-o pe Bounce pentru prima oară singură în maşină. Era la vremea ceaiului. Bounce şi Henry se întorseseră acasă, iar el s-a dat jos şi s-a întors la Barchester cu autobuzul. Bounce a intrat în casă, lăsînd maşina pe stradă. Noi stăteam după perdea. Ici-colo, în perimetrul Pieței, se vedea cum tremură şi perdelele altor case. Bounce a ieşit iar, a urcat în maşină, a făcut nişte mişcări cu brațele şi maşina a început să trepideze. În spatele ei s-a format un nor dens de fum, iar zgomotul motorului s-a transformat în țipăt. Maşina s-a smucit, a înaintat spasmodic doi metri şi-apoi s-a oprit definitiv. Bounce a coborît şi-a intrat în casă, iar a doua zi dimineață Henry a apărut din nou, s-a lungit pe pavaj în costumul lui albastru, cu şapca țuguiată atîrnată pe radiator. Dar cînd m-am dus la lecția următoare, a trebuit să aştept cît am numărat de zece ori pînă la şaizeci pînă cînd Bounce a apărut cu maşina pe stradă şi-apoi a intrat în cameră în pas săltat, cu o repezeală bărbătească şi extrem de emoționată.

– Oliver, am fost pînă la rîpă şi-napoi, o, aproape pînă la Devizes, singură! Îți dai seama! E cît se poate de uşor!

Făcea mişcări rapide, cu mîinile ridicate. Se minuna cît de bun fusese Henry.

– Şi totul în timpul lui liber! Ştii, Oliver, că nu-l pot convinge să accepte nici un sfanț? Spune că pe el nu l-a costat nimic...

I-am explicat pe un ton grav, nu doar din dorința de a fi

de acord, ci şi pentru că voiam să folosesc expresia nouă care mă încîntase, că Henry nu făcea decît să folosească „momeala cu care să prindă peştele cel mare". Ea a început să mă interogheze din ce în ce mai aprins, pînă la urmă înfuriindu-se extrem de tare. Nu pricepeam cu ce-am greşit, iar cînd în cele din urmă m-a trimis acasă, nici acolo lucrurile n-au decurs mai bine, căci relatarea mea despre cele întîmplate a înfuriat-o pe mama chiar mai tare decît pe Bounce. Nu le-am înţeles niciodată furia, care a rămas una din primejdiile imprevizibile ale călătoriilor interplanetare.

Cam pe atunci am observat pe chipul lui Bounce ceva ce aveam să urmăresc cu interes. Presupun că un specialist în anatomie ar defini acest lucru ca fiind nişte muşchi de tip sfincter, neobişnuit de puternici, în jurul gurii. Dacă Bounce era severă sau dezaproba ceva, gura i se contracta astfel încît buzele mai întîi i se strîngeau pungă, apoi se retrăgeau înăuntru. În jurul lor, preţ de vreo doi centimetri, apăreau riduri care duceau toate spre centru. Cu fiecare an, aceste riduri se adînceau, pînă cînd au rămas permanent vizibile, indiferent dacă era sau nu furioasă. Dacă era furioasă, ridurile se transformau în şanţuri, iar gura ei arăta ca o implozie.

Imediat ce Bounce a învăţat să conducă, tatăl ei a făcut un ultim salt, ieşind din comunitatea noastră, şi a fost înmormîntat aproape de poarta cimitirului. Îmi amintesc că, foarte curînd după ce am aflat această veste, s-a întîmplat să traversez Piaţa pentru lecţie şi să găsesc casa lui Bounce pustie. Mă simţeam neliniştit în holul întunecos, aşa că am intrat în camera de muzică, cu umbrele şi formele ei masive şi cu

claviatura neclară rînjind. Focul fumega roşiatic; m-am apropiat de el ca să-mi ţină de urît. Un sunet slab venit dinspre cărbunii ce se stingeau mi-a făcut părul să se ridice şi, dacă în hol ar fi fost cît de cît lumină, aş fi fugit acolo. Dar aşa, am rămas pe loc şi-n scurt timp am izbutit să disting contururile obiectelor. Era în special o formă pe placa de pe cămin, deasupra focului, formă în care mi s-a lămurit puţin cîte puţin un chip; în cele din urmă am văzut că era Beethoven, cu plete din bronz fluturînd, cu buzele strînse şi ochi adînci ce pironeau cu furie coada pianului. Mi se părea atît de evident că Beethoven face parte din aceeaşi categorie cu Bounce şi cu tatăl ei, încît părea să mă acuze. În timp ce meditam la acest lucru, farurile maşinii lui Bounce au luminat în treacăt fereastra. Bounce a intrat în hol, s-a oprit, apoi a deschis uşa camerei de muzică. S-a dus să aprindă lampa cu gaz, iar eu am făcut un pas în faţă uşurat, izbind totodată pianul cu cutia viorii. Ea a dat un strigăt, apoi s-a întors ca din puşcă – şi iat-o, ţintuindu-mă cu privirea pe sub lampa cu gaz, cu nişte ochi atît de mari încît păreau să n-aibă pleoape. Duse o mînă la piept şi se lăsă moale pe bancheta de orgă.

– Niciodată, niciodată să nu mai intri în camera de muzică decît dacă te chem eu!

Am spus că-mi pare rău cu umilinţa de rigoare şi de data asta nu m-a deranjat prea mult mînia ei, bucuros cum eram pentru lumină şi companie; în scurt timp ne-am început lecţia. În aceeaşi săptămînă, Henry Williams s-a mutat în Stilbourne. Nu-mi amintesc exact cu ce ocazie. Era doar începutul unei etape noi, în care am devenit conştienţi de el

ca element integrant al peisajului înconjurător. La capătul Străzii Mari, în locul unde se întîlnea cu Piața la Primărie, se afla fierăria, despărțită de casa lui Bounce printr-o alee mică. Cîțiva metri mai încolo pe alee, era o poartă care ducea în curtea din spatele forjei. La capătul din fund al curții exista un fel de grajd cu un fînar deasupra. Henry trăia în fînar, de parcă ar fi fost porumbel. Uneori îl ajuta pe fierar, alteori curăța mașina doctorului sau îi umfla cauciucurile cu o pompă de picior. Cînd se ținea tîrg, sub auspiciile primăriei, Henry se afla acolo, printre tarabe, ajutînd pe toată lumea și fiind la dispoziția oricui. Bounce își parca mașina în curte; mai bine zis Henry o parca, fiindcă aleea nu era suficient de largă pentru manevrele ei. Henry întreținea și mașina lui Bounce și o curăța de parcă ar fi fost bijuteriile Coroanei, așa că lucea și sclipea. Doar pe jumătate conștient, consideram că Henry îi aparține lui Bounce, pentru că ea așa îl trata. Stătea în curte între un morman de fiare ruginite și o tufă de urzici și vorbea cu voce tare despre mașină în timp ce el o dichisea – vorbea repezit, de la doi metri distanță, dar în același timp amabil, jovial, de parcă mașina ar fi fost un lucru viu și ea ar fi mîngîiat-o astfel. Henry își vedea de lucru supus și încuviința din cap, pînă cînd Bounce se răsucea pe neașteptate și se întorcea în pas săltat la ea acasă.

Nu înțelegeam amuzamentul compătimitor al mamei. De ce să nu-i fie domnișoara Dawlish devotată mașinii? În locul ei, aș fi fost și eu la fel de devotat. Dar mamei nu părea să-i placă Henry (ceea ce mi se părea absolut imposibil de înțeles). Mie-mi plăcea foarte tare de el și, în ultimă instanță,

am ajuns să consider asta ca pe o altă deficiență a mea. Henry îmi vorbea cu vocea lui cîntată în timp ce mă uitam cum munceşte şi mă trata cu un respect curtenitor. Dacă mă întîlnea cînd venea la farmacie să-şi ia siropul de tuse, îmi spunea întotdeauna „domnişorul Oliver", tuşind uşurel.

Cînd curtea din spatele fierăriei a început să se schimbe de la o săptămînă la alta, adăpostind unelte sclipitoare, borcane cu ulei şi canistre cu benzină şi am descris încîntat acest nou triumf al lui Henry, mama mi-a retezat-o:

– Lasă-mă! Mă scoți din sărite!

Faptul de a deține o maşină părea s-o facă pe Bounce mai amabilă, în ciuda morții tatălui ei. Dormea mai adînc pe bancheta de orgă, cu gura relaxată şi mobilă ca a unui copilaş. Ba chiar inventase o glumă care a devenit de la o lecție la alta un obicei al nostru. Aveam un set nou de exerciții pentru vioară, scrise de un străin pe nume Kummer. Gluma s-a născut datorită coincidenței între întîrzierea mea dintr-o seară şi sosirea acestui volum verde, pe coperta căruia scria KUMMER.

– Am să-ți spun „Kummer" pentru că nu vii!*

Se scutură, croncănind a rîs, pe bancheta de orgă. După asta nu mi-a mai spus decît aşa şi de multe ori am rîs cu poftă împreună. Într-o zi cînd preotul ne-a găsit lîngă balustradă sub fereastra cu arcadă, Bounce i-a împărtăşit gluma noastră.

*Joc de cuvinte bazat pe similitudinea de pronunție dintre numele Kummer şi substantivul *comer* însemnînd „cel care vine", dar şi „persoană promițătoare" (n.trad.).

– Îi spun Kummer, fiindcă...

Însă la capătul acestei perioade, Bounce m-a uluit mai mult ca oricînd în viața ei. Aveam zece ani și tocmai intrasem la gimnaziul local. Duceam de-acum o vioară doar pe jumătate față de una normală, la care cîntam la fel de prost ca și la cea de un sfert. M-am dus la ușa ei de la intrare, auzind dinspre curte ciocăniturile lui Henry, deși fierarul terminase programul zilei și se dusese la cîrciuma Vînătorul. Am bătut la ușa camerei de muzică; Bounce mă aștepta, căci zise imediat, chiar dacă încetișor:

– Intră, Kummer!

Am intrat și m-am trezit cu nasul la un metru de cămașa ei. Mă aflam față-n față cu un nasture ca de perlă pe banda din față a cămășii. Faptul în sine reprezenta o schimbare, căci mă obișnuisem să văd acolo cravata maronie. Dar asta nu era tot. De o parte și de alta, între bandă și cămașa propriu-zisă se afla un volan de muselină albă, încrețită. Bounce avea mîinile ridicate și de sub fiecare manșetă ieșeau alte volane de muselină încrețită. Ochii mei urmăriră banda împodobită în sus, spre gît și-am descoperit că broșa se află cuibărită în alte volane, acolo unde fusese înainte nodul cravatei. Uluit, mi-am ridicat privirea spre fața ei. Se îmblînzise și se luminase în mod misterios: nu era un chip tînăr, însă purta o undă, o amintire a tinereții, a copilăriei. Chiar și părul își uitase parcă severitatea și înflorise, era voluminos și vaporos. Ochii ei... dar nu le-a trebuit mult timp să citească într-ai mei neîncrederea. Buzele i se supseră înconjurate de riduri, sub fiecare pomete se defini o scobitură și, pentru prima și ultima

oară din cîte am văzut eu, pe ambii obraji apăru o roşeaţă slabă. Sub privirea-mi, roşeaţa s-a răspîndit pînă cînd întreaga ei faţă, de la frunte pînă la gît, împrumută culorile amurgului. S-a dus brusc la pian ca să-mi pot acorda vioara, m-a lăsat să exersez o gamă, apoi a ieşit hotărîtă din cameră – ferindu-şi faţa, în mare grabă. Cînd s-a întors, chipul ei avea culoarea gălbuie obişnuită, în stridentă contradicţie cu volanele. În seara aceea a fost severă şi mi-a criticat interpretarea cu asprime. N-am mai văzut volanele niciodată.

Căci, la scurt timp după incident, întreaga noastră situaţie s-a modificat. Mă întorceam de pe Strada Mare, unde fusesem să-mi cumpăr dulciuri, şi m-am oprit ca de obicei să văd dacă Henry e în curte. Asta era întotdeauna o situaţie care-mi provoca îngrijorare, căci mama nu era de acord să stau toată ziua pe capul lui. Timpul pe care-l petreceam la el avea un iz de fruct oprit care, ca de obicei, îl făcea şi mai atrăgător. Uneori, dacă se întîmpla să spele o maşină, îl priveam şi el vorbea, spunîndu-mi de pildă ce e o baie de ulei sau pentru ce au cauciucurile model pe ele. Dar de data asta Henry nu era singur. Împreună cu el se afla o femeie înaltă, blondă, o femeie palidă, năsoasă şi proastă, care stătea cu un copil mic în braţe la baza scării ce ducea în fînar. Se certau.

– N-am de gînd, pricepi? N-are nici un rost, Henry. Trebuie să am scări!

Am plecat cu dulciuri cu tot, pe cînd Henry îi răspundea limpede, curgător. Blonda şi bebeluşul erau neprevăzuta soţie şi neprevăzutul copil al lui Henry. Îi invidiam foarte tare, căci mi se părea un lucru minunat să n-ai o casă cum se cuvine, ci

să locuieşti în fînar, ca ţiganii. În ce-o privea pe Bounce, nu ştiu în ce hăuri de umilinţă şi amărăciune a fost azvîrlită ori s-a azvîrlit singură.

– Biet suflet! zise mama, rîzînd şi clătinînd din cap cu milă. N-ai crede într-o mie de ani, aşa-i?

– Ce să crezi, mamă?

Dar mama continuă să rîdă şi să clatine din cap. A fost o perioadă de mare veselie pentru toată lumea, iar eu am împărtăşit veselia fără să-i cunosc sursa, poate pe baza principiului inconştient care spune că trebuie să profiţi de orice astfel de prilej cînd apare. Dar chiar pe cînd veselia atinsese noi culmi, m-am trezit că sînt singurul care se mai bucură. Căci la numai cîteva săptămîni după ce Mary Williams a apărut împreună cu Jackie, bebeluşul, toţi trei s-au mutat în casa cea mare, împreună cu Bounce. Asta m-a bucurat în mod special, mi-a adus pacea exorcizatului şi mi-a alungat coşmarurile cu coridorul cel lung şi camerele goale, căci ştiam că-n ele locuieşte Henry. Acum, cînd duceam peste drum o sticluţă de tonic pentru anemia lui Mary, nu intram la dreapta în camera de muzică, ci în stînga, în curte, pe lîngă bucătărie şi spălătorie, zărind cu coada ochiului o grădină lungă şi neîngrijită; găseam leagănul aşezat pe pavaj, pe Jackie scheunînd şi o Mary invizibilă, spălînd gălăgioasă vase. Însă mama nu-mi împărtăşea seninătatea şi fericirea. Cînd vorbea despre Henry era inexplicabil de sarcastică, iar cînd vorbea despre Bounce avea un ton exasperat. Nu puteam înţelege cu exactitate cum anume ar trebui să-mi adaptez atitudinea în această chestiune. Cînd nu mă aflam în prezenţa lui Bounce

o imitam pe mama, ceea ce mi-a adus o mustrare uimitoare tocmai de la Henry. Într-o zi mi-am dus bicicleta în curtea lui ca să-mi fixeze ghidonul şi am vorbit despre Bounce ca şi cum el şi cu mine şi toţi ceilalţi ne-am fi aflat de o parte a graniţei, iar ea de cealaltă, laolaltă cu excentricii din Stilbourne. El m-a privit de sus în jos, cu obrazul mînjit de vaselină, cu ochii înotînd în glicerină ca de obicei.

– Într-adevăr, a spus el, domnişoara Dawlish este o persoană bună şi drăguţă.

Am tăcut mîlc, un pic îmbujorat.

Tata a achiziţionat un radio primitiv şi, ceva mai tîrziu, un gramofon. Am început să înţeleg cam ce-ar fi muzica şi cam ce-ar însemna să cînte la un instrument. Kreisler, Paderewski, Cortot, Casals – în ciuda sîsîitului inerent al discurilor de proastă calitate, în ciuda pîrîiturilor permanente ca de ulei încins şi a răbufnirilor în codul morse din difuzoarele radioului, muzica ajungea pînă la mine. Dar, cînd am încercat să-i împărtăşesc această nouă bucurie a mea, Bounce l-a atacat pe tata şi m-a atacat şi pe mine cu o indignare sălbatică:

– Oliver, *de ce* a făcut tatăl tău una ca asta? Ar trebui să-i *placă* muzica! N-aş asculta *niciodată*, niciodată ceva atît de ieftin, neplăcut, vulgar, o blasfemie!

Stăteam dînd din cap şi zîmbind pe jumătate stînjenit, pe jumătate dornic de aprobare şi nutream o singură speranţă: că se va opri. Apoi s-a auzit o bătaie la uşa camerei de muzică şi, după ce-a ieşit, am auzit-o strigînd:

– Mary, să *nu* mai fiu întreruptă cînd predau! Foarte bine. O să mănînc friptura şi rinichii reîncălziţi.

Într-adevăr, ne schimbam cu toţii. Bounce deveni mai

masculină şi mai repezită, cu pasul mai puțin elastic şi ceva mai grasă. Cu Henry şi Mary se purta aspru, posesiv. Uneori îi numea „familia mea". Şi Henry se schimbase. Era mai solid. În loc de serj albastru lucios şi şapcă ţuguiată purta uneori pardesiu şi pălărie de fetru, la fel ca alți oameni de afaceri din oraş. În ceea ce mă priveşte, deveneam prefăcut, secretos şi cinic. Abia o generație mai tîrziu am descoperit, privind în urmă, *de ce* mă simțeam necinstit şi vinovat. În ce-o priveşte pe Mary Williams, ea devenea pur şi simplu mai ştearsă, mai năsoasă şi mai acră. O dată, cînd i-am dus sticluța cu tonic şi-am intrat în curte, am văzut-o pe Bounce stînd pe pavaj şi pe Mary Williams cu mîinile proptite în şolduri, în uşa spălătoriei. Vorbeau amîndouă tare în acelaşi timp; apoi Mary a ridicat vocea într-un fel de țipăt care s-a distins cît se poate de limpede:

– Mătuşică Cis, atît îți spun: trebuie să am bucătăria mea!

Atunci m-au văzut stînd lîngă uşa dinspre hol, cu sticluța întinsă. Au tăcut toți, exceptîndu-l pe Jackie, care a aruncat o zornăitoare şi-a remarcat tare:

– Bab! Bab!

Am livrat tonicul fără să scot o vorbă şi-am plecat în tăcere.

O dată şedeam în spate în maşina ei (mergeam la Calne, să cîntăm la instrumente şi din gură în spectacolul religios dedicat sfîntului Elijah), iar Bounce şi Henry stăteau în față. Capota era coborîtă, aşa că am putut auzi fragmente dintr-o conversație lungă, purtată cu voce joasă, care s-a încins pînă în punctul în care Henry a strigat vehement:

– Nu, mătuşică Cis! Nu e deloc aşa!

După alte mormăieli, spuse din nou limpede:

– Pe de altă parte, întotdeauna spui că ai muzica.

– Kummer, acolo în spate...

S-a răsucit pe scaun şi mi-a strigat:

– Kummer, nu eşti de aceeaşi părere?

– Despre ce, domnişoară Dawlish?

– Nu auzi ce vorbim?

– Ce-ați spus, domnişoară Dawlish? Nu vă aud. Vîntul face un zgomot teribil...

Un copil prefăcut; dar şi eu aveam muzica. Căci descoperisem confirmările şi amplificările emoționale date de muzică nu ca pe o presupunere, ci ca pe un fapt de viață şi, cu toate că încă mă mai chinuiam cu vioara, mă îndrăgostisem de pian. Scoteam din micul nostru pian şi ultimul dram de viață. Ascultasem deja mai multă muzică decît Bounce şi-mi dădeam seama de limitele lumii ei muzicale. Merită să menționez care erau aceste limite. Marile ocazii erau pentru ea concertele fără acurateţe interpretativă de la Sf. Paul – *Messia*, *Elijah*, ceva Stanford şi, la fiecare Paşte, *Răstignirea* de Stainer. În afară de asta, mai erau Heller, Kummer, *Exerciții de Relaxare* de Matthay şi, duminica, *Imnuri Vechi şi Moderne*. În ceea ce mă priveşte, cu greu puteam suporta (numai fiindcă era inevitabil) contrastul dintre comportamentu-mi linguşitor şi gîndurile nerostite, simțămintele imposibil de analizat care se iscau pe lîngă acest comportament de două ori pe săptămînă, în timp ce-mi petreceam inutila jumătate de oră cu Bounce.

– Nu ştiu ce s-ar face Oliver fără domnişoara Dawlish. Îi este *atît* de devotat...

Iar eu îmi spuneam nedumerit, data următoare cînd mă ascundeam îndărătul încuviinţărilor cu capul şi al zîmbetelor şi ascultam o diatribă la adresa lui Stravinski pe care nu-l ascultase niciodată: *„Aşadar, ăsta e devotamentul!"*

Începuse să aibă un aspect lăbărţat; uneori îi scăpau şuviţe de păr din cocul acoperit cu pălăria plată. Îşi pusese într-o parte doi dinţi de aur care sclipeau atunci cînd rîdea uneori, cu rîsul acela serios al ei – o veselie ca de la bărbat la bărbat. Leagănul era ocupat acum de surioara lui Jackie.

– Hai să-mi vezi nepoţica.

Gîlgîituri şi cloncănituri.

– Di, el e Kummer. Îi spun Kummer pentru că...

Dar cu un prilej oribil, în timp ce aşteptam în holul întunecos să-mi încep lecţia, i-am auzit vocea de pe scări, nu bărbătească, ci sinceră şi ridicol de imploratoare:

– Singurul lucru pe care-l vreau este să ai nevoie de mine, să ai nevoie de mine!

În plus, lecţiile tot mai terne erau întrerupte tot mai des. Nu erau de vină certurile care păreau să răbufnească zilnic în casa cea veche şi nici măcar împăcările complicate. Acestea nu mă întrerupeau din cîntat, ci doar mă făceau să întîrzii. Adevărata problemă era zgomotul, uneori ritmic şi sîcîitor, alteori brutal şi brusc, care venea de afară. Venea de unde fuseseră înainte curtea şi fierăria de peste drum, transformate acum, cu cît mai puţină cheltuială posibil, într-un atelier auto pentru Henry. Erau acolo reclame pentru

anvelope Dunlop şi măruntaie vechi de maşină atîrnate pe pereţii văruiţi, ca nişte caracatiţe puse la uscat. Mai erau canistre de benzină, butoaie de benzină, un compresor, un banc de lucru şi cîteva instrumente enigmatice, necesare pentru chirurgia mecanică practicată de Henry. Întregul loc avea luciul de murdărie unsuroasă potrivit numai combustiei interne.

Mi-amintesc că-mi demonstram capacitatea de a aborda o tehnică nouă. Bounce stătea pe bancheta lungă din faţa pianului. Pantofii ei pătraţi erau pe pedalele de orgă. În lumina lămpii cu gaz, fusta şi jacheta din tweed păreau păroase. În timp ce cîntam, pieptul ei plin s-a aplecat, capul i-a coborît un pic şi ochii i s-au închis. Recunoscător, cîntam cu grijă pentru ochii ei închişi şi pentru mişcările inconştiente, ca de sfincter, ale gurii...

Zgomotele pătrunseră în cameră ca nişte obuze. Obuzele explodară pretutindeni în jurul meu. Bounce, trezită din somn, arunca muzicii mele priviri ucigătoare, de parcă artileria ar fi făcut parte din partitură.

– Henry! am strigat eu prosteşte. Henry lucrează peste program!

– Şi eu lucrez peste program!

Ridică picioarele de pe pedale, sări de pe banchetă şi smuci uşa din ţîţîni.

– Mary! Mary!

Făcu o pauză, timp în care zgomotele continuară.

– Mary! Cum să mă ocup de muzică cu zgomotele astea oribile? Henry trebuie să înceteze în clipa asta!

Am auzit-o pe Mary scîncind ceva drept răspuns, dar n-am priceput ce spune. Vocea lui Bounce, obişnuită să se ia la întrecere cu un cor întreg, răsună puternic în ciuda canonade:

– Trebuie să te duci imediat să vorbeşti cu el!

Apoi, *appassionato*:

– Nu accept aşa ceva!

Urmă un duet scurt, inegal, pe hol, încheiat cu două uşi trîntite: Mary se întoarse scîncind la îmbăierea copilului, iar Bounce porni tropăind pe pavaj cu un *fortissimo* final:

– Nu accept aşa ceva!

Am aşteptat, numărînd; am ajuns la şaizeci, apoi la o sută douăzeci, apoi, în cele din urmă, la trei sute – şi-n Stilbourne seara a redevenit liniştită. Şase sute de secunde. Bounce s-a întors respirînd greu, cu chipul lucios, cu părul spînzurînd din coc. Canonada a reînceput, aşa că a trebuit să-mi explice răcnind:

– E maşina lui Ewan. Are o urgenţă, iar Henry a închiriat cuiva maşina lui. A mea e stricată. Nu se poate evita. Kummer, va trebui să pleci. Nu pot preda în hărmălaia asta.

Aşa că am plecat, urmărit de bubuitul de tun.

Henry a început să lucreze tot mai des peste program. Zgomotul pe care-l făcea nu se putea evita niciodată. Cum cei mai mulţi dintre elevii lui Bounce veneau la lecţie seara, ciocnirea era frontală. Eu îmi urmam orele într-o casă sfîşiată de dispute, răsunînd de zgomote mecanice şi încinsă de resentimente. Am început să observ cît de repede se transformau ridurile de pe fruntea lui Bounce în şanţuri adînci.

În purtarea-i repezită şi-n somnul de pe bancheta de orgă se putea citi o epuizare totală. Apoi, de la o lecţie la alta, gălăgia s-a domolit tot mai mult şi Mary a devenit din nou toată numai „dragă mătuşică Cis".

Am aflat motivul la ceai. Mama lăsă să-i scape o remarcă în tăcerea noastră meditativă, semn că are să ne dea o veste.

– Constat că-n cele din urmă a obţinut ce voia.

Am ridicat privirea.

– Cine?

– Henry Williams. Îmi vine să bat din picior!

Tata privi pe deasupra ceştii.

– Ce anume a obţinut Henry Williams?

– Tot ce-şi doreşte. O să preia magazinul pe care i l-a lăsat tatăl ei şi căsuţa de alături şi-o să construiască un atelier auto acolo!

Am reflectat o vreme asupra acestei chestiuni. Gata cu canonadele şi, prin urmare, revenim la treizeci ori şaizeci ori şaizeci, integral.

– Oricum, Bounce o să fie mulţumită.

Mama clătină ţîfnoasă ceştile care zăngăniră.

– Habar n-ai ce spui. Henry foloseşte propriii ei bani ca să reconstruiască propria-i proprietate. O s-o toace pînă la ultimul sfanţ!

Tata o privi prin ochelari şi-şi şterse mustaţa cu ambele mîini.

– Tînărul Williams munceşte din greu. O să-i dea banii înapoi.

Mama rîse cu o ironie muşcătoare care, în chip cît se

poate de straniu, părea să-l includă şi pe tata alături de Henry.

– Foarte probabil!

– Zău aşa, mamă. Ea nu-i copil. Sigur că au redactat un acord.

– Pupă-mă-n cot! se răsti mama folosind o expresie din copilărie al cărei caracter eufemistic părea să-i scape întotdeauna. Pupă-mă-n cot! Ştii că bătrînul Wertwhistle e dus de-acasă aproape tot timpul!

– Păi, mamă, nu ştiu...

Mama era remarcabil de furioasă.

– Ei bine, eu *ştiu*!

Ne-a intimidat pe amîndoi – dar tata probabil că-i înţelegea mînia. Se întoarse în farmacie urmărit de ochii mamei.

Aşa că, de-acum, pe Strada Mare era ceva nou de privit, la jumătatea distanţei dintre Piaţă şi Podul Vechi. Acolo unde bătrînul domn Dawlish trăise şi săltase se afla acum o curte betonată, un garaj şi o groapă pentru inspecţia măruntaielor maşinilor. Lîngă drum era o structură înaltă şi subţire cu ajutorul căreia Henry pompa manual benzina. Tot acolo am văzut pentru prima oară cel mai notabil şi mai semnificativ anunţ al secolului douăzeci: „AER GRATUIT". Cînd mi-am luat obiceiul de a-mi umfla cauciucurile bicicletei la aparatul ăsta nu pricepeam implicaţiile economice delicate, dar Henry, care nu obiecta niciodată, înţelegîndu-mi nevinovăţia, era de-acum capabil să-şi permită tot felul de generozităţi. Uneori purta costum la serviciu şi stătea îngrămădit în micul birou. Atunci nu mai era Henry, ci domnul Williams. La foarte scurt timp

după mutare, a instalat în jumătate din curtea din față o combină Harvester, prima din zona noastră, pe care o închiria fermierilor neîncrezători. Toți au fost convertiți. În spatele garajului, acolo unde înainte fuseseră grădini lungi care coborau pînă la rîu, se întindea betonul.

La început însă, cît timp vopseaua de pe atelier era încă proaspătă, mi-am făcut o idee despre părerea pe care-o avea Bounce cu privire la tranzacție. Mă plimbasem o vreme împrejurul micuței noastre peluze, gîndindu-mă jinduitor. Mă băgasem între pomii fructiferi din partea cultivată cu legume şi fructe şi stăteam cu fața la un colț al zidului de cărămidă, într-un loc care-mi păruse întotdeauna cel mai intim. Era ca şi cum aş fi venit ca să iau o hotărîre, aici, în această intimitate, unde numai păianjenii dintre cărămizi m-ar fi putut influența, unde nu eram doar departe de oameni, ci şi cît mai departe posibil de presiunea exercitată de ei. Avusesem o iluminare nebuloasă. Toate simțămintele mele convergeau. Numele pianiştilor îmi erau mai cunoscute decît numele fotbaliştilor. În acest loc mă puteam lupta cu sentimentul sălciu de neadecvare pe care mi-l dădea dorința de a cînta la pian în mod serios, de a cînta aşa cum se cuvine, aşa cum cîntau Myra Hess şi Solomon. Ştiam deja cîtă încîntare îmi provoca descoperirea că degetele mele pot să abordeze o muzică pe care o crezusem inaccesibilă lor. Şi totuşi, începînd de anul următor trebuia să mă apuc să muncesc din greu pentru o bursă la Oxford. Fizica şi chimia, ele erau reale, serioase. Lumea, sugerau părinții mei, e stridia pe care o pot deschide cu ajutorul fizicii şi chimiei. Am plecat din colțul zidului de

cărămidă spre camera de muzică a lui Bounce cu un scop care-mi tăia respirația. Am inițiat o conversație! Am vorbit despre carieră. Am adoptat tonul auto-zeflemitor pe care-l foloseam cu ea atunci cînd discutam ceva important pentru mine – o precauție care-mi permitea să sar în jumătatea ei de teren şi să tratez totul ca pe o glumă dacă m-ar fi dezaprobat. Aşadar, rîzînd ironic, am sugerat că aş putea să devin muzician – pianist, poate.

Spre surprinderea mea, Bounce n-a rîs. A lăsat capul pe spate, a tras ultimul fum în piept, apoi a stins țigara cu grijă. Îşi ținea ochii pironiți cu solemnitate pe claviatură.

– Tatăl tău n-ar fi niciodată de acord.

Fireşte. Departe de colțul de cărămidă, în lumina rece a zilei, acordul lui era absolut esențial.

– Ştiu şi eu, domnişoară Dawlish…

– Mama ta ce părere are?

Dintr-o dată mi s-a înfățişat în minte *obscenitatea* muzicii, carieră fluctuantă şi neîncununată de pensie.

– Pe cuvînt, domnişoară Dawlish… nu m-am gîndit serios la asta… zău, domnişoară Dawlish!

Bounce şi-a pus mîinile în poală. Cînd mi-a vorbit, în vocea ei era o amărăciune ciudată, lipsită de relief, pe care n-o mai auzisem pînă atunci.

– Kummer, fiule, nu te face muzician. Dacă vrei să faci bani, apucă-te de mecanică auto. În ceea ce mă priveşte, voi munci ca o sclavă a muzicii pînă-mi voi da duhul.

Am încuviințat sobru, servil. Bounce s-a clătinat şi-a adormit, făcînd mici mişcări de masticație. Apoi obrajii i se

contorsionară, gura i se strînse pungă şi se trezi cu o tresărire.

– Băiatul ăla mare încă mai doarme în aceeaşi cameră cu sora lui – e dezgustător! Dar ei nu poţi să-i spui. Nu-i poţi spune nimic. Oare ei la ce se aşteaptă?

Un fel de fior numai al meu mi-a cuprins pielea. Am aşteptat în tăcere, aruncînd priviri neliniştite spre fotografia maronie a tînărului care se holba perpetuu pe lîngă mine, iar de la el la fotografia maronie a doamnei cu pălărie şi rochie de gală. Dar Bounce îmi văzuse picioarele. Ridică privirea sus, mai sus, pînă cînd ochii îi ajunseră la faţa mea. Brusc, în ei se oglindi recunoaşterea.

– E bătrînul Kummer! Ce mai aştepţi? Dă-i drumul şi cîntă!

Data următoare cînd mi-am făcut apariţia cu tonicul pentru Mary, sperînd fără nici un temei să trec de camera de muzică şi să ajung în curte fără să mă întîlnesc cu Bounce, am traversat holul în vîrful picioarelor, am deschis uşa care dădea în curte şi-am păşit drept în mijlocul unui uragan familial. Mary apăra uşa către spălătorie şi o înfrunta pe Bounce. Henry stătea cu spatele (foarte lat în pardesiu) întors spre mine.

Bounce strigă brusc:

– Ei bine, nu-l accept în casa mea!

Henry era calm, dar avea ambele mîini ridicate, ca să împăciuiască şi să stăvilească dezlănţuirea.

– Uite, mătuşică Cis, pe Mary o doare capul...

– Şi ce, crezi că pe mine nu mă doare niciodată?

– Jackie e băiatul meu şi fac ce vreau. Pe dumneata nu te priveşte cîtuşi de puţin!

– Mary, nu vorbi aşa cu mătuşica!

– Aţi face bine să plecaţi, toţi. Plecaţi!

În clipa aceea şi-au dat seama de prezenţa mea. Am înaintat în fine cu paşi nesiguri pe pavaj şi-am întins sticluţa. Mary şi-a dat deoparte părul căzut pe faţă cu o mînă şi cu cealaltă a luat-o.

– Ptiu.

M-am îndepărtat simţindu-mi tălpile fierbinţi, de adolescent, cît de repede am putut.

Dar fireşte că n-au plecat. Cîteva săptămîni mai tîrziu, relaţiile dintre Bounce şi Mary erau din nou numai zaharină. După aceea a urmat o nouă ceartă şi tot aşa; dar ei tot n-au plecat. Îmi amintesc c-am auzit-o o dată gemînd: „O, Henry, Henry, dragul meu! Ce are să se aleagă de mine?". Oare asta a fost într-un vis confuz de-al meu sau am auzit-o aievea în timp ce dormea pe bancheta de orgă?

Viitoru-mi în materie de muzică a fost hotărît cu o simplă împotrivire de formă din partea mea. Eram de părere că, dacă nu pot deveni muzician profesionist, aş putea măcar să susţin un examen de pian. Cînd m-am îmbărbătat şi i-am expus lui Bounce această chestiune, a stat o vreme şi s-a gîndit, apoi a rîs cu o strălucire a dinţilor din aur.

– Fii atent, Kummer, fii foarte atent!

– Păi... Chiar vreau, domnişoară Dawlish.

Bounce se cutremură pe scaunul de orgă.

– Nu eşti prea emotiv?

– Vreau să iau o diplomă ARCM.

– Tatăl tău ce părere are?

– E de acord, atîta timp cît asta nu-mi stînjeneşte studiile, desigur.

– Va trebui s-o luăm de la început. Abia te-ai apucat să ciocăneşti în clape, nu-i aşa?

– Da, domnişoară Dawlish.

Bounce se întoarse spre claviatură. Scoase un volum vechi cu colţurile îndoite din balamucul de pe pian, frunzări paginile, le aranjă pe stativ şi apoi începu să cînte. După ce a terminat, a aprins o ţigară.

– Poftim. Acum ştii ce te aşteaptă.

Sper să-mi fi luat mormăitul drept admiraţie nețărmurită. Dar adevărul e că încremenisem. Cîntase un *Impromptu* de Chopin. Cu o seară înainte îl auzisem interpretat de Cortot.

– Am să muncesc din greu.

– Va trebui. O să fie şi teorie. Şi teste de auz. Nu ţi-am mai testat urechea de multă vreme, aşa-i? De cînd erai... *atîtica*. Întoarce-te, Kummer.

M-am întors cu spatele la pian şi cu faţa spre perdelele îngălbenite de muselină. Ea începu să cînte intervale, apoi grupuri de disonanţe tot mai complexe. Vedeam cu ochii minţii unde pune fiecare deget. Era ca şi cum aş fi citit ceva scris foarte mare. Termină; m-am întors.

– Tatăl tău trebuie să fie foarte mîndru de tine.

La asta n-aveam replică. După puţin timp, ea începu să vorbească.

– Tatăl meu îşi dădea extrem de multă osteneală cu testele de auz. Dacă nu ştiam să aleg nota mijlocie din, să zicem, grupul acela, trosc! cu rigla peste degete...

Privea fix peretele, aşa că m-am uitat şi eu într-acolo. Am văzut fotografia ştearsă în sepia a tînărului, care stătuse în toţi anii ăştia agăţată pe perete alături de doamna cu pălărie şi rochie de gală, supraveghetor al camerei de muzică. Şocul a fost atît de mare încît n-am mai auzit ce-mi spune Bounce. Căci recunoscusem brusc ochii fără gene şi sprîncenele aproape inexistente, pomeţii proeminenţi. Tînărul – vedeam acum că avea cam vîrsta mea – era bătrînul domn Dawlish, cu ochii deja fixaţi asupra absolutului.

– ... uneori foarte frig dimineaţa. Dar el ştia ce face. Îmi spunea: „Continuă să exersezi, fata mea. Asta o să te încălzească." Şi totuşi, raiul e făcut din muzică, nu-i aşa, Kummer?

– Da, domnişoară Dawlish.

Aşa că pentru mine începu o perioadă de pace şi încîntare în care cerul de deasupra tîrgului Stilbourne se ridică la o distanţă infinită. Muzică, muzică, de-acum eliberată din umbră, eliberată de obscenitate, complet legitimă – ceea ce toată lumea era de acord că trebuie să fac. Acum, certurile din casa cea veche însemnau o iritare şi nu un mod de a-mi petrece unele lecţii. Stăteam neliniştit în hol, întrebîndu-mă unde a trebuit să plece Bounce şi dacă-mi voi primi cele treizeci de minte întregi. Apoi auzeam voci furioase din curte:

– Atunci de ce nu plecaţi? Duceţi-vă!

Smintita lor relaţie continua şovăielnic, Henry

menținînd un fel de echilibru, înțelegînd ambele tabere şi încasînd chelfăneală de la amîndouă. Bounce revenea în camera de muzică, cu pieptu-i amplu palpitînd, iar eu mă alegeam cu ce mai rămînea din lecție. Totuşi, sfîrşitul muzicii era mai aproape decît presupuneam. Zdrăngănisem prea mult şi cu prea mult devotament la bătrînul nostru pian. Cînd profesorii de fizică şi chimie, care fuseseră înainte atît de mîndri de mine, au început să facă remarci dezaprobatoare, părinții mei au băgat de seamă.

– Ştiu că ai mîine oră de pian, dar ai şi o oră de chimie!

– Uite... tată. Tu n-ai învățat vioara?

– Niciodată n-am lăsat-o să se interpună între mine şi *materia medica*... Oliver, nu *vrei* cu adevărat să mergi la Oxford?

– Sigur că vreau.

– Lunile astea, ultimele, sînt aşa de importante, dragă, zise mama rugător. Ştii că vrem doar ce e bine pentru tine.

Vechea ruşine, întreținută an după an, față de ideea de a deveni muzician de profesie m-a făcut să tac. De parcă mi-ar fi citit gîndurile, tata m-a privit cu bunătate peste masă. Dacă ar fi fost mînios l-aş fi înfruntat, dar avea vocea înțelegătoare şi compătimitoare de parcă amîndoi ne confruntam cu o necesitate ca de oțel.

– Va trebui să-ți rămînă doar un hobby, aşa ca şi pentru mine. Şi oricum, gramofonul şi aparatul de radio au să scoată pe tuşă mulți muzicieni profesionişti. Doamne sfinte, Oliver, nu înțelegi? Cu posibilitățile tale, ai putea chiar să ajungi *doctor!*

Aşa că a trebuit să îndeplinesc misiunea dificilă de a-i mărturisi lui Bounce că, pînă la urmă, n-am să exersez pentru diploma aceea, dar ea n-a spus nimic, ci s-a mulţumit să dea din cap, ca şi cum s-ar fi aşteptat la aşa ceva. Lecţiile noastre şi-au reluat vechiul stil – pierdere de timp. Ba chiar am pierdut mai mult timp decît înainte, căci certurile atinseseră un punct critic. Uneori Henry ieşea din hol, blînd, dar ferm, stăpîn pe sine, în costumul maro la două rînduri, cu două stilouri în buzunarul de la piept, dar lăsa în urma lui flăcări.

– Iar voi nu-mi datoraţi *nimic*, presupun!

– Am dat înapoi exact cît am luat!

Şi tot nu plecau.

– Nu vreau să-l văd aici pe băiatul ăla îngrozitor ... cum a torturat-o, biata creatură...

Ultima mea lecţie a venit şi s-a dus şi, la capătul unei seri agitate, am ajuns în ghearele emoţiei şi tremurului provocate de împachetatul pentru Oxford. Abia în seara de dinaintea plecării m-am mai gîndit la Bounce, datorită dubei mari, pătrate parcate pe pavaj în faţa balustradei ei.

– Mamă, ce-i cu Bounce?

Mama scutură din cap cu dispreţ.

– Au plecat.

– Cine?

– Familia Williams. Cine credeai, papa?

Scoase un sunet despre care-ai fi putut să juri că-i scuipătură.

– Ştiam că aşa au să facă în ziua cînd ea n-o să-i mai fie

de folos. Deocamdată au luat unul din noile bungalouri. Se spune că Henry Williams o să-şi construiască singur o casă. N-am avut niciodată încredere în omul ăsta. Niciodată.

Nu-mi puteam aminti ca mama să fi avut de-a face cu Henry şi mă întrebam cum poate fi atît de categorică. Am privit cum se deschide uşa casei şi cîţiva bărbaţi scot afară nişte mobile prăpădite, covoare, preşuri, veselă şi paturi. Mama privea alături de mine.

– Numai lucruri prăpădite, la mîna a doua. N-a cheltuit nici un sfanţ decît dacă a fost obligat.

În scurt timp, duba s-a depărtat şi mama şi-a reluat cusutul. Un elev cu un instrument în mînă a intrat pe uşa lui Bounce.

– Ar trebui să mergi diseară, după ce termină orele, să-ţi iei rămas-bun de la ea, spuse mama. Îi datorezi asta.

– O, nu! Uite ce... mamă!

– Prostii, zise mama cu calm. Ştii că-i eşti devotat.

Aşa că în seara aceea, după ce becurile alb-gălbui şi-au regăsit cu o cutremurare strălucirea fantomatică în jurul Pieţei, am traversat peluza spre casa veche – un tînăr cu ulei cosmetic picurînd din păr şi arzînd de nerăbdare să scape de acolo. Fereastra cu arcadă era cufundată în beznă şi-am sperat din adîncul sufletului ca Bounce să fie plecată sau să doarmă; căci presupusele lumini ale Oxfordului, concertele şi spectacolele de teatru, cărţile şi oamenii care-mi vor aparţine în perioadele de răgaz mă atrăgeau cu putere şi nu mă puteam gîndi la nimic altceva. Dar privind peste umăr spre căsuţa noastră, am văzut un colţ al perdelei ridicat, lăsînd un triunghi

micuț în care simțeam ochiul mamei. Așa că, oftînd din rărunchi, am trecut peste lanțuri și-am păşit pe pavaj. Am deschis uşa de la intrare; asupră-mi căzu gîndul înghețat că, din nou, coridorul și camerele de sus sînt întunecate și goale. Chiar și holul era din nou bîntuit de stafii; cu toate că împlinisem optsprezece ani, am lăsat uşa deschisă ca o cale de retragere. Lumina becurilor alb-gălbui din Piață desena o fereastră pe duşumea și se întindea vertical pe uşa camerei de muzică. Cu inima strînsă (și poate cu fantoma unei viori pe sfert cît una obişnuită în mîna stîngă) am ridicat cealaltă mînă ca să bat la uşă și-apoi mi-am retras-o.

Sunetele care veneau de dincolo de lambriurile întunecate erau un altfel de test de auz. Dar ştiam că un corb n-are ce să caute acolo, în stînga, pe covor, în fața ochiului roşu, mat al focului. Nici nu putea să adauge croncăniturilor sale slabe acele sunete ciudate, gîtuite, ca scoase dintr-un instrument mînuit cu incompetență. Am rămas stană de piatră, cu mîna stîngă în jos, mîna dreaptă ridicată și-am ascultat cum croncăniturile și sunetele gîtuite se prelungesc și se multiplică; iar testul pentru auz mi-a furnizat imaginea pe care o puteam vedea limpede, de parcă între noi n-ar fi fost nici un perete despărțitor. Ea zăcea acolo în partea stîngă, pe întuneric, ghemuită în fața focului slab de sub bustul luminos, încercînd să învețe fără succes, în lipsa unui profesor, cum să plîngă cu sughițuri pînă-i împietreşte inima.

M-am furişat afară din casă cu părul măciucă în ciuda uleiului. Am închis uşa cu mare atenție, de parcă aș fi comis o tîlhărie. Am traversat grăbit iarba și-am încercat să mă furişez

la etaj fără ca mama să mă vadă. Dar, cu toate că încă mai cosea, stătuse cu urechile ciulite.

– Oliver, deduc că n-ați avut o conversație prea lungă.

Am mormăit ceva, cît mai în stilul tatei.

– Hai înăuntru și povestește-mi.

Cu un geamăt de protest și, foarte ciudat, roșind de parcă aș fi fost prins cu vreo faptă necinstită, am intrat în sufragerie.

– Ce ți-a spus, dragă?

– ... Nu era acolo.

– Prostii! N-a ieșit din casă!

– Dacă-ți spun că nu era acolo! Probabil că s-a băgat în pat.

Mama mă privi pe deasupra ochelarilor și zîmbi ușor.

– Probabil că da.

Am plecat atunci din Stilbourne crezînd că am scăpat definitiv. Dar ar fi trebuit să știu că, atîta timp cît rămîn legat de oraș în vreun fel, vom continua chiar și de la distanță să exercităm un fel de atracție gravitațională reciprocă. Astfel, în primul exemplar din *Cronica de Stilbourne* pe care mi l-a trimis mama, se găsea nu doar știrea marii mele avansări la statutul de student, ci și vești despre Bounce. Am citit că domnișoara C. C. Dawlish (bine cunoscut locuitor al orașului) a fost implicată într-un accident la intersecția dintre Strada Portului Rece și Calea Regelui. Nu s-au produs stricăciuni, dar domnișoara Dawlish a suferit un șoc. Faptul nu mi se părea foarte semnificativ, însă m-am lămurit în vacanța de Paște, cînd m-am dus acasă. Petreceam cît de mult timp

puteam plimbîndu-mă pe coclauri. Trecusem peste Podul Vechi, urcasem dealul pe partea cealaltă a văii şi eram cît se poate de departe de Piaţă. Meditam abătut la cel mai ieftin mod de a petrece vacanţa mare undeva, în străinătate, aşa că nu-i de mirare că am fost cît pe ce să mă izbesc de ea. Maşina sport stătea perpendicular pe drum. Trecuse peste marginea de iarbă şi roţile din faţă se aflau într-un şanţ noroios. Bounce stătea alături, privind impasibilă spre pădure. N-am avut cum s-o evit.

– Bună ziua, domnişoară Dawlish! Aveţi probleme?

Mai întîi s-au întors ochii ei, apoi capul. Avea gura foarte strînsă, cu şanţurile adînci din jur întîlnindu-se într-un punct de mijloc.

– Sper că n-aţi păţit nimic, domnişoară Dawlish.

Chipul i se relaxă şi se lumină dintr-o dată.

– E bătrînul Kummer!

– Pot să vă ajut?

– Să mă ajuţi?

Întunecarea şi încordarea i se instalară iarăşi pe chip. Şanţurile redeveniră vizibile. Începu să clatine din cap încet şi solemn.

– Nu. Nu, nu, nu.

– Aş putea să împing…

– Nu. Nu.

Un camion cu lapte apăru prin pădure săltînd peste gropi şi zdrăngănind.

– Aţi vrea să…

– Nu.

Clătina întruna din cap. Se încrunta şi spunea „nu“ de

parcă s-ar fi confruntat cu o problemă extrem de dificilă, a cărei rezolvare îi depăşea doar cu foarte puţin capacităţile.

– Păi, atunci…

Pe neaşteptate, întunecarea se risipi. Era extraordinar şi înspăimîntător; schimbarea fusese absolut instantanee, ca la un aparat de radio cu un potenţiometru defect, cînd sunetul e aici o clipă, apoi se dizolvă în depărtare. Privirea ei se concentră asupra mea, zîmbi larg şi-şi arătă dinţii de aur.

– E bătrînul Kummer! Cauţi o fată prin pădure?

Mi-am amintit toată tărăşenia cu Evie Babbacombe şi-am simţit că-mi iau foc obrajii. M-am dat înapoi, ţinînd bastonul ca pe o sabie.

– Eu…

– Merge cu pianul, fiule?

– Nu.

– Ai lucruri mai bune de făcut, ha?

Am simţit transpiraţie pe frunte.

– În ultima vreme – chimie şi fizică. Uitaţi, eu mă întorc în Stilbourne. Mă tem că o să dureze foarte mult. O să încerc să găsesc pe cineva să vă aducă. Să-l chem pe Henry?

Ea dădu capul pe spate şi rîse.

– Ştii ceva, Kummer? Henry se ocupă întotdeauna el însuşi de maşina mea – schimbă uleiul şi toate lucrurile acelea pe dinăuntru, habar n-am ce sînt. Şi tot el cu mîna lui o curăţă întotdeauna, o spală, o lustruieşte. Îşi pune salopeta şi se apucă de treabă exact aşa cum…

– O să-l aduc, domnişoară Dawlish. Sînteţi foarte sigură că nu vreţi să rămîn cu dumneavoastră? N-o să păţiţi nimic aici, în…

– Aici în pădure?

Ea rîse din nou. Pe urmă întunecarea şi încordarea se instalară la loc şi ochii nu mai clipiră.

– Sînt în perfectă siguranţă. Nimeni n-o să-şi bată capul cu o bătrînă ca mine. Perfectă siguranţă.

– Mă grăbesc cît pot.

Am pornit repede pe cărare, alegînd cel mai scurt drum spre Stilbourne. Înainte să cotesc m-am întors şi i-am făcut cu mîna, ca pentru a o asigura de ceva, dar ea nu m-a văzut. Stătea pe marginea drumului lîngă maşină, privind fix spre pădure. Am ajuns la o curbă largă a drumului şi acolo am văzut, la o sută de metri distanţă, camioneta de intervenţii a lui Henry care se apropia. Am strigat şi-am gesticulat spre Bounce, încercînd să-i transmit mesajul ca un fel de semafor stîngaci. Am strigat şi-am arătat cu mîna şi spre camionetă, dar Henry, în costumul lui maro la două rînduri şi pălăria de fetru, a trecut pe lîngă mine fără să mă observe, privind cu jale prin parbriz. Am aşteptat pînă cînd i-am văzut camioneta oprind lîngă ea.

La cină am fost întrebat despre plimbarea pe care am făcut-o şi mama a arătat un interes extrem de viu. A ascultat relatarea concretă a întîlnirii mele cu Bounce încuviinţînd cu capul şi zîmbind sumbru. Tata o privi pe deasupra ochelarilor.

– Treaba se înrăutăţeşte.

M-am uitat de la unul la celălalt.

– Se înrăutăţeşte? Cum adică? Ce s-a întîmplat?

Mama îmi respinse întrebarea cu o fluturare a mîinii.

– Am ştiut cum o să se termine lucrurile cînd el va fi obţinut ce voia.

– Ei, haide, spuse tata gînditor, punîndu-şi încă o porţie de plăcintă cu brînză de vaci. Fii serioasă. Ea n-a pierdut nimic. Şi-a căpătat banii înapoi înzecit. Asta-i recunosc tînărului Williams. Ştie cum să obţină succes în ceea ce întreprinde.

– Spre deosebire de alţii, zise mama caustic. N-o să se oprească pînă nu cumpără jumătate din oraş!

Am luat replica drept o aluzie mascată la rezultatul modest al primului meu examen la chimie, aşa că am tăcut. La fel şi tata. Mama avea spaţiul de emisie integral la dispoziţie, dar pentru ea era un fapt obişnuit.

– Jackie Williams n-o să se ducă la Oxford nici măcar dacă ar avea minte pentru aşa ceva, lucru de care mă îndoiesc. O să vedeţi. O să intre direct în afacere. Aşa au să procedeze. Şi-ar putea permite să-l trimită la universitate, dar n-o s-o facă. Şi biata domnişoară Dawlish munceşte ca o sclavă...

Asta a fost prea mult pentru tata.

– Nu-i nevoită, zise el repezit. Cu ceea ce obţine din sumele pe care le-a investit în afacerea lui ar putea trăi ca o... ar putea trăi în Bournemouth dacă ar vrea.

Începeam să mă plictisesc.

– Oricum, azi după-amiază a avut noroc. Hai să ne rezumăm la atît. Deşi cred că şoferul camionului cu lapte ar fi oprit.

– Noroc? făcu tata. Noroc?

Mama repetă şi ea:

– Noroc?

Se uitară unul la altul, apoi amîndoi la mine.

– Mă refer la faptul că ar fi putut rămîne blocată acolo.

Mie mi-a trebuit o oră să ajung acasă. Dacă Henry n-ar fi trecut prin pădure... Ce s-a întîmplat?

Se întorseseră iarăşi unul spre celălalt, mama cu o privire amuzată.

– Oliver dragă, zise mama afectuos. Chiar *eşti*... dar, fireşte, ai fost plecat. Toată lumea ştie ce-i cu ea, chiar şi omul din camionul cu lapte. Se afla la o sută de metri de intersecţia din pădure, nu-i aşa?

– Cabină telefonică, zise tata concis. I-a dat telefon.

Mi-am împins scaunul.

– Dumnezeule! Deci asta e!

– Nici vorbă de noroc.

– Dar ar fi putut să-mi spună! Adică, eram gata să...

Mama rîse tare, apoi se potoli.

– Biet suflet! zise ea. Vrea doar ca el să-i acorde puţină atenţie.

În mintea mea se petrecu un fel de cutremur. Într-un tîrziu, mai tîrziu decît pentru toţi ceilalţi din cartier, fragmentele – vechi şi noi – s-au aşezat cap la cap şi-am înţeles. Gura mi s-a deschis şi-a rămas aşa, căci n-aveam nimic de spus. Dar pesemne c-au văzut ei ceva pe chipul meu încremenit, pentru că tata a întins cu stîngăcie mîna şi-a pus-o pe mîneca mea.

– Am pierdut din vedere, Oliver, cît de mult înseamnă ea pentru tine. Dar vezi tu, bătrîne fiu... cabinele astea telefonice... a mai făcut aşa ceva şi înainte.

Gestul tatei era atît de neobişnuit în căminul nostru în care nu se făceau demonstraţii de afecţiune încît m-am strîmbat şi m-am ridicat.

– Ei bine, dacă ea are destui bani...

– Ah, spuse mama enigmatic, banii nu-s totul. Într-o zi, Oliver, ai să înțelegi.

Am plecat uluit și, în tot amestecul acela confuz de gînduri și simțăminte, eram vag conștient că finalul conversației cu mama contrazisese ceva din prima parte. A fost prima oară cînd am înțeles că nu era doar mama mea. Era femeie. Revoluția asta mentală era încărcată de afectivitate, dar și extrem de derutantă. Stăteam în hol cu mănușile pe mîini, cu fularul atîrnîndu-mi pe piept și pe spate și mă simțeam mistuit de umilință, indignare și un fel de trac la gîndul cît de ușor de citit eram cu toții, fiecare hrană pentru ceilalți, îmbrăcați cu toții și rușinați în hainele noastre. Am deschis ușa de la intrare încercînd să scap de puterea de pătrundere a mamei, dar închizînd ușa am auzit-o că izbucnește într-un chicotit înăbușit pe jumătate:

– Mă întreb ce-o să facă după ce n-o să mai găsească alte cabine telefonice!

Așa că acum, cînd mama îmi trimitea *Cronica de Stilbourne*, o cercetam minuțios. Astfel am aflat nu numai că domnișoara C. C. Dawlish e noua organistă, ci și, pe o altă pagină, că domnișoara C. C. Dawlish a primit o amendă de circulație de cinci lire și, ceva mai tîrziu, o alta de zece lire. Cînd mergeam acasă în vacanță o vedeam uneori (dar de la o distanță cît mai mare cu putință) plimbîndu-se de la garaj la casă, cu un mers ce amintea de vechiul ei pas elastic. Am văzut și întunecarea de pe chipul ei, și inelul de mușchi contractați în jurul gurii, și ochii încremeniți.

– Biet suflet, șoptea mecanic mama.

Cred că-şi pierduse interesul pentru subiect. Bounce era acum ca demult răposata Ofelia cu pălăria ei plină de frunze: o excentrică a tîrguşorului Stilbourne, asimilată şi acceptată. În cele din urmă am citit în ziar că domnişoara C. C. Dawlish e acuzată pentru conducere imprudentă. Ea nu fusese vătămată, dar vătămase pe altcineva. Am citit că judecătorul i-a spus că a acceptat unele lucruri, dar că nici unul dintre noi nu întinereşte şi că ar fi întru totul spre binele domnişoarei Dawlish etcetera. I-a suspendat permisul de conducere pe o perioadă de cinci ani.

Am citit asta stînd la fereastra camerei mele de cămin, cu turnul bisericii universității alungindu-se deasupra mea şi-mi amintesc cît de amuzat şi de cinic am fost. Oare chiar nu mai găsise alte cabine telefonice? Să fi fost ăsta următorul pas? Dacă aşa stăteau lucrurile, a fost cam prea vicleană. A atras atenția asupra ei pentru ultima oară, mi-am spus în inocența mea, căci eram chimist, nu biolog. Abia pe cînd mă pregăteam să mă întorc la Oxford pentru ultimul an am aflat cum stăteau de fapt lucrurile.

Toamna era fierbinte; avusesem şi noi parte în anul acela de o vară indiană. Florile de nalbă erau pîrjolite. Stăteau de o parte şi de cealaltă a uşii noastre de la intrare ca nişte beţe maro închis, cu o ultimă flăcăruie roşie sau galbenă în vîrf. Peticul de iarbă din Piață era aproape la fel de maro ca şi tulpinile plantelor, iar firele se frîngeau dacă păşeai pe ele. O auzeam pe mama umblînd prin bucătărie, făcînd pregătirile pentru cină, iar alte zgomote nu răsunau în casă. Tata încă nu terminase treaba în farmacie, aşa că mica sufragerie era doar a mea. O auzeam pe Bounce exersînd în biserică – o voluntară

de o mediocritate impecabilă. Stăteam înconjurat de cinz şi porţelanuri, ascultînd şi observînd. Apoi orga s-a oprit brusc şi, la scurt timp după aceea, am văzut-o pe Bounce păşind repede de cealaltă parte a Pieţei şi intrînd în casa ei. M-am bucurat s-o ştiu la adăpost înăuntru, căci asta însemna că nu exista nici o şansă s-o întîlnesc. Piaţa era pustie. Puteam să ies fără grijă.

Uşa casei lui Bounce se deschise. Ea ieşi, păşind foarte dreaptă, ca întotdeauna. Pălăria turtită de catifea stătea strîmb pe păru-i rărit. Trase uşa după ea şi-şi puse mănuşile fără să le privească. Avea chipul calm şi zîmbitor. Coti la stînga şi porni spre atelierul auto al lui Henry. Nu se uita nici în stînga, nici în dreapta. Aerul era atît de încremenit încît puteam auzi bocănitul pantofilor ei pe pietrele plate. Am privit-o pînă a trecut dincolo de Primărie şi-a dispărut.

M-am trezit crispîndu-mă, cutremurîndu-mă, furişîndu-mă cu paşi grăbiţi (şi izbindu-mă în uşa sufrageriei), alunecînd pe lîngă bucătărie, pe lîngă spălătorie, în grădină, printre pomii fructiferi şi, în sfîrşit, în colţul meu de cărămidă, singur, dar privind, privind cu intensitate, încercînd să găsesc ceva pe care să-mi fixez cît mai statornic privirea, ca să-mi acopăr ochii minţii. În mine se stîrnise o furtună pe care o resimţeam de parcă ar fi fost în afară, aşa încît pînzele uscate de păianjen păreau parte integrantă din furtună, şi din ea, şi din mine, şi din tot. Îmi auzeam propria voce de parcă ar fi fost a altcuiva:

– Nu. Nu. O, nu. Nu. Nu...

Şi ştiam chiar şi atunci că imaginea s-a imprimat în mine, s-a încastrat în miezul fiinţei mele, imposibil de şters: Bounce

păşind pe pavaj cu pieptul ei masiv, cu abdomenul gros şi fesele mari, neplăcute vederii, Bounce purtînd un zîmbet calm, pălărie, şi mănuşi, şi pantofi fără toc... şi în rest absolut nimic.

După asta, Bounce s-a volatilizat. Casa rămase neschimbată, iar maşina continua să stea pe proprietatea lui Henry, spălată şi lustruită. Nimeni n-o pomenea pe Bounce. Devenise unul din cazurile cărora întregul Stilbourne le întorcea spatele. Mai mult, n-aş fi avut niciodată cunoştinţă certă despre soarta ei în toţi acei ani dacă n-aş fi deschis subiectul în mod deliberat – fără ruşine. Asta s-a întîmplat în timpul ultimei vizite anuale a părinţilor mei la Oxford. Era după ceai, în timpul orei jalnice pe care o petreceam între această ceremonie şi plecarea trenului. Ajunsesem (aşa cum se întîmpla de fiecare dată, cu toate că mă bucuram să-i văd) în punctul tăcerii, cînd nici unuia nu-i trecea prin minte ce să mai spună. Ne priveam peste un fel de hiatus de ani şi experienţe diferite. Numai stînjeneala unei asemenea tăceri dureroase m-ar fi putut determina să abordez subiectul.

– Apropo, mamă, ce mai face Bounce? Data trecută n-am văzut-o deloc.

Tăcerea redeveni intensă. Tata îşi făcu de lucru cu pipa, pe care se apucă s-o umple ţinînd-o foarte aproape de ochelari.

– A fost bolnavă... înţelegi, spuse mama alegîndu-şi vorbele cu delicateţe. A trebuit să plece.

Schimb rapid de priviri între ei.

– A fost o chestiune neplăcută, zise tata umblînd

neîndemînatic cu chibriturile. O chestiune extrem de neplăcută.

Mama îşi tamponă buzele cu o batistă din dantelă.

– Biet suflet, zise ea.

Tăcerea s-a prelungit şi s-a adîncit. Asta a fost tot.

Însă mi-a fost dat s-o mai întîlnesc o dată pe Bounce, deşi abia după mulţi ani. Peste noi a venit războiul, apoi pacea şi, după ani de pace, m-am întors împreună cu familia mea s-o conving pe mama că nu trebuie să trăiască singură în căsuţă, ci poate veni să locuiască împreună cu noi. Însă nici eu, nici soţia mea n-am fost în stare să facem faţă potopului de lacrimi şi isterie. Fiind de părere că asta nu le prieşte copiilor deloc, am încercat s-o calmez.

– Pisicile, spuse mama ştergîndu-şi ochii. Ştii că nu suport pisicile.

– Ei, lasă...

– Dar *nu pot* să las. Ar trebui să i se spună. Are atît de multe, jumătate de noapte e pe-afară: „Pis-pis! Hai la mama! Pisicuţele!" Pur şi simplu nu pot să dorm...

– Mamă, cine are aşa de multe pisici?

– Ea. Domnişoara Dawlish, zise mama mînioasă. Mă scoate din răbdări femeia asta!

– Bounce!

– Oliver, trebuie să te duci la ea şi să-i spui. Nu accept aşa ceva!

– Bounce! S-a întors? Credeam... credeam că a...

– Sigur că s-a întors. De multă vreme. Oliver, trebuie să-i spui!

– Dar în cîteva zile plecăm cu toții...

Mama izbucni într-o furtună de lacrimi.

– Trebuie să vorbeşti cu ea! Şi tatăl tău, care încă nu s-a răcit în... Creaturile alea mişună peste tot! Dacă intră aici?!

Am bătut-o pe umăr cu un gest neîndemînatic atît de asemănător cu al tatei încît mi-am retras mîna în grabă.

– Bine, mamă. Am să mă duc la ea.

– În plus, i-ai fost întotdeauna atît de...

– Ştiu, mamă dragă. Îi sînt devotat.

Am ieşit şi-am stat o clipă în Piață, făcîndu-mi curaj. Mark o mitralia pe Sophy, care îl ignora şi arunca în jur cu margarete, dar cînd m-au văzut au venit amîndoi în fugă. I-am luat de mînă şi-am traversat spre uşa de lîngă fereastra cu arcadă. Era deschisă, aşa că am intrat cu toții şi-am aşteptat o vreme în hol. Am bătut la uşa camerei de muzică; n-am primit nici un răspuns, dar uşa care dădea spre curte era şi ea deschisă. Am ieşit pe acolo, eu unul bucuros să mă aflu în aer liber, căci pisicile, canarii şi papagalii adăugaseră aerului, şi aşa stătut din casă, un nou iz fetid. În timp ce coboram treptele, un cotoi cu înfățişare malefică lunecă pe lîngă noi şi intră în casă; două secunde mai tîrziu am auzit scuipăturile, sîsîiturile şi bufniturile blănoase ale bătăliei.

Bounce venea cu pas lent pe poteca din grădină, părînd mai lată decît ea, pătrată. Purta pe cap aceeaşi pălărie de catifea aşezată strîmb ca întotdeauna, iar cravata împărțea în două o suprafață imensă. Se opri la doi metri depărtare şi ne examină pe toți trei.

– Bună ziua, domnişoară Dawlish. Vă mai amintiți de mine?

– E bătrînul Kummer. Ăştia sînt ai tăi?

– El e Mark, iar ea e Sophy. Ce mai faceţi, domnişoară Dawlish?

– Haideţi înăuntru.

A pornit spre hol. Noi am urmat-o; copiii se înghesuiau lîngă mine. În mine s-a născut simţămîntul neliniştitor că poate nu e tocmai o idee foarte bună. Bounce se uită la un papagal care o ignoră şi continuă să-şi contemple într-o oglinjoară propria imagine de o frumuseţe răpitoare. Ea îi adresă nişte sunete ascuţite.

– Mark, copile, pentru numele lui Dumnezeu! Nu în public! Poftim – mai bine du-te acasă fuga.

Bounce îl privi din pragul uşii.

– Băiatul acela al lui s-a purtat foarte bine în război. Nu poţi şti sigur niciodată, nu-i aşa?

– Bănuiesc că aşa-i.

– Tu cum te-ai descurcat, Kummer?

M-am gîndit.

– Mă tem că m-am bucurat de un război foarte paşnic. Desigur, trebuia să avem gazul toxic pregătit. Dar nu l-am folosit niciodată.

Ea se întoarse la papagal şi scoase acelaşi sunet ascuţit.

– Văd că au început să vă fie foarte dragi animalele.

– Mi-au fost întotdeauna, chiar de pe cînd eram... de vîrsta fetei tale. Ştii ceva, Kummer? Mă prefăceam că sînt băiat, ca să mă pot gîndi că sînt veterinar! Dar, firește, din cauza muzicii, n-am avut vreme pentru ele. Mai apoi, cu băiatul acela îngrozitor în casă, nu mi-am putut permite să ţin animale.

Mi-am dat seama, şocat, cum i se împuţinau zilele. Dar înainte să pot spune ceva, a continuat cu un fel de insolenţă în ochi.

– Am fost bolnavă multă vreme, zise ea. Bolnavă grav. Ştiai, nu-i aşa?

Am redevenit băieţelul cu vioara pe sfert. Am clătinat din cap fără să scot o vorbă. Pe neaşteptate, obrajii ei ca două lespezi de piatră se sparseră într-o reţea de riduri adînci, dinţii de aur sclipiră şi am văzut-o că se cutremură de rîs.

– Dar acuma mă simt mai bine, mult, mult mai bine!

Am simţit obrazul fiicei mele lipit de dosul mîinii, dar Bounce n-a mai rîs; s-a aplecat şi a vorbit unei perechi de ochi fioroşi care străluceau în bezna de sub scări.

– Obraznicule! Obraznicule!

Cotoiul trecu pe lîngă noi şi ieşi pe uşa din faţă. Bounce se îndreptă de spate.

– Îţi vine să crezi? spuse ea. Îmi dă tot atîta bătaie de cap cît un copil. Mă ţine trează ca să-i deschid uşa la orice oră din noapte!

– Faceţi ce-a făcut Isaac Newton pentru pisicile lui. A tăiat în uşă două găuri cu uşiţă batantă: o gaură mare pentru pisica mare şi o gaură mică pentru pisica mică.

După cîteva clipe, Bounce pricepu gluma. Se scutură şi hohoti.

– Şi-atunci n-ar mai trebui să vă deranjaţi să-i deschideţi.

Bounce se opri din rîs.

– O s-o facă Henry, zise ea. Henry o să facă gaura cum trebuie. Am să-i spun lui Henry. O să vină şi-o s-o facă, sau o să aducă pe unul din Oamenii Lui cu el.

Am încuviințat şi-am făcut un pas spre uşă.

– Ei bine...

– Ştii că şi acum îmi lustruieşte maşina? În salopetă. Nimeni altcineva nu se atinge de ea.

Dădu din cap cu tîlc.

– Penitență, înțelegi. Iar femeia aceea – ea e o altă penitență. Henry înțelege. El înțelege întotdeauna, nu-i aşa?

– Da. Înțelege.

– Dar în ce-i priveşte pe ceilalți oameni...

Se uită spre uşa camerei de muzică, apoi în jos spre Sophy.

– Fiica ta a început să cînte la vreun instrument?

– Încă n-a început. Dar îi e foarte dragă muzica, aşa-i Sophy?

Fiică-mea îşi băgă năsucul în pantalonii mei, la adăpost de femeia pătrată cu obrajii ca două lespezi de piatră. I-am mîngîiat părul, simțind fragilitatea capului şi gîtului ei şi asupră-mi năvăli un val uriaş de dragoste, dorință de a proteja, compasiune şi o hotărîre de nestrămutat ca ea să nu cunoască niciodată o asemenea solemnitate inutilă, ci să fie împlinită ca femeie, soție şi mamă.

– Îi spuneam tatălui tău „Kummer" pentru că întîrzia mereu.

M-am foit.

– Ei bine, cred că...

– Bine, Kummer, la revedere.

– După atîția ani, trebuie să vă mulțu...

– Nu te obosi. Nu înseamnă nimic, nu-i aşa?

Se întoarse spre curte, apoi se opri şi mă privi.

– Ştii ceva, Kummer? Dacă aş putea să salvez un copil sau un papagal dintr-o casă cuprinsă de incendiu, aş salva papagalul.

– Ăă...

– La revedere. Nu cred că ne vom mai întîlni vreodată.

A coborît greoaie cele două trepte şi i-am auzit pantofii fără toc bocănind prin curte. Pentru ultima oară.

Tona de marmură, harpa, aşchiile de piatră, imortelele, orga bubuind prin peretele transeptului sudic...

CLARA CECILIA DAWLISH
1890 – 1960

... şi, dincolo de bubuitul orgii, cele trei cuvinte scrise cu litere mici, aproape între picioarele mele:

Raiul e făcut din muzică.

M-am mustrat singur, consternat de propriu-mi rîs nepotrivit într-un asemenea loc şi, de parcă un deget lung s-ar fi întins şi m-ar fi atins, am simţit în fiecare nerv că fiorii care mă cutremură vin chiar din pămînt. Căci acolo se afla, apropiat şi real, la doi metri distanţă, la fel ca întotdeauna, acel trup jalnic, oribil, inutil, cu volane pătate şi chip de chinez. Era un fel de test de auz paranormal dinaintea căruia nu supravieţuia decît repulsia şi groaza, copilăria şi atavismul, de parcă lucruri fără nume ar fi răsărit în jurul meu şi-ar fi întunecat soarele. Mi-am auzit propria voce – cerîndu-mi parcă ea însăşi onestitate – strigînd tare:

– Nu mi-ai plăcut niciodată! Niciodată!

Am ieşit din cimitir şi m-am oprit pe iarba din mijlocul

Pieței și, preț de o clipă, n-am știut cum am ajuns acolo. Un bărbat de vîrstă mijlocie care fuge de parcă s-ar afla din nou pe coridorul lung dintre șirurile de încăperi întunecate!

De la fereastra locuinței Wilson, pe care scria acum „Biroul pentru Plasarea Forței de Muncă", o fată rîse cu un sunet subțire de clopoțel. Pe lîngă casa tatălui meu trecu o dubă cu înghețată care atrăgea atenția cu ajutorul unui megafon. Dincolo de coloanele Primăriei vedeam douăsprezece personaje albe de televiziune servind doisprezece ași identici. Pielea de găină îmi trecu treptat și, din adîncul existenței mele pline de căldură și siguranță, am început să vorbesc în sinea mea, spunînd în sfîrșit lucrurilor pe nume.

Îmi era teamă de tine, așa că te uram. Simplu. M-am bucurat cînd am auzit că ai murit.

Am pornit spre casa ei. Ușa de la intrare nu era doar deschisă, ci scoasă cu totul din balamale și sprijinită de perete. În partea de jos era tăiată îngrijit o gaură pătrată, închisă cu o portiță cu arcuri. Muncitorii lăsaseră nenumărate urme albe de var între ușa de la intrare și treptele care duceau spre curte. M-am dus spre camera de muzică, am ridicat mîna ca să bat la ușă, apoi mi-am amintit. Am smucit ușa, care s-a izbit de peretele lambrisat și-apoi a ricoșat. În aceeași clipă, de la fereastră, de după perdelele de muselină (sau mai bine zis de unde fuseseră perdelele), se auzi o bătaie de aripi disperată, cu un sunet ca de hîrtie. Am rămas locului, cu mîinile ridicate.

Creatura bătea zăpăcită cu aripile jumulite în pînzele de păianjen de pe sticla ferestrei. Am dat fuga să mă lupt cu cordonul, dar creatura mutilată a zburătăcit pînă pe podea şi-a rămas acolo nemişcată. Claviatura stăruia acolo, invizibilă în încăperea pustie, pedalele de orgă stăteau deasupra unui pătrat de duşumea neatinsă de uzura paşilor. Ochii mei aşezară două fotografii la loc pe pătratele de lambriu mai decolorat. Obţinusem tot ce doream din camera de muzică.

M-am oprit în hol, imaginîndu-mi coridorul lung din capul scărilor. Dar nu. Exorcismul are şi el o limită. Am coborît repede cele două trepte, am trecut prin curte, m-am oprit în grădină şi-am binecuvîntat mîna caldă a soarelui.

Oamenii lui Henry începuseră deja să dezmembreze zidul care despărţea tufele de dafin şi salcîmii galbeni de întreprinderea lui în extindere. Puseseră grămadă cărămizile vechi care mai puteau fi folosite, dar în două locuri zidul se prăbuşise sub propria greutate, ascunzînd florile şi buruienile sub un morman de lut roşu şi ciment galben. Eram curios să văd fundul grădinii, unde nu fusesem niciodată; am pornit pe o potecă de zgură invadată de pătlagină şi păpădii. M-am strecurat printre dafini – şi-am văzut în faţă-mi micul rîu. Capătul ăsta al grădinii era închis de malul rîului; am văzut nişte trepte de piatră, flori de nu-mă-uita, micsandre care încă nu înfloriseră şi apa puţin adîncă, liniştită. Pe prima treaptă de lîngă apă se afla un scaun Windsor. Deşi păianjenii îşi ţesuseră pînza între părţile lui componente şi păsările îi spurcaseră fundul, deşi lacul crăpase şi era acum aspru şi întunecat, scaunul stătea acolo, insistînd muţeşte că ea l-a folosit – poate în fiecare seară, în ultima vară şi toamnă, printre

musculițe şi rîndunele. În fața scaunului, la poalele zidului lung se afla o îngrăditură de cărămizi, deasupra căreia zidul era înnegrit de fum. Am tras cu ochiul în îngrăditură şi-am văzut pe dată că nu fusese un foc de tabără obişnuit. Chiar şi după ploile a două sau mai multe ierni încă mai rămăseseră destule fragmente, cotoare, colțuri şi chiar coperte întregi ca să le pot descifra: *Breitkopf und Hartel, Augener, MacMillan, Boosey and Hawkes* şi vrafurile aproape necombustibile din *Musical Times*...

Henry n-ar fi făcut niciodată una ca asta. Partiturile ar fi valorat bani frumoşi. Am zărit o sclipire metalică, am scos o fişie de oțel şi bănuiala mea a devenit certitudine. Discul de plumb se topise cu totul, dar lama ascuțită ca briciul şi greutatea mobilă care ajustau ticăitul metronomului pînă la o acurateție insuportabilă mai puteau fi identificate. Henry n-ar fi ars niciodată vechiul metronom al domnişoarei Dawlish, acea antichitate de valoare, cu cutie lustruită. Zărind un ochi posomorît care mă privea de pe pămînt, mi-am spus că nici nu l-ar fi zdrobit pe Beethoven cu o lovitură de ciocan, transformîndu-l în țăndări de ghips. Iar bucata aceea de lemn unghiulară, îmbibată de apă, putea foarte bine să reprezinte tot ce mai rămăsese dintr-o ramă şi o fotografie...

M-am aşezat pe scaunul ei, mi-am pus coatele pe genunchi şi obrajii în palme. Nu ştiam la ce sau la cine se referă simțămintele mele şi nici măcar ce fel de simțăminte sînt.

– Văd că te-ai uitat peste tot.

Henry stătea de cealaltă parte a găurii din zid, chip

măsliniu, ochi lucioşi, păr alb – cît se poate de îngrijit şi de calm. M-am ridicat şi-am început să mă cațăr stîngaci pe grămada de cărămizi.

– Vrei să-ți dau o mînă de ajutor?

– Mă descurc singur, mulțumesc.

Ne-am înapoiat păşind alături, printre utilaje. Mergeam cu capetele plecate, mîinile la spate, pasul foarte lent, ca nişte îndoliați.

– Foarte drăguț din partea ta, Henry – inscripția aceea.

El nu spuse nimic. L-am privit cu coada ochiului.

– Repede simțitor, încet la învățătură. Ăsta-s eu.

Ne-am oprit şi ne-am privit.

– S-ar putea spune, Henry... *s-ar putea* spune...

S-ar putea spune că singura dată cînd ea a fost calmă şi fericită, cu chipul relaxat şi zîmbitor, au închis-o şi i-au mai dat drumul abia cînd a fost vindecată cum se cuvine şi din nou nefericită.

Dar, de fapt, nu se putea spune nimic.

– N-are importanță.

Am pornit iarăşi în tăcere pe pavajul din fața fîşiei betonate. Am scos nişte bancnote ca să plătesc combustibilul cumpărat şi m-am uitat după Doamna cu Benzina. Ea ieşi, dar Henry i-a făcut semn să plece.

– Dați-mi voie, domnule. Nu, deloc. E o plăcere să vă întîlnesc după atîția ani.

A luat banii şi s-a dus să-i schimbe. Am rămas locului uitîndu-mă la pavajul uzat, inscripționat atît de minuțios şi de ilizibil; am văzut tălpile, printre care şi ale mele, trecînd iarăşi

şi iarăşi. Am întins un picior şi-am ciocănit cu vîrful lui viu, ascultînd, cioc, cioc, cioc – şi brusc am simţit că, dacă aş putea să-mi împrumut acelor picioare propriile sunete, propria carne, propria putere de a alege viitorul, aş plăti oricare preţ, *oricare*. Dar în aceeaşi clipă am înţeles că, asemeni lui Henry, nici eu n-aş plăti vreodată mai mult decît un preţ rezonabil.

– … şi nouă pence fac trei lire. Mulţumesc, domnule.

L-am privit în ochi şi mi-am văzut propriul chip.

– La revedere, Henry.

El a ridicat mîna fără să spună nimic. Am urcat în maşina mea de calitate superioară, am pornit, am trecut peste Podul Vechi şi-n cele din urmă am ajuns pe autostradă. M-am concentrat cu hotărîre asupra drumului.

Sfîrşit

Personalitate complexă, poet şi muzician, actor şi producător, filolog şi prozator, **WILLIAM GOLDING** (1911–1993) este unanim considerat drept unul dintre cei mai valoroşi scriitori britanici. ***Împăratul muştelor, Turla, Moştenitorii, Pincher Martin, Cădere liberă, Dumnezeul scorpion, Întunericul vizibil, O ţintă mişcătoare*** reprezintă valoroase creaţii ce au îmbogăţit patrimoniul literar universal.

Cartea de faţă, un roman profund, cu tentă autobiografică, ilustrează eforturile unui tînăr care încearcă să-şi găsească drumul, să-şi contureze propria identitate, chinuit de conflicte între bine şi rău, adevăr şi iluzie, inocenţă şi păcat.

Lui **WILLIAM GOLDING** i s-a decernat cel mai prestigios premiu britanic pentru literatură, *Booker McConnel*, iar în 1983 ***PREMIUL NOBEL*** pentru *„claritatea artei sale narative realiste, universalitatea şi complexitatea mitului, care ilustrează condiţia umană în lumea de astăzi“*.

În aceeaşi colecţie au apărut:

- ***JOHN STEINBECK*** — **JOIA DULCE**
- ***FRANÇOIS MAURIAC*** — **CĂILE MĂRII**

În pregătire:

- ***WINSTON CHURCHILL*** — **ISTORIA AMERICII**

EDITURA ORIZONTURI
EDITURA SIRIUS

9 789739 342490